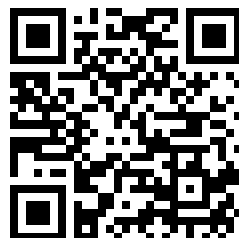

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

DE GESCHIEDENIS

VAN

PRINSES BALKIS,

EEN MALEISCHE VERTELLING,

DOOR

D. GERTH VAN WIJK.

VOORBERICHT.

Onder de geschriften, die men op Sumatraas Westkust aantreft zijn er weinige zoo algemeen bekend bij de inlanders als de geschiedenis van prinses Balkis of, zooals de Maleiers aldaar haar noemen, Baloekih, de schoone koningin van Sjaba, van wie het oude Testament ons mededeelt, dat zij optoog naar Jeruzalem om de wijsheid van Salomo op de proef te stellen. Ontmoet men van andere letterkundige produkten, zooals de Malin Deman, de Tjindoer Mata enz., slechts brokstukken en zelden of nooit een volledig exemplaar, met de hikajat poeti Baloekih is dit wel het geval, terwijl op kleine afwijkingen na, hoofdzakelijk het gevolg van slordigheid des afschrijvers of veroorzaakt door het invoegen of veranderen van pantoens, de verschillende handschriften vrij wel met elkaar overeenkomen en dus blijken min of meer nauwkeurige kopieën van een zelfde oorspronkelijk stuk te zijn. Geheel anders is het met de geschiedenis van Malin Deman en andere dergelijke verhalen, welke niet zoo zeer overgeschreven als wel telkens weer door dezen of genen, die met zulk een geschiedenis bekend is, opgesteld worden, zoodat al komen zij in hoofdtrekken en in vele bijzonderheden met elkaar overeen, de redaktie van twee exemplaren zoo geheel verschillend is, dat men letterlijk met twee geheel verschillende werken te doen heeft.

Zooals van de meeste Maleische geschriften is het onmogelijk den naam op te geven van den schrijver der hikajat poeti Maloekih; ook de juiste tijd, waarin dit verhaal opgesteld is, laat zich niet bepalen. Oud is het niet en blijkens de inleiding is de schrijver de een of andere vrome geloovige geweest, wiens bedoeling het was de heidensche lektuur, zooals de Malin Deman, te verdringen door stichtelijke, dat wil zeggen door lektuur gegrond op de eene of andere vertelling uit de heilige overleveringen en waarin dus God, de profet enz. kunnen te pas gebracht en de wondermacht van den Islam kan verheerlijkt worden. Misschien dagteekent het wel van het eerste gedeelte dezer eeuw, toen ten gevolge van de Padri woelingen meer werk gemaakt werd

II

van de godsdienst, althans van de uitwendige waarneming der voorschriften van den Islam.

Omtrent den vorm van dergelijke Menangkabausche geschriften valt op te merken, dat zij altijd metrisch zijn, dichtstukken met of zonder rijm. Iedere regel moet bestaan uit 9 lettergrepen als normaal getal; dikwijls evenwel vergenoegt men zich met 8, terwijl even dikwijls het getal wordt uitgebreid tot 10; minder dan 8 of meer dan 10 mag in geen geval, zulke regels zijn *djanggal*. Het verhaal zelf gaat, zoowel bij beschrijvingen als bij gesprekken, dikwijls in den vorm van *pantoen* over, terwijl men bij afwisseling weer geheele stukken *sjair* ontmoet en even als dan de volgende *pantoen* niet zelden begint met de tweede lijn der voorgaande en zij op deze wijze aan elkaar verbonden zijn, zoo loopen somtijds twee *sjairs* door elkaar, twee lijnen van de eene worden afgewisseld met twee lijnen van de volgende. Het behoeft nauwelijks herinnerd, dat de eerste twee lijnen van de *pantoen* op zich zelf meestal geen beteekenis hebben en in ieder geval in geen verband staan tot de twee volgende, waarin de eigenlijke gedachte is uitgedrukt (¹). Of dit altijd zoo geweest is, betwijfel ik; oorspronkelijk zal, naar ik acht, in de eerste helft wel een toespeling op de tweede gelegen hebben; hoe dit echter zij, tegenwoordig behoeft er tusschen de twee helften geen ander verband dan dat van het rijm te bestaan. Gelijk bekend is, zijn twee lijnen rijmend *sasoeai*, *sakoepoe* (²), wanneer de laatste lettergreep van beide gelijkkluidend is; onder-tusschen is het sierlijk als twee lijnen meer klankovereenkomsten vertoonen, b. v.:

Tidak ka-sadang diranggoeangkan
 bao kapoelau Bilang-Bilang;
 tidak goenono dimanoeangkan
 bao bagoerau na¹njo hilang.

Bij de bewerking dezer hikajat stonden mij twee handschriften ten dienste, een afkomstig van Kota Gedang nabij Fort de Kock, het door mij gevolgd, dat ik A noem, het andere, B, uit de nagelaten manuscripten van den Heer v. d. Wall in de bibliotheek van het Bat. Gen. berustende, is blijkens de laatste pagina afgeschreven door iemand uit de kampoeng Balei Goerah, negeri Ampat Angkat, eveneens in de nabijheid van Fort de Kock. In de aantekeningen heb ik nagenoeg alle verschillen tusschen de twee exemplaren opgegeven.

De transcriptie is in het dialekt, zooals het in Agam, althans in hoofdzaak in die geheele afdeeling wordt gesproken. Waar reeds in verschillende geschriften de voornaamste regels zijn opgegeven, die de uitspraak in de West-Sumatraansche dialek-

(¹) In de vertaling heb ik die eerste twee regels tusschen haakjes () geplaatst.

(²) *sasoeai*, wat bij elkaar hoort of past; *sakoepoe* (كفأ), id. Dit woord komt o. a. voor in de geschiedenis der Padri oorlogen, uitgegeven door Dr. de Hollander, bl. 40, regel 18; zij lieten menschen met elkaar trouwen, aan wie dit niet geoorloofd was b. v. personen uit dezelfde soekoe; *sakoepoe* is het omgekeerde van *soembang*, wat niet bij elkaar hoort, dus b. v. van verzen, die niet behoorlijk rijmen. (Op diezelfde pag. komt het woord *sjar* voor, dat niet het arab. سِير strooptocht is, maar branden beteekent).

ten beheerschen, heb ik gemeend met een enkele opmerking daaromtrent te kunnen volstaan; door vergelijking van tekst en transcriptie zal men die regels trouwens gemakkelijk zelf kunnen opmerken.

In de aantekeningen eindelijk heb ik mij tot regel gesteld die woorden te verklaren, welke niet in Prof. Pijn. woordenb. 2de uitg. voorkomen, onverschillig of ze elders te vinden zijn of niet; een enkele maal heb ik verwezen naar het woordenb. van den Heer v. d. Wall., zooals het uitgegeven wordt door Dr. v. d. Tuuk, in wiens Batwoordenb. die woorden te vinden zijn, welke ik uit het Bat. heb aangehaald. Bij die verklaring van woorden heb ik vooral hulp gehad van den inlandschen onderwijzer aan de kweekschool te Fort de Kock, si Daoed galar Radja Medan, terwijl waar bij mij nog onzekerheid bestond, de Heer Habbema aldaar steeds bereid was met de meeste nauwgezetheid op nieuw te onderzoeken en mij de uitkomst zijner nasporingen mee te deelen. Beiden mijn hartelijke dank.

BATAVIA, Augustus 1879.

D. GERTH VAN WIJK.

حکایت قنری بلقس

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين بالله انيله حکايت قد مپتاکن قنری بلقس
لاگ کچل لال کغد بسرن لال کغد نبی الله سلیمان مک دکلورکن معلم صغیر دالم
حدیث ۲ نن ملی ۲ هندق منمبالی معلم دیمین ادفون حکايت معلم دیمین تیدق کلور
دالم حدیث مک ترکنل دالم هاتی بایک کفربوت ساتو خبر کفلیقه ۲ فواس اد
کورغ اد برتمبه ۲ سدیکت دالم قانب باغ نن قانب قد راج باغ نن قانب قد
قنری کارن کیت مملیاکن سفای براهی اورغ مود حکايت لی برثکل ۲ نن پات دالم
حدیث ۲ سلیمان نبی الله مک اد دالم بنوا یمن سبوه نگری امت تکه لاگ برکوت ۲
کچل لاگ برقارت تانه بات برلبه برقتنو گدغ برقتنو اورغ نن کماسق فننو برکاول
هلباغ هلامن چران باسه اوری ترنابر تیدق هیلغ د سیننله اورغ کای ۲ بودق برماین ۲
ریل اورغ بوجغ برماین امس اورغ توا بریدیم دیری برسارغ توا برتمبه فکق د سیننله
اورغ سنغ ۲ نگری برنام کوت شبا رجان برنام راج شرخی راج نن قوه گدغ فنجغ
راج مومتس رنتی بسی تیدق قرنه دلون اورغ کهندقن تیدق ترهلنغ مپای انق مود ۲
مهاعسکن هاتی ایبو باقق ممندغ انق دباو راج تیدق بوله دجائت لاگ ملاینکن
دغن رضان ممبونه تیدق برتان مندند تیدق بوله کورغ ساله سدیکت کن بونه تیدق ترثکغ
دی رمقت رنتی باقق مپمغه دالم هاتی ۲ نن تیدق بوله سنغ جکلو انق برکاین دو
هاتی نن روسه ۲ جو دفرسومیکن انق تیدق بوله هابسله فادغ کیر ۲ بگیکن فنده جاوه ۲
فنده نن تیدق بوله لقس هابسله تاهن برگنتی تاهن هابسله موسم برگنتی موسم هابسله
زمان برگنتی زمان دمکین جو ظالمن اد سورغ منتری بسر منتری برنام اذو شرح
لاگفون چردق چنداکی برانی نن بوکن السخ ۲ بوه هاتی کسیهن راج توبه نن باگی
سدرهان فرجلانن نن باگی فینغ ۲ نن دهمبس اثن لفکغ مومتس کایو انق منتری نن ماین ۲
مات منتری فرمایین اورغ دکمغغ عیب سدیکت اورغ فربرو نامن برکات اذو شرح مناله
کیت اورغ فربرو بواله انجغ نن قلیهن لماله کیت تیدق فربرو لماله تیدق ممان روس
مندشر کات دمکین لال برجان اورغ فربرو باقق نن دو کالی توجه مفیرشکن منتری
اذو شرح هابس فادغ برگنتی فادغ باپقله فادغ دلوی هابس رمب برگنتی رمب

HIKAJAT¹ POETI² BALOEKIH³

Bismillahi 'rrahmani 'rrahimi; wabihi nastainoe billahi. Inilah hikajat pado⁴ manjatokan poeti Baloekih lai⁵ katjië laloe kapado basano⁶, laloe kapado nabi Allah Soeleiman. Moengko dikaloeakanlah Malin Sagië⁷ dalam hadih nau molië-molië handa⁵ manimbali Malin⁸ Deman. Adopoen hikajat Malin Deman tida⁵ kaloea dalam hadih. Moengko takana⁹ dalam hati: „baië⁵ koepaboëë⁵ satoe kaba akan palengah-lengah poeaso.” Ado koerang, ado batambah-tambah sadiki⁵ dalam patoei⁵, barang nan patoei⁵ pado radjo, barang nau patoei⁵ pado poeti; karano kito mamoliekan, soepajo birahi oerang moedo. Hikajat lai bapangka, pangkano njato dalam hadih, hadih Soeleiman nabi Allah.

Moengko ado dalam banoëã Jaman saboeah nagari amë⁵ tagoehã, lai bakoto-koto katjië, lai bapari⁵ tanah bato¹⁰, balaboehã bapintoe gadang, batantoe oerang nan kamasoei⁵ pintoe bakawa hoeloebalang, halaman tjarano basah¹¹, oerai¹² tataboëã tida⁵ hilang. Disënanlah¹³ oerang kajo-kajo, boeda⁵ bamain-main ria, oerang boedjang bamain amëh, oerang toeo badiam diri, basarang¹⁴ toeo batambah paka⁵, disënanlah oerang sanang-sanang. Nagari banamo koto Saba,¹⁵ radjo banamo radjo Saraki, radjo nan koekat gadang pandjang, radjo mamoei⁵ rantai basi, tida⁵ panah dilawan oerang, kahanda⁵no tida⁵ tahalintang¹⁶, manjajo ana⁵ moedo-moedo; mahangoëi⁵kan hati iboe bapa⁵ mamandang ana⁵ dibao radjo, tida⁵ boelihë didjapoei⁵ lai malainkan dangan rilano; mamboenoeã tida⁵ batanjo, mandando¹⁷ tida⁵ boelihë koerang; salah sadiki⁵ kanai boenoeã; tida⁵ tatangoeãng di roempoei⁵ rantai¹⁸; banja⁵ manjoempah dalam hati, hati nan tida⁵ boelihë sanang. Djokalau ana⁵ bakain doeo¹⁹ hati nan roesoeã-roesoeã²⁰ djoeo, dipasoeamikan ana⁵ tida⁵ boelihë; habihlah padang kiro-kiro²¹; bagaikan pindah djaoehã-djaoehã, pindah nan tida⁵ boelihë lapëh. Habihlah tahoen baganti tahoen, habihlah moesin baganti moesin, habihlah djaman baganti djaman, damikiau djoeo lalinno.

Ado soerang manti basa, manti banamo Azoe Sarah, laipoen tjadië⁵ tjandakio²², barani nan boekan alang-alang, boeah hati kasihan radjo; toeboehã nan bagai sadarhano, padjalanan nan bagai pinang, pinang nan dihamboei⁵ angin, lenggang²³ mamoei⁵ kajoe ana⁵ 24; manti nan main-main mato²⁵, manti pamënan²⁶ rang dikampoeãng; ai⁵ sadiki⁵ 27 rang²⁸ paboeroe. Namoen²⁹ bakato Azoe Sarah: „manolah³⁰ kito oerang paboeroe, baolah andjiëng nan pilihan, lamolah kito tida⁵ baboeroe, lamolah tida⁵ mamakan roeso.” Mandanga kato damikian, laloe badjalan oerang paboeroe, banja⁵ nan doeo kali toedjoeã, mairiëngkan manti Azoe Sarah. Habih padang baganti padang, banja⁵lah padang dilaloei; habih rimbo baganti rimbo, banja⁵lah rimbo dilaloei;

باپقله رمب دللوي لال برباين بوله داڭغ هابس مالم برگنتي مالم هابس سيغ برگنتي
 سيغ بگيکن لوف جالي فولغ سمغي باءکات فنتن اورغ برجالن سارغکن باجو ملغکه
 تورن کباوه بريرت برسام ۲ تقدیر سده تردهولو انتغ سرانن اذو شرح هيلغ لنپف کرمب
 راي جاوه نن بوکن السغ ۲ هابسله بکل دالم دکوشن هان ممان بوه کايو لال ممان
 امبت فوته فلنتن برس نائترسيس اکن دنانق ادغ ۲ هريله فنتي تغه تورن لال کلور
 منجاري اير هذدق برنانقملة قول نامن برکات سام ديري مناله کيت اورغ سريکه بائي
 کدشارن بون اير بايکله ايت کيت تورت برجالله اورغ سمهان لال دلجغ اير ايت
 فادغ ستمفق رمقت مانس اير گدغ منغه فادغ اير جرنه تغيئن سوچي فاتب برماين
 فتغ ۲ تمقت منجمر ۲ کاي بانو گدغ جوجغ برجوجغ باتو بولت سوسن برسوسن باتو فيغه
 تنده برتنده تبغ اير سيکو برسیکو کيلت کميلت کرسک بولن باتو کچل باءدکارغ
 انق بریشن ريرت فايغ فانب برهنتي انق داڭغ سکين لام ديري برماين تيدق مليهت
 ججق اورغ دودق برمنغ اذو شرح بگيکن چوچر اير مات تندان بدن کهيلغ جالن فولغ
 فون تيدق دافت سمغي باءکات فنتن اورغ تيدق کسدغ درغکفکن باو کفولو بيلغ ۲
 تيدق گنان دمنفکن باو برگورو نائن هيلغ نامن برکات اذو شرح مان کيت کاون
 شريکت مريله کيت تانق ماکن هاتي نن اوسه دفروسه نامن له سده مينم ماکن لال
 برکات اذو شرح کات نن اوبت ۲ ديم کات فليغه ۲ هاتي کات فنتي هاري مالم بوکنله
 کيت ساله کات کو بذر سفنتن همغر دوسن همب نن فاتب ديم سيک سمغي باء
 فنتن جان اورغ بواله گلت کيت ئي مندي جنجغ لابو فيکل ثرين بير برامق دالم
 هاتي دموک تيدق کليهانن دغرکن سبوه لاگ درس ريبت دفتجق گونغ ربهله بانغ
 ماسق کولم اصل سابت نائن تراغ اصل باتو نائن تفکلم نامن برکامله کاون کمغغ
 سياف کوله ايک اتوله کمغغ هنتو راي همب نن تاکت ۲ باس سيفاکه اورغ کماتي
 نامن برکات اذو شرح اورغ نن چردق بجقسان مناله کيت اورغ شريکه تيدرله تون
 سمهان بيدرله همب برجاگ سورغ لال ترجمغغ متهاري هاري چواچ اون سيرة دودق
 برثوسو سام ديري مامله هاري اپلاي لال برکات اذو شرح مناله کيت کاون شريکه
 للغه تون سمهان بيدرله همب برجاگ سورغ کيت برگنتي ۲ للف انته دمان موسه
 کداتغ کيت تيدر درمب راي اوسهله کيت سيا ۲ سديکت قول انتران للغه اورغ
 سمهان دهادف اوله اذو شرح هريله لرت تغه مالم هريله ديشن ۲ باسه بربون سياغ
 دالم رمب بربون غيغ ۲ رمب بربون روق ۲ بشکي برکوتت فلامله تدغ مغوکه قول
 بورغ هلع بائي نن تاکت اذو شرح دموک تيدق کليهانن لاله قول انتران له سده قول

lalo bababan boelih³¹ dagieng. Habih malam baganti malam, habih siang baganti siang, bagaikan loepo djalan poelang. Laloelah sasè⁵ karimbo rajo djaoehä nan boekan oelah-oelah, tida⁵ panah didjadja⁵ oerang³², sampai ba⁵kato pantoen oerang: „badjalan saroeängkan badjoe, malangkah toeroen kabawah, bariri⁵³³ basamo-samo; takadië soedah tadahoeloe oentoeäng soerè⁵an Azoe Sarah hilang lanjo⁵ karimbo rajo.” Dja- oehä nan boekan alang-alang, habihlah baka dalam doekoengan, hanjo mamakan boeah kajoe, lalo mamakan oemboei⁵ poetihè³⁴ palantan³⁵ barèh na⁵ tasiso ka³⁶--ditana⁵ adang-adang.³⁷ Harilah pantai³⁸ tengah toeroen, laloe kaloea mantjari aië handa⁵ batana- malah poelo. Namoen bakato samo diri: „manolah kito oerang sarikat, bagai kadangan boenji aië, baië⁵lah itoe kito toeroei⁵³⁹. Badjalanlah oerang samohonjo, lalo didja- lang aië itoe⁴⁰; padang satoempa⁵ roempoei⁵ manjih⁴¹, aië gadang mauangah padang, aië djanihè tapian soetji patoei⁵ bamain patang-patang, tampè⁵ mandjamoeä-djamoeä kain; batoe gadang djoedjoeäng badjoedjoeäng⁴², batoe boelè⁵ soesoen basoesoen, batoe pipihè tindihè batindihè, tabiëng aië sikoe basikoe, kilè⁵ koemilè⁴³ kasië⁴ boelan, batoe katjië ba⁵ dikarang⁴⁴, ana⁵ baringin riri⁵ pajoeäng, patoei⁵ bahanti ana⁵ dagang.

Sakian lamo diri bamain, tida⁵ malihè⁵ djadja⁵ oerang, doedoeä⁵ bamanoeäng Azoe Sarah, bagaikan tjoetjoeä aië mato, tandono badan ka-hilang, djalan poelang poen tida⁵ dapè⁴⁵, sampai ba⁵kato pantoen oerang: „tida⁵ ka-sadang diranggoeäng- kau,⁴⁶ bao kapoelau Bilang-Bilang⁴⁷; tida⁵ goenono dimanoeängkan, bao bagoerau na⁵njo⁴⁸ hilang.” Namoen bakato Azoe Sarah: „mano kito kawan sarikat, marilah kito tana⁵ makan, hati nan oesah diparoesoehä⁴⁹.” Namoen lah soedah minoen makan, lalo bakato Azoe Sarah, kato nan oebè⁵-oebè⁵ diam, kato palengah-lengah hati, kato pananti hari malam: „boekanlah kito salah kato, ko⁵⁵⁰ bana sapantoen⁵¹ hampic doesoen, hambo nan patoei⁵ diam siko⁵², sampai ba⁵ pantoen djanjo oerang: bao- lah galoeä⁵ kito pi mandi, djëndjèng laboe pikoeä perian⁵³; bia baramoeä⁵ dalam ha- ti, dimoeko tida⁵ kalihè⁵an. Dangakan saboeah lai: darèh riboei⁵ dipoentja⁵ goe- noeäng, rabahlah batang masoeä⁵ kolam; asa saboei⁵ na⁵njo tarapoeäng, asa batoe na⁵ njo tinggalam”⁵⁴.

Namoen bakatamalah⁵⁵ kawan: „kam-poeäng siapa kolah iko? Itoelah⁵⁶ kam- poeäng hantoe raja, hambo nan takoei⁵-takoei⁵ baso siapokoh oerang⁵⁷ ka-mati.” Namoen bakato Azoe Sarah, oerang nan tjadië bidja⁵sano: „manolah kito rang sarikat, tidoeälal toean samohonjo, bialah hambo badjago soerang.” Lalo tatjam-poeäng⁵⁸ matohari, hari tjoetjo awan sirah⁵⁹; doedoeä⁵ bapoesoe⁶⁰ samo diri; malamlah hari anjolai. Lalo bakato Azoe Sarah: „manolah kito kawan sarikat, lalo⁵lah⁶² toean samohonjo, bialah hambo badjago soerang, kito baganti-ganti lalo⁵; antah dimano moesoehä ka-datang; kito tidoeä dirimbo rajo, oesahlah kito sio-sio”⁶³. Sadiki⁵ poelo antaron lalo⁵lah oerang samohonjo, dihado⁵ oelihè Azoe Sarah; harilah laroei⁵⁶⁴ tengah malam, harilah dingiu-dingin basah; baboenji siamang dalam rimbo, baboenji ngéang- ngéang⁶⁵ rimbo, baboenji roea⁵-roea⁵ bangkai, baktotè⁶⁶ poelomalah tadoeäng⁶⁷, mangokoh⁶⁸ poelo boeroeäng halang⁶⁹. Bagai nan takoei⁵ Azoe Sarah, dimoeko tida⁵ kalihè⁵an⁷⁰.

دمکين ديمله ټول سمپان دانفله ټول ښارگان باڼي نن اورغ هيرق فارق باڼي نن
 گندغ دان موعن باڼي هدف تاوغ ۲ باڼي ريب دان کچافي باڼي سانغ دان سرونې
 باڼي چچق دان لمثاري نامن برکات اذوشرح منانه ايس ريب راي مريله دانغ
 ساله سورغ بريله کامي مينم ماکن کامي نن سست اورغ څرڅرور کامي کبببسن برس بکل
 بايک سکال دو کال بايک تيگ امفت کال ساتو فون تيدق نن مپاهت لام سکيتي ۳
 انتران دانغ سورغ فرمفون ايلق نن بوکن اوله ۲ موک نن باڼي بولن فنه ټکاي نن
 تيدق ترهنگاي رټان اورغ سدغ مود باڼي نن بلم برسوامي د تبغ باتغ مرثلم ريبن کدالم
 فادي ريبت نن هيتم باڼي مالم موک نن بفر داون بودي انه موه کمبغ بوغا کانس
 سلاسه برټاگر بوغا نن جينق تفکيلغ لفس نن فايه لښندي مود اورغ بردو ټي کلادغ نن
 سورغ څرڅي کښن تليغ باڼي بوغ کمبغ باون سبائي بوغ ښندن بايک نن بوکن انغ ۴
 بکين کابر بيچ مات باڼي نن هيلغ ټول عقل اوله مليهت باکه فترې تيدقله کات
 ترکتاکن دو کال مات ممدغ اين لي ټنق ۲ جو چوکف کتيگ اين هيلغ فيکرله ټول
 دالم هاني مات ممدغ تيدق لفس اورغ نن بايق للف جو سکيتي ۶ ټول انتران لال
 مهمبو اذوشرح منانه تون ايس ريب جکلو اد لاک ۲ مريله کيت برهدان بايکله
 سنن دداگ سست بايک سکال دو کال بايک تيگ امفت کال هفگ کفد ليم کال
 دانفله سورغ لاک ۲ لاکفون سوکه گدغ فنجغ لاک باوق لاک ريبان باڼي نن روغ راج
 قطب لال برکات اذوشرح منانه تون ايس ريب بريله همب کات بنرانق سياف
 نن کماري بايک نن بوکن انغ ۲ جاد برکات راج ريب منانه تون اورغ مود بوکن
 سياف بودق ايت هپاله انق کندغ همب ۲ له برنام راج جهن تيدقله جهن مليبي سامفون
 تيدق جو همب نامن هتین اذو شرح باڼي کوپت کن کافر باڼي نن بورغ کن گته اين
 سده دباو انتغ کات نن تيدق تربيبکن انه مندغر کات جهن لال برکات اذوشرح منانه
 تون راج جهن همب نن داگ کورغ باس کولي سنن دداگ سست همب برتان
 برتاي سياف نام فترې ننتن هندق کتاکن ډد همب مندغر کات دمکين لال برکات
 راج جهن منانه تون اورغ مود اتوله انق کندغ همب انق څرماينن سيغ مالم انق
 برنام سحمزه انق نن بايک بودي باس منغر کات دمکين لال برمنغ اذوشرح کايو
 کلت تمبه دلوره دبله لال دهمفيکن دکرت تارک کښکائي هاتي لکت ښندغله
 سده انه کو تيدق پمفيکن تمفنه بدن لارت سکال سماست منجان لتني راج
 عادل منمبق اشغ نن دمقصود کو تيدق سمفي حرام الله کمبال فونغ انه سماست
 ټي برينه مندافت تلو بواي نن دمقصود کو تيدق بوله تمفن مهوپي ريب راي

Lamolah poelo antaronon lah soedah poelo damikian⁷¹, diamlah poelo samohonjo; datanglah poelo pandangan bagai nan oerang hiroeā⁷² paroeā⁷³, bagai nan gandang dan momongan⁷⁴, bagai hado⁷⁵ tawang-tawang⁷⁶, bagai rabab dan koetjapi, bagai saloeāng⁷⁷ dan saroenai, bagai tjètjèt⁷⁸ dan lampari⁷⁹. Namoen bakato Azoe Sarah: „manolah isi rimbo rajo, marilah datang salah soerang, barilah kami minoen makan, kami nan sasè⁸⁰ oerang paboeroe, kami kahabihan barèh baka⁸¹”. Baiē⁸² sakali, doeo kali, baiē⁸³ tigo, ampè⁸⁴ kali⁸⁵, satoepoen tida⁸⁶ nan manjahoei⁸⁷; lamo sakètè⁸⁸ antaronon datang soerang parampoean elo⁸⁹ nan boekan oelah-oelah, moeko nan bagai boelan panoehā⁹⁰, pakaian nan tida⁹¹ tahagoi⁹², roepoon oerang sadang moedo⁹³, bagai nan baloen basoeami. Ditabang batang marapalam⁹⁴, rabahno kadalam padi; ramboei⁹⁵ nan hitam bagai malam, moeko nan boenta daoen bodi. Alah moh⁹⁶ kambang boengo kapèh, soelasihè papaga boengo; nan djina⁹⁷ tanggiliēng lapèh⁹⁸, nan pajoeahā⁹⁹ langgoendi moedo. Oerang badoeo pi kaladang, nan soerang pai kapakan; taliungo bagai boengo kambang, baeon sabagai boengo pandan. Baiē¹⁰⁰ nan boekan alang-alang, bagaikan kaboeā bidjo¹⁰¹ mato, bagai nan hilang poelo aka, oelihē malihē¹⁰² bakèh¹⁰³ poeti; tida¹⁰⁴lah kato takatokan, doea kali mato mamandang, injo lai taga¹⁰⁵-taga¹⁰⁶ djoeo, tjoekoei¹⁰⁷ katigo injo hilang. Pikiēlah poelo dalam hati: „mato mamandang tida¹⁰⁸ lapèh¹⁰⁹”.

Oerang nan banja¹¹⁰ lalo¹¹¹ djoeo. Sakètè¹¹² poelo antaronon laloe mahimbau Azoe Sarah: „manolah toean isi rimbo, djokalau ado laki-laki, marilah kito bahado¹¹³an, baiē¹¹⁴lah santoen didagang¹¹⁵ sasè¹¹⁶”. Baiē¹¹⁷ sakali, doeo kali, baiē¹¹⁸ tigo, ampè¹¹⁹ kali, hinggo kapado limo kali datanglah soerang laki-laki, laipoen sokah¹²⁰ gadang pandjang, lai baeā¹²¹ lai rambaian¹²², bagai nan roepo radjo koetoei¹²³. Laloe bakato Azoe Sarah: „manolah toean isi rimbo, barilah hambo kato bana, ana¹²⁴ siapa nan kamari, baiē¹²⁵ nan boekan alang-alang?” Djadi bakato radjo rimbo: „manolah toean oerang moedo, boekan siapa boeda¹²⁶ itoe, hanjolah ana¹²⁷ kandoeāng¹²⁸ hambo; hambolah banamo radjo djihin, tida¹²⁹lah djihin malabihi, samopoen tida¹³⁰ djo hambo.” Namoen hatino Azoe Sarah bagai koenji¹³¹ kanai kapoeā, bagai nan boeroeāng kanai gatah¹³²; injo soedah dibao oentoeāng, kato nan tida¹³³ taboenjikan. Alah mandanga kato djihin, laloe bakato Azoe Sarah: „manolah toean radjo djihin, hambo nan dagang koerang baso, ko¹³⁴ lai santoen didagang sasè¹³⁵, hambo batanjo baritoei¹³⁶, siapa namo poeti nantoen, handa¹³⁷ katokan pado hambo.”

Mandanga kato damikian, laloe bakato radjo djihin: „manolah toean oerang moedo, itoelah ana¹³⁸ kandoeāng hambo, ana¹³⁹ paménan siang malam, ana¹⁴⁰ banamo si Hamizah, ana¹⁴¹ nan baiē¹⁴² bodi baso.” Mandanga kato damikian, laloe bamanoeāng Azoe Sarah:¹⁴³ „kajoe kalè¹⁴⁴ toemboehā diloerah, dibalah laloe dihampaikan¹⁴⁵, dikarè¹⁴⁶ tariē¹⁴⁷ ka-pangali¹⁴⁸; hati lakè¹⁴⁹ pandanglah soedah, Allah ko¹⁵⁰ tida manjampaikan¹⁵¹, tampanlah¹⁵² badan larè¹⁵³ sakali. Si Masoei¹⁵⁴ mandjalin lantai, Radjo Adiē manemba¹⁵⁵ anggang; nan dima¹⁵⁶soei¹⁵⁷ ko¹⁵⁸ tida¹⁵⁹ sampai, haramlillah¹⁶⁰ koembali poelang. Alah Si Masoei¹⁶¹ pi babanihē, mandapè¹⁶² taloeā boeajo; nan dima¹⁶³soei¹⁶⁴ ko¹⁶⁵ tida¹⁶⁶ boelihē, tampan mahoenji¹⁶⁷ rimbo rajo. Manolah toean radjo djihin, dangakan djoeo sambah hambo, boelihèkoh hambo masoeā¹⁶⁸ koto, bia pangadjoei¹⁶⁹-ngadjoei¹⁷⁰ hajam, bia panjapoe-

مناله تون راج جهن دغرکن جو سمبه همب بواهکه همب ماسق کوت بير فثجحت ۲. هایم بير فپاڻو ۲ رومه بير جاد سروهن ڦتري مندغر کات دمکين لال برکات راج جهن جاغله کات ترلال ۲ کامي نن اورغ ایس رمب ڊيري نن انق چوچو ادم کات سبوه دتکوهي مندغر کات دمکين تمبهله مالو اڏوشرح لال برکات اڏوشرح تورن برجالن في منڊي باو گلتن فيکل ڦرين نامن نن انق لاک ۲ کسورت ڊجالن ڊفنتگن نامن برکات راج جهن مناله تون اورغ مود کامي برومه کايوهار کامي ممان بوه کايو مسکين نن بوکن اوله ۲ جاغن مپسل اخر کودين لال برکات اڏوشرح اورغ نن چرڊق بجقسا مناله تون راج جهن خطاب ڦڦکيلن ککندوري سڦگه کڦکن ممبلي بادر پتانه تون ماین بودي تاکت ککن ڊي نن سوکر سلاسه برڦاڱر بوغ ۲ برڦاڱر بوغ ڦکن جک تون کاسه ڊهمب باو همب کرومه تون في مليهت لڦگم ڊسينن همب نن سده مادو ڦرت همب نن تيدق چتس اڦي اڊڦيسف لاک سبانغ مندغر کات دمکين لوڦ سکيتي ۲ راج جهن لال ڊباو اڏوشرح لال برابرع کدوان لال ماسق کدالم کمڦغ کوت نن تگه کمڦغ دالم لڦکب نن لڦکب کڦگکائن ساتو ڦون تيدق ککراغن راج نن کاي بوکن اوله لونه حيران اڏو شرح تيدق جاد منت اڦي لال برکناله اپلاي مناله تون راج جهن مان گارن کات نن چاکو ليکه بوله کهندق همب ۲ نن منڦري راج بسر همب نا بوله کتنتون همب نا بوله هيتم ڦوته ماتي دان هيلغ تيدق ڊسڦک اورغ نن گيل ۲ باس مکان ميره ۲ فادم اورغ بياس ڦرع جاد سمڦي باء ڦنتن جان اورغ بوغ ملر بوغ چمڦاڱ کتيگ بوغ ڦندق کاي بير لبر بير بناس اصلي بوله کهندق هاتي رمبهي رمب لوبق جمبي اورغ ملاک ککجاو اصلي بوله کهندق هاتي رضاله همب ماتي سيک مرمبغ ڊتغه فادغ ستاک ڊتقي رمب کو ڦي انتغ کمبائي ڦولغ کو تيدق هيلغ ڊسيک چکوکن کامي کمبغ فادغ بري برتالي بڦغ ستر کسيهي کامي انق ڊاگڦ کتمبه اورغ بومي ڦترا مندغر کات دمکين لال برکات راج جهن مناله تون اورغ مود جديله تون ڊيم سيک چکلو تون گوسر ۲ تيدقله عاده فد کامي کلو برومه بايق ۲ تيدقله عاده فد کامي سکدودق ڊتبغ تڦگڦ وهن بايق ماسق ۲ اداله بورق عاده کامي برومه تيدق بونه بايق ستاک بانغ ستاک دفاته امبل فنانق کلو تون نا لام سيک اوسه برومه بايق ۲ کنان جو راج جهن نامن برکات اڏو شرح مناله تون راج جهن دغرکنمله کات همت ۲ لال ڊفنجمورن برسوا جو اورغ برکود هاتي نن بولت سگليغن تيدق لي مندو تيک نامن برکات راج جهن سڦگهله تون ڊيم سيک باءمان کاون کلورگ اف بچار هاني تون لال منجواب اڏوشرح تڦتائن کاون سريکه تونڦله ڊي تون مهنترکن سدهله سلسي بچار ايت لال کمبائي اڏوشرح کڦد کاون سريکه ڊدفا تي للف جو لال برکات اڏو شرح مناله تون کاون سريکه جگاله کام ڊر تيد

njapoe roemah, bia djadi soeroehan poeti?" Mandanga kato damikian¹⁰⁸, laloe bakato radjo djihin: "djanlah¹⁰⁹ kato talaloe-laloe, kami nan oerang isi rimbo, diri nan¹¹⁰ ana⁵ tjoetjoe Adam, kato saboeah ditagoehi"¹¹¹. Mandanga kato damikian, toemboehäläh maloe Azoe Sarah, laloe bakato Azoe Sarah: "toeroen badjalan pi mandi, bao galoeä⁵ pikoeä⁵ parian; namoen nan ana⁵ laki-laki, soeroei⁵ didjalau¹¹² dipantangkan." Namoen bakato radjo djihin¹¹³: "manolah toean oerang moedo, kami baroemah kajoe haro, kami badjandjang¹¹⁴ aka mati¹¹⁵, diam disangka⁵¹¹⁶ rimpang kajoe, kami mamakan boeah kajoe, mikin nan boekan oelah-oelah, djan manjasa akië koedian." Laloe bakato Azoe Sarah, oerang nan tjadië⁵ bidja⁵ sano:, manolah toean radjo djihin¹¹⁷: Katib panggilan ka-kaudoeri, singgah kapakan mambali bada; njatolah toean main bodi, takoei⁵ ka-kanai di nan soeka. Soelasihë bapaga boengo, boengo bapaga boengo pakan; djoko⁵ toean kasihë dihambo, bao hambo karoemah toean, pi malihë⁵ langgam¹¹⁸ disënan, hambo nan soedah madoe¹¹⁹ paroei⁵, hambo nan tida⁵ tjatoei⁵ api¹²⁰, ado pahiso⁵¹²¹ lai sabatang"¹²².

Mandanga kato damikian, loepa sakètë⁵ radjo djihin, laloe dibao Azoe Sarah, laloe bairiëng kadoeono, laloe masoeä⁵ kadalam kampoeäng¹²³, koto nan tagoehä kampoeäng dalam, langko⁵ nan langko⁵ kalangko⁵an, satoepoen tida⁵ kakoerangan, radjo nan kajo boekan oelah¹²⁴. Laloelah heran Azoe Sarah, tida⁵ djadi minto api, laloe bakatolah anjolai: "manolah toean radjo djihin, mano garan kato nan tjako¹²⁵? laikoh boelihë kahanda⁵ hambo¹²⁶? hambo nan manti radjo basa, hambo na⁵ boelihë¹²⁷ katantoean, hambo na⁵ boelihë hitam poetihë, mati dan hilang tida⁵ disangka." Oerang nan gilo-gilo baso, moekono merah-merah padam, oerang biaso parang djadi, sampai ba⁵pantoen djanjo¹²⁸ oerang: "boengo maloeä, boengo tjampago, katigo boengo panda⁵ kaki¹²⁹; bia laboeä, bia binaso, asalai boelihë kahanda⁵ hati. Rambahi¹³⁰ rimbo Loeboeä⁵ Djambi, oerang Malako ka-ka-Djao; asalai boelihë kahanda⁵ hati, rilalah hambo mati siko. Marimbang¹³¹ ditengah padang, sitako¹³² ditapi rimbo; ko⁵ lai oentoeäng koembali poelang, ko⁵ tida⁵ hilang disiko. Tjakaukan¹³³ kami koembang padang¹³⁴, bari batali banang soeto; kasihi kami ana⁵ dagang, ka-tambah oerang boemi poeto"¹³⁵. Mandanga kato damikian, laloe bakato radjo djihin: "manolah toean oerang moedo, djadilah toean diam siko¹³⁶; djikalau toean goesa-goesa¹³⁷, tida⁵lah adat pado kami¹³⁸; kalau baroemah banja⁵-banja⁵, tida⁵lah adat pado kami. Sikadoe-doeä⁵ ditabang tinggi, boeahno banja⁵ masa-masa⁵; adolah boeroeä⁵ adat kami, baroemah tida⁵ boelihë banja⁵. Sitako batang sitako¹³⁹, dipatah ambië patana⁵¹⁴⁰; kalau toean na⁵ lamo siko, oesah baroemah banja⁵-banja⁵", katono djoeo radjo djihin. Namoen bakato Azoe Sarah: "manolah toean radjo djihin, dangakanmalah kato hambo¹⁴¹: hambo laloe dipandjamoeran, basoeo djo oerang bakoedo; hati nan boelë⁵ sagilingan¹⁴², tida⁵ lai mandoeo tigo." Namoen bakato radjo djihin: "soenggoehäläh toean diam siko, ba⁵mano¹⁴³ kawan kaloerago¹⁴⁴, apo bitjaro hati toean?" Laloe mandjawab Azoe Sarah¹⁴⁵: "tantangan kawan sarikat tolonglah ditoean mahantakan." Soedahlah salasai¹⁴⁶ bitjaro toe, laloe koembali Azoe Sarah kapado kawan sarikat, didapë⁵i lalo⁵ djoeo. Laloe bakato Azoe Sarah: "manolah toean kawan sarikat,

تيمر بڦڪس هريله سيغ لال باغزله سميان لال برکات اذو شرح مناله تون کاون شريکه فولغله تون سميان اداله تون مهنترکن همب ناسال ديم سيک همب دامبل راج جهن دامبلن کيننتون کتاکن فول فد راج جاغزله تون کبراشن سمبهکن فول بايک ۲ کتاکن همب له برومه مندغراکات دمکين لال برکات اورغ بايق مناله تون اذو شرح پاو برچري حو بدن تون تفکل کامي کفولغ افاله فول بریت کامي لال برکات اذو شرح مناله تون اذق کاکق همب دباو انتغ بدن انته کبايک انته کجاهت تيدق تراکات انتغ ديري يا باکات فغتن اورغ بوکن تفکارغ نون ترتمف گنتغ ترسيسف تا برهولو بوکن سکارغ نون ترمنت سراتن سده تردهولو برجالن سارغکن باجو برکايين براندغ ۲ سراتن سده تردهولو ماس درحم بندکذدغ مندغراکات دمکين لال مهافس اير مات دهنترکن فول اوله جهن لولله بتل جالن فولغ تيدق ترهمنبت ترهلفنتغ اله تيب چند درومه مشهورله خبر اذو شرح تيدق دهارف ۲ لاگت برخبرله اورغ فد راج مناله تونکو راج کامي دتوته داهن مرنسي دامبل فلنتغ فاوله دامبل بوه کلاشن کو دبوته کامي کماتي کو دجول هان کجاوه تونکو جو کلاشن اذون منترې اذو شرح سده دامبل راج جهن دامبل کيننتون سده کهندق اذو شرح تيدقده داي فد کامي اورغ براج دهتين مندغراکات دمکين لال برهنتي راج ايت فيهق کفد اذو شرح سدهله اين جاد کاوين بسرله جامو راج جهن لولله حيران اذو شرح مليعت لاکو جامو ايت بلم دليعت له دليعت بلم ددغزله ددغز بگيکن رننه کايو هار بگيکن ترين گونغ تفکي باغي لغغ فويي رمب توجه هاري برجامو بسر برهمن کسينن راج جهن فيهق کفد کلگانن تيدق تيريرو فد اورغ اورغ مناره تمبغ اوري اورغ مناره سوغي امس اورغ نون لککب کلگانن تيدق مناره ککراشن اورغ بن کاي راي لماله فول انتران جديله کتوجو باس نسينن اورغ فون تيدق مياي ماکن دانس هاتي تاغن کاسه نون بوکن اوله ۲ دبري ففينغ بنق گادس باغي نون گادس دسرگت راس هتين اذو شرح تيدق ترکنل فولغ لاگت تيدق ترکنل دنغري لماله فول انتران تمبهله اتق فرمفون بايک نون بوکن اوله ۲ اتق نون فوته چمفر سيرة مربت فول ورن کونغ مپل فول ورن هيچو موک نون بنتر داون بودي مات اگي بننتغ تيمر هيدهغ نون باغي داسن تفکل گيگس برکيلت چرم چين تليغ باغي بوغ کمبغ رمبت نون هيتم باغي مالم ليهر نون باغي کندي نيرق لهن باغي هنتارن هاپت جاري نون باغي سوگي لندق بتس نون باغي فرت فادي تومت نون باغي تلبورغ همفر کايي بفلکل ستاهل بايقله روف مهنسي تيدق نون سام زمان ايت عيت سديکت بولو بتس دنماي فول فترې بلقس اورغ بربت ناممگويو اورغ نون گدغ دالم تاغن بايک باس بايک فراشي فرهمفونن اتق کچل ۲ تندان اتق بايک ۲ چک نون سيرة هان ساگت چک نون هيتم هان کندي چک نون انده هان باس چک نون بايک هان بودي

pjagolah kamoe dari tideä, timoeä boengkèh¹⁴⁷ harilah siang." Laloe bangoenlah samohonjo, laloe bakato Azoe Sarah: "manolah toean kawan sarikat, poelanglah toean samohonjo, adolah toean mahantakan¹⁴⁸, hambo na^s salaloe diam siko, hambo diambië radjo djihin, diambiëno ka-binantoeno¹⁴⁹; katokan poelo pado radjo, djanlah toean kabéran¹⁵⁰, sambahkan poelo baië^s-baië^s, katokan hambo lah baroemah." Mandanga kato damikian, laloe bakato oerang banja^s: "manolah toean Azoe Sarah, njao batjarai djo badan, toean tingga kami ka-poelang, apolah poelo barito kami?" Laloe bakato Azoe Sarah: "manolah toean adië^s kaka^s, hambo dibao oentoeäng badan, antah ka-baië^s antah ka-djahè^s, tida^s takato oentoeäng diri¹⁵¹". Io ba^s kato pantoen oerang: boekan tingkarang¹⁵² nan tatimpo, goentiëng tasisi¹⁵³ ta^s bahoeloe; boekan sakarang nan taminto, soerè^s an soedah tadahoeloe. Badjalan saroeängkan badjoe, bakain baeendoeäng-oendoeäng¹⁵⁴; soerè^s an soedah tadahoeloe, maso dirahim boendo kandoeäng.

Mandanga kato damikian¹⁵⁵, laloe mahapoei^s aië mato, dihantakan poelo oelihë djihin, laloelah batoeä djalan poelang, tida^s tahambë¹⁵⁶ tahalintang. Alah tibo tjando¹⁵⁷ diroemah, masahoeälah kaba Azoe Sarah tida^s diharo^s-haro^s lai. Bakabalah oerang pado radjo: "manolah toeankoe radjo kami, ditoetoehä dahan maransi, diambië palantiëng paoehä, diambie boeah kilangan¹⁵⁸: ko^s diboenoehä kami ka-mati, ko^s didjoea hanjo ka-djaoehä, toeankoe djoeo kahilangan¹⁵⁹. Adopoen manti Azoe Sarah soedah diambië radjo djihin, diambiëno ka-binantoeno; soedah kahanda^s Azoe Sarah, tida^s lah dajo pado kami, oerang baradjo dihatino." Mandanga kato damikian, laloe bahanti radjo itoe.

Piha^s kapado Azoe Sarah soedahlah injo djadi kawin, basalah djæmoe radjo djihin; laloelah heran Azoe Sarah, malihë^s lakoe djæmoe itoe, baloen dilihë^s lah dilihë^s, baloen didanga lah didanga¹⁶⁰; bagaikan roentoehä kajoe haro, bagaikan taban¹⁶¹ goenoeäng tinggi, bagai langang¹⁶² pahoenji rimbo, toedjoehä hari badjamoe basa, bahimpoe kasènan radjo djihin. Piha^s kapado kalangko^s an tida^s tatiroe pado oerang, oerang manaroehä tambang oerai, oerang manaroehä soengai amèh, oerang nan langko^s kalangko^s an, tida^s manaroehä kakoerangan, oerang nan kajo rajo. Lamolah poelo antarono djadilah katoedjoe¹⁶³ baso sènan, oerang poen tida^s manjajo, makan diatèh hati tangan¹⁶⁴, kasihë nan boekan oelah-oelah, dibari panginang ana^s gadih, bagai nan gadih disaroege. Raso hatino Azoe Sarah, tida^s takana poelang lai¹⁶⁵, tida^s takana di nagari.

Lamolah poelo antarono toemboehälah ana^s parampoean baië^s nan boekan oelah-oelah, ana^s nan poetihë tjampoeä sirah, maraboei^s poelo warno koenjiëng, manjalo¹⁶⁶ poelo warno hidjau; moeko nan boenta daoen bodi, mato nan bagai bintang timoeä¹⁶⁷, hideoäng nan bagai dasoen tongga¹⁶⁸, gigih¹⁶⁹ bakilë^s tjamin tjino, talingo bagai boengo kambang, ramboei^s nan hitam bagai¹⁷⁰ malam, lihië nan bagai kèndi pera¹⁷¹, langan bagai hantaran hanjoei¹⁷², djari nan bagai soegi¹⁷³ landa¹⁷⁴, batih nan bagai paroei^s padi, toemi^s nan bagai taloeä boeroeang¹⁷⁵, hampoe kaki boengka satahië; banja^s lah roepo mahanoesië¹⁷⁶, tida^s nan samo djaman itoe¹⁷⁷, ai^s sadiki^s boeloe batih¹⁷⁸, dinamoi poelo poeti Baloekih. Oerang baraboei^s na^s manggoejoe¹⁷⁹, oerang nan gadang dalam tangan, baië^s baso baië^s parangai, pahimpoeenan ana^s katjië-katjië¹⁸⁰, tandono ana^s baië^s-baië^s¹⁸¹. Djoko^s nan sirah hanjo sago, djoko^s nan hitam hanjo

سمفيله فول برکايں دو متيله فول بندکندغ بگيکن گيل راج جهن مالغ کمان دکتاکن تقدير سده تردهوله دظاهرکن هان سکارغ ممندغ چوچو کفیتون تيدقله فوتس اير مات لال برکات راج جهن مان بلقس چوچو کندغ براجره منولس منکت براجره مغايم لير براجر مپورت تا بربارس جاعن مغوفه جوړو تولس چوچو نن تيدق لي برايډو سمبل برکات نينق کندغ باگي نن چوچو اير مات لمانه فول انتران تمبه بچار دالم هاني لال برکات فتري بلقس مناله تون نينق کندغ چريکن همب دايغ ۲ باگايو سقدر توجه اورغ کفليغ ۲ هاني کفرنتغ ۲ مات کلاون برگلغ ۲ توبين سام ۲ گدغ رفان باايت فول جک تفگي سام تفگي اوسه فول لبه کورغ سماکن فول نکايبن سفاي سوک هاتي همب مندعشرکات دمکين دچريمه دايغ ۲ لام سکيتي ۲ انتران بوله دايغ توجه اورغ جک کونغ سام کونشن نکايں نن تيدق برليني باگي نن راگو فمنداعن لمانه فول انتران لال برکات اډو شرح مناله تون راج جهن لمانه زمان همب سيک رندوله همب هندق فولغ بگيکن پات روف راج بگيکن پات کمفغ ديري تيدق فوس داعن ۲ افاکه حو کئوبتن مندعشرکات دمکين لال برکات راج جهن جک له فولغ انق کندغ سمفي فياتو چوچو همب سياف فول کمموجق اتوله فول جاوه دوسن جک تراکت چوچو کندغ سيفاله فول مهمبوکن دالم برکات ۲ ايت لال مندعشر فتري بلقس لال مناعس اپلاي مناله تون ايه کندغ همب نن تيدق امه نغکل دوفچتکينن هوجغ کايں ستافق تيدق دچريکن لال برکات اډو شرح مناله بلقس انق کندغ بيرله همب لکس فولغ لي سکيتي ۲ همب جافت فوسله فول منجناکي بلقس نن تيدق امه نغکل ملينکن اين ناني جو لال برکات فتري بلقس مناله تون نينق کندغ جکلو ايه کندغ کفولغ همب نن تيدق امه نغکل لال برکات اډو شرح مان بلقس انق کندغ تيدقله جاد همب باو راج فپاي انق مود جاد مروسه هاتي همب مندعشرکات دمکين لال برکات راج جهن مان بلقس چوچو کندغ جکلو ايت ظالم راج جاغله مذورت چوچو کندغ لال منجواب فتري بلقس مناله تون نينق کندغ اوسه برکات دمکين تيدق ترحکم انتغ ديري جک فنجغ تيدق کفانه جک ملي تيدق کهين اوسه نينق بروسه هاتي همب نن تيدق ترتهاني ممب ناساق چوچو ادم ممب ناي برتوبه کاسر باگي نن مالو دالم هاتي لال برکات راج جهن مان بلقس چوچو کندغ ايدوله هيلغ انق کهلغ سياف فول کفگنيکو لال برکات فتري بلقس مناله تون نينق کندغ عاده فساک راج ۲ هاتي نن باگي لوت لفس جک نينق رندو دهمب جلغله تيف ۲ بولن مندعشرکات فتري بلقس تيدقله جنس ترتهاني دلفسکن جو نن فاتبن مک برکات فتري بلقس مناله تون ايه کندغ فربوتکن همب رومه گدغ ديريکن دلور کوت شبا دتغه فادغ فلمفات

koendi¹⁸²; djoko^s nan endah hanjo baso, djoko^s nan baië hanjo bodi. Sampailah poelo bakain doeo matilah poelo boendo kandoeäng; bagaikan gilo radjo djihin, malang kamano dikatokan; takadië soedah tadahoeloe, dilahiëkan hanjo sakarang. Mandang tjoetjoe kapiatoean¹⁸³, tida^slah poetoei^s aië mato¹⁸⁴; laloe bakato radjo djihin: „mano Baloekih tjoetjoe kandoeäng, baradjalah manoeilih manakè^s, baradjalah maajam¹⁸⁵ laië, baradja manjoerè^s ta^s babarih, djan maoepah djoeroe toelih, tjoetjoe nau tida^s lai baiboe.” Sambië bakato injië^s kandoeäng, bagai nan tjoetjoeä aië mato.

Lamolah poelo antarono toemboehä bitjaro dalam hati, laloe bakato poeti Baloekih: „manolah toean injië^s kandoeäng, tjarikan hambo dajang-dajang, bagio¹⁸⁶ sakada toedjoehä oerang ka-palengah-lengah hati, ka-parintang-rintang mato¹⁸⁷, klawan bagala-gala^s, toeboehäno samo-samo gadang, roepo ba^s itoe poelo; djoko^s tinggi samo tinggino, oesah poelo labihë koerang; samokan poelo pakaianno, soepajo soeko hati hambo.” Mandanga kato damikian, ditjarimalah dajang-dajang; lamo sakètè^s antarono boelihë dajang toedjoehä oerang, djoko^s koenjiëng samo koenjiëngno, pakaiian nan tida^s balainan, bagai nan ragoe pamandangan¹⁸⁸.

Lamolah poelo antarano laloe bakato Azoe Sarah: „manolah toean radjo djihin, lamolah djaman hambo siko, rindoelah hambo handa^s poelang, bagaikan njato roepo radjo, bagaikan njato kampoeäng diri, tida^s poeëh¹⁸⁹ diangan-angan; apokoh djoeo ka-oebè^s no?” Mandanga kato damikian¹⁹⁰, laloe bakato radjo djihin: djoko^s lah poelang ana^s kandoeäng, sampai piatoe tjoetjoe hambo; siapa poelo ka-mamoedjoeä^s? Itoelah poelo djaoehä doesoen, djoko^s taraga^s191 tjoetjoe kandoeäng, siapolah poelo mahimbaukan?” Dalam bakato-kato itoe, laloe mandanga poeti Baloekih, laloe manangih anjolai: „manolah toean ajah kandoeäng, hambo nan tida^s amoehä¹⁹² tingga.” Dipatji^skanno¹⁹³ hoedjoeäng kain, satapa^s tida^s ditjaraikan. Laloe bakato Azoe Sarah: „manolah Baloekih ana^s kandoeäng, bialah hambo lakèh poelang, lai sakètè^s hambo djapoei^s.” Poeëhlah poelo mandjina^si, Baloekih nan tida^s amoehä tingga, malainkan injo na^s pi¹⁹⁶ djoeo; laloe bakato poeti Baloekih: „manolah toean injië^s kandoeäng djokalau ajah ka-poelang, hambo nan tida^s amoehä tingga”197. Laloe bakato Azoe Sarah: „mano Baloekih, ana^s kandoeäng, tida^slah djadi hambo bao, radjo panjajo ana^s moedo, djadi maroesoehä hati hambo”198. Mandanga kato damikian, laloe bakato radjo djihin: „mano Baloekih, tjoetjoe kandoeäng, djokalau itoe lalin radjo, djanlah maneroei^s tjoetjoe kandoeäng.” Laloe mandjawab poeti Baloekih: „manolah toean injië^s kandoeäng, oesah¹⁹⁹ bakato damikian, tida^s tahoekoen oentoeäng diri; djoko^s pandjang tida^s ka-patah, djoko^s molië tida^s ka-hino, oesah injië^s baroesoehä hati, hambo²⁰⁰ nan tida^s tatahani, hambo na^s masoeä tjoetjoe Adam, hambo na^s batoeboehä kasa²⁰¹, bagai nan maloe dalam hati.” Laloe bakato radjo djihin: „mano Baloekih, tjoetjoe kandoeäng, iboe lah hilang ana^s ka-hilang; siapa poelo ka-panggantikau?” Laloe bakato poeti Baloekih: „manolah toean injië^s kandoeäng, adat poesako radjo-radjo hati nan bagai laoei^s lapèh, djoko^s injië rindoe dihambo, djalanglah tio-tio^s boelan.”

Mandanga kato poeti Baloekih, tida^slah djinih tatahani, dilapèhkan djoeo nan

بري برکوت کچل ۲ بري : فارت تانه بات تنامي فول هاورکونڻ لمفيسي فول انجلوڻ
 نامن برکات راج جهن چکلو ايت رفان کرج بيرله همب منلوڻي همب مپوره اورڻ
 بايق مرار کايو دالم رمب براف جو کڏنڻ کٽاکن اوله اڏو شرح لال برکات اڏو شرح
 اڏون فيهت گڏڻ رومه بندلن فنڇج بارڻ فاتب سلافن فوله هست عرب هلنتن فول
 بارڻ فاتب امغب فوله هست يمن تفکين توجه کال تڻق سقدر تيگ فوله هست
 فرسي لال مپوره راج جهن کفد رعيه نن بايق مرارو کايو دالم رمب بڻيکن لغڻ کايو درمب
 مميله کايو فنڇج ۲ مميله کايو لورس ۲ داغکت فول بولن ترڻ تيدق مليهت اڏق اڏم
 برتڻق رومه بولن ترڻ بولن نن سدڻ ترڻ فنڇج سمفيله تيگ کالي ترڻ سدهله فول رومه
 ايت تيدق ساتو کٽنڻ سڱه بربوت اڏو شرح سرت اورڻ دسورهن تيدق براف تفر بوت
 هپاله رومه سده مالم لال فيکر اورڻ گبال سڱه بربوت اڏو شرح رومه نن سده سنديري
 اڱه برگنتي راج کيت تيدق دليهت له دليهت بايقله خبر فد راج اورڻ بربوت رومه گڏڻ
 دديريکن دفادڻ فلمفات سڱهفون ايت فنڏنارن تيدق مڻاف فد راج اڏو شرح اورڻ لي
 بتل بلم لي فرنه کلپانن جاهتن اوسه کلين بايق کات اورڻ نن لورس سجق کچل جديله
 ديم راج ايت فيهت کفد فتري بلقس اله مندڻر رومه سده لال برکات فتري بلقس
 مناله فول نينق کڏڻ رومه له سده همب دڻر هنترکنمله ديروي همب سفاي مليهت
 چوچو اڏم لال برکات راج جهن مناله بلقس چوچو کڏڻ مڻاف برکات دمکين نڏتيکن
 جو بايق کڏڻ بايگ کرج فرلان ۲ مندڻر کات دمکين حديله ديم فتري بلقس لمانه
 فول انقران داڻقله فول اڏو شرح لال برفلق فتري بلقس باڳي نن کوچڻ جو انقرن اورڻ
 نن منڇ ۲ باس اورڻ برکچل ۲ ديروي مناله نينق کڏڻ همب نامن له سده رومه گڏڻ
 هنترکن همب کسينن سرت جو کلڻکانن لڻکب جو تيري کلمبون سرت جو لاڻت ۲ لڻکب
 همقارن لافق فورن لڻکب کوسي بنقل گڏڻ لڻکب جو کاسر تيلم فنڏق لڻکب تراوڻ
 فرمداني تيدق ترکير بايق فرکاکس بارڻ نن فاتب دالم هاني عاده فکايين راج ۲ عاده
 فکايين فتري ۲ دمان نينق کلوف عاده ۲ بياس فڻق فائي مندڻر کات دمکين لال برديري
 راج جهن لال برکنامله فول مناله رعيه سمهان هنترکنمله چوچو همب بيربرجانن ترڻ
 فنڇج بير کودين کامي کداڻق بير اين ناهوواو مندڻر کات دمکين لال برجانن اڏو شرح
 دايرڻکن فتري بلقس فد ماس ديواس ايت منڻسله اورڻ سمهان ممدنڻ فتري له برجانن
 بڻيکن گيل نينق کڏڻ بڻيکن مابق دالم هاني مان چوچو فرماينن مات چوچو فراڳو ۲ هاني
 چوچو برجانن کامي کٽنڻ ملڻکله فتري سمفي ۲ سمبل برتورن اير مات برجاننله فتري

patoei¹ no. Moengko bakato poeti Baloekih: „manolah toean ajah kandoeäng, paboeè¹ kan hambo roemah gadang, dirikan diloea koto Saba, ditangah padang Palimpato; bari bakoto katjië-katjië, bari bapari¹ tanah bato, tanami²⁰² poelo haœa koenjiëng, lamapihi poelo andjiloeang²⁰³. Namoen bakato radjo djihin: „djokalau itoe roepono karadjo, bialah hambo manolongi, hambo manjoeroehä oerang banja¹ maramoe kajoe dalam rimbo, barapo djoeo ka-gadangno, katokan oelihë Azoe Sarah.” Laloe bakato Azoe Sarah: „adopoen piha¹ gadang roemah, bandoeäno pandjang barang patoei¹ salapan poeloehä hëto Arab, halintangno poelo barang patoei¹ ampè¹ poeloehä hëto Jaman, tinggino toedjoehä kali taga¹, sakada tigo poeloehä hëto Parsi.”

Laloe manjoeroehä radjo djihin kapado raajat nan banja¹, maramoe kajoe dalam rimbo; bagaikan langang kajoe dirimbo, mamilihë kajoe pandjang-pandjang, mamilihë kajoe loeroei¹-loeroei¹, diangkoei¹ poelo boelan tarang, tida¹ malihë¹ ana¹ Adam. Bataga¹ roemah boelan tarang, boelan nan sadang tarang pandjang; sampailah tigo kali tarang soedahlah poelo roemah itoe, tida¹ satoe katinggalan. Soenggoehä baboeè¹ Azoe Sarah sarato oerang disoeroehäno, tida¹ barapo tapaboeè¹, hanjolah roemah soedah malam. Laloe pikië oerang goebalo: „Soenggoehä baboeè¹ Azoe Sarah, roemah nan soedah sandiri, angkoehä²⁰⁴ baganti radjo kito, tida¹ dilihë¹ lah dilihë¹.” Banja¹lah kaba pado radjo, oerang baboeè¹ roemah gadang, didirikan dipadang Palimpato. Soenggoehäpoen itoe pandanganan tida¹ mangapo pado radjo: „Azoe Sarah oerang lai batoeä, baloen lai kalihë¹ an djahë¹ no, oesah kalian banja¹ kato; oerang nan loeroei¹ sadja¹ katjië.” Djadilah diam radjo itoe.

Piha¹ kapado poeti Baloekih, alah mandanga roemah soedah, laloe bakato poeti Baloekih: „manolah poelo injië¹ kandoeäng, roemah lah soedah hambo danga, hantakanmalah diri hambo, soepajo malihë¹ tjoetjoe Adam.” Laloe bakato radjo djihin: „manolah Baloekih tjoetjoe kandoeäng, mangapo bakato damikian, nantikan djoeo bapa¹ kandoeäng, baië¹ karadjo palahan-lahan.” Mandanga kato damikian, djadilah diam poeti Baloekih. Lamolah poelo antaronon datanglah poelo Azoe Sarah, laloe bapaloeä²⁰⁵ poeti Baloekih, bagai nan koetjiëng djo ana¹no, oerang nan mandjo-mandjo²⁰⁶ baso, oerang bakatjië-katjië diri: „manolah injië¹ kandoeäng hambo, namoen lah soedah roemah gadang, hantakan hambo kasënan sarato djo kalangko¹ an, langko¹ djo tirai²⁰⁷ kalamboeno sarato djo langi¹-langi¹²⁰⁸, langko¹ hamparan lapië¹ poerin²⁰⁹, langko¹ koerisi banta gadang, langko¹ djo kasoeä tilam panda¹, langko¹ tarawang²¹⁰ paramadani²¹¹. Tida¹ takiro banja¹ pakakèh, barang nan patoei¹ dalam hati, adat pakaian radjo-radjo, adat pakaian poeti-poeti; dimano injië¹ ka-loepo adat biaso patang pagi. Mandanga kato damikian, laloe badiri radjo djihin, laloe bakatomalah poelo: „manalah raajat samohonjo, hantakanmalah tjoetjoe hambo, bia badjalan tarang pandjang, bia koedian kami ka-datang, bia injo na¹ dahoeloe.”

Mandanga kato damikian, laloe badjalan Azoe Sarah, diiriëngkan poeti Baloekih. Pado maso dewasa itoe manangihlah oerang samohonjo, mamandang poeti lah badjalan, bagaikan gilo injië¹ kandoeäng, bagaikan maboeä¹ dalam hati: „mano tjoetjoe pamënan mato, tjoetjoe paragoc-ragoc hati, tjoetjoe badjalan kami katingga²¹². Malangkahlah

اڪس سمفي منجڻج رومه دئادغ رات تباڻه ڦٽري درومهڻ لال دهافس اير مات ڦٽري
 بلقس سوک هٿين مليهنت رومه سده سهان نايڪ بلقس کانس رومه باڳي فاسغ
 ماسق موار انيله رومه جاد مانه ڦاتبله جاد بوغ مات لام سڪيتي، انٿران داتقله ڦول
 مات بند سرت جو کڻڪائن ساتوئون تيدق ڪڪراغن سرت همب اورغ دغن سرت دايع
 توجه اورغ سرت بلنج برس ڦادي فيهق ڪغد سيغت رومه برڪارغ برڪوت ڪچل پر
 ڦارت برتانه بات برتنامي ڦول هاور ڪونخ برلمفيسي ڦول انجلوڻ برڦڪاري ڦودغ ايرامس
 برلبوه برڦننو ڳريغ برننو اورغ نن ڪماسق ڦوتو برڪاول هلبالغ هلامن چران باسه دتا برڪن
 اوري تيدق هيلغ فيهن ڪغد بايڪ رومه بريندل برڪادغ، دالم جورق برجورق ڦول اوڪر
 رومه بوڪن ڪڦالغ اڪرچين برڪلين براوڪر بربوه، برڪاتق برڳلغ ڦويه برڦڪت برتندجو ڪارغ
 تمفت برماين، ڦنغ سڦاي پات موسه داتغ رومه ڪدغ برندنغ ڦان برتورب ڦول جو
 ڪافر برتانه جو سدلڻم برسلا جو اير امس ائف برتورب جو نيمه فيهق ڪغد اوڪر
 رومه، داوڪر توڪغ جهن ڪلق برڪلق اڪرچين، برنام چين ڪارم سلا مپلا تڦڪي بوغ،
 برنام بوغ چڦڪس سلق برسلق ڦاڪو اجي برتولس لاڻ براڪم روڦ چرم برڪلانن بايق
 ڦرمات برڳنديشن باڳي نن فندهه متياري فيهق دالم رومه ڪدغ مالڳي ڦول توجه
 ڦڪت ڦرتام برتمائ لويغ ڪدو برتمف تيمائ ڪتيڱ برتمف ڪڦس ڪامفت برتمف
 ڪاچ ڪليم برتمف فيرق ڪانم برتمف اس، ڪتوجه برتمف امس ائوله تمفت ڦٽري بلقس
 فيهن ڪغد اوڪر فننو برتانه برميڱ، برتكت بردامر تيرس فيهق ڪغد نن ڪدو برتانه
 برداون، برجمبر برمي، بربوغ ساري مچاري برتولسڪن تالغ ڦرندو بارغ نن رندوماري
 ڪماري فيهق ڪغد نن ڪتيڱ برڪارغ برتالي اير برتورغ برڪاتق، براگمڪن ڦول چرم
 چين باڳي نن بننغ برڪلانن همبر مهمبر چهيان فيهق ڪغد نن ڪامشت لبه ڦلامله
 رفاڻ براوڪر بربولن، مپلا ڦول ڦوچق ربغ فيهق ڪغد نن ڪليم براوڪر برڳند، برڦوچق
 بترجن بلت جيل برجيل تولس چندي مڦيرغ ڦول بايم باج فيهق ڪغد نن ڪانم براوڪر
 برڪلمنغ بريننغ برتالي اير لاڻ برلوكس برگمبارن برسورت جو اير امس فيهق ڪغد
 نن ڪتوجه برتمف ڦول امس اوري دسيننڏه ائنن جو ڦودي دسلا نيلم بدروي فيهق ڪغد
 روڦ ڦننوالله اعلم نن ڪناهو تيدقله اد ترنماي هابسله توڪغ راج جهن تيدق مالڳي مپماي
 تمفن نن دائت دالم ممفي تيدق دائت دنيرو لاڻ رومه برڦڪت ڪانس لاغت ڄڪ
 دبوڪ سيغ هاري فندهه چهاي متياري ڄڪ دبوڪ تغه مالم انه فندهه چهاي بولن
 فيهق ڪغد دالم رومه برڦڪلين تابر ڪدغ تابر ڪچل تابر ڦنڄغ هوڀغ برهوڀغ لاغت،
 لمفس برلمفس بنئل ڪچل فندهه برتندهه بنئل ڪدغ سوسن برسوسن تيلم فندق تيلم
 ڦنڄغ باءِ ايت ڦول براف ڦول لائق تراوغ لائق ڦداني بايق ترڪمبغ لائق همغارن باءِ ايت

poeti sampai-sampai, sambie batoeroen aië mato; badjalanlah poeti lakèh sampai ²¹³, mandjalang roemah dipadang rato. Tibolah poeti diroemahno, laloe dihapoei⁵ aië mato; poeti Baloekih soeko hatino malihè⁵ roemah soedah samohonjo. Naië⁵ Baloekih katèh roemah, bagai pasang masoeä⁵ moearo: zinilah roemah djadi manah, patoei⁵lah djadi boengo mato²¹⁴. Lamo sakètè⁵ antaronon datanglah poelo mato bando sarato djo klangko⁵an, satoepoen tida⁵ kakoerangan, sarato hambo oerang dangan, sarato dajang toedjoehä oerang, sarato balandjo barèh padi. Piha⁵ kapado sipat roemah bakarang bakoto katjië, bapari⁵ batanah bato, batanami poelo haoëä koenjiëng, balampihi poelo andjiloeang, bapagari poe-liëng aië amèh, balaboehä bapintoe gabang; batantoe oerang nan kamasoeä⁵ pintoe bakawa hoeloebalang; halaman tjarano basah, ditaboeäkan oerai tida⁵ hilang. Piha⁵ kapado baië⁵ roemah babandoeä bagadiëng-gadiëng ²¹⁵, dalam djoro⁵ badjoro²¹⁶ poelo; cekië roemah boekan kapalang, aka tjino bakoelaian ²¹⁷, baeikië baboeah-boeah ²¹⁸, bakata⁵ bagalang poejojehä ²¹⁹, bapangkè⁵ batindjau karang ²²⁰, tampè⁵ bamain-main patang ²²¹, soepajo njato moesochä datang. Roemah gadang badindiëng papan, batoerab poelo djo kapoeä, batatah djo sadalinggam ²²² basalo djo aië amèh, hato⁵ batoerab djo timah ²²³. Piha⁵ kapado oekië roemah, roemah dioekië toekang djihin, kaloeä⁵ bakaloeä⁵ ²²⁴ aka tjino, tjino banamo tjino karam ²²⁵, salo manjalo tangkai boengo, boengo banamo boengo tjangkèh, saloeä⁵ basaoëä⁵ ²²⁶ pakoe adji, batoelilih lai barakam ²²⁷, roepo tjamin bakilè⁵an, banja⁵ paramato bagèndèngan ²²⁸, bagai nan pindah matohari. Piha⁵ dalam roemah gadang maligai poelo toedjoehä pangkè⁵; paratamo batampo ²²⁹ lojang, kadoeo batampo tambago, katigo batampo kanso ²³⁰, kaampè⁵ batampo katjo, kalimo batampo pera⁵, kaanam batampo aso-aso ²³¹, katoedjoehä batampo amèh, itoelah tampè⁵ poeti Baloekih. Piha⁵ kapado oekië pintoe, batatah bamego-mego, batakè⁵ badama tirih ²³²; piha⁵ kapado nan kadoeo batatah badaoen-daoen, badjamboeä baroembai-roembai, baboengo sari moedjari ²³³, batoelihkan talang parindoe ²³⁴; barang nan rindoe mari kamari ²³⁵. Piha⁵ kapado nan katigo bakarang batali aië, batoerang bakapoeä-kapoeä⁵ ²³⁶, baragamkan poelo tjamin tjino, bagai nan bintang bakilè⁵an hamboeä mahamboeä tjahajano. Piha⁵ kapado nan kaampè⁵ labihë poelomalalah roepono ²³⁸, baeikië baboelan-boelan, manjalo poelo poetjoeä⁵ raboeäng. Piha⁵ kapado nan kalimo baeikië bagando-gando, bapoetjoeä batadjoen balè⁵ ²³⁹, djèlo badjèlo toelilih tjandai, mairiëng poelo bajam badjo ²⁴⁰. Piha⁵ kapado nan kaanam baeikië bakalimantang ²⁴¹, babantoeä⁵ batali aië, lai baloekih bagambaran, basoerè⁵ djo aië amèh. Piha⁵ kapado nan katoedjoehä batampo poelo amèh oerai, disènanlah ²⁴² intan djo podi, disalo nilam bidoeri. Piha⁵ kapado roepo ²⁴³ pintoe, allahoe alam nan ka-tahoe, tida⁵lah ado tanamoi, habihlah toekang radjo djihin; tida⁵ maligai manjamoi, tampan nan dapè⁵ dalam mimpi, tida⁵ dapè⁵ ditiroe lai, roemah batingko⁵ katèh langi⁵; djoko⁵ diboeoko siang hari pindah tjahajo matohari, djoko⁵ diboeoko taugah malam alah pindah tjahajo boelan ²⁴⁴. Piha⁵ kapado dalam roemah, bapakaian ²⁴⁵ tabië gadang, tabië katjië, tabië pandjang, hoeboeäng bahoeboeäng langi-langi⁵, lampih bampih banta katjië ²⁴⁶, tindihë batindhë banta gadang, soesoen basoesoen tilam panda⁵, tilam pandjang ba⁵itoe poelo, barapo poelo lapië⁵ tarawang, lapië⁵ padani banja⁵ takambang,

ټول کيفس چين ترلقن جو باړغ نن فالق ناۍ برکيفس مييق دان سيکت ترلقن جو
 باړغ برهيس ناۍ برسکت اتوله تند اورغ کاي فييق کفد الت ماکن فاهل کريکل بايق
 ټول ټگن هالس سوسن برسوسن جنس چاون برتمبن تمبن چيري۱ دان کندي برتمبن۲
 تيدق تربيلغ الت رومه نامن له ماکن ټتري بلقس چاون نن دو کالي توجه مکانن
 ټتري بايق ټول بايقله راگم دنارهن تيدق نن کورغ فد ټتري۲ برنينگ راج جهن باړغ
 نن کورغ د جافت جو فييق کفد مکانن ټتري ناسي دکاکر ميغس۲ فييق کفد منوسن ټتري
 برباغي۲ لي رفان سچاون تلو بواي هيدق دنديا تيدق کککل سام جو مسکين دان کاي جکلو
 ماتي تيدق مپسل امفت بلس چاون برکاکر دثيله باړغ سوک دهانی کاي دنديا تيدق کککل
 تيدق ترهغگ وقت ماتي ماکنله داينغ برسام۲ برايغ تمبلکن ناسي بايقله راج ناۍ سمند هان
 سليمان نن کجاد فييق کفد مييق ټتري مييق هارم مييق کستوري کتيگ حو مييق
 جده دهولو ميمبه متهاري کمدين ميمبه الله فييق کفد تمفت ټتري کاسر فندق کاسر مگال
 کتيگ کاسر برسولم تيدقله راج کجدون هان سليمان دالم عالم تنده برتنده بنقل گدغ
 دانسن بنقل ټربغ داري کچل سمفيله گدغ هان سليمان نن فون انتغ فييق کفد
 کاي ټتري کاي نن ملي۲ ساچ کاي ستر فثغ ټاغي تيدق سياف دجنجکين هپاله
 سورغ بدن ديري فييق کفد نام کاي نن اجغ سارت کاي مگال کتيگ مگال مابق
 ټتري بلقس لام مرنده انته سليمان فون ايسق کاي کچل کاي دثغغ کتيگ کاي
 سليمت داري کچل سمفيله گدغ تکه ټگانن تيدق لوفت باجو فذجغ باجو تکوا کتيگ
 باجو بلودو بايله راج نن برسوا هپاله سليمان نن کچودو گلغ برگنت گلغ ناغن دکاکي
 ټول گلغ ټيرق سگهفون بايق اورغ دشن تمفت ټرچاي بورغ مرق چنچن ټيرق چنچن
 سواس کتيگ چنچن چنت۲ هي مرق جاعن بردست ملينکن بتل سمات۲ اقبيل
 هاري سدهله مالم ټليت نن دو کالي توجه بايقله راج دالم عالم هان سليمان لبه
 چوجه سنغله ټتري دمالکي اقام اورغ دالم سرگ دالم بولن نن سبولن لارغله ټتري
 تورن کتانه دمکين ټول سوشن ټتري فييق کفد هلمن ټتري بايقله ټول کين بوغ فد ماس
 ديواس ايت هرين سدغ تغه هاري سدغ لغغ اورغ گبال لال برکات ټتري بلقس مناله انق
 داينغ۲ مريله کيت جافت بوغ هبسله بوغ نن کفتغ مريله کيت سايرغ شريکه تورن کتانه
 ټتري بلقس برسکت گادغ انق داينغ برسکت کاره لارغله راج نن کبندغ ملينکن
 سليمان نبي الله لال برايغ ماسق کين دايرغکن داينغ نن برتوجه باغي بولن دايرغکن
 بنغغ لال دټورپاله بوغ بگيله بوغ دالم کين دهولو بنل اورغ رمب کيني بتل اورغ
 شبا دبکس دکاي هالس بايقن سليلت دستر دهولو برتوبه هالس کودين برتوبه کاسر

lapië⁶ hampan ba⁶ itoe⁶ poelo; kipèh tjino talata⁶ djoeo, barang nan pala⁶ na⁶ bakipèh, minja⁶ dan sikè⁶ talata⁶ djoeo, barang bahièh na⁶ basikè⁶ 248; itoclah tando oerang kajo. Piha⁶ kapado alat makan, paha karika banja⁶ poelo, pinggan haloei⁶ soesoen basoesoen, djinih tjawan batamboen-tamboen, tjèrè⁶ 249 dan kèndi batamboen-tamboeu, tida⁶ tabilang alat roemah. Namoen lah makan poeti Baloekih tjawan nan doeo kali toedjoehä 250, makanan poeti banja⁶ poelo, banja⁶ lah ragam ditaroehäno; tida⁶ nan koerang pado poeti, poeti barinjie⁶ radjo djihin 251, barang nan koerang didjapoei⁶ djoeo. Piha⁶ kapado makanan poeti, nasi dikaka 252 mipih-mipih; piha⁶ kapado minoeman poeti, babagai-bagai lai roepono. Satjawan taloeä boeajo; hidoei⁶ didoenië tida⁶ ka-kaka; samo djoeo mikin dan kajo, djokalau mati tida⁶ manjasa; ampè⁶ balèh tjawan bakaka; dipilihè barang soeko dihati; kajo didoenië tida⁶ ka-kaka, tida⁶ tahinggo wakatoe mati 253; makanlah dajang basamo-samo, bairiëng tamboeäkan nasi; banja⁶ lah radjo na⁶ samando 245, hanjo Soeleiman nan ka-djadi. Piha⁶ kapado minja⁶ poeti, minja⁶ haroen, minja⁶ kastoeri, katigo djo minja⁶ Djoedah 255; dahoeleoe manjambah matohari, kamoedian manjambah Allah. Piha⁶ kapado tampè⁶ poeti, kasoeä⁶ panda, kasoeä manggalo 256, katigo kasoeä basolam; tida⁶ lah 257 radjo ka-djodeno, hanjo Soeleiman dalam alam; tindihè batindihè banta gadang, diatèhno banta paraboeäng 258; dari katjië sampailah gadang hanjo Soeleiman nan poenjo oentoeäng. Piha⁶ kapado kain poeti, kain nan molië-molië sadjo, kain soeto patang pagi; tida⁶ siapa didjandjikan hanjolah soerang badan diri. Piha⁶ kapado namo kainno, adjoeäng saré⁶ kain manggalo, katigo manggalo maboeä⁶ 259; poeti Baloekih lamo marando 260, antah Soeleiman poenja isoeä⁶; kain katjië, kain dipinggang, katigo kain salimoei⁶; dari katjië sampailah gadang tagoehä pagangan tida⁶ loepoei⁶; badjoe pandjang, badjoe ta⁶ oeo, katigo badjoe biloedoe; banja⁶ lah radjo nan basoeo, hanjolah Soeleiman nan ka-djodoe Galang baganto 261, galang tangan, dikaki poelo galang pera⁶; soenggoehäpoen banja⁶ oerang dangan, tampè pitjajo 262 boeroeäng moera⁶; tjintjin pera⁶, tjintjin soeaso, katigo tjintjin tjinto-tjinto 263; hai moera⁶ djangan badoeto, malainkan batoeä samato-mato. Pabilo hari soedahlah malam, palito nan doeo kali toedjoehä; banja⁶ lah radjo dalam alam, hanjo Soeleiman labihè djoedjoehä 264. Sananglah poeti dimaligai oepamo oerang dalam saroego; dalam boelan nan saboelan laranglah poeti toeroen katanah, damikian poelo sopan poeti. Piha⁶ kapado halaman poeti, banja⁶ lah poelo kaboen boengo. 265

Pado maso dewaso itoe harino sedang tengah hari, sedang langang oerang goebalo, laloe bakato poeti Baloekih: „manolah ana⁶ dajang-dajang, marilah kito djapoei⁶ boengo, habihlah boengo nan kapatang; marilah kito sairiëng sarikat toeroen katanah.” Poeti Baloekih basikè⁶ gadiëng, ana⁶ dajang basikè⁶ karah: laranglah radjo nan ka-bandiëng, malainkan Soeleiman nabi Allah. Laloe baririëng masoeä⁶ kaboen, diiriëngkan dajang nan batoedjoehä, bagai boelan diiriëngkan bintang⁶ 267. Laloe dipoepoeänolah boengo, bagailah boengo dalam kaboen; dahoeleoe batoeä oerang rimbo, kini batoeä oerang Saba. Diboengkoei⁶ dikain haloei⁶, banja⁶-no salili⁶ dèta; dahoeleoe batoeboehä haloei⁶

لال دتارکمله بوغ^۲ دکارغ^۲ وقت مالم^۲ دهولو دالم رصب کیني نه ماسق چوچو ادم اد
سورغ^۲ گبال برلندغ فانس^۲ هاري تیدق ترکذل اوله دایغ لال ممندغ اورغ گبال دلیمتن
فتري سده تورن لولله حیران اورغ گبال بگیکن نفس تالی انت بگیکن هیلغ کیر^۲ تیدق
ترکذل کبراعن اوله ملیهت ایلق فتري لال برکات دالم هاتی انیله انق اذو شرح کو^۲ مندغر
راج شبا سدهله فتري دامبلن اله سده بوغ دتارک کملیلله فتري نایک رومه اورغ
گبالثون جرجالن نامن له فتغ^۲ هاري برخبیره این فد راج مناله تونکو تونهمب
اک ساتو فلهاتن تیدقله همب کفتننه اداله انق اذو شرح بایک^۲ تن بوکن اوله^۲ اقام
بولن امقت بلس تیدقله ثرنه ترجدوي لارغ جدون دالم عالم دشرکزمه دي تونکو همب
خبیرکن سفکته^۲ تارک بشکل امبل تراجو کیت هذق فی کفکن ادثون رفان بودق ایت
ایلق دتولس دگمبرکن دشرکزمه دي تونکو تنکال همب ملیهت دتاتم کائس دبات
کائس کمنجاد اولي^۲ کمنجاد بنغ لفسله قول گاران انت اوله کارن ایلق فتري همب
فون ترچغغ^۲ تارکله فادي جو بوهن کدماکن دالم فواس^۲ دبولن حاج نایکله فتري
کرومهن ترکذل همب دانق کران انت اندق لی مندغر کات دمکین لال برکات
راج شبا مناله کامو اورغ مود تیدتکه دست کات نغتن براف گدغن بودن تو کتاکن
جو فد همب لال برکات اورغ گبال مناله تونکو تونهمب بزبون گنت راج بسربرتالن
بپین اگغ جک دست همب برخبیر اف حکم همبفون تشغغ ادثون گدغن بودو تو
ایقله کقولغ کرومهن اله سده مندغر خیر هاتی نن تیدق سنغ لاگ^۲ لال برکات راج
شبا مان رعیه سمهان ایرشکن اکو برسام^۲ اکو مذوني اذو شرح لال برجالن اپلای سلام
لمبت دجالن له نیب دکمغغ اذو شرح لال برکات راج شبا مناله منتری اذو شرح
سیاف برپوت رومه ایک بایک^۲ نن بوکن اوله^۲ سیاف نن توکغ رومه ایک کتاکن جو فد
همب لولله حیران راج شبا ملیهت اندهن رومه ایت لال مجواب اذو شرح مناله
تون راج کام رومه بواتن توکغ جهن همب دتولغ راج جهن چچون کچل همب باو
ایکاله رومه انق همب بواتن توکغ راج جهن مندغر کات دمکین نامن برکات راج
شبا مناله منتری اذو شرح مغاف برکات دمکین کتاکن جو کات بفر مغاف انق
دبپین همب براهی ناء سمند لال برکات اذو شرح مناله تون راج کام سسغگهن
انق لاگ^۲ کچل بلم تاهو دباس^۲ لال برکات راج شبا مناله منتری اذو شرح تیدقله
همب کنترولن بلم درسای لاکو همب لال برکات اذو شرح مناله تون راج کام سغگهنون
کات دمکین بریله جنجی تیگ^۲ هاري بیر دتوني انق کذغ مندغر کات دمکین لال
برجنجی تیگ^۲ هاري جدیدله فولغ راج شبا نایک قول اذو شرح هاتی نن تیدق

koedian batoeboehä kasa. Laloe ditarië²⁶⁸ malah boengo, boengo dikarang wakatoe malam; malam dahoeloe dalam rimbo, kini lah masoeä tjoetjoe Adam.

Ado soerang oerang goebalo balindoeäng panèh-panèh hari, tida²⁶⁹ takana oelihë dajang; laloe mamandang oerang goebalo, dilihe²⁷⁰ no poeti soedah toeroen, laloelah heran oerang goebalo, bagaikan lapèh tali oento, bagaikan hilang kiro-kiro²⁷¹, tida²⁷² takana kabéरणan, oelihë malihë²⁷³ elo²⁷⁴ poeti. Laloe bakato dalam hati: „inilah ana²⁷⁵ Azoe Sarah, ko²⁷⁶ mandanga radjo Saba, soedahlah poeti diambiëno.” Alah soedah boengo ditarië²⁷⁷, koembalilah poeti naië²⁷⁸ roemah, oerang goebalo poen badjalan. Namoen lah patang-patang hari bakabalah injo pado radjo: „manolah toeankoe toean hambo, ado satoe palihë²⁷⁹ an, tida²⁸⁰ lah hambo ka-pitanah²⁸¹; adolah ana²⁸² Azoe Sarah, baië²⁸³ nan boekan oelah-oelah, oepamo boelan ampë²⁸⁴ balèh, tida²⁸⁵ lah panah tadjodoei, larang djodoeno dalam alam²⁸⁶. Dangakanmalah di toeankoe, hambo kabakan soenggoehä-soenggoehä: tarië²⁸⁷ boengka ambië taradjo, kito handa²⁸⁸ pi kapakan; adopoen roepono boeda²⁸⁹ itoe, elo²⁹⁰ ditoelih digambakan. Dangakaumalah ditoeankoe, tatakalo hambo malihë²⁹¹: ditanam kapèh dibato, kapèh ka-mandjadi loeli²⁹², loeli ka-mandjadi banang; lapèhlah poelo garan oento, oelihë karano elo²⁹³ poeti hambo poen tatjangang-tjangang. Tarië²⁹⁴ lah padi djo boeahno, ka-dimakan dalam poeaso, poeaso diboelan hadji²⁹⁵; naië²⁹⁶ lah poeti karoemahno, takana hambo dioento, kirono oento inda²⁹⁷ lai.” Mandanga kato damikian, laloe bakato radjo Saba: „manolah kamoe²⁹⁸ oerang moedo, tida²⁹⁹ koh doeto kato nantoen? barapo gadangno boeda³⁰⁰ toe? katokan djoeo pado hambo.” Laloe bakato oerang goehalo: „manolah toeankoe toeanhambo, baboenji ganto radjo basa, bataloen³⁰¹ boenjino ageoäng; djoko³⁰² doeto hambo bakaba, apo hoekoen hambo poen tanggoeäng, adopoen gadangno boeda³⁰³ toe elo³⁰⁴ lah ka-poelang karoemahno.”

Alah soedah mandanga kaba, hati nan tida³⁰⁵ sanang lai³⁰⁶, laloe bakato radjo Saba: „mano raajat samohonjo, iriëngkan akoe basamo-samo³⁰⁷, akoe manoenai³⁰⁸ Azoe Sarah.” Laloe badjalan anjolai; salamo lambë³⁰⁹ didjalan lah tibo dikampoeäng Azoe Sarah, laloe bakato radjo Saba: „manolah manti Azoe Sarah, siapa baboe³¹⁰ roemah iko, baië³¹¹ nan boekan oelah-oelah, siapa nan toekang roemah iko? katokan djoeo pado hambo.” Laloelah heran radjo Saba malihë³¹² endahno³¹³ roemah itoe. Laloe mandjawab Azoe Sarah: „manolah toean radjo kami, roemah boeë³¹⁴ an³¹⁵ toekang djihin; hambo ditolong radjo djihin, tjoetjoeno katjië hambo bao; ikolah roemah ana³¹⁶ hambo, boeë³¹⁷ an toekang radjo djihin.” Mandanga kato damikian, namoen bakato radja Saba: „manolah manti Azoe Sarah, manga bakato damikian, katokan djoeo kato bana, mangapo ana³¹⁸ diboenjikan, hambo birahi na³¹⁹ samando.” Laloe bakato Azoe Sarah: „manolah toean radjo kami, sasoenggoehäno³²⁰ ana³²¹ lai katjië, baloen tahoe di basobaso.” Laloe bakato radjo Saba: „manolah manti Azoe Sarah, tida³²² lah hambo ka-talawan, baloen diraso lakoe hambo?” Laloe bakato Azoe Sarah: „manolah toean radjo kami, soenggoehäpoen kato damikian, barilah djandji tigo hari, bia ditoenai ana³²³ kandoeäng.”

Mandanga kato damikian, laloe badjandji tigo hari, djadilah poelang radjo Saba. Naië³²⁴ poelo Azoe Sarah, hati nan tida³²⁵ soeko lai, moekolah poetjè³²⁶ karoesoehan³²⁷;

سوڪ لاڳت مڪاله ڦڇت ڪرسوهن لال ترسنپم ڦٽري بلقس مليمت بائق سده تاڪت لال برڪات بائق ڪندڻ مان بلقس انق ڪندڻ اف بچار انق ڪندڻ راج شبا دائق برتان تيدقله دائت دتولقن مندغر کات دمڪين لال برڪات ڦٽري بلقس مناله ايه ڪندڻ همب براء لام جنجني تون بيرله همب بچاراڪن اوسه روسه ايه ڪندڻ برڪات ڦول اڏو شرح اڪو برجنجي تيگت هاري تيدقله جنجني لام لال برڪات ڦٽري بلقس مناله ڦول ايه ڪندڻ بايگت همب برڪيم سورت چڪت تريم اڏو تيدق لال مپورت ڦٽري بلقس دائس مالڪي نن ترٽڻي منٿار ڦٽري مپورت تباڻه ڦول سورت راج دمڪين کات دالم سورت ائيله سورت راج شبا هندق سنمد قد بلقس ڪهندق نن جاشن دتولقن چڪت اڪو بوله مانو هان اڏو رمڻس رومه تو اڪو براهي قد اغڪو اف ڪهندق اڪو بري سدهله ڦول سورت ڦٽري دمڪين ڦول کات سورت مناله تون راج ڪام چڪلو لي سسڻڻين بواڪن هرت باپق ڪموجق بودق ڪارن همب بودق ڪچل بارغ نن فا تب ڪفرمابين سرت ڦڪاين سلفڪن ڦڪاين انق راج ڦڪاين انق ڦٽري توجه ڦوله اورغ بريان راج جو هيٺان ڦون ڪتان ڦول سورت ڦٽري مندغر کات دالم سورت هارڻ هاتي بوڪن ڪفالغ ڏيري ناء بوله رومه ڪدڻ هارڻ برتمبه توه ڏيري سورت بربا لس جنجني سمڻي لال برڪات راج شبا مناله ڪامو رعيت باپق برهمڻله ڪامو سمهان ايرغڪن اڪو في برومه جاد بنڻو اڏو شرح بواله ڦول الت ڦرغ چڪلو اڻڻن اورغ ايت لاون برڦرغ اڏو شرح ماس سبلم راج تيب لال برڪات ڦٽري بلقس مناله تون ايه ڪندڻ هاتي نن اوسه ڏٿروسه تريماله کات راج ايت بيرله نايڪ سؤرغڻ اوسه ڏيري باپق ڪناڪن اورغ هابس تاڪت بيرله همب ڦون عقل سده برڪات ڦٽري بلقس راجڦون تيب اپلاي فنهله ڦول تغه فادغ لڻڪب جو الت سنجنٿان لڻڪب جو گاله دان تمبق لڻڪب جو بدل دان سنائغ بربدو ڦول باپق ڦانه باپقله ڦول برجاجو بسي باپقله ڦول گليوڻ ڦدڻ براء ڦول ڦرمڦون ممڻغ سابت سمهان براء ڦول ڪانق ممڻغ ڪرسڪت سڪلين بڻيڪن لبه باپق اورغ مليمت روف دمڪين لال گمنتر اڏو شرح بڻيڪن هيلغ ڦول عقل لال برڪات راج شبا مناله منٿري اڏو شرح سدهله سمڻي جنجني ڪيت ڪاوينڪنمله توبه ڏيري ڪتان ڦول راج شبا لال برڪات اڏو شرح مناله تون راج ڪام دغرڪنمله سمبه همب چڪلو راج هندق ڪاوين اوسه برڪاون نايڪ رومه ڪارن بودق هابس تاڪت مندغر کات دمڪين لال برڪات راج شبا مناله منٿري اڏو شرح مڻاڻ برڪات دمڪين بوڪنله همب راج بسر مڻاڻ همب مڪت دحڪم دالم برهڪت ڪات دائق ڦسوره ڦٽري بلقس لال برڪات اورغ ايت مناله تونڪو راج ڪام همب ڏسوره ڦٽري بلقس ڪو تونڪو نايڪ باپق هان ڪترېڻ ڦٽري بلقس اورغ برينڊڪ راج جهن مندغر کات دمڪين لال برمنغ راج شبا بارغ سقدر لام برمنغ دالم برمنغ راج شبا تمبه بچار ڦٽري بلقس لال برڪاتامله

laloë tasanjoen poeti Baloekih, malihè⁵ bapa⁵ soedah takoei⁵ 282. Laloë bakato bapa⁵ kandoeäng: „manolah Baloekih, ana⁵ kandoeäng, apo bitjaro ana⁵ kandoeäng, radjo Saba datang batanjo, tida⁵lah dapè⁵ ditoela⁵kan.” Mandanga kato damikian, laloë bakato poeti Baloekih: „manolah ajah kandoeäng hambo, barapo lamo djandji toean; bialah hambo bitjarokan, oesah roesoehä ajah kandoeäng.” Bakato poelo Azoe Sarah: „akoe badjandji tigo hari, tida⁵lah djandji lamo-lamo.” Laloë bakato poeti Baloekih: „manolah poelo ajah kandoeäng, baiè⁵ hambo bakirin soerè⁵, djoko⁵ tarimo atau tida⁵.” Laloë manjoerè⁵ poeti Baloekih diatèh maligai nan tatinggi. Mantaro 284 poeti manjoerè⁵, tibolah poelo soerè⁵ radjo, damikian kato dalam soerè⁵: „inilah soerè⁵ radjo Saba handa⁵ samando pado Baloekih, kahanda⁵ nan djan ditoela⁵kan; djoko⁵ akoe boelihè maloe, hanjo akoe rampèh roemah toe; akoe birahi pado angkau²⁸⁵, apo kahanda⁵ akoe bari.” Soedahlah poelo soerè⁵ poeti, damikian poelo kato soerè⁵: „manolah toean radjo kami, djokalau lai sasoenggoehäno, baokan harato banja⁵-banja⁵ ka-pamoedjoë⁵ boeda⁵-boeda⁵, karano hambo boeda⁵ katjië, barang nan patoei⁵ ka-pamènan sarato pakaaian salangko⁵no, pakaaian ana⁵ radjo-radjo, pakaaian ana⁵ poeti-poeti, toedjoehä poeloehä oerang bababan; radjo djoea hanjokan poenjo,” katono poelo soerè⁵ poeti.

Mandanga kato dalam soerè⁵, haro⁵ hati boekan kapalang diri na⁵ boelihè roemah gadang, haro⁵ batambah toeah diri. Soerè⁵ babalèh, djandji sampai, laloë bakato radjo Saba: „manolah kamoe raajat banja⁵, bahimpoenlah kamoe samohonjo, iriëngkan akoe pi baroemah, djadi binantoe Azoe Sarah; baolah poelo alat parang; djokalau anggau oerang itoe, lawan haparang Azoe Sarah.” Maso sabaloen radjo tibo, laloë bakato poeti Baloekih: „manolah toean ajah kandoeäng, hati nan oesah diparoesoehä, tarimolah kato radjo itoe, bialah naiè⁵ soerangno, oesah dibari banja⁵-banja⁵; katokan oerang habih takoei⁵, bialah hambo poenja aka.”

Soedah bakato poeti Baloekih, radjo poen tibo anjolai 286, panoehälah poelo tengah padang, langko⁵ djo alat sandjatonoe, langko⁵ djo galah dan tomba⁵, langko⁵ djo badië dan sinapang 287, bariboe poelo banja⁵ panah, banja⁵lah poelo babadjoe 288 basi, banja⁵lah poelo gelewang padang 289, barapo poelo parampoean mamagang sabi⁵ samohonjo, barapo poelo kana⁵-kana⁵ mamagang kasië⁵ sakalian, bagaikan labah banja⁵ oerang. Malihè⁵ roepo damikian, laloë goemanta Azoe Sarah, bagaikan hilang poelo aka. Laloë bakato radjo Saba: „manolah manti Azoe Sarah, soedahlah sampai djandji kito, kawinkanmalah toeboehä diri,” katono poelo radjo Saba. Laloë bakato Azoe Sarah: „manolah toean radjo kami, dangakanmalah sambah hambo 290, djokalau radjo handa⁵ kawin, oesah bakawan naiè⁵ roemah, karano boeda⁵ habih takoei⁵.” Mandanga kato damikian, laloë bakato radjo Saba: „manolah manti Azoe Sarah, manga bakato damikian, boekanlah hambo radjo basa, manga hambo moengko dihoekoen?” Dalam baharië⁵-harië⁵ 291 kato, datang pisoeroehä poeti Baloekih, laloë bakato oerang itoe: „manolah toean radjo kami, hambo disoeroehä poeti Baloekih, ko⁵ toean koe naiè⁵ banja⁵-banja⁵, hanjo ka-tabang poeti Baloekih, oerang barinjië⁵ radjo djihin.” Mandanga kato damikian, laloë bamanoeäng radjo Saba; barang sakada lamo bamanoeäng, dalam bamanoeäng radjo Saba, toemboehä bitjaro poeti Baloekih, laloë bakatomalah

ڦول مناله ډايغ توجه اورغ چريله ، بل توجه بوه اسپين اوري ڦنه ۲ چرياهه ميبق
 هارم ۲ چاري جواده توجه چيفر سرت اير مينه ۲ کسنٽان راج شبا اڳهه ڊيري
 سؤرغ ۲ جکلو له نايک راج تو ميبقن ڦول ميبق ايت ٽابرن ڦول امس اوري
 کججاکن راج شبا بريکن جواده نن سچيفر کماکن راج شبا فرملياکن جو فد عاده
 سدهله حاصل ڦکايڻ رومه ساتوڦون تيدق کڻکمان تاز ترکمبغ سمهان لڦکب جو
 تيزي لاش ۲ تيلم ترڻنغ سهان له ۲س برلمغس فرمداني سوسن برڊرسن بڦڻا کچل
 هوبغ برهوبغ تيلم ڦنڦن ايرغ برايرغ تيلم ڦنڦن تيدق ترکير الت رومه تيدق دليمت
 له دليمت سدهله حاصل کڻکمان لال برکات راج شبا مناله منڦري اڏو شرح جديله
 همب نايک رومه اوسه دگنڦغ لام ۲ هريله رمبغ تغه هاري لال برکات اڏو شرح مناله
 تون راج کام نايکه راج سؤرغ ڊيري اوسه برکاون راج نايک منڦر کام نن
 باکين لال برڊيريله راج اقام گاجه اين رڦان لڦکب ڦکايڻ راج شبا انتن جو ڦودي
 برڱنديشن براف ڦول چنچن ڊجاري لام سدیکت انٽران لال ملڦکه راج شبا دودق
 ډايغ بريلغ ڦنڦو دڦاني ڦنڦو ترنوتڦ لال برکات راج شبا مڦاف ڦنڦو دتوتڦکن بوکڻه
 اکو راج کامو لال دتولڦکن ڦنڦو نڦتن برڊرغمله بون ڦنڦو لال ترڊوگ اڀلاي لال ملڦکه
 راج شبا لال مهمبت سؤرغ ډايغ دسڦکان ايت ڦتري بلقس لال تڦق برڊيري بتل
 چاون کچل ڦد کانن چيفر کچل ڦد کورين دامبلمله کايڻ راج لال دلومر جو ميبق ۲
 نن هارم بوکن کڦالغ لال برکات ډايغ ايت دودڦله دهولو راج کام ماکن سبنڦرمه راج
 هريله رمبغ تغه هاري همڦرله ليتق توبه راج للوله دودق راج شبا لال دماکنمله جواده
 ڊيري له لافر ۲ باس هابس جواده نن سچيفر باڳي نن کنڀغ راس ڦرت تمبيله
 عقل راج شبا لال برڊيري راج ايت تمبيله بچار ډايغ ډتابرن اوري نن سکمل تمڦت
 ججاکن راج شبا لال ملڦکه راج شبا دتولڦکن ڦنڦو نن کڊو لال تڦق برڊيري ډايغ دتاشن
 کانن ميبق هارم دتاشن کيري چيفر کچل لال دڦڦکن کايڻ راج لال دلومر جو ميبق
 لال برکات ډايغ ايت مناله تون راج کام دودق دهولو راج کام ايک جواده لي
 سکيتي ۲ سنٽان تون راج کام للوله دودق راج شبا دمکنمله جواده هابس جواده دو
 چيفر هيلڦله ڦول عقل راج دليمت ډايغ سام گڏغ باڳي نن راڳو هاتي راج ايکاله
 اڻکه اورغ کمبر سکيتي ۲ تيدق نن برابره ڦکايڻڦون سام ڦول لال برڊيري راج شبا لال
 تمبه بچار ډايغ ډتابرن ڦول امس اوري کججاکن راج شبا لال ملڦکه راج شبا باڦق
 ترڱڦڦغ ڦد کاکي باڳي نن حيران راج شبا جديله ڦيکر اورغ ايت ايکاله کاي ڦتري
 بلقس لال ملڦکه راج شبا دتولڦکن ڦنڦو نن کنيگ تڦق ڦول سؤرغ ډايغ تاشن برابرس
 کيري کانن نامن له ماسق راج ايت دامبلن ڦول کايڻ راج لال دلومر جو ميبق

poelo: „manolah dajang toedjoeħă oerang, tjarilah kamba²⁹² toedjoeħă boeah, isikan oerai panoehă-panoehă, tjarilah minja⁵ haroen-haroen, tjari djoeadah²⁹³ toedjoeħă tjipië sarato aië minoenno²⁹⁴ ka-santo⁵ an radjo Saba, agihëlah²⁹⁵ diri soerang-soerang; djo-kalau lah naië⁵ radjo toe, minja⁵ kan poelo minja⁵ itoe. taboeăkan poelo amëh oerai ka-djadja⁵ an radjo Saba, barikan djoeadah nan satjipië ka-makanan radjo Saba, pamo-liëkan djoeo pado adat.”

Soedahlah hasië pakaian roemah, satoepoen tida⁵ katinggalan, tabië takambang samohonjo, langko⁵ djo tirai langi⁵-langi⁵, tilam tabantang samohonjo, lampih balampih paramadani, soesoen basoesoen banta katjië, hoeboeăng bahoeboeăng tilim panda⁵, iriëng bairiëng tilam pandjang, tida⁵ takiro alat roemah, tida⁵ dilihë⁵ lah dilihë⁵. Soedahlah hasië kalangko⁵ an, laloe bakato radjo Saba: „manolah manti Azoe Sarah, djadilah hambo naië⁵ roemah, oesah digantoeăng²⁹⁶ lamo-lamo, harilah rambang tangah hari.” Laloe bakato Azoe Sarah: „manolah toean radjo kami, naië⁵ lah radjo soerang diri, oesah bakawan radjo naië⁵.” Mandango kato nan ba⁵kian, laloe badirilah radjo, oepamo gadjah injo roepono²⁹⁷; langko⁵ pakaian radjo Saba, intan djo podi bagëndëngan, barapo poelo tjintjin didjari. Lamo sadiki⁵ antaronon laloe malangkah radjo Saba; doedoeă⁵ dajang babilang pintoe; didapë⁵i pintoe tatoetoei⁵, laloe bakato radjo Saba: mangapo pintoe ditoe⁵toei⁵ kan, boekankah akoe radjo kamoe?” Laloe ditoe⁵ela⁵ kan pintoe nantoen, badariëngmalah²⁹⁸ boenji pintoe, laloe taboe⁵eko anjolai; laloe malangkah radjo Saba, laloe mahambë⁵ soerang dajang, disangkono itoe poeti Baloekih. Laloe taga⁵ badiri batoeă, tjawan katjië pado kananno, tjipië katjië²⁹⁹ pado kërino; diambiëmalah kain radjo, laloe diloema³⁰⁰ djo minja⁵, minja⁵ nan haroen boekan kapalang. Laloe bakata dajang itoe: „doedoeă⁵ lah dahoe⁵loe radjo kami, makan sabantamalah radjo, harilah rambang tangah hari, hampiëlah lita⁵ 301 toeboehă radjo.” Laloe lah doedoeă⁵ radjo Saba, laloe dimakanmalah djoeadah, diri lah lapa-lapa baso; habih djoeadah nan satjipië, bagai nan kanjang raso paroei⁵.

Toemboehălah aka radjo Saba, laloe badiri radjo itoe; toemboehălah bitjaro dajang, ditaboeăkan oerai nan sakamba, tampë⁵ djadja⁵ an radjo Saba. Laloe malangkah radjo Saba, ditoe⁵ela⁵ kan pintoe nan kadoeo, laloe taga⁵ badiri dajaug, ditangan kanan minja⁵ haroen, ditangan keri tjipië katjië; laloe dipagangkan kain radjo, laloe diloema djo minja⁵, laloe bakato dajang itoe: „manolah toean radjo kami, doedoeă⁵ dahoe⁵loe radjo kami, iko djoeadah lai sakëtë⁵ santo⁵ an toean radjo kami.” Laloe lah doedoeă⁵ radjo Saba, dimakanmalah djoeadah, habih djoeadah doeo tjipië; hilanglah poelo aka radjo, dilihë⁵ dajang samo gadaug, bagai nan ragoe hati radjo: „ikolah angkoehă oerang kamba, sakëtë⁵ tida⁵ nan baebah, pakaianno poen samo poelo.” Laloe badiri radjo Saba, laloe toemboehă bitjaro dajang, ditaboeăkan poelo amëh oerai ka-djadja⁵ an radjo Saba; laloe malangkah radjo Saba, banja⁵ tagoenggoeăng³⁰² pado kaki, bagai nan heran radjo Saba, djadilah pikië oerang itoe: „ikolah kajo poeti Baloekih.”

Laloe malangkah radjo Saba, ditoe⁵ela⁵ kan pintoe nan katigo, taga⁵ poelo soerang dajang, tangan baisi keri kanan. Namoen lah masoeă⁵ radjo itoe, diambiëno poelo kain radjo, laloe diloema djo minja⁵, laloe bakato dajang itoe: „manolah toean radjo kami,

لال برکات دایغ ایت مناله تون راج کام دودق دهلور راج کام ایکت جواده لی سکیتی^۱
 کسنتان راج کام للوله دودق اپلاي لال دماکنمله جواده هابس جواده تیکت چیفر
 بگیکن حیران عقل راج ملیهت دایغ سام کدغ باگی نن راگو هانی راج ایکاله اورغ
 ائکه کمبر سکیتی^۲ تیدق نن براوبه فکاینئون سام قول لال بردیریمله راج لال تمبه بچار
 دایغ دتابرکن امس نن سکمبل کججاکن راج شبا لال ملغکه راج شبا باپق ترگنغ قد
 کاکي جدیدله فیکر راج شبا ایکاله کاکي فتری بلقس لال ملغکه راج شبا دتولکن فننو
 نن گامشت تگق قول سورغ دایغ تاعن برابیس کیری کانن نامن له ماسق راج شبا
 دامبلن قول کاین راج لال دلومر جو مییق لال برکات دایغ ایت مناله تون راج کام
 اد جواده لی سکیتی^۳ سنتان تون راج کام للوله دودق راج شبا دبریکن جواده سچیش
 لال دماکن راج ایت هابس جواده امشت بوه هابسه ائم تیگت بوه لال ترچغ راج
 شبا ملیهت اورغ امشت سرور باگی نن کمبر کمانتن لال بردیری راج شبا لال
 تمبه بچار دایغ دتابرکن اوری سکمبل کججاکن راج شبا باپق ترگنغ قد کاکي للوله
 حیران راج شبا امشت کمبل اوری ترتابر جدیدله فیکر راج شبا ایکاله کاکي فتری بلقس
 دتولکن فننو نن کلیم ماسقله قول راج شبا تگق قول بردیری دایغ دسغسغن راج همغ
 فننو دتگن قول هوچ کاین مییق سچفکر دتاغنن هارم نن بوکن الغ^۲ بگیکن فغ راس
 کفال لال برکات دایغ ایت دودقله تون راج کام ایکت سنتان لی سکیتی^۴ همقرله لیتق
 راج کام ایکاله جنس تغگی هاری لال دودق راج شبا دهنترکن قلامله چیفر للوله ماکن راج
 شبا هابس جواده لیم دیدس هابسه ائم دو بوه للوله فیکر راج ایت لال ممدغ کبالغ نن
 براممشت لی سینن جو اورغ سرور کلمان ساتوقون تیدق برلین فیکرله راج دالم هانی ایکاله
 اورغ سام جو ائکهکن کمبر کلمان لال بردیری راج شبا تمبه قول بچار دایغ دتابرکن
 امس نن سکمبل کججاکن راج شبا لال ملغکه راج شبا باپق لکت قد کاکي لال برتمبه
 حیران راج لیم کمبل برتابر اوری جدیدله فیکر راج شبا ایکاله کاکي فتری بلقس
 دتولکن فننو نن گانم تگق بردیری سورغ دایغ مغنم مییق تاعن کانن چیفر
 دگنم تاعن کیری ملیهت راج سده تیب داتقله قول دایغ ایت دجابتن قول نغی
 کاین دلومرن قول جو مییق^۲ هارم نن بوکن اوله جاد برتمبه^۲ فغ بگیکن گوپه فرجلانن
 لال برکات قول دایغ مناله تون راج کام دودق سبتر راج کام ائکهکن لیتق
 راج کام ایکت سنتان لی سکیتی^۵ ای سنتان راج کام فگننتی ناسی تغه هاری
 مندغر کات دمکین للوله دودق راج شبا داغک هداغن راج شبا للوله ماکن اپلاي
 هابسه روتی نن سبوه سرت ائم نن سبوه سدهله ماکن راج شبا هندق بردیریمله
 قول لال برتمبه حیران راج اورغ برانم نن سرور سکیتی^۶ تون تیدق برلینن ائکه

doedoeä⁵ dahoeloe radjo kami, iko djoeadah lai sakètè⁵ kasanto⁵an radjo kami." Laloelah doedoeä⁵ anjolai, laloe dimakanmalah djoeadah, habih djoeadah tigo tjipië³⁰³. Bagaikan heran aka radjo malihè⁵ dajang samo gadang, bagai nan ragoe hati radjo: "ikolah oerang angkoehä kamba, sakètè⁵ tida⁵ nan baebah, pakaian poen samo poelo. Laloe badirimalah radjo, laloe toemboehä bitjaro dajang, ditaboeäkan amèh nan sakamba ka-djadja⁵an radjo Saba, laloe malangkah radjo Saba, banja⁵ tagoenggoeäng pado kaki³⁰⁴, djadilah pikië radjo Saba: "ikolah kajo poeti Baloekih."

Laloe malangkah radjo Saba, ditoela⁵kan pintoe nan ka-ampè⁵, taga⁵ poelo soerang dajang tangan baisi kèri kanan; namoen lah masocä⁵ radjo Saba, diambiëno poelo kain radjo, laloe diloema djo minja⁵, laloe bakato dajang itoe: manolah toean radjo kami, doedoeä⁵ dahoeloe radjo kami, ado djoeadah lai sakètè⁵ santo⁵an toean radjo kami." Laloelah doedoeä⁵ radjo Saba, dibarikan djoeadah satjipië, laloe dimakan radjo itoe, habih djoeadah ampè⁵ boeah, habihlah apam tigo boeah. Laloe tatjangang radjo Saba, malihè⁵ oerang ampè⁵ saroepe, bagai nan kamba kaampè⁵no. Laloe badiri radjo Saba, laloe toemboehä bitjaro dajang, ditaboeäkan oerai sakamba ka-djadja⁵an radjo Saba, banja⁵ tagoenggoeäng pado kaki; laloelah heran radjo Saba, ampè⁵ kamba oerai taboeä, djadilah pikië radjo Saba: "ikolah kajo poeti Baloekih."

Ditoela⁵kan pintoe nan kalimo, masocä⁵lah poelo radjo Saba, taga⁵ poelo badiri dajang, disonsongno³⁰⁵ radjo hampie pintoe, dipagangkan poelo hoedjoeäng³⁰⁶ kain, minja⁵ satjangkië ditanganno haroen nan boekan alang-alang, bagaikan paniëng raso kapalo. Laloe bakato dajang itoe: "doedoeä⁵lah tocan radjo kami, iko santo⁵an lai sakètè⁵, hampie⁵lah³⁰⁷ lita⁵ radjo kami, ikolah djimih tinggi hari." Laloe doedoeä⁵ radjo Saba, dihantakan poelomalah tjipië³⁰⁸, laloelah makan radjo Saba, habih djoeadah limo didih, habihlah apam doeo boeah. Laloelah pikië radjo itoe, laloe mamingandang kabelakang, nan baampè⁵ lai sènan djoeo, oerang saroepe kalimono, satoepoen tida⁵ balainan. Pikiëlah radjo dalam hati: "ikolah orang samo djoco, angkoehäkan kamba kalimono." Laloe badiri radjo Saba, toemboehä poelo bitjaro dajang, ditaboeäkan amèh nan sakamba ka-djadja⁵an radjo Saba; laloe malangkah radjo Saba, banja⁵ lakè⁵ pado kaki, laloe batambah heran radjo, limo kamba tataboeä oerai, djadilah pikië radjo Saba: "ikolah kajo poeti Baloekih."

Ditoela⁵kan pintoe nan ka-anam, taga⁵ badiri soerang dajang, mangganggam minja⁵ tangan kanan, tjipië diganggam tangan kèri; malihè⁵ radjo soedah tibo, datanglah poelo dajang itoe, didjabè⁵no poelo tapi kain, diloemano poelo djo minja⁵, minja⁵ haroen nan boekan oelah, djadi batambah-tambah paniëng, bagaikan goejah³⁰⁹ padjalanan³¹⁰. Laloe bakato poelo dajang: "manolah toean radjo kami, doedoeä⁵ sabanta radjo kami, angkoehäkan lita⁵ radjo kami, iko santo⁵an lai sakètè⁵, io santo⁵an radjo kami pangganti nasi tengah hari". Mandanga kato damikian, laloelah doedoeä⁵ radjo Saba; diangkè⁵ hédangan radjo Saba, laloelah makan anjolai, habihlah roti nan saboeah sarato apam nan saboeah³¹¹. Soedahlah makan radjo Saba, handa⁵ badirimalah poelo, laloe batambah heran radjo, oerang baanam nan saroepe, sakètè⁵ poen tida⁵ balainan: "angkoehä ka-kamba kaanamno; dimano oerang kamba anam, kamba badoeo lai adono."

ککمبر کئانمن دمان اورغ کمبر انم کمبر بردو لي اداان سدغ فون راج لاگت برديري
 لال تمبه بچار داينغ دتابرکن امس نى سکمبل بايقله لکت فد کاکي لال تمبه فون
 فيکر ايکاله کاي فترى بلقس انم کمبل اوري ترتابر سدهله کاي فترى بلقس لال ملغکه
 راج شبا دتولقکن فنتو نى کتوجه تباله راج دمالگي دودق فون سورغ داينغ دودق
 نى سورن لاگت فانب دودق دچندي متيار دودق دلاقق امس اوري لمقس
 برلمقس روف چندي کاي ترسمفي سوس سيره کاي برلافه رام تابر تربلنغ اون
 سنج تيري ترکمبغ بئنغ مالم جمبر برماين کن اغن همغارن برنام لائق فون دانسن
 ايت لائق تراوغ ايکاله راج هلغ موسم ميمبر بوغ جونغ کمبغ دودقله راج دانس نيلم
 دانس لائق نى برلمقس هاري سيغ دسکک مالم تيدق دليمت فترى بلقس دودقله
 داينغ نى برتوجه مهادف راج مرقولي هاتي هارک برچمفر روسه تندان مقصود
 تيدق کسمفي کوسي فون دو ترلتق نى سبوه ايت نمغت راج هاتي ددالم سده
 بردق تيدق کسمفي نى دسفاچ رگوله راج ددالم هاتي اورغ سورف کتوجهن
 دودقله داينغ نى توجه اورغ ممگ کمبل سبوه سورغ باگي ترسنيم ران داينغ راج فون
 دانغ فترى فون هيلغ داغکت هداغن جواده هاتي راج ددالم سوسه توجه داينغ سام
 فلننه فترى برکورغ دئنجق رومه دودق داينغ برچارغ دانس کوسي سبوه سورغ بيلغ
 تاغن مگمگم لئچ رگوله راج مات ممندغ مينم ماکن انوله کرج فترى بلقس ممندغ ساچ
 مابقن راج ايت سفاچ تيدق ترحسب بايق بلنج هاتي راج تيدقله سون سبوه کوسي
 تيدق برهون فترى سکارغ دالم ترهون رجانه راگو لارغ برهون باگي جواده بايق دماکن
 باگي منومن بايق دمينم فترى نى تيدق کلھانن داينغ برتوجه بايق ترسنيم دودق راج
 دانس کوسي برسندر فول کبندل گدغ هابسله فول عقن جو بودي فوتهله مات ممندغ
 داينغ راج شبا نمانه دودق مينم دان ماکن جديله مابق منومن جهن جک ماسق تيدق
 بربيذ بايک دان بورق نمانه فول انتزان تورنله فول فترى بلقس کلور داري کمبل
 کچ سرت الت تکاينن ايلق نى بوکن الغ موک نى باگي متھاري بردغ فول گنت
 گلغ منغکه فول گنت چنچن لوتر ملوتر جمبر کاي برجمبر متيار بردن فول تفي
 کاي بلودق ماکن کوکو برلمقس فول اجغ سارت منچمق فول ايکت ففگغ ايکت
 برنام چندي هالس ترچنتي فول مانک دليهر مانک افام انتن جو فودي لکت دکنغ
 سربولن بولن تربت تيگت هاري لکتله فول تاته کندي برنام کندي اتق دار لکتله فول
 ليلت سفکل لکتله فول سوبغ امس برنام امس جاتي سگھفون فترى بايق امس
 لارغله امس بکل ماتي لکتله فول چنچن انتن بواتن توکغ داري جاو بايکله فول روف
 بدن تيدق بدن دمان کپاو لکتله چنچن فرمات تواجن امس داري چين عاده ددنيا
 بايق هرت کورغ هات لارغ برگون دودقله فترى همشر راج سوله بولن متھاري تيدق

Sadang poen radjo lai badiri, laloe toemboehä bitjaro dajang, ditaboeäkan amèh nan sakamba, banja⁵lah lakè⁵ pado kaki. Laloe toemboehä poelo pikiè: «ikolah kajo poeti Baloekih, anam kamba oerai tataboeä, soedahlah kajo poeti Baloekih.»

Laloe malangkah radjo Saba, ditoela⁵kan pintoe nan katoedjoehä, tibolah ³¹² radjo dimaligai, doedoeä⁵ poelo soerang dajang, doedoeä⁵ nan sopan lai patoei⁵, doedoeä⁵ ditjandai moetiario, doedoeä⁵ dilapiè⁵ amèh oerai, lampih balampih roepo tjandai, kain tasampai soesoen sirih, kain balapihè⁵ ³¹³ ramo-ramo, tabiè tabantang awan sandjo, tirai takambang bintang malam, djamboeä bamain kanai angin, hamparan banamo lapiè⁵ poerin, diatèhno toe lapiè tarawang; ikolah radjo halang moesin manjimba bocngo djolong kambing. Doedoe⁵lah radjo diatèh tilam, diatèh lapiè⁵ nan balampih, hari siang disangko malam, tida⁵ dilihe⁵ poeti Baloekih; doedoeä⁵lah dajang nan batoedjoehä mahado⁵ radjo marapoelai, hati haro⁵³¹⁴ batjampoeä roesoehä, tandono ma⁵soei⁵ tida⁵ ka-sampai. Koerisi poelo doco talata⁵, nan saboeah itoe tampè⁵ radjo; hati didalam soedah badata⁵ ³¹⁵, tida⁵ ka-sampai nan disangadjo. Ragoelah radjo didalam hati, oerang saropo katoedjoehäno ³¹⁶; doedoeä⁵lah dajang nan toedjoehä oerang, mamagang kamba saboeah soerang; bagai tasanjoen roepo dajang, radjo poen datang poeti poen hilang. Diangkè⁵ hédangan djoeadah, hati radjo didalam soesah; toedjoehä dajang samo palèntah ³¹⁷, poeti bakoeroeäng dipoentjä roemah; doedoeä⁵ dajang badjarang-djarang diatèh koerisi saboeah soerang, bilang tangan mangganggam lantjang ³¹⁸, ragoelah radjo mato mamandang. Minoen makan itoelah karadjo, poeti Baloekih mamandang sadjo, mamaboeä⁵kan radjo toe sangadjo, tida⁵ tanisab³¹⁹ banja⁵ balandjo. Hati radjo tida⁵lah soenji, saboeah koerisi tida⁵ bahoenji; poeti sakarang dalam taboenji, radjolah ragoe larang baboenji. Bagai djoeadah banja⁵ dimakan, bagai minoeman banja⁵ diminoen, poeti nan tida⁵ kalihe⁵ an, dajang batoedjoehä banja⁵ tasanjoen. Doedoeä⁵ radjo diatèh koerisi, basanda poelo kabanta gadang; habihlah poelo aka djo bodi, poetihèlah mato mamandang dajang. Radjo Saba lamolah doedoeä⁵ minoen dan makan djadilah maboeä⁵; minoeman djihin djoko⁵ masoeä⁵, tida⁵ babezo baiè⁵ dan boeroeä⁵.

Lamolah poelo antorono toeroenlah poelo poeti Baloekih, kaloea dari kamba ³²⁰ katjo sarato alat pakaianno, elo⁵ nan boekan alang-alang, moeko nan bagai matohari, badarièng poelo ganto galang ³²¹, maningkah ³²² poelo ganto tjintjin, lota malota ³²³ djamboeä kain, kain badjamboeä moetiario; badaroen poelo tapi ³²⁴ kain, kain biloedoe makan koekoe ³²⁵, balampih poelo adjoeäng sarè⁵ ³²⁶, mantjamoeä ³²⁷ poelo ikè⁵ pingpang, ikè⁵ banamo tjandai haloei⁵; tadjointai poelo maniè⁵ dilihiè ³²⁸, maniè oepamo intan djo podi; lakè⁵ dikanièng ³²⁹ sariboelan ³³⁰, boelan tabi⁵ tigo hari; lakè⁵lah poelo tatah kandai, ³³¹ banamo kandai ana⁵ daro; lakè⁵lah poelo lili⁵ sanggoeä; lakè⁵lah poelo soebang ³³² amèh, amèh banamo amèh djati; soenggoehäpoen poeti banja⁵ amèh laranglah amèh baka mati; lakè⁵lah poelo tjintjin intan, boeè⁵ an toekang dari Djao; baiè⁵lah poelo roepo badan, tida⁵ badan dima ka-njao; lakè⁵lah tjintjin paramato, toengan amèh dari Tjino; adat didoeniè banja⁵ harato, koerang harato larang bagoeno. Doedoeä⁵lah poeti hampiè radjo saeelah boelan djo matohari, tida⁵ siapa ka-santièno.

سیاڦ کسنترن لال ممندغ راج شبا بکین ساکت بیج مات ملیهت دایغ لی اداڻ
 کوکونن ملیهت بلقس عیب سدیکت بولو بتس ۲ برالت جو ستر ۲ برنام دیوگٹ
 دودق برسوسن فترې بلقس سوڻ مهادف راج شبا سمبل برکات فد دایغ مناله دایغ نن
 برتوجه امبل سننائڻ راج کیت سننائڻ اتق راج ۲ سننائڻ اورغ ملي ۲ اد هداغن سبوه
 لی تراسغ کسننائڻ راج مندغر کات نن باکین لال برديري دایغ ۲ لال داغکت هداغن
 دلٽکن دتغه ۲ فاهل برتمف جو فیرق فغکن برتمف جو امس دلامق برتکت جو
 اتن افام بنتغ چهبان نامن دیکانه دلامق فیهق کقد باپق راگم جواده برتفکت ۲
 بوله ممیله دالم هاتي جواده باگمبر بوغ ستغه باگمبر بوغ رمهي ستغه باگمبر بوغ
 چین ستغه باگمبر بوغ تنجغ جک لمق برچمفر مانس ۲ سباگي منيسن لبه جک
 هاءت برچمفر ديغن ۲ سباگي ایر ماور جک فوس برچمفر هارم ۲ سباگي بوغ کماين
 باپقله راگم نن ترسوا هابسله راگم دالم عالم فربوانن دایغ بحقسان عیب سکيتي ۲ هان
 فمابق لولہ ماکن راج شبا لال برهورغ سميان مهادف راج مينم ماکن نامن له سده
 مينم ماکن لال فنگمله کفال جديله توبه فانس ميغ سکين باپقن ماکن هان نن مابق
 راج سورغ لال ترسندرمه راج ترسندر کبندل گدغ لال جاتمله مگوت لال ترسندرم
 دایغ ۲ جديله گلتق سميان سفغفورن گلتق دایغ ۲ دامبلله فول کيفس چین داگه سبوه
 سورغ کيفس برسايغ کيري کانی عاده برسوشن فد راج عاده سکيتي ۲ باس ۲ راج نن
 اوسه دهناکن لام سکيتي ۲ انتران لال برکات فترې بلقس منانه ادق دایغ ۲ امبلله کاین
 دالم فیتي کاین برنام کاین بلا کاین نن تیدق جاد دثاکی کاین فساک راج جين جک
 دثاکی ماتي بدن مندغر کات دمکين جاد دامبل کاین بلا دسليمتنن فول فد راج لولہ فغسن
 راج ننتن لال ترگونمغه فول ملیهت راج له ترگونغ لال برکات فترې بلقس مان سگل دایغ ۲
 سکين ففیدم نن برايغه ترلتق دالم جواده راج شبا ککیت بونه امبل مندم تمغله دارة
 ماري برکمغمله کلين تاغن دان کاکي کامو فغغ سده انتغ سده فمنت سده بهگين
 سورغ ۲ دامبلن سکين ففیدم لال دکرت ليهر راج دارة دتمغغ جو مندم کفال برچري
 جو بدن لام سدیکت انتران مک دامبل کاین کونغ لال دتفکس کفالن برکات فول
 فترې بلقس مان کلين دایغ ۲ بوغکنمله توبه راج هنترکن فول جواده ۲ لال برچاکف دایغ ۲
 دبوغکن فول توبه راج تیدق ملیهت مینسي لال مپوره فترې بلقس مپوره نايک ايه
 کندغ مک برکات اورغ ایت مناله تون اذو شرح نايکله تون گناس رومه تون فترې
 هندق برسوا لولہ نايک اذو شرح دلیهت کفال برگولت لال ترسندرم اذو شرح لال فول
 مغيگت تنجق لال ترمنغ اذو شرح سوک برچمفر جو روسه فیهق کقد راج ماتي
 بايک سدیکت دالم هاتي فیهق کقد اورغ باپق بلم لي تنغو بچران انتهن بغس انته

Laloe mamandang radjo Saba, bagaikan saki⁵ bidjo mato; malihè⁵ dajang lai adono ko⁵ koenoen³³⁴ malihè⁵ Beloekih, ai⁵ sadiki⁵ boeloc batih, batih babaloei⁵ djo soeto, soeto banamo diwanggo. Doedoeä⁵ basoesoen³³⁵ poeti Baloekih sopan mahado⁵ radjo Saba, sambie⁵ bakato pado dajang: manolah dajang nan batoedjoehä, ambië⁵ santo⁵an radjo kito, santo⁵an ana⁵ radjo-radjo, santo⁵an oerang molië-molië; ado hédangan saboeah lai tahasiëng³³⁶ kasanto⁵an radjo." Mandanga kato nan ba⁵kian, laloe badiri dajang-dajang, laloe diangkè⁵lah hédangan dilata⁵kan ditengah-tengah paha batampo djo pera⁵, pinggan batampo djo amèh, dalama⁵ 337 batakè⁵ djo intan, oepamo bintang tjahajono. Namoen diboeolah dalama⁵, piha⁵ kapado banja⁵ ragam djoeadah bapangke⁵-pangkè⁵, boelihè⁵ mamilihè⁵ dalam hati, djoeadah ba⁵gamba boengo, satengah ba⁵gamba boengo rampai³³⁸, satengah ba⁵gamba boengo tjino, satengah ba⁵gamba boengo tandjoeäng; djoko⁵ lama⁵ 339 batjampoeä manjih, manjih sabagai manjihan labah³⁴⁰; djoko⁵ hangè⁵ batjampoeä dingin, dingin sabagai aië mawa; djoko⁵ padèh batjampoeä haroen, haroen sabagai boengo koemajan³⁴¹; banja⁵lah ragam nan tasoeo, habihlah ragam dalam alam, paboeë⁵an dajang bidja⁵sano, ai⁵ sakètè⁵ hanjo pamaboeä⁵. Laloelah makan radjo Saba, laloe bahoeoëäng³⁴² samohonjo mahado⁵ radjo minoen makan; namoen lah soedah minoen makan, laloe paniëngmalah kapalo, djadilah taboehä panèh miang; sakian banja⁵no makan, hanjo nan maboeä⁵ radjo soerang; laloe tasandamalah radjo, tasanda kabanta gadang; laloe djatoehämalah mangkoeto, laloe tasanjoen dajang-dajang, djadilah gala⁵ samohonjo; soenggoehäpoen gala⁵ dajang-dajang, diambiëlah poelo kipèh tjino, diagihè⁵ saboeah soerang, kipèh basaboeäng kèri kanan; adat basopan pado radjo, adat sakètè⁵ baso-baso, radjo nan oesah dihinokan.

Lamo sakètè⁵ antaronno laloe bakato poeti Baloekih: "manolah adieh⁵ dajang-dajang, ambiëlah kain dalam pèti, kain banamo kain bala"; kain nan tida⁵ djadi dipakai, kain poesako radjo djihin, djoko⁵ dipakai mati badan. Mandanga kato damikian, djadi diambië kain bala, disalimoei⁵kan poelo pada radjo, laloelah pausan radjo nantoen, laloe tagoeiëngmalah poelo. Malihè⁵ radjo lah tagoeiëng, laloe bakato poeti Baloekih: "mano sagalo dajang-dajang, sakin pangidam³⁴³ nan baipeohä talata⁵ dalam djoeadah, radjo Saba ka-kito boenoehä; ambië moendam, tampoeänglah darah; mari bakampoeänglah kalian³⁴⁴, tangau dan kaki kamoe pagang; soedah oentoeäng, soedah paminto, soedah bahagian soerang-soerang." Diambiëno sakin pangidam, laloe dikarè⁵ lihië radjo, darah ditampoeäng djo moendam, kapalo batjarai djo badan. Lamo sadiki⁵ antaronno moengko diambië kain koenjiëng, laloe ditoengkoei⁵ 345 kapalono; bakato poelo poeti Baloekih: "mano kalian dajang-dajang, boeangkanmalah toeboehä radjo, hantakan poelo djaoehä-djaoehä." Laloe batjakap dajang-dajang, diboeangkan poelo toeboehä radjo, tida⁵ moelihè⁵ mahanoesie. Laloe manjoeroehä poeti Baloekih, manjoeroehä naië⁵ ajah kandoeäng; moengko bakato oerang itoe: manolah toean Azoe Sarah, naië⁵lah toean katèh roemah, toean poeti handa⁵ basoeo."

Laloelah naië⁵ Azoe Sarah, dilihië⁵ kapalo tagolè⁵, laloe tasanjoen Azoe Sarah, laloe poelo manggigi⁵ toendjoeä⁵ 346, laloe tamanoeäng Azoe Sarah, soeko batjampoeä djo roesoehä; piha⁵ kapado radjo mati, baië⁵ sadiki⁵ dalam hati; piha⁵ kapado oerang banja⁵, baloen

تیدق ممدنغ ایه برمنغ لال ترسنیم قتری بلقس منانه تون ایه کندغ مغانه ایه روسه
هانی انته کبایک انته کجاهت تیدقله تندو انتغ دیری منانه تون ایه کندغ بریله
ماکن اورغ باپق اورغ له لاقر سمهان اورغ ن بلم لاگ مکن لولله تورن اذو شرح لال دسوره
تاتغ جمبر لشکیلله قول ماس ایت براف فاهل دان کریکل لشکب جولذجق دان فوانن
لشکب جو سیره فیضن تیدق ساتو ککراش تیدق ترحسب باپق اورغ فنه رومه فنه هلامن
فنه فادغ کلیغ سکااه هانی اورغ باپق ملیبت کای قتری بلقس سورغ فون تیدق ن
مغوقت هان مموچی سمهان لارغله جامو ن باکین اورغ ن کای بوکن اوته اورغ برنیزک
ارج جین تیدق ترلاون اوته کیت اذو شرح اورغ لی موجرنامن له سده اورغ مکن تورنله
قول قتری بلقس نغق بردیری قتری ایت برکات د بالک نانر میقس مان فقهولو دولانن
مان مغتری دوبلس مان سگل هلباغ مان سگل اورغ باپق راج کیت سده منیته
مپوره کسیدق فرمفون ۲ کامو سمهان دان انق کامو سمهان کدجدیکن راج دایغ بارغسیاق
تیدق ایه نغکغله مرک قد کامو مندغر کات دمکین باگی ن رننه ایر موک لال
برکات اورغ توا منانه کیت اورغ باپق کاسهکه کامو قد پاواتو کاسهکه قد راج راج کیت
برتمبه ظالم افاله گون کیت هیدف نغکی رمقت داری فادی امبل سگفم کیت برته
لتق دالم چاون فوته قد هیدف بایکله مانی قد مات هپاکن فوته بایک تولغ نائ
فوته مندغر کات دمکین لال مغبورک هلباغ گادهله اورغ سمهان دامبل سنجت سورغ ۲
لال برکات اورغ توا منانه کیت اورغ باپق جک کیت مانی سفردو همقرله ماجل قدغ راج
مندغرکات دمکین سورق ن باگی بوپی گوره برماین قدغ ن فندیکر مملقت برماین
قریسی برلیگر برماین فندهن مفهمبر برماین گلیوغ برتلت ملقس بدل فرمفون مغفم
سابت کاتق ۲ مغفم کرسک باگی لبه باپقن اورغ ۲ برهانی دندم لام لال برکات اورغ
توا منانه اچق قتری بلقس جکلو سفگه کات راج سورله تورن این کباوه انوکام نایک
کرومه مندغر کات دمکین لال منجواب قتری بلقس مان سگل اورغ باپق ادفون راج
دالم للف سوکر دهمب منجکاکن اف گارن کبندق کام کناکن جوا قد همب مندغرکات
دمکین لال برکات اورغ توا منانه اچق قتری بلقس کام نائ مانی سمهان قد ریت
بایکله فادی اوسه فندن برجیل ۲ قد هیدف بایکله مانی اوسه بدن منغکغ سقس منانه اچق
قتری بلقس بریله کام جالن نایک لال برکات قتری بلقس منانه تون اورغ باچق اوسهله
کامو نایک رومه بوکنله اکو فون اوله هان بروله راج کامو جکلو کامو نایک رومه بناس
هان رومهک لورغ کبندق تون ۲ هذدق ممبونه راج کامو تیدقاه راج کتربونه انتکه کامو کن
مرک منانه کامو اورغ باپق سکااه کامو اکو گنتی اکو چریکن راج عادل ۲ ن بوکن اوله ۲ مندغر

jai tantoe bitjarono, antahujo bangih antah tida⁵. Mamandang ajah bamanoeäng, laloe tasanjoen poeti Baloekih: „manolah toean ajah kandoeäng, mangapolah ajah roesoehä hati, antah ka-baië⁵ antah ka-djahè⁵, tida⁵lah tantoe oentoeäng diri; manolah toean ajah kandoeäng, barilah makan³⁴⁷ oerang banja⁵, oerang lah lapa samohonjo, oerang nan baloen lai makan.” Laloealah toeroen Azoe Sarah, laloe disoeroehä tatiëng³⁴⁸ djamba³⁴⁹. Langko⁵lah poelo maso itoe barapo paha dan kariha, langko⁵ djo lantjang dan poeanno, langko⁵ djo sirihè pinangno³⁵⁰, tida⁵ satoe kakoerangan, tida⁵ tanisab banja⁵ oerang, panoehä roemah, panoehä halaman, panoehä padang koeliliëng; soekolah hati oerang banja⁵ malihè⁵ kajo poeti Baloekih, soerang poen tida⁵ nan mangoepè³⁵¹ hanjo mamoeđji samohonjo: „laranglah djamoe nan ba⁵kian, oerang nan kajo boekan oelah, oerang barinjie⁵ radjo djihin, tida⁵ talawan oelihè kito, Azoe Sarah oerang lai moedjoei³⁵².”

Namoen lah soedah oerang makan, toeroenlah poelo poeti Baloekih, taga⁵ badi diri poeti itoe, bakato dibalië⁵ tabië mipih: „mano panghoeloe docolapan, mano manti doco balèh, mano sagalo hoeloebalang, mano sagalo oerang banja⁵, radjo kito soedah manital, soeroehä kasiko parampocan-parampocan kamoe samohonjo dan ana⁵ kamoe samohonjo, ka-didjadiakan radjo dajang; barang siapa tida⁵ amoehä, tanggoeänglah moerko pado kamoe.” Mandanga kato damikian, bagai nan roentoehä aië moeko, laloe bakato oerang toeo: „manolah kito oerang banja⁵, kasihèkoh kamoe pado njao atau kasihèkoh pado radjo? radjo kito batambah lalin, apolah goeno kito hidoei⁵. Tinggi roempoei⁵ dari padi, ambië saganggam kito batihè, lata⁵ didalam tjawan poetihè; pado hidoei⁵ baië⁵lah mati, pado mato hanjokan poetihè, baië⁵ toelang na⁵njo poetihè.” Mandanga kato damikian, laloe maharie⁵ hoeloebalang, gadoehälah oerang samohonjo, diambië sandjato soerang-s oerang; laloe bakato oerang toeo: „manolah kito oerang banja⁵, djoko⁵ kito mati sapadoe³⁵³, hampielah madja padang radjo.” Mandanga kato damikian, sora⁵ nan bagai boenji goeroehä, bamain padang nan pandèka, malompè⁵ bamain parisai, balèga³⁵⁴ bamain pandahan, mahambocä bamain galewang, bataloei⁵ malapèh badië³⁵⁵; parampocan mangganggam sabi⁵, kana-kana⁵ mangganggam kasië⁵; bagai labah banja⁵ no oerang, oerang bahati dandam lamo.

Laloe bakato oerang toeo: „manolah atjië³⁵⁶ poeti Baloekih, djokalau soenggoehä kato radjo, soeroehälah toeroen injo kabawah atau kami naië⁵ karoemah³⁵⁷.” Mandanga kato damikian, laloe mandjawab poeti Baloekih: „mano sagalo oerang banja⁵ adopoen radjo dalam lalo⁵, soeka di hambo mandjagokan; apo garan kahanda⁵ kamoe, katokan djoco pado hambo.” Mandanga kato damikian, laloe bakato oerang toeo: „manolah atjië⁵ poeti Baloekih, kami na⁵ mati samohonjo³⁵⁸; pado riboei⁵ baië⁵lah padi, oesah pandan badjelo-djelo; pado hidoei⁵ baië⁵lah mati, oesah badan mananggoeäng si⁵so. Manolah atjië⁵ poeti Baloekih, barilah kami djalan naië⁵.” Laloe bakato poeti Baloekih: „manolah toean oerang banja⁵, oesahlah kamoe naië⁵ roemah, boekanlah akoe poenjo oelah³⁵⁹, hanjo baolah radjo kamoe; djokalau kamoe naië⁵ roemah, binaso hanjo roemahkoe; lorong³⁶⁰ kahanda⁵ toean-toean, hauda⁵ mamboenoehä radjo kamoe, tida⁵lah radjo ka-taboenoehä; antahkoh kamoe kanai moerko; manolah kamoe oerang banja⁵, soekokoh kamoe akoe ganti, akoe tjarikan radjo adië, adië nan

کات دمکین لال منجواب اورغ بايق مناله اچق قتري بلقس جک لي سئگه کات ايت سکالي کهندق اچق سريبو کالي کامي سوک جک بوله بچار اچق کات مستحيل قد عقل راج دگنتي هيدهف ۲ لال برکات قتري بلقس مناله تون اورغ بايق جک سنتان قد راج ۲ ددالم تاغن همب نامن برکات اورغ بايق مناله اچق قتري بلقس جک بودق جاد راج جک لي عادل حکم راج اقاله قول کسائهن جک قومشون جاد راج تيدق مغان قد کام جک حکمن لي عادل لال برکات قتري بلقس مناله قول اورغ بايق اکو مناره قتري عادل فاتبله قول جاد راج جک ظالم جاد دگنتي اوسهله قول سفک وهم جک سنتان راج شبا سده ددالم کير همب جک ناه ماتي همب بونه جک ناه هيدهف همب کورغ لال برکات اورغ بايق مناله اچق قتري بلقس سبوله ۲ منق کام بيرنه متي جوا راج لال برکات قتري بلقس جک سئگه کات کامو ايت برهمشله همهان سفاي کدغر کات کامو نامن برکات اورغ بايق مناله اچق قتري بلقس نامن له ماتي راج شبا بارغ نن فابب قد قتري فاتبله قول قد کام تيدقله کام نن کمئوق لال برکات قتري بلقس اکو نن فاتب جاد راج سيفاله کامو تيدق سوک کتاکن جوا برهداقن لال برکات اورغ بايق مناله اچق قتري بلقس جکلو اچق جاد راج سکانه کام سمهان کام برسغه سمهان لال برکات قتري بلقس جک سسغئهن کامو سوک برسغهله کامو سمهان مندغر کات دمکين لال برسغه سمهان لال کغد انق بوه لال کغد برس فادي للوله يقين قتري بلقس لال] برکات قتري بلقس مناله تون اورغ بايق نفتي سساعت سکتيدک اد بارغ همب جائت للوله نايک قتري بلقس سديکت قول انتران تباله قول قتري بلقس لال ممباو کاین کونق دالمن کقال راج شبا لال برکات قتري بلقس مان سکل اورغ بايق برکمغله کامو سمهان بکانه اين کاین کونق مندغر کات دمکين لال دبوک کاین کونق ترسوا کقال راج شبا لال مغيرک هلباغ مناعس بارغ نن هيپ للوله گلنق اورغ بايق لال برکات قتري بلقس مناله گارن کات چاکو جک سئگه اکو جاد راج ديريکن عادت راج ۲ مندغر کات دمکين لال برچاکف هلباغ برتمغک اورغ نن بايق لال دقالو گندغ نوبه دگوگه قول تابه لراعن دديريکن قول تول بسر دگور ربان تاوغ ۲ بربون گندغ دان. مموغن دلغس قول بدل بسر سرت جو بدل کچل بدل کچل برکمغغ ۲ بدل بسر بريلغ ۲ قتري بلقس بوله انغ راج شبا نن برله مانغ لال برتمغک هلباغ باگي قيامه راس عالم دتوتف تليغ جو کافس سفاي تليغ جاعن تولي توجه هاري توجه مانم تيدق برهنتي اورغ بايق برسوک ۲ سمهان کيت برچ فرمشون تيدقله اين ناه مندند اورغ کاي برتمب امس تيدق نن کورغ قد قتري جديله راج قتري بلقس سکاله اورغ سمهان تيدق لاگ

boekan oelah-oelah." Mandanga kato damikian, laloe mandjawab oerang banja⁵: "manolah atjië⁵ poeti Baloekih, djoko⁵ lai soenggoehä kato itoe, sakali kahanda⁵ atjië⁵, bariboe kali kami soeko, djoko⁵ boelihë bitjaro atjië⁵; kato moestahië pado aka, radjo diganti hidoei⁵-hidoei⁵."

Laloe bakato poeti Baloekih: "manolah tocan oerang banja⁵, djoko⁵ santano pado radjo, radjo didalam tangan hambo." Namoen bakato oerang banja⁵: "manolah atjië⁵ poeti Baloekih, djoko⁵ boeda⁵ djadi radjo, djoko⁵ lai adieh hoekoen radjo, apolah poelo ka-salahno; djoko⁵ parampoean djadi radjo, tida⁵ mangapo pado kami, djoko⁵ hoekoenno lai adieh³⁶¹." Laloe bakato poeti Baloekih: "manolah poelo oerang banja⁵ akoe manaroehä poeti adieh, patoei⁵lah poelo djadi radjo; djoko⁵ lalin djadi diganti, oesallah poelo sangko waham. Djoko⁵ santano³⁶² radjo Saba, soedah didalam kiro hambo, djoko⁵ na⁵ mati hambo boenoehä, djoko⁵ na⁵ hidoei⁵ hambo koeroeäng³⁶³." Laloe bakato oerang banja⁵: "manolah atjië⁵ poeti Baloekih, saboelihë-boelihë minto kami, bialah mati djoeo radjo." Laloe bakato poeti Baloekih: "ko⁵ soenggoehä kato kamoe itoe, bahimpoenmalah samohonjo, soepajo koedauga kato kamoe." Namoen bakato oerang banja⁵: "manolah atjië⁵ poeti Baloekih, namoen lah mati radjo Saba, barang nan patoei⁵ pado poeti³⁶⁴, patoei⁵lah poelo pado kami, tida⁵lah kami nan kamanoe pang³⁶⁵." Laloe bakato poeti Baloekih: "akoe nan patoei⁵ djadi radjo, siapolah kamoe tida⁵ soeko, katokan djoeo bahado⁵an." Laloe bakato oerang banja⁵: "manolah atjië⁵ poeti Baloekih, djokalau atjië⁵ djadi radjo, soekolah kami samohonjo, kami basoempah samohonjo." Laloe bakato poeti Baloekih: "djoko⁵ sasoenggoehäno kamoe soeko, basoempahlah kamoe samohonjo." Mandanga kato damikian, laloe basoempah samohonjo laloe kapado ana⁵ boeah, laloe kapado barèh padi; laloelah jakin poeti Baloekih, laloe bakato poeti Baloekih: "manolah tocan oerang banja⁵, nanti sasaat saktiko, ado barang hambo djapoei⁵." Laloe naie⁵ poeti Baloekih.

Sadiki⁵ poelo antaronon tibolah poelo poeti Baloekih, laloe membao kain koenjiëng, dalamno kapalo radjo Saba. Laloe bakato poeti Baloekih: "mano sagalo oerang banja⁵, bakampoeänglah kamoe samohonjo, boekolah ini kain koenjiëng." Mandanga kato damikian, laloe diboeko kain koenjiëng, tasoco kapalo radjo Saba; laloe maharië⁵ hoeloebalang, manangih barang nan hibo, laloelah gala⁵ oerang banja⁵. Laloe bakato poeti Baloekih: "manolah garan kato tjako, djoko⁵ soenggoehä akoe djadi radjo, dirikan adat radjo-radjo." Mandanga kato damikian, laloe batjakap³⁶⁶ hoeloebalang, batampie⁵ oerang nan banja⁵, laloe dipaloe gandang nobat, digoeoehä³⁶⁷ poelo taboehä larangan³⁶⁸, didirikan poelo toea³⁶⁹ basa, digoea³⁷⁰ rabano tawang-tawang, baboenji gandang dan momongan, dilapèh poelo badië basa³⁷¹ sarato djo badië katjië, badië katjië bakampoeäng-kampoeäng, badië basa babilang-bilang; poeti Baloekih boelihë oentoeäng, radjo Saba nan boelihë malang. Laloe batampie⁵ hoeloebalang, bagai kiamat raso alam³⁷², ditoetoei⁵ talingo djo kapèh, soepajo talingo djan toeli. Toedjoehä hari toedjoehä malam tida⁵ bahanti oerang banja⁵ basoeke-soeko samohonjo³⁷³: "kito baradjo parampoean, tida⁵lah injo na⁵ mandando, oerang kajo batimbo amèh, tida⁵ nan koerang pado poeti." Djadilah radjo poeti Baloekih, soekolah oerang samohonjo,

هرهار جديله گُفتق بارغ نڻ كورس سنغ منجاري كهڊوئن چردق نڻ تيدق مپاي قوه نڻ تيدق
 لي ملند باپقله اورغ نڻ مهوري مشهوره خبر دالم يمن راج شبا سدهله ماتني ۲ دونه فرمون ۲
 بزنام بلقس ۲ ايت انق منقري ۲ بزنام انو شرح اتوله جاد راج كيني عادل نڻ بوكن اوله ۲
 اله گُفتق بارغ نڻ كورس انه سنغ بارغ نڻ سوكر هيلر مودق لقس برجالن تيدق ترههبت
 ترهاندغ جك حكم سده دوتوغ هان دوتومله جو حكم بونه دونه جو تيدقله بوله دنمباغي
 جديله تاكت اورغ منچوري فذتو رومه تيدق برکنجي فذتو كندغ تيدق برسار فكاكس
 ساوه دساوه جو تيدق فرنه دباو فواغ انت جينق دغه هلامن انت لير دغه فادغ
 تيدقله جاد كپلاڻ جك هيلغ برچاري جو انق رند برجالن سورغ داڻق جاوه دانغ
 مڱالاس لي راج بايق دبئر يمن هابسه نذدق سمپان فثري نڻ چردق بجقساڻ
 تيدق ترسغسغ دي اورغ فذدي سده بچار كفتاسن بايقه اورغ نڻ منجانغ دودقله
 فثري اتس تيلم ۲ برلمقس توجه لمقس لكبله دواة جو قرطاس لكبله سترا بنغ
 امس لكبله فول جارم چين دودق دهادف دايق ۲ باڳي بولن دفاگر بنغ اتوله كرج
 سيغ مالم بوكله مقصود كدجول هان كئوبت ۲ ديم هان فغاجر انق مود ۲ لماله بلقس
 جاد راج سمقي سمپيلن بلس تاهن ۲ ايت تاهن موسم ساتوقون تيدق نڻ برچلا
 ملاينكن حكم تگه جو تاكت اورغ برتمبه ۲ كاسه اورغ برتمبه فول باپقله راج نا سمند
 كات نڻ تيدق تركناكن بلقس فانت جو سوئن ۲ نڻ بوكن اوله ۲ عيب سكيئي لي
 كاثر اورغ ميمبه متباري مك اد سايكر بورغ مرق بورغ فرماينن فثغ فاڳي بورغ نڻ
 سمقي بجقساڻ چردق نڻ بوكن اوله ۲ ماسق اجارن فثري بلقس بورغ نڻ عارف لاڱ
 بديمن بورغ نڻ فذدي بودي باس بورغ نڻ هابس مموئس راڱم بورغ بئر بوكن كفالغ
 بورغ نڻ ميره بوغ دادف فاره برسمبغ جو امس كوكو برسمبغ جو فيرق مرق نڻ تاهو
 دباس ۲ فيهق كغد تمقت مرق برسفكر برگننغ تفكي تيدق برچري جو فثري فيهق كغد
 بايكت سفكر تيدقله فول كسننن سفكرن فيرق برهيل لوق ۲ امس برتمف تفكبيرن فول اس ۲
 فيهق كغد مكانن مرق برس فوته برس باهمبت برس نڻ هارم كولت مانس برس زندغ
 برجمفر برده گنتي برگنتي تيدق هابس اير ماور اير ستمبل اتوله مومن بورغ مرق جك
 فثري كپوله مالو اف گنان بورغ مرق هابس مالم برگنتي مالم فليث نڻ تيدق بوله فادم
 جك فادم دسالي جو اتوله عاده فثري بلقس فيهق كغد نڻ جدون هان سليمان نڻ
 فانبن اي سليمان نبي الله اتوله راج دالم عالم كاي نڻ بوكن الف ۲ سامت سمست
 جاد رعية ائن برههبتس جاد رعية بورغ درمب جاد رعية بذانغ دهوتن جاد رعية ايكن

tida⁵lah lai hirocharo, djadilah gapoeä⁵ barang nan koeroei⁵, sanang mantjari kahidoei⁵ an; tjadië⁵ nan tida⁵ manjajo, kocat nan tida⁵ lai malando³⁷⁴, banja⁵lah oerang nan mamoe⁵dji³⁷⁵.

Masahoeälah kaba dalam Jaman radja Saba soedahlah mati, mati diboenoehä parampoean, parampoean banamo Baloe⁵kih, Baloe⁵kih itoe ana⁵ manti, manti banamo Azoe Sarah, itoelah djadi radjo kini, adië nan boekan oelah-oelah, alah gapoeä⁵ barang nan koeroei⁵, alah sanang barang nan socka³⁷⁶, hilië moedië lapèh badjalan, tida⁵ tahambè⁵ tahalintang; djoko⁵ hockoen soedah dipotong, hanjo dipotongmalah djoco; hockoen boenochä diboenochä djoco, tida⁵lah boelihë ditimbangi³⁷⁷; djadilah takei⁵ oerang mantjoeri; pintoe roemah tida⁵ bakoentji, pintoe kandang tida basawa³⁷⁸, pakakèh sawah disawah djoco, tida⁵ panah dibao poelang; oento djina⁵³⁷⁹ ditengah halaman, oento lia ditengah padang, tida⁵lah djadi kahilangan, djoko⁵ hilang batjari djoco³⁸⁰; ana⁵ rando badjalan soerang, dagang djaoehä datang manggalèh³⁸¹. Lai radjo banja⁵ dibanocä Jaman, habihlah toendoeä⁵ samohonjo³⁸²; poeti nan tjadië⁵ bidja⁵sano, tida⁵ tasonsong di oerang pandai³⁸³, soedah bitjaro kapiutèhan. Banja⁵lah oerang nan mandjalang³⁸⁴; doedoeälah poeti atèh tilam, tilam balampih toedjoehä lampih, langko⁵lah dawat djo karatèh, langko⁵lah soeto banang amèh, langko⁵lah poelo³⁸⁵ djaroen tjino; doedoeä⁵ dihado⁵ dajang-dajang, bagai boelan dipaga bintang; itoelah karadjo siang malam, boekanlah ma⁵soei⁵ ka-didjoea, hanjo koebè⁵-oebè⁵ diam, hanjo pangadja ana⁵ moedo-moedo. Lamolah Baloe⁵kih djadi radjo sampai sambilan balèh tahoen, tahoenno itoe tahoen moesin³⁸⁶, satoepoen tida⁵ nan batjalo³⁸⁷, malainkan hockoen tagoehä djoco, takei⁵ oerang batambah-tambah, kasihë oerang batambah poelo; banja⁵lah radjo na⁵ samando, kato nan tida⁵ takatokan. Baloe⁵kih patoei⁵ djo sopan, sopan nan boekan oelah-oelah; ai⁵ sakètè⁵ lai kapië, oerang manjambah matohari.

Moengko ado saikocä boeroeäng mara⁵, boeroeäng paménan patang pagi, boeroeäng nan sampai bidja⁵sano, tjadië⁵ nan boekan oelah-oelah, masa⁵ adjaran poeti Baloe⁵kih, boeroeäng nan arih lai bodéman, boeroeäng nan pandai bodi baso³⁸⁸, boeroeäng nan habih mamoe⁵toei⁵ ragam, boeroeäng bana boekan kapalang, boeroeäng nan merah boengo dado⁵, parochä³⁸⁹ basamboeäng djo amèh³⁹⁰, kockoe basamboeäng djo pera⁵³⁹¹, mara⁵ nan tahoe dibaso-baso³⁹². Piha⁵ kapado tampè⁵ mara⁵ basangka bagantoeäng tinggi, tida⁵ batjarai djo poeti; piha⁵ kapado baië⁵ sangka, tida⁵lah poelo ka-santiëno, sangkano pera⁵ bahelo, lawa⁵-lawas³⁹³ amèh batampo, tinggiranno poelo aso-aso; piha⁵ kapado makanan moera⁵, barèh poetihë, barèh ba⁵oemboei⁵³⁹⁴, barèh nan haroen koeli⁵ manjih, barèh randang batjampoeä batihë, ganti baganti tida⁵ habih, aië mawa, aië Stamboel³⁹⁵, itoelah minoeman boeroeäng mara⁵; djoko⁵ poeti ka-boelihë maloe, apo goenono boeroeäng mara⁵. Habih malam baganti malam, palito nan tida⁵ boelihë padam, djoko⁵ padam disalai³⁹⁶ djoco; itoelah adat poeti Baloe⁵kih³⁹⁷.

Piha⁵ kapado nan djodoeno hanjo Soeleiman nan patoei⁵no, io Soeleiman nabi Allah, itoelah radjo dalam alam, kajo nan boekan alang-alang, samè⁵ samètò³⁹⁸ djadi raajat, angin bahamboei⁵ djadi raajat, boeroeäng dirimbo djadi raajat, binatang di-

دلاوت حاد رعیه جهن دڦولو جاد رعیه اتوله بسر راج ایت ادڦون سلیمان نبی الله بوله برجائن داتس اون جاد دباو اغن بارت چک سلیم ناء نایک دهمفرکن ڦول لائق لویغ دودق سلیمان داتسن برانس ڦول باپق اورغ دهمفرکن لائق تغه فادغ نایک سلیمان نبی الله نایک سرت کلفکائن برانس ڦول نایک اورغ داتغله اغن صلصری مری دتیوئن لائق کاتس لاشت راج سلیمان برماين^۲ نامن سبولن ڦرجلانن سمڅي سهاري جواغن نامن سناهن ڦرجلانن سمڅي سبولن جو اغن اتوله بسر کرجائن نامن ڦرماینن نبی الله سټایکر ڦول بورغ مرق بایکک نن بوکن اوله^۲ سفرت مرق بلقس تیپ سلیمان دادار کات سلیمان ڦد مرق منانه ڦول بورغ مرق هرپله رمبغ تغه هاري چوپله ایربارغ دمان همفرله ظهر هاري ایک اکو برهنتي ناء سمبیهغ مندشر کات دمکین تربیغله بورغ کادار بریغ نن تیدق کلهاتن لمانه تربیغ دادار برتموله مرق سام مرق سټایکر مرق ڦتري بلقس سټایکر مرق تون سلیمان مرق نن سام کدوان سام عارف بجقسان ملیهت مرق تون سلیمان لال برکات مرق ڦتري مناله تولن بورغ مرق^۲ سیاث تون ایک نامن منجوات بورغ مرق همب نن بورغ راج عالم راج سلیمان نبی الله مندشر کات دمکین لال برکات مرق ڦتري منانه تولن بورغ مرق اف سفهاج کادار لال برکات مرق راج همب منچاري^۲ ایر تمفت تونکو ناء سمبیهغ سرت رعیه سهان لال منجواب مرق ڦتري منانه مرق نن بدیم اف سفهاج راج ایت تربیغ ممدوبغ کادار لال منجواب مرق راج سقدر برماين^۲ ساچ ملیهت عالم سهان لال برکات بورغ ڦتري مناله تولن بورغ مرق دمان برتمو جو ایر همب ناء تاهو دتمفتن مندشر کات نن باکین لال برکات بورغ راج اف گنان ایر ایت منجواب ڦول مرق ڦتري همب دسوره ڦتري بلقس منچاري ایر ڦرهنتیئن^۲ اورغ بنیاگ لال برکات بورغ راج مناله تولن بورغ مرق اف سیفتن ڦتري بلقس کنالن جو ڦد همبب لال برکات مرق ڦتري ادانه سیفت ڦتري بلقس راج ددائم بنریمن نامن سلوبق بنریمن اتوله راج نن دسمبه اتوله راج نن داتس چردق نن بوکن اوله^۲ کلي نن بوکن الف^۲ حکم نن عادل بوکن کڅالغ سده سمبیلن بلس تاهن بلقس منجاد راج بسرلال برکات بورغ راج مناله تولن بورغ مرق بوانه اکو ملیهتن سفای ناء یقین هاني همب لال برکات بورغ ڦتري چک تولن ناء ملیهت لبه بایکک ڦد همب لوله تربیغ کدوان لال برتوتر سمبل تربیغ باپقله رندغ جو ڦقارن باپقله خبر دان بریت مرق نن عارف کدوان لال برکات مرق ڦتري مناله تولن بورغ مرق دغرکمنله خبر همب فییق کڦد سیفت ڦتري مفارغ داتس تیلیم فییق کڦد بایکک ڦتري لارغ جدون دالم عالم فییق کڦد هلامن هلامن چران باسه فییق کڦد رومنن سفرت چرمس سده تراسه رومه گدغ بردندغ ڦاشن

hoetan djadi raajat, ikan dilaoei⁵ djadi raajat, djihin dipoelau³⁹⁹ djadi raajat, itoelah basa radjo itoe. Adopoen Soeleiman nabi Allah boelihè badjalan diatèh awan, djadi dibao angin barat; djoko⁵ Soeleiman na⁵ naiè⁵, dihampakan poelo lapiè⁵ lojang, doedoeà⁵ Soeleiman diatèhno baratoei⁵ poelo banja⁵ oerang; dihampakan lapiè⁵ tengah padang, naiè⁵ Soeleiman nabi Allah, naiè⁵ sarato kalangko⁵an, baratoei⁵ poelo naiè⁵ oerang datanglah angin salasari⁴⁰⁰, ditioei⁵no⁴⁰¹ lapiè⁵ katèh langi⁵, radjo Soeleiman bamain-main. Namoen saboelan padjalanan, sampai sahari djo angin; namoen satahoen padjalanan, sampai saboelan djo angin; itoelah basa karadjaanno. Namoen paménaan nabi Allah, saikoeà poelo boeroeäng mara⁵, baiè⁵ nan boekan oelah-oelah, saporati mara⁵ Baloekih. Tibo Soeleiman dioedaro, kato Soeleiman pado mara⁵: „manolah poelo boeroeäng mara⁵, harilah rambang tengah hari, tjarilah aiè barang dimano, hampiclah loehoè hari iko, akoe bahanti na⁵ sambahjang.” Mandanga kato damikian, tabanglah boeroeäng kaoedaro, tabang nan tida⁵ kalihè⁵an; lamolah tabang dioedaro, batamoelah mara⁵ samo mara⁵, saikoeà mara⁵ poeti Baloekih, saikoeà mara⁵ tocan Soeleiman, mara⁵ nan samo kadoeono, samo arih bidja⁵sano.

Malihè⁵ mara⁵ toean Soeleiman, laloe bakato mara⁵ poeti: „manolah tolan boeroeäng mara⁵, mara⁵ siapa toean iko?” Namoen mandjawab boeroeäng mara⁵: „hambo nan boeroeäng radjo alam, radjo Soeleiman nabi Allah.” Mandanga kato damikian, laloe bakato mara⁵ poeti: „manolah tolan boeroeäng mara⁵, apo sangadjo kaoedaro?” Laloe bakato mara⁵ radjo: „hambo mantjari-tjari aiè, tampè⁵ toeankoe na⁵ sambahjang sarato raajat samohonjo.” Laloe mandjawab mara⁵ poeti: „manolah mara⁵ nan bodé-man, apo sangadjo radjo itoe tabang memboeboeäng kaoedaro?” Laloe mandjawab boeroeäng radjo: „sakada bamain-main sadjo, malihè⁵ alam samohonjo.” Laloe bakato boeroeäng poeti: „manolah tolan boeroeäng mara⁵, dimano batamoe djo aiè, hambo na⁵ tahoe ditampè⁵no.” Mandanga kato nan ba⁵kian, laloe bakato boeroeäng radjo „apo goenono aiè itoe?” Mandjawab poelo mara⁵ poeti: „hambo disoeroehà poeti Baloekih mantjari aiè pahantian, pahantian oerang baniago.” Laloe bakato boeroeäng radjo: „manolah tolan boeroeäng mara⁵, apo sipè⁵no poeti Baloekih? katokan djoepado hambo.” Laloe bakato mara⁵ poeti: „adolah sipè⁵ poeti Baloekih, radjo didalam baboeà Jaman, namoen saloeboeà⁴⁰² banoeà Jaman itoelah radjo nan disambah, itoelah radjo nan diatèh, tjadiè⁵ nan boekan oelah-oelah, kajo nan boekan alang-alang, hoe-koen nan adiè boekan kapalang⁴⁰³; soedah sambilan balèh tahoen Baloekih mandjadi radjo basa.” Laloe bakato boeroeäng radjo: „manolah tolan boeroeäng mara⁵, baolah akoe malihè⁵no, soepajo na⁵ jakin hati hambo.” Laloe bakato boeroeäng poeti: „djoko⁵ tolan na⁵ malihè⁵, labihè⁵ 404 baiè⁵no pado hambo.”

Laloelah tabang kadoeono, laloe batoetoeà sambiè tabang, banja⁵lah roendieng djo paparan⁴⁰⁵, banja⁵lah kaba dan barito, mara⁵ nan arih kadoeono. Laloe bakato mara⁵ poeti: „manolah tolan boeroeäng mara⁵, dangakanmalah kaba hambo; piha⁵ kapado sipè⁵ poeti mangarang diatèh tilam; piha⁵ kapado baiè⁵ poeti, larang djodoeno dalam alam; piha⁵ kapado halamanno, halaman tjarano basah; piha⁵ kapado romanno, saporati tjamin soedah taasah. Roemah gadang badindieng p: p III, boeè⁵an toekang

بوانن توکڅ راج جهن ايلق دتولس دگمبرکن توبه هالس اقام چرمڼ نامن له دودق
 فتوي بلقس دايع برتوجه برکليلغ مځگځگم کيځس کيږي کانن نامن دانغمله منځري
 داتغڼ بليږغ^۲ لارغله څول مليهت رومن مندشر خبر مرق څتري نلوه حيران مرق سليمان
 مناله ټولن بورغ مرق څييق کڅد راج سليمان اين سليمان نبي الله برجاننه داتس
 اغڼ سرټ رعيه سيمان څييق کڅد کاي راج سراتس انت بربابن مهبوا انق کڅچي
 ساج ايکن دلاوت دبرين مکن تيدقکن اوسق هرتان باپقله خبر ترخبرکن سمبل ترېغ کدوان
 ترېغ نن ټځي^۲ رنده لهانه څول ماس انتران لولوه سمځي کمالځي لال برکات مرق
 څتري ايکانه مالځي راج کام نامن ممندغ بورغ راج حيران سکيني^۲ بورغ ايت
 ددځاني څتري سدغ دودق^۲ برجنتي اتس تيلم کاکي برجنتي کدوان دهادځ دايع
 نن برتوجه دالم مځارغ^۲ بوغ سنغه منولس^۲ جو سنغه منجابت سترا هالس سنغه مپورت
 دقرطاس سنغه مځاځر سيرة څينغ سنغه مځگځ کيځس انوله کرج نيڅ^۲ هاي حيرانه
 بورغ نبي سليمان مليهت څننه څتري ايت نمېله عقل بورغ مرق لال براگم اپلاي
 منداکس^۲ کن څاره مځيري^۲ کن سايف مځاکس^۲ کن کوکو باځي ريب دان گځايي لال
 ممندغ څتري بلقس دليهن مرق دو ايکر لال ترچڅغ څتري بلقس لال برکامله څول مناله
 ادق بورغ مرق^۲ سياف ادق ايک لال منجواب مرق راج مناله څول تون څتري همب
 نن مرق راج عالم اي سليمان نبي الله برکات څول څتري بلقس مناله ادق بورغ
 مرق براف بسرن راج ننن براف نځري دالم تاغڼ بواځ کيان راج نو لال برکات
 مرق راج مان تون څتري تونمب اوسله همب بايق خبر چک تون څتري
 نا تاهو تپاکن جو څد اورغ لال برکات څتري بلقس اف سهاج ادق کماري لال منجواب
 مرق راج مان تون څتري تونمب کام برتمو دادار جو بورغ مرق تون څتري باپقله
 خبر جو بریت جديله لال همب کماري دغړکمله دي تون څتري تون برسندر اتس
 بځدل انق دايع ټځت برديري مځگځگم سبوه لڅچغ تون څتري روسه کڅځگل همب نا
 ترېغ اپلاي تون سليمان کوئن بيرغ هلباغ مځگځ گانه مځگځگم تون ساڅو تاغڼ کڅپاڅو
 موک مالم چک دتقديرکن الله ايسق نا همب فرسواکن جو تونکو راج عالم اير ترنتق
 دالم چاون سبوه برايس اير مادو سځنائڼ څتري تغه هري همب څدغ دالم څدومن تون
 څتري جو توبکو اقام بولن جو منځاري مندشر کات نن باکين لولوه سوک څتري بلقس
 لمونه ترېغ بورغ مرق ترېغ ممدوبغ گادار هاري ترگيلي^۲ اول ظهر لال برهنيله سليمان
 برهنتي دتغه قادغ راي لال ممندغ کيږي کانن تيدق جو مليهت مرق لال برکات
 سليمان کمان غيب بورغ مرق اين برجنجي لکس څولغ سکاڅ سده ظهر څدچغ لال
 برکات^۲ سوڅ اڅاکه کرج مرق ايک مک اين تيدق لکس بلق تيدق اير اڅاه عقل

radjo djihin, elo⁴ ditoclih digambakan; toeboehä haloei⁵ oepamo tjamin; namoen lah doedoeä⁵ poeti Baloekeh, dajang batoedjoehä bakoelilieng mangganggam kipèh kèri kanan; namoen datangmalah manti, datangno balirieng-lirieng, laranglah poelo malihè⁵ roman." Mandanga kaba mara⁵ poeti, laloelah heran mara⁵ Soeleiman: "manolah tolan boeroeäng mara⁵, piha⁵ kapado radjo Soeleiman, injo Soeleiman nabi Allah, badjalanlah diatèh angin sarato raajat samohonjo; piha⁵ kapado kajo radjo saratoei⁵ oenta bababan mambao ana⁵ koentji sadjo; ikan dilaoei⁵ dibarino makan, tida⁵ kan oesa⁵ ⁴⁰⁶ haratono." Banja⁵lah kaba takabakan sambië tabang kadocono, tabang nan tinggi-tinggi randah. Lamolah poelo maso tabang, laloelah sampai kamaligai, laloe bakato mara⁵ poeti: "kolah maligai radjo kami." Namoen mamandang boeroeäng radjo, heran sakètè⁵ boeroeäng itoe; didapè⁵i poeti sadang doedoeä⁵, doedoeä⁵ badjoentai atèh tilam, kaki tadjoentai kadocono, dihado⁵ dajang nan batoedjoehä, dalam mangarang-ngarang boengo; satangah manoclih-noelih djoeo, satangah mandjabè⁵ soeto haloei⁵, satangah manjoerè⁵ dikaratèh, satangah mangapoeä sirihe pinang, satangah mamagang kipèh, itoelah karadjo tio⁵-tio⁵ hari; heranlah boeroeäng nabi Soeleiman, malihè⁵ palentah poeti itoe.

Toemboehälah aka boeroeäng mara⁵, laloe baragam anjolai, mandakoei⁵-dakoei⁵ kan ⁴⁰⁷ paroehä, mangirai-ngiraikan ⁴⁰⁸ sajo⁵, mangakèh-ngakèhkan koekoe, bagai rabab dan koetjapi. Laloe mamandang poeti Baloekeh, dilihè⁵no mara⁵ doea ikoeä, laloe tajangang poeti Baloekeh, laloe bakatomalah poelo: "manolah adie⁵ boeroeäng mara⁵, mara⁵ siapa adie⁵ iko ⁴⁰⁹?" Laloe mandjawab mara⁵ radjo: "manolah poelo toean poeti, hambo nan mara⁵ radja alam, io Soeleiman nabi Allah." Bakato poelo poeti Baloekeh: "manolah adie⁵ boeroeäng mara⁵, barapo ⁴¹⁰ basano radjo nantoen, barapo nagari dalam tangan, barapo kajano radjo toe?" Laloe bakato mara⁵ radjo: "mano toean poeti toeanhambo, oesahlah hambo banja⁵ kaba, djoko⁵ toean poeti na⁵ tahoe, tanjokan djoeo pado oerang." Laloe bakato poeti Baloekeh: "apo sangadjo adie⁵ kamari?" Laloe mandjawab mara⁵ radjo: "mano toean poeti toeanhambo, kami batamoe dioedara djo boeroeäng mara⁵ toean poeti, banja⁵lah kaba djo barito, djadilah laloe hambo kamari ⁴¹¹. Dangkalanmalah di toean poeti: toean basanda atèh banta, ana⁵ dajang taga⁵ badiri mangganggam saboeah lautjang; toean poeti roesoehä ka-tingga, hambo na⁵ tabang anjolai, toean Soeleiman ko⁵njo bérang. Hoeloebalang mamagang galah, mangganggam poelo sapoe tangan ka-panjapoe moeko malam, djoko⁵ ditakadiëkan Allah, isoeä⁵ na⁵ hambo pasoeokan djo toankoe radja alam. Aië talata⁵ dalam tjawan, saboeah baisi aië madoe, santo⁵an poeti tengah hari; hambo pandang dalam padoman ⁴¹² toean poeti djo toankoe oepamo boelan djo matohari."

Mandanga kato nan ba⁵kian, laloelah soeko poeti Baloekeh, laloelah tabang boeroeäng mara⁵, tabang mamboeoeäng kaedaro. Hari tagèlè⁵ ⁴¹³ awa loehoeä, laloe bahantilah Soeleiman, bahanti ditangah padang rajo, laloe mamandang kèri kanan tida⁵ djoeo malihè⁵ mara⁵; laloe bakatolah Soeleiman: "kamano gai⁵ boeroeäng mara⁵ injo badjandji lakèh poelang ⁴¹⁴, sakarang soedah loehoeä pandjang." Laloe bakato kato soerang: "apokah karadjo mara⁵ iko, moengko njo tida⁵ lakèh balie⁵; tida⁵ aië,

کتغکل څول سمبېغ منهاري له ښتني جو سديکت څول انتران لولوه څول سځکر گاکځ
 له برديري دهډاڼن لال برکتانه سليمان مناله اغکو بورغ گاکځ اکو برتان قد اغکو اد
 برتمو بورغ مرق وقت ظهر سده ښجغ چاري اولهم باغ کمان جک کمبالي مرق
 ايت اکو سمبله جو بايکن اتو کچابت څول بلون اتو ککورغ دالم سفکر اتو کڅوکل
 څول جو کايو ساله ساتو څراس هتيک مندغر کات دمکين لولوه تربغ بورغ گاکځ تربغ
 ممبوغ کادار داري مشرق کمغرب داري کيري لال کمانن تيدق مليهت بورغ مرق
 سلام لمبت دمکين لال برتمو بورغ مرق لال برکات گاکځ ايت منانه تون بورغ مرق
 تون سليمان سده ماره هاريله لرت ظهر ښجغ سده کدغر کات راج اغکوله منکر
 جو جذبي راج سليمان ناء سمبېغ کلو کمبالي بورغ مرق نښتي کسمبله ليهون اتو
 کچابت ۲ بلون اتو ککورغ دالم سفکر مندغر کات نن باکين روسپله هاني بورغ مرق
 لولوه تربغ لکس ۳ ددقائي راج دالم دودق لال مغهرم کهداڼن دهمفرکن څلامله سايف
 د جولرکن څلامله څره لال دتکځ بورغ مرق مرق دتکځ سده دانت مقصود څول ناء
 مندابه لال برکات مرق ايت مان تون جذجوښن همب فتوي سده همب دغر ادانه
 ساتو څلهاتن همب ايت سبب همب ترلالي مندغر کات دمکين دلغسکن څلامله
 مرق لال برکتانه سليمان کتاکنمله څکرچان سفياي ناء پات اوله اکو مک برکتانه مرق
 ايت منانه تون جذجوښن همب ۲ برتمو دادار جو بورغ مرق راج يمن يائيت راج څرمښون مرق
 منچاري ۲ اير دسوره راج څرمښون تمغب برهښتي انق داځغ فونع برچالن بنيگ انوله
 کرج مرق تو لال برکات لام ۲ باپقله خبر جو بریت مغخبرکن راج څرمښون بايک نن
 بوکن اوله ۲ کاي نن بوکن الخ ۲ چردق نن ساعت بيثري همب مندغر خبر ايت
 انځه بفر انځه تيدق لولوه همب څي مليهت سفگېله څول خبر ايت جديله حيران
 هاتي همب مليهت څلنځه څتري تو مالگين ايت امت بايک تيدق مانگي ميماي
 قد ماس زمان کيني انځه بواتن توکغ مان بگيکن لالي انق داځغ رومه نن پات قد
 چالن مانگي تو توجه څکک څيهق گغد بسر رومه ښجغ سځن څونه هست لغتځن
 امفت څوله هست څکگين تيگ څوله هست څانب کرومه راج ۲ څيهق کغد داغ
 څتري توجه اورغ سام کدځن سکيتي تيدق برلاين اي څيهق څتري ايت جک
 هيتم سام هيتمن جک کونځ سام کونځن جک څوته سام څوتځن څکايځن څون سام څول
 جديله راگو اورغ ممدغ څيهق کغد بايق رعيت سريبو څول بايق منځري سريبو څول
 بايق څفهول نامن سورغ ۲ منځري تيدق تربيلغ بايق اورغ مان تونکو راج عالم سفگهڅون
 بايق نن مليغه هپانه داغ نن برتوجه همب تيدک څول دالم هاني څانبه راج بسر ۲
 جک اسلام اورغ ايت تيدقله دانت سفنيرنن کايو بسر ماسق سرمځن تيدقله ساتو

apolah aka, ka-tingga poelo sambahjang, matohari lah pantai djoeco." Sadiki⁵ poelo antarono laloelah poelo saikoeä gaga⁵; alah badiri dihado⁵an, laloe bakatolah Soeleiman: "manolah angkau boeroeäng gaga⁵, akoe bataujo pado angkau⁴¹⁵, ado batamoe boeroeäng mara⁵? wakatoe loehoeä soedah pandjang, tjari oelihémoe barang kama: djoko⁵ koembali mara⁵ itoe, akoe soembalihé⁴¹⁶ djoeco baié⁵no, atau koetjaboei⁵ poelo boeloeno, atau koekoeroeäng dalam sangka, atau koepoekoeä poelo djo kajoe, salah satoe paraso hatikoe." Mandanga kato damikian, laloelah tabang boeroeäng gaga⁵, tabang mamboeoeäng kaoedaro; dari masarié⁵ kamagari⁵, dari kèri laloe kakanau, tida⁵ malihé⁵ boeroeäng mara⁵. Salamo lambé⁵ damikian laloe batamoe boeroeäng mara⁵, laloe bakato gaga⁵ itoe: "manolah tolan boeroeäng mara⁵, toean Soeleiman soedah marah, harilah laroei⁵ loehoeä pandjang, soedah koedanga kato radjo, angkaulah moenkié⁴¹⁷ djo djandji, radjo Soeleiman na⁵ sambahjang⁴¹⁸: kalau koembali boeroeäng mara⁵, nanti koesoembalihé⁵ lihiéno, atau koetjaboei⁵-tjaboei⁵ boeloeno, atau koekoeroeäng dalam sangka."

Mandanga kato nan ba⁵kian, roesoehäläh hati boeroeäng mara⁵, laloelah tabang lakèh-lakèh, didapè⁵i radjo dalam doedoeä⁵, laloe maharam⁴¹⁹ kahado⁵anno, dihampakan poelomalalah sajo⁵, didjoeloeäkan⁴²⁰ poelomalalah paroehä⁴²¹; laloe ditangko⁵ boeroeäng mara⁵, mara⁵ ditangko⁵ soedah dapè⁵, ma⁵soei⁵ poelo na⁵ mandabihé. Laloe bakato mara⁵ itoe: "mano toean djoendjoengan hambo, pitoea⁴²² soedah hambo danga⁴²³; ado satoe palihé⁵an hambo, itoe sabab hambo talalai." Mandanga kato damikian, dilapèhkan poelomalalah mara⁵⁴²⁴, laloe bakatolah Soeleiman: "katokanmalah pakadjoan⁴²⁵, soepajo na⁵ njato oelihé akoe." Moengko bakatolah mara⁵ toe: "manolah toean djoendjoengan hambo, hambo batamoe dioedaro djo boeroeäng mara⁵ radjo Jaman, jaitoe radjo parampocan, mara⁵ mantjari-tjari aié, disoeroehä radjo parampocan, tampè⁵ bahanti ana⁵ dagang poelang badjalan baniago; itoelah karadjo mara⁵ toe. Laloe bakato lamo-lamo, banja⁵lah kaba djo barito, mangabakan radjo parampocan baié⁵ nan boekan oelah-oelah, kajo nan boekan alang-alang, tjadié⁵ nan saugé⁵ biopari. Hambo mandanga kaba itoe, antahkoh bana antah tida⁵, laloelah hambo pi malihé⁵: soenggoehäläh poelo kaba itoe, djadilah heran hati hambo malihé⁵ palentah poeti toe. Maligai itoe amè⁵ baié⁵, tida⁵ maligai manjamoi pado maso djaman kini, antah boeé⁵an toekang mano; bagaikan lalai ana⁵ dagang, roemah nan njato pado djalan, maligai toe toedjoehä pangkè⁵. Piha⁵ kapado basa roemah pandjang salapan poeloehä hètò, lintangno ampè⁵ poeloehä hètò, tinggino tigo poeloehä hètò, patoei⁵ ka-roemah radjo-radjo. Piha⁵ kapado dajang poeti toedjoehä oerang samo gadangno⁴²⁶, sakètè⁵ tida⁵ balainan, io panginang poeti itoe, djoko⁵ hitam samo hitamno, djoko⁵ koenjiéng samo koenjiéngno, djoko⁵ poetiéhè samo poetiéhèno, pakaianno poen samo poelo, djadilah ragoé oerang mamandang. Piha⁵ kapado banja⁵ raajat, sariboe poelo banja⁵ manti, sariboe poelo banja⁵ panghoeloe; namoen soerang-soerang manti tida⁵ tabilang banja⁵ oerang. Mano toekang radjo alam, soenggoehäpoen banja⁵ nan malengah, hanjolah dajang nan batoedjoehä. Hambo tilié⁵ poelo dalam hati, patoei⁵lah radjo basa-basa; djoko⁵ isilam oerang itoe, tida⁵lah dapè⁵ santiranno, kajoe basa masa⁵ saroempoen,

ککراڻن بايقاڻه خبر مرق ايت خبر نن بفر قد هاتي سمنڙه قول هاتي راج لال
 برکنامله راج مان ٿوماينن بورڻ مرق اڪو برهنئي ننه ڦاڻڻ هاريلاه وقت ظير ڦڻڻڻ
 دمان کيت کڏاڻت اير مندڻر کات دمکين لال برکات بورڻ مرق مان ٿونکو
 ٿونهمب ٿيدڦله ڏاڻت اير بسر ٿوسله همب منڃلاني ٿيدڦله ڏاڻت اير سوئي تنافي
 دسيڪ اڌ اير ابي دباوه ڦاڻڻ نڻڪ بير دکالي جو ڦاره لال مسمشت بورڻ مرق
 مڻاڪس ۲ کن کوکو دکالي قول جو ڦاره لال تربت مات اير دتوڻ قول اواهه جهن لال
 مڻهيله انق سوئي مڻمبل وضو ٿون سليممان سرت اورڻ سمبهان لال سمبهان اپلاي سرت اورڻ
 سمبهان لولنه سوک نبي الله سده قول نبي سمبهان ڏاڻڦله اڻن صلصري تربغه قول کڏار لمانه
 شڪيتي ۱ انتران سمهيله قول کڻڻري ترڪنل جو کات مرق لال مپورنله سليمان دمکين بون
 سورتن بسم الله الرحمن الرحيم براه قول ٿرڪٿان يڻ امة ملي ۲ مپوره اسلام اڪن ڦٽري جڪ
 اسلام ڦٽري بلقس برتمبه ۲ ڪرڄانن جڪ اڻڪن ڦٽري بلقس نسڄاي بناس نڻرين
 ٿيدڦ ڪٽرلاون دي ڦٽري جڪ اسلام ڦٽري بلقس سڦولنه درجه ڏايڪ کاتس سده
 مپورت ٿون سليمان لال دبڻڪسمنه سورت ڏاڻت قول جو امبر سرت مپيڻ هارم
 لال برکات قد مرق مناله ٿوماينن بورڻ مرق هنترڪن سورت ٿد بلقس دڻرڪن ڦلاصنه
 کتان اوسپله اڻڪو بايق لوف سورتن نائن دالم هاتي مندڻر کات دمکين لال تربغه بورڻ
 مرق دڻڪڻملمه سورت ايت تربغه ممبروڻ کڏار لال دڪنڻڻ اون ٿوته سکالي ممبروڻ کاتس
 سمهيله اين کڏار سکالي منوڪڪ کباوه سمهيله اين کڻريم تيب دمالڻي بلقس لال
 هڻڪڻ دڻڻڻڻ رومه دڦاڻي ڦڻڻو لي تربوڪ دڦڻڻڻ ڦٽري سدڻ لڻڻ دهداڻي داڻن نن
 برتوجه لولنه ماسق بورڻ مرق دڄانهن قول سورت تو تيب دهرڻ بلقس لال تربوڪ ڦٽري
 بلقس ترسيڻڻ داره دداد لال ترسڻڻم داڻڻ ۲ جڳاله ڦٽري داري لڻڻ سرت دودڻ اپلاي
 لال برکات ڦٽري بلقس مان دڻ ڪنڻڻ نن برتوجه سورت دمان سورت ايڪ سياف
 قول مهنترڪن کٿاڪن جو ڦڏاڪ مندڻر کات دمکين لال برکات داڻڻ ۲ مان ٿون ڦٽري
 ٿونهمب سورت دباو بورڻ مرق انته ٿسوره راج ۲ لال برکات ڦٽري بلقس مان دڻ
 ڪنڻڻ انق داڻڻ دمان هڻڪڻ مرق ايت لال منڇلڪ ڦٽري بلقس پٿانه مرق
 برتڻڻر داتس چابڻ خرما لال دڦڻڻڻملمه مرق پٿاله مرق نن سڻيسق لال دامبلمله
 سورت هارم نن بوڪن اولهه ۲ سورت برٿالت جو جبت دلهمش قول جو امبر لاڻ
 برمپيڻ ڪستوري لال حيران ڦٽري بلقس لال برڻڻڻي ناء مهاري لال برڻڻڻي ناء
 منڇيم ايلاه داڻڻ نن برتوجه لال برکات داڻڻ ۲ مناله ڦٽري ٿون کام ايکانه سورت
 داري راج سورت برٿالت جو امبر ٿيڻڻ ڪڦڻ ٿڪيرن کام بوڪنن سورت ۲ ساچ هپانه
 سورت راج بسر لال برکات مرق ڦٽري مان ٿون ڦٽري ٿونهمب اير دواڻ اير ڪرمبل

tida⁵lah satoe kakoerangan." Banja⁵lah kaba mara⁵ itoe, kaba nan bana pado hati, sananglah poelo hati radjo. Laloe bakatomalah radjo: "mano paménan boeroeäng mara⁵, akoe bahanti tengah padang, harilah wakatoe lochoeä pandjang, dimano kito ka-dapè⁵ aiè?" Mandanga kato damikian, laloe bakato boeroeäng mara⁵: "mano toeancoe toeanhambo, tida⁵lah dapè⁵ aiè basa, poeèhlah hambo mandjalani, tida⁵lah dapè⁵ aiè soengai; tatapi disiko ado aiè, io dibawah padang nangko, bia dikali djo paroehä." Laloe maloempè⁵ boeroeäng mara⁵, mangakèh-ngakèhkan koeke, dikali poelo djo paroehä, laloe tabi⁵ mato aiè, ditolong poelo oelihè djihin, laloe mahiliè ana⁵ soengai; maambiè oeloä⁴²⁷ tocan Soeleiman sarato oerang samohonjo, laloe sambahjang anjolai sarato oerang⁴²⁸ samohonjo, laloelah soeko nabi Allah. Soedah poelo nabi sambahjang, datanglah angin salasari, tabanglah poelo kaoedaro, lamolah sakètè⁵ antaronon sampailah poelo kanagari. Takana djoeo kato mara⁵, laloe manjoerè⁵lah Soeleiman, damikian boenji soerè⁵no: "Bismillahi rrahmani rrahimi; barapo poelo pakatoan, jang amè⁵ moliè-moliè, manjoeroehä isilam akan poeti; djoko⁵ isilam poeti Baloekih, batambah-tambah karadjoanno, djoko⁵ anggan poeti Baloekih, nastjajo binaso nagarino, tida⁵ka-talawan di poeti; djoko⁵ isilam poeti Baloekih, sapoeleohä daradjat naiè⁵ katèh."

Soedah manjoerè⁵ toean Soeleiman, laloe diboengkoè⁵malah soerè⁵, dipaloei⁵ poelo djo amba sarato minja⁵ haroen, laloe bakato pado mara⁵: "manolah paménan boeroeäng mara⁵, hantakan soerè⁵ pado Baloekih; dangakan poelomalah katono, oesahlah angkau banja⁵ loepo, soerè⁵kan na⁵njo dalam hati." Mandanga kato damikian, laloe tabang boeroeäng mara⁵, digoenggoeängmalah soerè⁵ itoe, tabang memboeoeäng kaoedaro, laloe⁴²⁹ dikandoeäng awan poetihè; sakali mamboeoeäng katèh sampailah injo kaoedaro, sakali manoeekiè⁴³⁰ kabawah sampailah injo kabanoeä Jaman; tibo dimaligai Baloekih, laloe hinggo⁵ digondjong⁴³¹ roemah, didapè⁵i pintoe lai taboeke, dipandang poeti sadang lalo⁵, dihadò⁵i dajang nan batoedjoehä; laloelah masoeä⁵ boeroeäng mara⁵, didjatoehäkan poelo soerè⁵ toe, tibo dihariban⁴³² Baloekih. Laloe takadjoè⁵ poeti Baloekih, tasiro⁵ darah didado, laloe tasanjoen dajang-dajang; djagolah poeti dari lalo⁵ sarato doedoeä⁵ anjolai, laloe bakato poeti Baloekih: "mano diè⁵ 433 kandoeäng nan batoedjoehä, soerè⁵ dimano soerè⁵ iko, siapa poelo mahantakan, katokan djoeo padokoe." Mandanga kato damikian, laloe bakato dajang-dajang: "mano toean poeti toeanhambo, soerè⁵ dibao boeroeäng mara⁵, antah pisoeroehä radjo-radjo." Laloe bakato poeti Baloekih: "mano diè⁵ kandoeäng ana⁵ dajang, dimano hinggo⁵ mara⁵ itoe?" Laloe mantjaliè⁵ 434 poeti Baloekih, njatolah mara⁵ batinggiè diatèh tjabang batang karoma, laloe dipandangmalah mara⁵, njatolah mara⁵ nan saisoeä⁵ 435; laloe diambièmalah soerè⁵ haroen nan boekan oelah-oelah, soerè⁵ bapaloei⁵ 436 djo djabè⁵, dilampih poelo djo amba lai baminja⁵ kasatoeri. Laloe heran poeti Baloekih, laloe baganti na⁵ mahawai⁴³⁷, laloe baganti na⁵ mantjioen, iolah dajang nan batoedjoehä⁴³⁸, laloe bakato dajang-dajang: "manolah poeti toean kami, ikolah soerè⁵ dari radjo, soerè⁵ bapaloei⁵ djo amba; piha⁵ kapado pikiran kami, boekanno soerè⁵-soerè⁵ sadjo, hanjolah soerè⁵ radjo basa." Laloe bakato mara⁵ poeti: "mano toean poeti toeanhambo: aiè

کرمبل دبله ۲ ایک سورت ساعتله ملي داري سليمان نبي انا سورت برقاب جو بدق
 لاگي برلومر جو کستوري مندغر کات بورغ مرق لال ترنپممله قفري لال برکاب تون
 قفري بايکله جو کيت بوک افاکه گارن دالم سورت انته کبايک انته جاهت اوسپله
 کامو گلنق ۲ لال دبوک سورت ايت پتانه راکم چنچن راج چنچن برنام چنت ۲ اياه چنچن
 راج بسر اي سليمان نبي الله نايکله دايج کئانس رومه مگکفگم سبوه فيتي دالمن
 بايق فکايين مليهت سورت نبي الله باگي تربت فله سني بايکله سورت کدودفن
 ترن قفري دودق منولس سدغ مغارغ ۲ بوغ لال برديري قفري بلقس مملياکن سورت
 راج تيب مغارغ بوغ لمبت ۲ باگي نن بوغ بوه فال لال دامبلمله سوب لال دجوچ
 ککفال کارن معجزه نبي الله لال تفکور قفري بلقس تيدقله تاهو کديرين لونه روسه
 دايج ۲ نامن برکات سام ديبري افاکه سبب کارنان قفري تاهو دديرين لمانه قول
 انتران جديله حيران دالم هاتي تيدق دليهت له دليهت همغر برفنده اگمان سده سراتن اذن
 الله لام سکيتي انتران لال مپورت قفري بلقس قد نگرې بسر ۲ دلوله تابه لراش
 کلورنه اورغ سمهان لال مشهادف کفد قفري تيدق ترحسب بايق اورغ فنهله فادغ
 سمهان جک نن توا دانغ برتفکت جک نن بوت دانغ بربرت دانغله منغري برېبو ۲
 برکمفغ رعيه برلقس ۲ تيدق نن تفگل دالم رومه تورنله قفري دمانگي باگي نن بولن
 امفت بلس لال برکات قفري بلقس مان سکل منغري بسر مناله قول اورغ بايق اد
 سکارغ سورت دانغ سورت نن ملي ۲ ساچ تيدقله جاد دتولقن نسچاي روسق نگرې
 کيت تيدقله جنس کترلون بايکله کيت مغيکت حکم نن بنر قد راج عادل نن
 بوکن اوله ۲ انوله راج دالم عالم تيدق اد کترلون اورغ ممغ کبنارن تيدقله کيت
 کجاد هين دغرکنمله کات همب جک برکاون في گبال هلوکن کرېو هيلر ۲ جک
 برتون دغن راج دنيا اخره جاد ملي جک برکاون في گبال هلر ۲ هلوکن انت جک
 برلون دغن راج دنيا اخره جاد هين جک ملون کيت بناس جک نن قوه جاد
 لمه بوکن سليمان راج ساچ هان سليمان نبي الله مندغر کات نن باکين لال
 برکات اورغ بايق مناله تون قفري بلقس بايکله کيت لاون جو اف نن کورغ قد
 کيت لال برکات قفري بلقس مباله کامو اورغ بايق اف گزان کات نفک بايکله
 اکو دتورتکن برافاله دافت قد کامو لبه دافت قد اکو مندغر کات دمکين لال بربله
 اورغ بايق سنغه مذورت قد قفري ستغن اشکن دالم هاتي دالم ظاهر تيدق برتوفغ
 حيرانله اورغ سمهان مغان قفري دمکين بلم برلون سده تاکت لال برکات قفري
 بلقس مناله قول اورغ بايق دغرکنمله کات همب کلاوت منجال ايکن ۲ ترسلت دالم
 باتو بوکن اکو تاکت برلون اگمان بنر دهتيک جک کفکن بليله سنت جک کفولغ باو

dawat, aié karambié⁴³⁹, karambié dibalah-balah; iko soerè⁵ sangè⁵lah molié dari Soeleiman nabi Allah, soerè⁵ bapaloei⁵ djo bada⁵ lai baloema djo kasatoeri.”

Mandanga kató boeroeang moera⁵, laloe tasanjoenmalah poeti, laloe bakato toean poeti: „baié⁵lah djoeo kito boeko, apokoh garan dalam soerè⁵, antah ka-baié⁵ antah djahè⁵, oesahlah kamoe gala-gala⁵.” Laloe diboeko soerè⁵ itoe, njatolah rakam tjintjin radjo, tjintjin banamo tjinto-tjinto, iolah tjintjin radjo basa, io Soeleiman nabi Allah. Naié⁵lah dajang katèh roemah, mangganggam saboeah pèti, dalamno banja⁵ pakaian; malihè⁵ soerè nabi Allah, bagai tabi⁵ paloeha sani: „baié⁵lah koedoe-doeá⁵kan”. Toean poeti doedoeá⁵ manoelih, sadang mangarang-ngarang boengo; laloe badiri poeti Baloekih, mamoliékan soerè radjo tibo. Mangarang boengo lambè⁵-lambè⁵, bagai nan boengo boeah palo⁴⁴⁰; laloe diambiémalah soerè⁵, laloe didjoe⁵djoeang⁴⁴¹ kakapalo. Karano maadjizat nabi Allah laloe tapakoeá⁴⁴² poeti Baloekih, tida⁵lah tahoe ka-dirino, laloelah roesoehá dajang-dajang, namoen bakato samo diri: „apokoh sabab karanono poeti ta⁵ tahoe didirino?”

Lamolah poelo antaronu djadilah heran dalam hati, tida⁵ dilihé⁵lah dilihé⁵, hampié bapindah agamono, soedah soerè⁵an idjin Allah. Lamo sakètè⁵ antaronu laloe manjoerè⁵ poeti Baloekih pado nagari basa-basa, dipaloelah taboehá larangan, kaloealah orang samohonjo, laloe mahado⁵ kapado poeti, tida⁵ tanisab banja⁵ orang, panoehálah padang samohonjo; djoko⁵ nan toeo datang batoengkè⁵, djoko⁵ nan boeto datang bairi⁵⁴⁴³ datanglah manti bariboe-riboe, bakampoeang raajat bala⁵so-la⁵so⁴⁴⁴, tida⁵nan tingga dalam roemah. Toeroenlah poeti dimaligai, bagai nan boelan ampè⁵ balèh, laloe bakato poeti Baloekih: „mano sagalo manti basa, manolah poelo oerang banja⁵, ado sakarang soerè⁵ datang, soerè⁵ nan amè⁵ molié-molié, tida⁵lah djadi ditoela⁵kan, nastjajo roesa⁵ nagari kito⁴⁴⁵; tida⁵lah djinih ka-talawan, baié⁵lah kito ka-mangikoei⁵, hoekoen nan bana⁴⁴⁶ pado radjo, adié nan boekan oelah-oelah, itoelah radjo dalam alam: tida⁵ ado⁴⁴⁷ ka-talawan, oerang mamagang⁴⁴⁸ kabanaran, tida⁵lah kito ka-djadi hino⁴⁴⁹. Dangakanmalah kato hambo: djoko⁵ bakawan pigoebalo, halaukan kabau hilié-hilié; djoko⁵ batolan djo radjo, doenié akirat djadi molié. Djoko⁵ bakawan pi goebalo, hilié-hilié halaukan oento; djoko⁵ balawan djo radjo, doenié akirat djadi hino. Djoko⁵ malawan kito binaso, djoko⁵ nan koeat djadi lamah; boekan Soeleiman radjo sadjo, hanjo Soeleiman nabi Allah.”

Mandanga kato nan ba⁵ kian, laloe bakato oerang banja⁵: „manolah toean poeti Baloekih, baié⁵lah kito lawan djoeo; apo nan koerang pado kito?” Laloe bakato poeti Baloekih: „manolah kamoe oerang banja⁵, apo goenono kato nangko, baié⁵lah akoe ditoeroei⁵kan; barapolah dapè⁵ pado kamoe, labihè⁵ dapè⁵ pado akoe.” Mandanga kato damikian, laloe babalah oerang banja⁵, satangah manoeroei⁵ pado poeti, satangahno anggan dalam hati, pado lahié tida⁵ batoepang. Heranlah oerang samohonjo, mangapo poeti damikian, baloen balawan soedah takoei⁵. Laloe bakatoe poeti Baloekih: „manolah poelo oerang banja⁵, dangakanmalah kato hambo: kalaoei⁵ mandjaló ikan, ikan tasalè⁵ dalam batoe; boekan akoe takoei⁵ balawan, agamono bana di hatikoe. Djoko⁵ kapakan balilah santo⁴⁵⁰, djoko⁵ ka-poelang bao ikan; djoko⁵ balawan djo radjo, ka-

ايکن برلون جو راج کمپيل آخر کودين جک کفکن بلي سنت ۲ دتاهل دتراجو صبرله کامو سکتیک بيز کچوب راج ايت لام سکيتي ۶ انتران تمبه بچار فتري بلقس نا منچوب نبي الله دچرين اورغ ن سراتس دبرين برباين امس سرت گود ن سراتوس لکمب فول جو فکايين مفکوت فول لي سفوجق کسمبه فد راج لال برکات فتري بلقس جک فسمبه بريم علامت راج اورغ ننتن فاتبه فول کيت لون اتوله عاده فد راج جک فسمبه بتولکن علامت نبي اورغ ننتن نيدقله فاتب کيت لون اورغ بنردتولغ الله جکلو اکو فتورتکن کهدق اورغ بايق ننتن سمهي بناس بدن اکو اد سورغ فکوتوا لاگيفون امت بجقسان اتوله دايرغ اورغ بايق لال برکات فتري بلقس مان سکل اورغ بايق هترکنمله هديه کو ليهنله لاکو راج ايت بيز فرچاي هاتي کامو مندعر کات دمکين برجالنله اورغ ن بریدو مفيرغکن اورغ ن سراتس سرت فکايين ملي ۲ سروهن راج فتري بلقس لال برکات فتري بلقس مناله کامو سمهان اوسهله کامو کورغ باس ننتيکن فلننه بيافري کنلله اولهم تفکي زنده کنلله فول هين ملي اوسهله کامو اورغ حيران مندعر کات دمکين برجالنله اورغ سمهان باکي ن سمت بايق اورغ برجالن فداده فلماثت هاري ن فانس بوکن کفالغ باکي ن هانس راس کاکي بکيکن بفکس بوين ۲ اوله کارن گارغ فانس لفس فادغ برگنتي فادغ لفس رمب برگنتي رمب سمهي سهاري دو هاري سمهي کهد توجه هاري لال برکات فتري بلقس مان دق کندوغ بورغ مرق فرگيله فول ادق کندغ دهلوي فول اورغ بايق تورنله فول راج ايت کتاکن اکونن ميوره اگهکن سورت فد راج جاتپکن فول سورت ايک فد هر بان راج ننتن سده دفالت جو کافر سده دلهر جو مييق ۲ برنام مييق هارم ۲ ن بوکن اوله ۲ سده دبغکس جو امبر دبريکن فول فد مرق ۲ ن عارف بجقسان لال دگفکمله سورت تربغ ممبوغ کتاس لاغت لال دکنده اون فوته سکالي اين ممبوغ سمهي سکالي کدار لال برستفکغ تورن کباره سمهي سکالي فد راج لال ترچفعله راج لال برکامله اين مان دق کندغ بورغ مرق ۲ سياف اغکو ايک کتاکن جو فد اکو لال برکات بورغ مرق مان تونکو تونهمب همب ن مرق فتري بلقس همب منجلغ تونهمب همب مفهترکن سورت ايک لال دامبل راج سورت برفالت جو امس هارم ن بوکن اوله ۲ سورت بلانس سورت دهولو لال دبوک اوله راج پتاله راکم فتري بلقس سورت برسورت اير امس لال دباچ سورت ننتن حاصل بلاغن دالم سورت بايق فسمبه فتري بلقس امس اوري سراتس باين دايرغ ۲ سراتس اورغ سرت جو کلشکافتن کنيگ کود سراتس اير سرت لکمب فکايين کماشت مفکوت ن سفوجق فسمبه فاتب فد راج اله سده سورت دباچ

manjasa akië koedian. Djoko^s kapakan bali santo, santo ditahië ditaradjoë; sabalah kamoe sakatiko, bia koetjoebo radjo itoe.”

Lama sakètè^s antaranò toëmboehä bitjaro poeti Baloekih, na^s mantjoebo nabi Allah; ditjarino oerang nan saratoei^s, dibarino bababan amèh⁴⁵¹, sarato koedo nan saratoei^s, langko^s poelo djo pakaianno, mangkoeto poelo lai sapoetjoeä^s, ka-pasambah⁴⁵² pado radjo; laloe bakato poeti Baloekih: „djoko^s pasambah batarimo, alamat radjo oerang nantoen, patoei^slah poelo kito lawan, itoelah adat pado radjo; djoko^s pasambah batoela^skan, alamat nabi oerang nantoen, tida^slah patoei^s kito lawan, oerang bana ditolong Allah; djokalau akoe patoeroei^skan kahanda^s oerang banja^s nantoen, sampai binaso badan akoe.”

Ado soerang pangkatoeo⁴⁵³ laipoen amè^s bidja^ssano, itoelah diiriëng oerang banja^s. Laloe bakato poeti Baloekih: „mano sagala oerang banja^s, hantakanmalah hadiah ko, lihè^slah lakoe radjo itoe, bia pitjajo hati kamoe.” Mandanga kato damikian, badjalanlah oerang nan bariboe, mairiëngkan oerang nan saratoei^s sarato pakaiian molië-molië, soeroehan radjo poeti Baloekih. Laloe bakato poeti Baloekih: „manolah kamoe samohonjo, oesahlah kamoe koerang baso, nantikan palentah biopari⁴⁵⁴, kanalah oelihëmoe tinggi randah, kanalah poelo hino molië, oesahlah kamoe oerang heran.” Mandanga kato damikian, badjalanlah oerang samohonjo, bagai nan samoei^s banja^s oerang, badjalan dipadang Palimpato; hari nan panèh boekan kapalang, bagai nan hangoei^s raso kaki, bagaikan boengkèh boeboen-boeboen⁴⁵⁵ oelihë karana garang panèh; lapèh padang baganti padang, lapèh rimbo baganti rimbo, sampai sahari doeo hari, sampai kapado toedjoehä hari. Laloe bakato poeti Baloekih: „mano dië^s kandoeäng boeroeäng mara^s, pailah poelo adie^s kandoeäng, dahoelei poelo oerang banja^s, toeroei^slah poelo radjo itoe, katokan akoe nan manjoeroehä agihëkan, soerè^s pado radjo, djatoehäkan poelo soerè^s iko pado⁴⁵⁶ hariban radjo nantoen.” Soedah dipaloei^s djo kapoeä, soedah diloema djo minja^s, minja^s banamo minja^s haroen, haroen nan boekan oelah-oelah, soedah diboengkoei^s djo amba, dibarikan poelo pado mara^s, mara^s nan arih bidja^ssano; laloe digoenggoeängmalah soerè^s, tabang mamboeoeäng katèh langi^s, laloe dikandoeäng awan poetihë; sakali injo mamboeoeäng sampai sakali kaoedaro, basitoenggiëng⁴⁵⁷ toeroen kabawah sampai sakali pado radjo⁴⁵⁸. Laloe tatjangangmalah radjo, laloe bakatomalah injo: „mano dië^s kandoeäng boeroeäng mara^s, mara^s siapò angkau iko? katokan djoeo pado akoe.” Laloe bakato boeroeäng mara^s: „mano toeankoe toeanhambo, hambo nan mara^s poeti Baloekih, hambo mandjalang toeanhambo, hambo mahantakan soerè^s iko.” Laloe diambië oelihë radjo soerè^s bapaloei^s djo amèh⁴⁵⁹, haroen nan boekan oelah-oelah, soerè^s balèhan soerè^s dahoelei; laloe diboeko oelihë radjo, njatolah rakam poeti Baloekih, soerè^s basoei^s aië amèh; laloe dibatjo soerè^s nantoen. Hasië bilangan dalam soerè^s banja^s pasambah poeti Baloekih, amèh oerai saratoei^s baban, dajang-dajang saratoei^s oerang sarato djo kalangko^sanno, katigo koedo saratoei^s ikoë sarato langko^s pakaianno, ka-ampè^s mangkoeto nan sapoetjoeä^s, pasambah patoei^s pado radjo. Alah soedah soerè^s dibatjo, laloe tasanjoen toean Soeleiman, malihë soerè^san Baloekih.

لال ترسنيم تون سليمان مليهت ساتن بلقس لام سكيټي ء انټران دانغله ٺول اورغ
 بايق ممبرو ٺسده بلقس لال برهټني دانغه ءانغ بام برسغسغ اورغ ايت لال برکناله
 سليمان مناله کامو راج جهن چريکن همب انت ماجوانه دانغ داري جاوه سوروهن
 راج ٺتري بلقس : اوله لائک امس اوري باوانه تابراس لمقيسي ٺول جو ٺيٺري ٺري
 برنانه انتن جو ٺودي ٺري برجمبر چر مانکم کيت ماياکن اورغ ننٺن تيدق نرحسب
 الت جامر تيدق ترکير گدغ جامر جاد دسغسغ اورغ ايت حيرانله ٺول اورغ دانغ
 مليهت کاي تون سليمان باغي ترچسغ اورغ ايت مليهت ٺکايين ملي ٺ لبه سقوله ٺول
 گند لال بريسک سام ٺيري سدهء کام کټنٺين دي کاي تون سليمان حيران ٺول
 مليهت رعيتن سامت سمست جاد رعيتن لال برکات ٺکټرا مان تونکو تونهمب
 کام دسوره ٺتري بلقس مٺمٺتر ٺسده لي سكيټي ء هان علامت چندر مات تند ن
 ملي سام ملي کيرم برکيرم عادت هيٺف دهٺترکن ٺول کهٺائن برتدين ء امس اوري
 سوسن برسوسن ٺول کود ٺوسو برسوسو ٺول اورغ ايک ٺسده سمهان بارغ سكيټي ء ٺون
 سکان مندغر کات دمکين لال برکناله سليمان مان ٺسوره داري جاوه بايکله ٺول
 کات ايت سفرت کات ن دهولو تند ن ملي سام ملي اين ٺسده داورغن دغرکن
 ٺول کات همب سغنه اورس کات ايت عادت ٺسده بٺريم نامن ممبري سده سوک
 ن منجاوت ٺن سده سوک بايکله عاده دنيا دغرکن ٺول کات همب بواله کمبالي
 امس ايک همب لي برامس سكيټي ء مان اتوسن بجقسان باو کٺاک ٺد ٺتري جک لي
 سوک برکنان همت کدانغ جوا بايکرن اتولي اين ن کدانغ انواف ن بچران سورله ٺول
 بورغ مرق مندغر کات دمکين کمبليله اورغ سمهان دباو بربالک امس ايت بورغ مرق تربغ
 دهولو اورغ ن بايق لائک دجالن بورغ مرق سدهله تيب لال برکات بورغ مرق مان تون
 ٺتري تونهمب اورغ دسوره له کمبالي ٺسده توبباو سورت سكيټي ء ٺون تيدق بٺريم راج ن
 کاي بوکن اوله بايک باس بوکن کفالغ تيدقله اورغ ن باکين سکلين عالن مرجاکن بناتغ
 درمب مرجاکن ايکن دلاوت مرجاکن جهن دهولو مرجاکن سامت سمست جاد رعيت بوکنله
 اوله بايق رعيت تيدق نرجدوي اوله کيت اوله بسرن راج ايت مندغر کات مرق ايت لال
 برکات ٺتري بلقس ليله اورغ داري اک جاد دلپهت دالم تنغ سغله بٺرکات ايت لام
 سكيټي ء انټران دانغله اورغ بايق لال مهادف ٺتري بلقس لال برکات بايٺري مناله
 ٺتري تون کامي ٺسده تيدق بٺريم هان کمبالي سمهان راج ن انده بايک باس ٺانبله
 اين راج عالم راج ن کاي بوکن اوله اورغ برلاکٺ امس اوري تابراس برتمبن ء
 تيري برنانه جو انتن حيرانله کام سمهان ناسي دٺغکن تيدق ترماکن مناله ليغه دي
 ممندغ ٺکايين ن ملي ء ساچ تيدقله ٺرنه ن دلپهت بناتغ درمب ٺون مهادف
 هریمو دان کمبغ تا برموسه هلغ دان هايم تا برموسه دالم مهادف راج ايت انوله

Lamo sakètè⁵ antarono datanglah poelo oerang banja⁵, mambao pasambah Baloekih, laloe bahanti d'itangah padang, baloen basonsong oerang itoe. Laloe bakatolah Soeleiman⁴⁶⁰: „manolah kamoe radjo djihin, tjarikan hambo alat djamoe, djamoe lah datang dari djaoehä, soeroehan radjo poeti Baloekih, baolah lapië⁵ amèh oerai, baolah tabië aso-aso, lampih poelo djo pera⁵, bari batatah intan djo podi, bari badjamboeä djo manikam⁴⁶¹, kito moliëkan oerang nantoen.” Tida⁵ tanisab alat djamoe, tida⁵ takiro gadang djamce⁴⁶²; djadi disonsong⁴⁶³ oerang itoe⁴⁶⁴, heranlah poelo oerang datang malihè⁵ kajo toean Soeleiman, bagai tatjangang oerang itoe malihè⁵ pakaian molië-molië, labihè sapoelochä poelo gando. Laloe babisië⁵ samo diri: „soelahlah kami katindhän⁴⁶⁵ di kajo toean Soeleiman.” Heran poelo malihè⁵ raajatno, samè⁵ samèto djadi raajatno. Laloe bakato pangkatoo: „mano toeankce toeanhambo, kami disoeroehä poeti Baloekih mahanta pasambah lai sakètè⁵, hanjo alamat tjiindoeä mato, tando nan molië samo molië, kirin bakitin adat hidoei⁵.” Dihantakan poelo kahaduan, batamboen-tamboen amèh oerai, soesoen basoesoen poelo koc lo, poesoepoesoe poelo oerang: „iko pasambah samohonjo, barang sakètè⁵ poen soekokan.” Mandanga kato damikian, laloe bakatolah Soeleiman: „mano pisoeroehä dari djaoehä, baië⁵lah poelo kato itoe separati kato nan dahoele, tando nan molië samo molië, ini pasambah diorongkan⁴⁶⁶. Dangakan poelo kato hambo, soenggoehälah loeroei⁵ kato itoe, adat pasambah batarimo, namoen mambai soedah soeko, nan mandjawë⁵ poen soedah soeko; baië⁵lah adat didoenië. Dangakan poelo kato hambo: baolah koembali amèh ko, hambo lai baamèh sakètè⁵; mano oetoesan bidja⁵sano, bao katokoe pado poeti: djoko⁵ lai soeko bakanalan, hambo ka datang djoeo baië⁵ no atau lai injo nan ka-datang, atau apo nan bitjarano, soeroehälah poelo boeroeäng mara⁵.”

Mandanga kato damikian, koembalilah oerang samohonjo, dibao babalië⁵ amèh toe; boeroeäng mara⁵ tabang dahoele, oerang nan banja⁵ lai di djalan, boeroeäng mara⁵ soedahlah tibo. Laloe bakato boeroeäng mara⁵: „mano toean poeti toeanhambo, oerang disoeroehä lah koembali, pasambah toe babao soeroei⁵, sakètè⁵ poen tida⁵ batarimo, radjo nan kajo boekan oelah, baië⁵ baso boekan kapalang, tida⁵lah oerang nan bas⁵ kian, sakalian alam maradjokan, binatang dirimbo maradjokan, ikan dilaoei⁵ maradjokan, djihin dipoelau maradjokan, samè⁵ samèto djadi raajat, boekanlah oelah banja⁵ raajat, tida⁵ tadjodoei oelihè kito⁴⁶⁷ oelihè basano radjo itoe.” Mandanga kato mara⁵ itoe, laloe bakato poeti Baloekih: „labihèlah oerang dari akoe.” Djadi dilihè⁵ dalam tanoeäng, soenggoehälah bana kato itoe.

Lamo sakètè⁵ antarono datanglah poelo oerang banja⁵, laloe mahado⁵ poeti Baloekih, laloe bakato biopari: „manolah poeti toeankami, pasambah tida⁵ batarimo, hanjo koembali samohonjo; radjo nan endah baië⁵ baso, patoei⁵lah injo radjo alam, radjo nan kajo boekan oelah, oerang balapië⁵ amèh oerai, tabië soeaso batamboen-tamboen, tirai batatah djo intan; heranlah kami samohonjo, nasi dipinggän tida⁵ tamakan, matolah lengah di mamandang pakaian nan molië-molië sadjo, tida⁵lah panah nan dilihè⁵: binatang di rimbo poen mahado⁵, harimau dan kambiëng ta⁵ bamocsoehä, halang dan hajam ta⁵ bamoesoehä dalam mahado⁵ radjo itoe; itoelah heran hati kami.” Banja⁵lah

حيران هاتي كام بايقله خبر دخبركن چكٲ باين برتمينٲ تكت برديري اورغ مغاول تاغن
 مگكشكم سنجات جو چكٲ ن تاجم جاد فتنن چكٲ زن بيس منجاد تاور اوله كارن
 عادل راج لال برمنغ فترې بلقس لال دسه نملمه هرت اورغ ن بايق برچريٲ قولغ
 كرومه سورغٲ لمانه قول انتران تمبه بچار فترې بلقس لال دهمفكن اورغ بايق لال
 بركات فترې بلقس مزاله تون اورغ بايق اداكه فرچاي هاتي كامو بوكنكه عادل راج
 ايت بوكنكه اين نبي الله ادفون اين سده بركات ائكه كدائع اين كماري چكٲ
 تيب اين كماري كيت ن اعكه بوله برت پتاله قول مسكين كيت اتوله حنس
 بسر راج تيدق ترهامو اوانه كيت بائكله اكو في منجلغ تيدفله كيت كجاد هين كارن
 اين راج عادل مزاله تون اورغ بايق اريفي اكو سامٲ اكو منجلغ راج ايت سفاي
 جاغن اين كماري دچاري اورغ في بربرور دباو فدغ جو گاله تون فترې سدهله رندو
 ناٲ منجلغ نبي الله دچاري اورغ في بربرور دباو لمبغ جو فنداھن تون فترې سدهله
 رندو تمش شبا كدنفكن ل م سكيئيٲ انتران حاصله كونن سمان لال بركوكه فترې
 بلقس بائي روف راگم فكايان انده ن بوكن الغٲ لال دلفكمله فترې داوسغ دانس
 فراراكن لفكب كلمبو لاغتٲ لفكب جو بقتل فسندان دهادف دايع ن برتوجه كيفس
 برسايغ كيدي كانن اير ماور ترلتق جو كفاثو توبه فترې دباو قول تند راج برفايغ برفنجيٲ
 برتفكلٲ بركليمنتغ برجان برفوسوٲ الله رب بايقن اورغ ماسغٲ قول جبانن سته
 ممغ لنيچ سته ممغ فايع سته ممغ فدغ سته قول برگليو سته قول لي برتمبق
 فيهن كغد اورغ مود براء فكاين مليٲ دسيسفكن فلامله كرس فيهن كغد فرمشون
 برجاجو براندغٲ برساندغن كاين چندي دكشكم قول ساغو تاغن هاري ن فانس لاغت
 بلودو اغن ن تيفٲ الغ اورغ ن بايق بائي سمت مفيرغن راج فرمشون سلام لمبت
 ن باكيين تمبه بچار فترې بلقس لال بركتامهٲ قول مان ككاسه بورغ مرق فرگيله اغكو ناٲ
 دهولو سفاي ناٲ تاهو راج نو كناكله اكو همفر تيب مندغر كات دمكين للوله تربغ
 بورغ مرق تيب سكالي فد راج لال مفهم دهدافن سمبل بركات بورغ مرق مان
 تونكو تونمب ادفون همب دسوره فترې مميري تاهو كتونكو فترې سكارغ تغه جالن
 ناٲ منجلغ تونمب سرت جو كلككان براء اورغ مغريفي مندغر كات دمكين لال
 بركتامله راج مزاله ادق بورغ مرق براء ل م اين كتيد بركات قول مرق ايت دالم
 ن نيگٲ هاري ايكٲ تباله قول فترې دسيكٲ چكٲ منداكي في كرمب كرمب
 برلاريٲ جكلو فترې سمفي تيب برتمو بولن جو متھاري دتمبق قادي بلهٲ ساكم منجاد

kaba dikabakan ⁴⁶⁸; „djoko^s baban batamboen-tamboen, taga^s badiri oerang mangawa, tangan mangganggam sandjato djoeo; djoko^s nan tadjam djadi poenpoen ⁴⁶⁹, djoko^s nan biso mandjadi tawa oelihë karano adië radjo.” Laloe bamanoeäng poeti Baloekih, laloe disimpanmalah harato; oerang nan banja^s batjarai-tjarai poelang karoemah soerang-soerang.

Lamolah poelo antarono toemboehä bitjaro poeti Baloekih, laloe dihimpoeinkan oerang banja^s, laloe bakato poeti Baloekih: „manolah toean oerang banja^s, adokoh pi-tjajo hati kamoe. boekankoh adië radjo itoe, boekankoh injo nabi Allah? Adapoen injo soedah bakato, angkoehä ka-datang injo kamari; djoko^s tibo injo kamari, kito nan angkoehä boelihë barë^s, njatolah poelo mikin kito; itoelah djinih basa radjo, tida^s tadjamoe oelihë kito; baië^s lah akoe pi maudjalang, tida^s lah kito ka-djadi hino, karano injo radjo adië. Manolah toean oerang banja^s, iringi akoe samo-samo, akoe mandjalang radjo itoe, soepajo djan injo kamari ⁴⁷⁰.” Ditjari oerang pi baboeroe, dibao padang djo galah; toean poeti soedahlah rindoe na^s mandjalang nabi Allah. Ditjari oerang pi baboeroe, dibao lambiëng djo pandahan; toean poeti soedahlah rindoe, tampan Saba ka-ditinggakan.

Lamo sakètë^s antarano hasiëlah koenoe samohonjo, laloe bakokoh ⁴⁷¹ poeti Baloekih, bagai roepo ragam pakaian, endah nan boekan alang-alang; laloe dilingkoeängmalah ⁴⁷² poeti, diosong diatèh parara^s an, langko^s kalamboe langi^s-langi^s, langko^s djo banta pasandaran, dihado^s dajang nan batoedjoehä, kipèh basaboeäng kèri kanan, aië mawa talata^s djoeo ka-panjapoe toekoehä poeti; dibao poelo tando radjo, bapajoeäng bapandji-pandji, batoenggoeä-toenggoeä bakalimantang; badjalan bapoesoe-poesoe ⁴⁷³, allahoe rabi banja^s no oerang, masiëng-masiëng poelo djabatanno, satengah mamagang lantjang, satengah mamagang pajoeäng, satengah mamagang padang, satengah poelo bagalewang, satengah poelo lai batomba^s. Piha^s kapado oerang moedo, barapo pakaian molië-molië, disisi^s kan poelomalah karih; piha^s kapado parampoean, babadjoe baendoeäng-oendoeäng, basalendangkan kain tjandai, diganggam poelo sapoe tangan. Hari nan panèh, langi^s biloedoe, angin nan tioei^s-tioei^s alang, oerang nan banja^s bagai samoei^s mairiëngkan radjo parampoean.

Salamo lambë^s nan ba^skian toemboehä bitjaro poeti Baloekih, laloe bakatomalah poelo: „mano kakasihë boeroeäng mara^s, pailah angkau na^s njo dahoele, soepajo na^s tahoe radjo toe, katokanlah akoe hampië tibo.” Mandanga kato damikian, laloe lah tabang boeroeäng mara^s, tibo sakali pado radjo ⁴⁷⁴, laloe maharam dihado^s anno, sambie bakato boeroeäng mara^s: „mano toankoe toeanhambo ⁴⁷⁵, adopoen hambo di-soeroehä poeti mambari tahoe katoeankoe poeti sakarang tengah djalan na^s mandjalang toeanhambo sarato djo kalangko^s an, barapo oerang mairingi.” Mandanga kato damikian, laloe bakatomalah radjo: „manolah adië^s boeroeäng mara^s, barapo lamo injo ka-tibo?” Bakato poelo mara^s itoe: „dalam nan tigo hari iko tibolah poelo ⁴⁷⁶ poeti disiko.” Djoko^s mandaki pi karimbo, karimbo balari-lari, djokalau poeti sampai tibo, batamoe boelan djo matohari. Ditoemboeä^s padi balah-balah, sakam mendjadi hampo barë^s ⁴⁷⁷; djoko^s dioedji samo merah, djoko^s ditahië samo barë^s.

همف برت جک داوجي سام ميره جک د ناهل سام برت مندغر کات دمکين لال
برکات تون سليمان مان سگل راج جهن برهمقنله کامو سمهان لي فکرجان کسورهن
لام سکيتي انتران دانقله قول راج جهن اي جهن برنام عفریت لال مشهادف سمهان
جاد برکات فککتوا مان سليمان نبي الله اف کرج دهمبوکن لال مذجواب قول راج مناله
کامو راج جهن اد سورغ جامو کداتغ جامو نن داتغ د بنریم راج برنام فترې بلقس اد
ساتو کرج کيت نامن سلیم این داتغ جاتله فول مالکین اوسهله کيت لاگ سوسه مندغر
کات دمکين برکات سورغ راج جهن جک لي کام کمذجائت تباہ سهارې سمالم برکات
قول نن لاین جک لي کام کمذجائت سفکگل هاري تيب سیک برکات قول نن
لاین ایاله اذف اتق برخیا جک لي کام کمذجائت بیر سکاثر ماکن سیره تيب
د سیک مالکي ایت لال برکتله سليمان جائت اولهم لکس ۲ منتر این بلم تيب
مندغر کات دمکين لال برجائله اذف ایت سکیر ۲ سکاثر سیره لال ممدغ گتاس لاعت
سدهله قول کلهان انتار سبنتر ایت جو سدهله تيب مانکي ایت د هدائن راج نبي الله
برکات قول تون سليمان مناله قول راج جهن جاتکن کچ لوس ۲ کثوتف موک کولم
ایک سفای دلیمت ایکن باقن کنتیس فترې بلقس مندغر کات دمکين لال برجان راج
جهن باقن توجه فوله اورغ منجاري تنیس کچ لام سدیکت انتران تباہ قول فائن
کچ لال دتوتفکن اپلاي تمقنله ایکن برلکاشن بکیکن ایکن رادي امس ایکن نن جنیق
گدغ ۲ ایکن فرماین راج دتوتف قول کولم گدغ رثان ایکن باگي کيلت فترې بلقس همفر
دانغ منجایع سليمان تون اخره فیهق گفد بابک کولم ۲ نن جرته ایر مات جک فاکي
بربايق هیجو تغه هاري بربايق کونف ققغ ۲ بربايق سیره جک مالم برنمنه هیتم کولم برلشکر
برکایلع لال برکات تون سليمان مان سگل راج جهن ترهمقنله کامو سمهان مناله بورغ
ایس کایو سرت سگل فویي رمي برهمقنله کامو سکین مناله اورغ ایس عالم برهمقنله
کامو سمهان سفای دلیمت اوله فترې کيت ممیلان فترې بلقس برهمقنله اورغ سمهان
کلور بناتغ دالم رمب داتقله بورغ داري کایو داتقله جهن داري قول فتنله قول فادغ
لوس لال برکات تون سليمان مناله رعیه سمهان چریله الت فرجمون فترې بلقس
همفر داتغ همفاري قول تغه فادغ لبیهي قول نن دهواو تمقت رعیه فترې بلقس مندغر
کات دمکين لال دثربوت فرجمون سرت تیکر دان همفان سرت تابر لاعت سرت الت
میتم ماکن سنله سده الت جامو برکات قول تون سليمان مناله رعیه سمهان برصاف
قول کامو سمهان اوسهله قول برجمفر ۲ جک بورغ نا ۲ سام بورغ جک هریمو نا ۲
سام هریمو جک اولر نا ۲ سام اولر جک لات نا ۲ سام لات جک کیجغ نا ۲ سام
کیجغ جک روس نا ۲ سام روس جک گاجه نا ۲ سام گاجه جک سیامغ سام سیامغ جک

Mandanga kato damikian, laloe bakato toean Soeleiman: „mano sagalo radjo djihin, bahimpoenlah kamoe samohonjo, lai pakadjoan koesoeroehakan.” Lamo sakètè⁴⁷⁵ antarano datanglah poelo radjo djihin, io djihin banamo Apa.⁴⁷⁶, laloe mahado⁴⁷⁷ samohonjo, djadi bakato pangkatoo: „mano Soeleiman nabi Allah, apo karadjo dihimbaukan ⁴⁷⁸?” Laloe mandjawab poelo radjo: „manolah kamoe radjo djihin, ado soerang djamoe ka-datang, djamoe nan datang d'banoeä Jaman, radjo banamo poeti Baloekih; ado satoe karadjo kito, namoen sabaloen injo datang, djapoei⁴⁷⁹lah poelo maligaino, oesahlah kito lai soesah.” Mandanga kato damikian, bakato soerang radjo djihin: „djoko⁴⁸⁰ lai kami ka-mandjapoei⁴⁸¹, tibolah sahari samalam”; bakato poelo nan lainno: „djoko⁴⁸² lai kami ka-mandjapoei⁴⁸³, sapangga hari tibo siko”; bakato poelo nan lainno, iolah Azap ana⁴⁸⁴ Barkaia: „djoko⁴⁸⁵ lai kami ka-mandjapoei⁴⁸⁶, bia sakapoeä makan sirihe tibo disiko maligai itoe.” Laloe bakatolah Soeleiman; „djapoei⁴⁸⁷ oelihemoe lakèh-lakèh, mantaro injo baloen tibo.”

Mandanga kato damikian, laloe badjalanlah Azap toe; sakiro-kiro sakapoeä sirihe⁴⁷⁹ laloe mamandang katèh langi⁴⁸⁰, soedahlah poelo kalihé⁴⁸¹an; antaro sabanta itoe djoeo soedahlah tibo maligai itoe d'hadó⁴⁸²an radjo nabi Allah, bakato poelo toean Soeleiman: „manolah poelo radjo djihin, djapoei⁴⁸³kan katjo lawèh-lawèh ⁴⁸⁴ka-panoetoei⁴⁸⁵ moeko kolam iko, soepajo dilihe⁴⁸⁶ ikan banja⁴⁸⁷, ka-titihan poeti Baloekih.” Mandanga kato damikian, laloe badjalan radjo djihin, banja⁴⁸⁸no toedjoehä poeloehä oerang, mantjari titihan katjo; lamo sadiki⁴⁸⁹ antarono tibolah poelo papan katjo ⁴⁹¹, laloe ditoetoei⁴⁹²kan anjolai, tampa⁴⁹³lah ikan balenggangan ⁴⁹⁴, bagaikan ikan radai amèh, ikan nan djina⁴⁹⁵ gadang-gadang, ikan paménan-ménan radjo ⁴⁹⁶. Ditoetoei⁴⁹⁷ poelo kolam gadang, roepo ikan bagai kilat; poeti Baloekih hampie datang, mandjalang Soeleiman tolan akirat. Piha⁴⁹⁸ kapado baié⁴⁹⁹ kolam, kolam nan djanihé⁵⁰⁰ aié mato; djoko⁵⁰¹ pagi babajang hidjau, tengah hari babajang koenjiëng, patang-patang babajang sirah, djoko⁵⁰² malam batambah hitam; kolam balingka ⁵⁰³ bakoeliliëng. Laloe bakato toean Soeleiman: „mano sagalo radjo djihin, bahimpoenlah kamoe samohonjo; manolah boeroeäng isi kajoe sarato pahoenji rimbo, bahimpoenlah kamoe sakalian; manolah oerang isi alam, bahimpoenlah kamoe samohonjo, soepajo dilihe⁵⁰⁴ oelihè poeti, kito molièkan poeti Baloekih.”

Bahimpoenlah oerang samohonjo, kaloea binatang dalam rimbo, datanglah boeroeäng dari kajoe ⁵⁰⁵, datanglah djihin dari poelau, panoehalah poelo padang lawèh. Laloe bakato toean Soeleiman: „manolah raajat samohonjo, tjarilah alat padjamoean, poeti Baloekih hampie datang, hampari poelo tengah padang, labihè poelo nan dahoeloe, tampè⁵⁰⁶ raajat poeti Baloekih.” Mandanga kato damikian, laloe dipaboeé⁵⁰⁷ padjamoean sarato tika dan hamparan, sarato tabié⁵⁰⁸ langi⁵⁰⁹-langi⁵¹⁰, sarato alat minoen makan. Satalah soedah alat djamoe, bakato poelo toean Soeleiman: „manolah raajat samohonjo, basap ⁵¹¹ poelo kamoe samohonjo, oesahlah poelo batjampoeä-tjampoeä ⁵¹²; djoko⁵¹³ boeroeäng na⁵¹⁴ samo boeroeäng, djoko⁵¹⁵ harimau samo harimau, djoko⁵¹⁶ oela na⁵¹⁷ samo oela, djoko⁵¹⁸ lato na⁵¹⁹ samo lato, djoko⁵²⁰ kidjang na⁵²¹ samo kidjang, djoko⁵²² roeso na⁵²³ samo samo roeso, djoko⁵²⁴ gadjah na⁵²⁵ samo gadjah, djoko⁵²⁶ siamang samo siamang, djoko⁵²⁷ bada⁵²⁸ na⁵²⁹ samo bada⁵³⁰, djoko⁵³¹ hajam na⁵³² samo hajam, djoko⁵³³ samoei⁵³⁴ na⁵³⁵ samo samoei⁵³⁶ ⁵³⁷,

بادق نا، سام بادق جک هایم نا، سام هایم جک سمت نا، سام سمت جک جهن نا، سام جهن اوسهله قول برتکارن سهای ظاهر عادل کام جک سدهاهه دمکین سفسغله قول فترې بلقس کیت مکیان اورغ ایت اورغ نا، ماسق اگام کیت ایلق اگام کبکل متي کو، تیدق لعنة الله بایک قول بهئیئن فترې دنیا اخره جاد راج بازو مندغرکات راج لال برجالن همب رعیة تیدق ترحسب باپقن رعیة فنهله فادغ کیري کانن فادغ لافغ منجاد سمفت سمفيله قول کغد فترې جديله تاکت فترې بلقس ملیهت هریمو جو اولر چندان اولر برجلورن حیرانله قول فترې بلقس ملیهت عادل نبی سلیمان هریمو دان کمبغ تا، برموسه هلغ جو هایم باکین قول لام سکیتی، اندران تبااه فترې اپلاي دانغله ایکن سمهان ملیهت فترې مپبرغ فترې بلقس سمفيله تیب د کذغ انق دانغ، دیمله فترې د فراراکن دایغ برتوجه د کیري کانن فترې بلقس برسوک هانی سوک برتمو جو سلیمان تیب فترې همفر کولم د سفغ قول اوله ایکن سرت مولتن دغفاکن ایکن بیاس د بری ماکن ایکن نن جینق، ساج ماکن داتس نائق تاغن فترې نن سوک، هاتی سوک برتولن جو سلیمان لولوه تاکت فترې بلقس تاکت دایکن کمغئیگت لال برکات تون سلیمان مناله قول فترې بلقس لولوه فترې مپبرغ مندغرکات دمکین جديله تربت فله سنی اورغ باپق ترسنیم جو لبه برتمبه کملوئن کبرکات لی مالو اننه برلاین، باس لماله تگق سینن جو لال برکناله سلیمان مناله راج فترې بلقس لولوه فترې مپبرغ کولم نن تیدق لی دالم رسای دهولو جو کاکي مندغرکات دمکین تیدق فرچای دالم هاتی سکین باپق اورغ ملیهت تیدق مغتاکن تئیس هان نا، ملیهت لام، لال برکتاله سلیمان لولوه راج فترې بلقس تئیس ایت تئیس کاج مغاف تیدق کامو کتاکن کامو نن باپق اواق، تمبيله عقل فترې بلقس ترکذل قول دالم هاتی تیدقله راج کدرهاک لال دلغبهکن کاکي کانن درنچغ فلامله کاین، کباسه کنا ایر لال تربکامله بتس لال ترسنیم، سلیمان پات سدیکت بولو بتس لولوه فترې کسبرغ کران تئیس کچ سمفيله فون کسبرغ دنايکي فلامله تگق ترسیرف داره دناک باگي نن تگق رومه دیري لال برکات دالم هاتی مالگي ایک نن سروف جو ماللي اکو جو لال تفکورله فترې تگق بردیري سکتيک سمبل برقیکر دالم هاتی لال برکات تون سلیمان، راج فترې بلقس مغاف فترې تگق برقیکر لیکه مالکي سروف ایک لال برکات فترې بلقس سفغه ایکاله مالگیک سیاف گارن ممبوان لال مذجواب تون سلیمان مناله راج فترې بلقس مانگي د جائت اوله جهن برنام اذف انق برخیا لولوه نایک فترې بلقس باگي کرس ماسق سارغن جاد بربله هاتی فترې سبله برهاتی سوک سبله برهاتی هیب نایکله اورغ سمهان سرت جو دایغ، فترې بلقس سوک، هتین نا، نایک کرومه گدغ د فرچغتمله لگه سرت همب اورغ دغن فترې بلقس سدهله فنده منغگلکن بفر یمن دلیهت فلامله فرکاکس

سڌي جو سمهان ٿيدق جو سانو کٽڻگالان د جابت ٿرڪاڪس سڙوڙغ ۲ لام سڪيتي ۲ انٿران دانغله
 کات ٽون سليمان مان راج ٿقري بلقس بايگله اٿڪر بار ايمان ۲ دنيا اخره سدهله
 ٿول ڳرق لله اوسهله ٿول دتڪاري سده بيگيئن سڙوڙغ ۲ کوڊين مڪ دڪاوينڪله ٿقري
 بلقس جو سليمان اٿام بولن دان مٿهاري جاد اسلام ٿقري بلقس لمانه ٿول انٿران
 بريله ٿول هاتي بلقس سٿغه هاتي ناٿتڻف دسينن سٿغه هاتي ناٿ ٿولغ جو برٿيڪرله
 اين دالم هاتي جڪ ٿتڻف اڪو دسيڪ ٿيدقوله اڪو منجاد راج ٿتڻفي اٿام جاد ٿڪه
 جڪ اڪو كمبالي جو نٿقله اڪو منجاد راج ٿتڻفي ايمان جاد بناس جڪ اڪو ديم
 دسيڪ دنيا اخره جاد ملي جڪ هان اڪو كمبالي دنيا ساچ اڪو نن ملي داخره هان
 جاد هين لمانه هاتي راڳو جو لال برڪتاله سليمان مان دق ڪندغ ٿقري بلقس اٿ ٻپار
 دالم هاتي ٿرڪنله ڪڪوت شبا اٿ ٿايدة ديم سينن اٿ گنان منجاد راج جڪلو
 ڪورغ هان ايمان للوله ديم ٿقري بلقس سمبل برٿيڪر دالم هاتي سڳنله بنر کات
 جنجوعن سينن برڪات اٿلاي مان ٿونڪ ٿونمب اد مراس دالم هاتي ٿنٿاغن اورغ
 بنر يمن هپاڪن ڪاٿر اورغ ايت جديله هيڊ هاتي همب مندغر کات نن باڪين
 لال برڪات راج سليمان مان دق ڪندغ ٿقري بلقس جڪو ايت نن مروسه بيله اڪو
 ممبجراڪن اڪو اسلامڪن اورغ ايت مڙاله ڪامو اورغ باٿق همڳرڪن ٿيڪر ٿغه فادغ ڪيت
 ڪفي ڪبنر يمن مڳسلامڪن اورغ ايت مندغر کات د مڪين لال دههڳرڪن ٿيڪر لويغ
 نايڪ سليمان اٿس ٿيڪر سرت جو اورغ نن باٿق برهمبس اٿن صلصري ٿربغ ممبوغ
 ڪٿانس لاغت سڳرت عاده نن بياس سڪيتي ۲ ٿول انٿران تباله د بنر يمن ٿرڪجت
 اورغ بنر يمن لال برڪات اورغ باٿق سڪارغ راج اله ٿيب اي سليمان نبي الله اٿ
 جو ٻپار ڪام لال برهمڳن اورغ باٿق لال برڪتاله سليمان مان سڳل اورغ باٿق اسلامه
 ڪامو سمهان جاغن ميمبه مٿهاري جو مندغر کات د مڪين جديله ناڪت اورغ نٿن
 ايلاله اورغ بنر يمن مڳهادف سليمان ساعٿ گنٿر ٿيدقوله ڪٿان نن ٿرجواب اورغ ممامي
 ڪبنارن عادل نن بوڪن اوله ۲ جديله اسلام سمهان ٿيدقوله ٿڳل سڙوڙغ جو لام سڪيتي ۲
 انٿران ڪمبيله ٽون سليمان سرت رعيه سمهان لام سڪيتي ۲ انٿران تباله ٿول دنڳرين لال برتان
 ٽون ٿقري مان ٿرنڪو ٿرنمب سڪارغ ٿونڪوله كمبالي باٿق اٿ بچار اورغ يمن بيله ٿول
 همب خبر سڳاي سنغ هاتي لال برڪتاله سليمان مان ٽون ٿقري بلقس ادقون اورغ
 بنو يمن اله اسلام سمهان ڪم اي عادل ۲ جو لمانه ماس انٿران سڌغ تو ڪونن ٿقري
 بلقس للوله ڪٿوجو باس سين اورغ اه جوجه سه باٿن رومه گدغ دو سسايف سام بوٿن
 راج جهن رڳوله ٿول اورغ مايمت انٿه مان مالڳي دانغ انٿه ٿول مالڳي لام سام دلڳغ
 ڪولم بسر فقڪت مالڳي سام توجه سام بوٿن توڪغ جهن بوڪن بوٿن اٿق ادم هلامن
 بانو برڪارغ لي رنومر ٿول جو ڪاٿر دٿابركن اوري ٿيدق هيلغ ڪولم برٿوٿف جو ڪاچ

Soeleiman: „mano radjo poeti Baloekih, baië⁴⁹²lah angkau bao iman⁴⁹³, iman didoenië akirat; soedahlah poelo gara⁴⁹⁴ Allah, oesahlah poelo ditoekai⁴⁹⁴, soedah bahagian soerang-soerang.” Koedian moengko dikawinkanlah poeti Baloekih djo Soeleiman, oepamo boelan dan matohari; djadi isilam poeti Baloekih.

Lamolah poelo antarano babalah poelo hati Baloekih, satengah hati na⁴ tato⁴ disènan, satengah hati na⁴ pœelang djoeo. Bapikiëlâh injo dalam hati: „djoko tato⁴ akoe disiko, tida⁴lah akoe mandjadi radjo, tatapi oegamo djadi tagoehâ; djoko⁴ akoe koembali djoeo, tato⁴lah akoe mendjadi radjo, tatapi iman djadi binaso. Djoko⁴ akoe diam disiko, doenië akirat djadi molië; djoko⁴ hanjo akoe koembali, didoenië sadjo akoe nan molië, diakirat hanjo djadi hino.” Lamolah hati ragoe djoeo, laloe bakatolah Soeleiman: „mano dië⁴ kandoeäng poeti Baloekih, apo bitjaro dalam hati, takanakoh ka-koto Saba? apo paedah diam sènan, apo goenono mandjadi radjo, djokalau koerang hanjo iman?” Laloelah diam poeti Baloekih, sambie dalam hati: „soenggoehâlah bana kato djoendjoengan.” Sènan bakato anjolai: „mano toeankoe toeanhambo, ado maraso dalam hati, tantangan oerang banoeâ Jaman, hanjokan kapië oerang itoe, djadilah hibo hati hambo.” Mandanga kato nan ba⁴kian, laloe bakato radjo Soeleiman: „mano dië⁴ kandoeäng poeti Baloekih, djokalau itoe nan maroesoehâ, bialah akoe mambitjarokan, akoe isilamkan oerang itoe. Manolah kamoe oerang banja⁴, hampakan tika tengah padaang, kito ka-pi kabanoeâ Jaman, maisilamkan oerang itoe.” Mandanga kato damikian, laloe dihampakan tika lojang; naië⁴ Soeleiman atèh tika sarato djo oerang nan banja⁴; bahamboei⁴ angin salasari, tabang mamboeoeäng katèh langi⁴, saparati adat nan biaso Sakètè⁴ poelo antarano tibolah dibanoeâ Jaman. Takadjoei⁴ oerang banoeâ Jaman, laloe bakato oerang banja⁴: „sakarang radjo alah tibo, io Soeleiman nabi Allah, apo djoeo bitjaro kami?” Laloelah bahimpoen oerang banja⁴, laloe bakatolah Soeleiman: „mano sagalo oerang banja⁴, isilamlah kamoe samohonjo, djan manjambah matohari djoeo.”

Mandanga kato damikian, djadilah takoei⁴ oerang nantoen, iolah oerang banoeâ Jaman, mahado⁴ Soeleiman sangè⁴ ganta, tida⁴lah katono nan tadjawab, oerang mamakai kabanaran, adie nan boekan oelah-oelah; djadilah isilam samohonjo, tida⁴lah tingga soerang djoeo. Lamo sakètè⁴ antarano koembalilah toean Soeleiman sarato raajat samohonjo; lamo sakètè⁴ antarano tibolah poelo dinagarino, laloe batanjo toean poeti: „mano toeankoe toeanhambo, sakarang toeankoe lah koembali, ba⁴a bitjaro oerang Jaman? barilah poelo hambo kaba, soepajo sanang hati hambo. Laloelah bakatolah Soeleiman: „mano toean poeti Baloekih, adopoen oerang banoeâ Jaman alah isilam samohonjo, hoekoem lai adie-adie djoeo.” Lamolah maso antarano sedang toe koenoen⁴⁹⁵ poeti Baloekih, laloelah katoedjoe baso sènan, oerang lah djoedjoeâ samohonjo. Roemah gadang doeo sasaiëng samo boeë⁴an radjo djihin, ragoelah poelo oerang malihè⁴, antah mano maligai datang, antah poelo maligai lamo; samo dilingkoeäng kolam basa, pangkè⁴ maligai samo toedjoeâ samo boeë⁴an toekang djihin, boekan boeë⁴an ana⁴ Adam; halaman batoe bakarang⁴⁹⁶ lai baloema poelo djo kapoeâ, ditaboeâkan oerai tida⁴ hilang; kolam batoei⁴ djo katjo, takoei⁴ ka-djatoehâ kana⁴-kana⁴; malihè⁴ ikan dalam kolam, ba-

تاكت كجانه كانق ۲ مليهت ايكن دالم كولم برباگي ۲ روف ايكن باگي نن روف رادي امس
 ايكن برماين توجه لمفس ايكن فرماينن فترې بلقس مپكاكن هاتي كانق ۲ ايكن نن ماكن
 دهاتي تاغن ايكن فرماينن تون سليمان سگهفون ايكن كدماكن هپاله ايكن كفرماينن
 فييق كقد تون فترې سنغله هاتي سيغ دان مالم كارن يمن له اسلام هان سكيئي ۲ نن
 رگوكن تيدقله راج نن داغكتن هپاله وكيل دتغلكن سگنه مالگي له دباو سكيئي ۲ باكه هتين
 هيب تغلله كمغ تغل هلاس تغلله تفيئن تمشت مندي تغل نكري تغل بفر
 تغلله كبن بوغ تغلله قول كوت سبا تغلله رعية اقام لوت بايق مندي تيدق تربيلغ
 دماث فترې سگهفون لوفت دهاتي نن تيدق كنجغ هيلغ مندي نن تيدق دافت
 دبيلغ ممرننهكن رعية بركمغ كو تيدق سليمان نن مرننغ سگرا فترې تربغ ممبروغ دودق
 بلقس برسندغ دو اجغ دان كغل في كجاو بولن منهاي چهاي دو دنيا اخره منت
 برسام دودق بلقس دتيلم فنجغ مات تركنتق تيدر بردو سگهفون فترې برهاتي سنغ نامن
 نكري تركنل جو جك تيدق كارن الله بپرله فولغ جو بايكن جك تيدق لافك فراهه
 هياسي جو لافك همغارن جك تيدق كارن الله حرام برنمو جو سليمان فوتسله لافك
 همغارن دمف لافك فرمداني فترې نن بايگ بهگيئن بولن برسندر جو منهاي دايع ۲ دودق
 منولس سنغه مغارغ بوغ كمبغ دايع ۲ دودق برلمس باگي بولن دفاگر بنتغ نامن برجالن
 في كفن كفن مبار سافو تاغن نامن تون فترې نا ماكن دايع برتوجه مباسه تاغن
 جك تنق تون فترې انق دايع برلوس ۲ نامن فلق تون فترې انق دايع مغيفس ۲
 استري سليمان نبي الله دو بلس رانس اين نكاح سنغه فولغ كرحمة الله مان نن
 هيدف دافت نفقة سنغن چري اذن الله سبب تقدير دميكله تنق بلقس دودق
 سمبهيغ برپوت عمل مالم دان سيغ فرمفون بايق كاسه سايع اقام بوغ سمفرن كمبغ دو
 ايكر مرق برتولن سكر مرق تون فترې توجه تاهن بلقس دسينن همقرله گارن اجلن
 فترې تورن مالگي فترېفون لرغ برجالن كتانه ايبن بريلغ منچاري اير هپاله دايع انس
 مالگي هان سمبهيغ دودق فترې انس مالگي كاكي نرجنتي كدوان سدغ دنيا لي
 برباگي كوكوننله داخه قول برسندر فترې دبنتل گدغ راج سليمان دكاننن ايكاله قول
 لوسن فادغ فنله قول اوله رعيئن دايع فون بايق دكيري كانن سنغه مغافركن سيرهن
 سنغه مهنترن هداغن برنله اين نا سسان داين فليت اد بلاك كلو مالم هاري
 دسالي باقله رعييت تيدق برسوا فترې برلورغ انس مالگي ميپق كستوري ددالم لنجغ
 ليمو دان كاسي انس چران سگهفون رعية بايق منجالغ لارغله قول مليهت روف جك
 فترې نا برلیمو سنغن منچوچركن اير جك رعية نا مپيلو اوله سوئن تاكت مغمفركن
 فترې نا مپورت دامبل فلامله قرطاس سگنه منجالغ سكل رعييت لارغله قول نايت

bagai-bagai roepo ikan, bagai nan roepo radai amèh, ikan bamain toedjoehä lampih, ikan paménan poeti Baloekih, manjoekokan hati kana-kana, ikan nan makan dihati tangan, ikan paménan toean Soeleiman; soenggoehäpoen ikan ka-dimakau, hanjolah ikan ka-paménan.

Piha kapado toean poeti, sananglah hati siang dan malam, karano Jaman lah isilam; hanjo sakètè nan ragoekan, tida lah radjo nan diangkèkan ⁴⁹⁷, hanjolah wakiè ditinggakan. Soenggoehä maligai lah dibao, sakètè bakèh hatino hibo ⁴⁹⁸, tinggalah kampoeäng, t'ingga halaman, tinggalah tapian tampè mandi ⁴⁹⁹, tingga nagari, tingga banoëä, tinggalah poelo kaboen boengo, tinggalah poelo koto Saba, tinggalah raajat oepamo laoei, banja manti tida tabilang; dimato poeti soenggoehäpoen loepoei, dihati nan tida koendjoeäng ⁵⁰⁰ hilang. Manti nan tida dapè dibilang mamarentahkan raajat bakampoeäng; ko tida Soeleiman nan marintang ⁵⁰¹, sagiro poeti tabang mamboeoeäng. Doedoeä Baloekih basandiëng doeo, adjoeäng dan kapa pi ka-Djao; boelan mantari tjahajo doeo; doenië akirat minta basamo. Doedoeä Baloekih ditilam pandjang, mato takantoeä ⁵⁰² tidoeä badoeo ⁵⁰³; soenggoehäpoen poeti bahati sanang, namoen nagari takana djoeo. Djoko tida lapië paradah ⁵⁰⁴, lapië tarawang lai banja poelo; djoko tida karano Allah, bialah poelang djoeo baiëno ⁵⁰⁵. Djoko tida lapië paradah, hiasi djo lapië hamparan; djoko tida karano Allah, haram batamoe djo Soeleiman. Poetoei lah lapië hamparan, ditimpo lapië paramadani; poeti nan baië bahagian, boelan basantië djo matohari. Dajang-dajang doedoeä manoeilih, satengah mangarang boengo kambang, dajang-dajang doedoeä balampih, bagai boelan dipaga bintang. Namoen badjalan pi kapakan, kapakan mambao sapoe tangan; namoen toean poeti na makan, dajang batoedjoehä mambasoehä tangan. Djoko taga toean poeti, ana dajang balawèh-lawèh ⁵⁰⁶; namoen pala toean poeti, ana dajang mangipèh-ngipèh. Istiri Soeleiman nabi Allah doeo balèh ratoei injo nikah; satengah poelang karahmat Allah; mano nan hidoei dapè napakah; satangahno tjarai idjin Allah, sabab takadië damikianlah. Tato Baloekih doedoeä sambahjang, baboeë ama malam dan siang; parampoean banja kasihè sajang oepamo boengo samporno kambang. Doeo ikoeä mara batolan, saikoeä mara toean poeti; toedjoehä tahoen Baloekih disènan, hampiehlah garan adjano poeti. Toeroen maligai poeti poen larang, badjalan katanah njo babilang, mantjari aië hanjolah dajang, atèh maligai hanjo sambahjang. Doedoeä poeti atèh maligai kaki tadjoeantai kadoeono; sadang didoenië lai babagai, ko koenoenlah diakirat poelo. Basanda poeti dibanta gadang, radjo Soeleiman dikananno; ikolah poelo lawèhno padang, panoehalah poelo oelihè raajatno. Dajang poen banja dikèri kanan, satengah mangapoeäkan sirihèno, satengah mahantakan hédangan, baraboei lah injo na sisono. Dajan palito ado balako, kalau malam hari disalai; banja lah raajat tida basoeo, poeti balorong ⁵⁰⁷ atèh maligai. Minja kasatoeri didalam lantjang, limau dan kasai atèh tjarano; soenggoehäpoen raajat banja mandjalang, laranglah poelo malihè roepo. Djoko poeti na balimau, satangahno mantjoetjoeäkan aië; djoko raajat na manjilau ⁵⁰⁸, oelihè sopan takoei mahampieh. Djoko poeti na manjoerat, diambië poelomalah karatèh; soenggoehä mandjalang sagalo raajat, laranglah poelo naië katèh.

کٔٔس دامبل ٺلامله قلم دفنچغ جول جو سراوت جک رعئٔ مفهادف مالم نٺٺيکن
 سيغ بلم سورت جک ٺٺري مٺارغ بوغ ٺٺدي ممانب امت جوهرې ماسقن اٺم جرغ
 بلاغ سنٺائڻ ٺٺري ٺٺانس هاري جک ٺٺري ناء سمبهيغ تلکغ دسارغکن جو جک ٺٺري
 سده برٺولغ سٺغٺکلڻ دعاکڻ جو جک ٺٺون ٺٺري ناء ٺٺفکر نامن مسبحة دفٺکغ جو
 جک ٺٺون ٺٺري له کٺٺبور نامن ٺٺمٺٺڻ دجلغ جو جک ٺٺري سمبهيغ ٺٺهجد نامن
 دامر دسالي جو جک ٺٺري سدهله لوٺ نامن درومه مٺاجي جو جک ٺٺون
 ٺٺري ناء ماکن دايع برسوچي سٺنه ٺٺکن توجه ٺٺهن توجه بولڻ ٺٺري بلقس ديم
 دسينن ملک الموت دسوره ٺٺهن منجائٺ ٺٺري نن برايمان جک ٺٺري سدهله وفات
 نبي سليمان هيدهٺ جوا ٺٺري بلقس سده برٺمٺٺ نبي سليمان بوله ٺٺساک*

ٺٺٺٺ

Diambië poelomalah kalam, dipantjoeäng ⁵⁰⁹ pelo djo siraoei⁵; djoko⁵ raajat mahado⁵ malam, nantikan siang baloen soeroei⁵. Djoko⁵ poeti mangarang boengo, pandai mamatoei⁵ amè⁵ djoehari; masa⁵kan apam djarang balango, santo⁵an poeti panèh hari. Djoko⁵ poeti na⁵ sambahjang, tilakoeäng disaroeängkan djoeo; djoko⁵ poeti soedah bapoelang, sapaninggano doakan djoeo. Djoko⁵ toean poeti na⁵ tapakoeä, namoen moesabah dipagang djoeo; djoko⁵ toean poeti lah kakoeboeä, namoen tampè⁵no ⁵¹⁰ didjalang djoeo. Djoko⁵ poeti sambahjang tahadjoei⁵ ⁵¹¹, namoen dama disalai djoeo; djoko⁵ poeti soedahlah loepoei⁵, namoen diroemah mangadji djoeo. Djoko⁵ toean poeti na⁵ makan, dajang basoedji ⁵¹² sapanoehä pinggang. Toedjoehä tahoen toedjoehä boelan poeti Baloekih diam disènan, malak al maoei⁵ disoeroehä Toehan mandjapoei⁵ poeti nan baiman. Djoko⁵ poeti soedahlah wapat, nabi Soeleiman hidoei⁵ djoeo; poeti Baloekih soedah batampat, nabi Soeleiman boelihë poesako.

T A M M A T.

GESCHIEDENIS VAN PRINSES BALKIS.

In naam van den barmhartigen en goedertieren god, tot wien ik om hulp roep. Dit is de geschiedenis van prinses Balkis van haar jeugd af, tot zij volwassen was en huwde met Soeleiman, den profeet gods. Ik heb ze getrokken uit de heilige overleveringen om de geschiedenis van Malim Deman te vervangen; deze toch is niet uit de overleveringen gehaald. Ik dacht bij mij zelf, laat mij een vertelling opstellen om den vastentijd door te brengen. Er is wat weggelaten en wat bijgevoegd, maar alleen wat betamelijk is tegenover een koning en een prinses; ik heb het verhaal wat opgesierd, opdat het in den smaak zou vallen der jongelieden. Men kan den oorsprong er van vinden in de overleveringen van den profeet Soeleiman.

Er was in het landschap Jaman een zeer sterke stad, met kleine kotaas, met een aarden omwalling, met wegen en een groote poort en opdat men zou weten, wie er binnen kwamen, werd de poort bewaakt door krijgslieden; de erven waren effen en netjes onderhouden, zoodat als men er stofgoud uitstrooide, dit niet verloren raakte. Daar waren rijke menschen, de knapen speelden met geld, de jongelieden speelden met goud, de oude lieden hielden zich stil, want met hun ouderdom nam hun hardhoorigheid toe; daar leefde men gelukkig en tevreden. De stad heette Saba en haar koning Saraki; de vorst was zwaar gebouwd en zoo sterk, dat hij een ijzeren ketting kon doorbreken; nooit durfde iemand zich tegen hem verzetten of zijn wenschen weerstreven; hij deed de jonge maagden geweld aan, zoodat het hart der ouders verbitterd werd, als zij zagen, dat hun dochters door den vorst werden weggevoerd, terwijl zij niet mochten teruggehaald worden zonder zijn toestemming; hij liet ter dood brengen zonder behoorlijk onderzoek en telkens legde hij boeten op; voor den geringsten mislag werd men ter dood veroordeeld; zelfs het gras kon zijn dwingelandij niet langer verduren; de menschen vervloekten hem in hun hart en waren niet meer opgeruimd. Als de maagden huwbaar waren, dan maakten de ouders zich ongerust, want zij mochten hun dochters niet uithuwen; zij waren ten einde raad, zij wilden ver van daar verhuizen, maar kregen geen vergunning om weg te gaan. Zoo verving het eene jaar het andere, maar zijn dwingelandij bleef dezelfde.

De koning had een hoofd-mantri Azoe Sarah genaamd, een man verstandig,

buitengewoon dapper en de lieveling van zijn vorst; hij was welgemaakt, in zijn gang was hij als een pinangboom, die door den wind wordt heen en weer bewogen, terwijl hij een weinig met de armen zwaaide als iemand, die jonge takjes afbreekt; een mantri, die gaarne de vrouwen toelonkte en van wien iedereen veel hield; jammer maar dat hij een jager was. Eens op een zekeren dag sprak hij: „medejagers, neemt uw beste honden mee, reeds lang hebben wij niet gejaagd, reeds lang hebben wij geen herte-vleesch gegeten.” Toen zij deze woorden gehoord hadden, gingen de jagers tweemaal zeven in getal met Azoe Sarah op weg. Van de eene vlakte kwamen zij aan de andere en doorliepen zoo vele vlakten; zij gingen bosch in bosch uit en trokken een aantal wouden door, terwijl zij overvloed van wild vingen. Zoo ging het dag en nacht door, zoodat zij den terugweg niet meer konden vinden. Zij waren afgedwaald naar een groot, zeer ver verwijderd woud, dat nog nooit door een mensch was betreden, zoodat het was als het liedje luidt: „(op weg gaande een baadje aantrekken en dan met elkaar naar beneden loopen); het was van vroeger voorbeschikt, dat het lot van Azoe Sarah zou zijn in een groot woud verdwaald te raken.” Zij waren reeds zeer ver, zoodat de meegebrachte voorraad opraaakte en zij slechts vruchten en jonge uitspruitsels aten om de rijst uit te sparen, opdat er iets zou overblijven om van tijd tot tijd te koken. De zon helde reeds naar het westen, toen zij het bosch verlieten om water te zoeken, ten einde hun maal te bereiden. Nu spraken zij tot elkaar: „o makkers, het is mij of ik het geruisch van water hoor, laat ons daarheen gaan.” Zij begaven zich allen op weg naar dat water en kwamen aan een vlakte geheel begroeid met malsch gras, doorsneden door een breede rivier met helder water, een schoone badplaats waar men zich 's avonds kon vermaken en tevens een plaats geschikt om er goed te droogen; de groote steenen waren er opgestapeld, de ronde steenen geregeld op hoopen, de platte steenen lagen netjes op elkander; de oevers der rivier waren vol kronkelingen bedekt met schitterend fijn wit zand en als geplaveid met kleine steentjes; waringinboomen stonden in rijen als zonnescermen, zoodat het een geschikte plaats was voor reizigers om er uit te rusten.

Toen zij zich eenigen tijd daar hadden opgehouden zonder een menschelijk voetspoor te zien, zette Azoe Sarah zich in gepeins verzonken neer; het was of hij tranen stortte, alsof hij een voorgevoel had, dat hij niet weer in zijn land zou terugkomen, daar hij den weg huiswaarts zelfs niet terug kon vinden; zooals het liedje zegt: „(als het niet geschikt is om er een vischtuig van te maken, breng het dan naar de Bilang-bilang eilanden): het is nutteloos in treurig gepeins verzonken te blijven, laten wij ons vermaken, opdat onze droefgeestigheid verdwijne.” Nu sprak Azoe Sarah: „makkers, laten wij ons maal koken en ons niet ongerust maken.” Nadat zij gegeten en gedronken hadden, sprak Azoe Sarah om hen in afwachting van de duisternis gerust te stellen en op te beuren: „ik vergis mij niet, het is of wij waarlijk bij een bewoonde plaats zijn en dan zal ik hier moeten blijven; zooals het liedje zegt: (neem een waterschepper, wij gaan baden, neem een pompoen in de hand en een bamboe om water in te dragen op den schouder); al zijn we inwendig ongerust, laat het op ons

gelaat niet zichtbaar zijn. Luister verder: (de storm waait hevig op den top van den berg, de boomstammen storten neer in den waterplas); als het ons lot is, zullen wij naar onze woonplaats terugkeeren en zoo niet, dan zullen wij hier omkomen."

Nu sprak een der jagers: "wiens woonplaats is dit? het is zeker de woonplaats van een grooten geest, ik voel mij beangst; wie weet, wie onzer hier zal sterven? Toen antwoordde de verstandige en schrandere Azoe Sarah: "makkers, gaat gij allen slapen, ik zal alleen blijven waken." Inmiddels ging de zon onder en gouden wolkjes vertoonden zich aan den helderen hemel; zij gingen dicht bij elkaar zitten en weldra viel de duisternis in. Daarop sprak Azoe Sarah weer: "welaan makkers, gaat allen slapen, ik zal alleen blijven waken en dan zullen wij om beurten slapen; wij weten niet van waar ons gevaar dreigt, wij vernachten in een groot woud en moeten dus niet zorgeloos zijn. Kort daarna vielen allen in slaap, terwijl Azoe Sarah tegenover hen bleef zitten; het was reeds diep in den nacht en het was vochtig en koud; de siamang gilte in het woud, de ngéang-ngéang rimba schreeuwde, de gier kraste, de tedoeng kakelde en de sperwer liet zich hooren. Het was of Azoe Sarah bevreesd werd, maar aan zijn gelaat was niets te zien.

Nadat dit eenigen tijd geduurd had, werd alles stil en nu liet zich weer een verward rumoer hooren als van menschen, van trommen en tamboerijnen, violen en luiten, fluiten en klarinetten en van allerlei bekkens. Nu sprak Azoe Sarah: "bewoners van dit groote woud, laat een van u hier komen en mij eten en drinken geven; ik ben een verdwaald jager en mijn voorraad rijst is op." Een, twee, drie, viermaal riep hij, maar niemand antwoordde hem; eindelijk vertoonde zich een buitengewoon schoone vrouw, haar gelaat was als de volle maan, haar kleeding was kostbaar, zij zag er uit als een maagd, als of zij nog niet gehuwd was. (De marapalam wordt omgehouden en valt in de padi); heur haar was zwart als de nacht, haar gelaat rond als een bodiblad. (De kapasbloem is ontloken, de soelasih is omringd van bloemen); zij was mak als een loslopende tanggiling en slank als een jonge langgoendi. (Twee man gaan naar het land, de eene vangt visch); haar ooren waren als ontloken bloemen, zij was welriekend als de pandanbloem. Zij was onvergelijkelijk schoon; het was of zijn oogen begonnen te schemeren, het was of hij zijn bezinning verloren had, toen hij de prinses aanzag, zoodat hij geen woord kon spreken; toen hij haar voor de tweede maal aanstaarde, stond zij nog daar, maar toen hij voor de derde maal naar haar zag, was zij verdwenen. Toen dacht hij bij zich zelf: "mijn oogen kunnen zich niet verzadigen haar aan te zien."

De anderen bleven maar slapen en na een oogenblik riep Azoe Sarah weer: "boschbewoners, als er een man onder u is, hij kome dan te voorschijn; weest wellevend jegens een verdwaalden vreemdeling." Een, twee, drie, viermaal riep hij, maar eerst toen hij voor de vijfde maal geroepen had, vertoonde zich een man van een heldhaftig voorkomen, breed gebouwd, met een sik en een baard en die er uitzag als een aanzienlijk vorst. Toen sprak Azoe Sarah: "O bewoner van dit woud, zeg mij de waarheid, wiens dochter is die buitengewoon schoone vrouw, die hier is geweest?"

Terstond antwoordde de vorst van het woud: „jongeling, dat kind is van niemand anders dan van mij; ik ben de koning der geesten, geen geest is machtiger dan ik, geen zelfs is mijn gelijke.” Azoe Sarah stond versted, [hij veranderde van kleur] even als koenjit, die in aanraking komt met kalk; [hij wist niet wat te doen] evenals een vogel, die aan den lijnstok blijft kleven; zijn noodlot had hem daarheen gevoerd en nu kon hij geen woord uitbrengen. Toen hij de woorden van den geest gehoord had, sprak hij eindelijk: „koning der geesten, ik ben een vreemdeling en onbeschaafd, maar als gij welwillend wilt zijn jegens een vreemdeling, geef mij dan antwoord op mijn vraag, hoe heet die prinses; wees zoo vriendelijk het mij te zeggen.”

Op deze woorden antwoordde de vorst der geesten: „jongeling, zij is mijn dochter, mijn vreugd bij dag en nacht, zij heet Hamizah en is zedig en welopgevoed.” Nu verzonk Azoe Sarah in gepeins: „(de kelat-boom groeit in het dal, hij wordt door midden gekloofd en te droogen gelegd en dan wordt er een stuk afgenomen voor den steel van een spa); nu ik haar gezien heb, ben ik door haar bekoord en als god mijn wensch niet vervult, dan zal ik zeker ongelukkig worden. (Si Masoet vlecht een rottingvloer, Radja Adil schiet een rhinocerosvogel); als ik niet krijg, wat ik verlang, dan zweer ik, dat ik niet van hier ga. (Si Masoet gaat uit om te planten en vindt een krokodillenci); als ik niet verkrijg, wat ik verlang, dan zal ik in dit woud blijven, [tot mijn wensch vervuld is]. O koning der geesten, luister naar mijn verzoek; mag ik in uw woonplaats komen, al is het om de kippen uit het huis weg te jagen of om het huis te vegeen, of als bediende van de prinses?” Op deze woorden hernam de koning der geesten: „wees niet te voorbarig met uw woorden, ik ben een geest, gij zijt een mensch en wat gij ook maar zegt, gij moet uw woord gestand doen.” Toen Azoe Sarah deze woorden hoorde, werd hij beschaamd en zei: „(als men gaat baden, neemt men een waterschepper mee en een bamboe, om er water in te dragen, op den schouder); wanneer men een man is, mag men zijn woord niet breken.” „Welnu jongeling, hernam de vorst, mijn woning is een araboom, luchtwortels dienen mij tot trap, ik huis tusschen de takken der boomen en voed mij met de vruchten van het woud, want ik ben zeer arm; moogt gij dus later geen berouw hebben.” De verstandige en schrandere Azoe Sarah hervatte daarop: „o koning der geesten: (Katib is uitgenoodigd om feest te vieren, hij gaat naar de markt om badar te koopen); blijkbaar zoekt gij een uitvlucht, omdat gij bang zijt door mij in ongelegenheid te zullen komen. (De soelasih is omheind met bloemen en deze zijn weer omringd door pakanbloemen), indien gij mij een gunst wilt bewijzen, breng mij dan naar uw huis, opdat ik kan zien, hoe het daar toegaat; ik moet een behoefte doen en ik heb wel een sigaar, maar geen vuurslag.”

Toen de koning dit hoorde, dacht hij niet meer aan wat hij gezegd had en nam Azoe Sarah mede; deze volgde hem en zoo kwamen zij in de goed versterkte verblijfplaats van den vorst, die voorzien was van al het noodige en waaraan niets ontbrak, daar de koning schatrijk was. Azoe Sarah stond verbaasd en vroeg niet om vuur, maar sprak: „o koning der geesten, wat hebt gij straks gezegd? kan mijn

wensch vervuld worden? ik ben de mantri van een machtigen vorst, ik wil zekerheid hebben, ik wil zwart op wit hebben, het deert mij niet, al moet ik ongelukkig worden en het leven verliezen." Het was of hij gek was, zijn gelaat werd vuurrood; hij was een man die geen vrees kende, zooals het liedje luidt: "(de melati, de tjampaga en de pandak-kakibloem); laat mij omkomen, laat mij ellendig worden, mits de wensch van mijn hart vervuld wordt. (Houtkappen in het bosch van Loeboek Djambi; de lui van Malaka gaan naar Djawa); mits ik verkrijg, wat mijn hart verlangt, wil ik gaarne hier sterven. (Rimbang plukken op de vlakke en sitaka aan den zoom van het woud); als het mijn lot is, zal ik naar mijn land terugkeeren en zoo niet, dan zal ik hier sterven. (Grijp mij een koembang padang, bind hem een zijden draad aan); schenk mij vreemdeling uw genegenheid, opdat ik het getal uwer onderdanen vermeerdere." Toen antwoordde de koning der geesten: "welnu jongman, gij kunt hier blijven; maar als gij wispelturig zijt [en telkens naar een andere vrouw verlangt], dat is bij ons niet geoorloofd; als gij er meer vrouwen op na wilt houden, dat is geen gebruik bij ons. (De sikadoedoek wordt omgehouden, als hij groot is en veel rijpe vruchten heeft); wij hebben eenvoudige zeden, met meer dan één vrouw trouwen is niet geoorloofd. (De sitaka wordt in stukken gebroken en de stukken worden tot brandhout gebruikt); wanneer gij voor goed hier wilt wonen, dan moogt gij slechts één vrouw hebben," sprak de koning der geesten. "O koning der geesten, hervatte nu Azoe Sarah, luister naar mijn woorden; (ik ben naar de droogplaats gegaan en heb een man te paard ontmoet); mijn hart is onveranderlijk, ik zal mijn liefde niet aan een tweede of derde schenken." "Al blijft gij hier, hernam daarop de vorst der geesten, hoe moet het dan met uw medgezellen, hoe denkt gij daarover?" "Wat mijn makkers aangaat, antwoordde Azoe Sarah, verleen gij hulp om hen naar huis terug te geleiden."

Nadat zij zoo met elkaar gesproken hadden, keerde Azoe Sarah naar zijn makkers terug en vond hen nog slapende. "Makkers, sprak hij, ontwaakt, de dageraad is reeds aangebroken, het is reeds licht." Nu stonden allen op en daarop sprak Azoe Sarah: "makkers keert gij allen naar huis terug, daar is iemand die u zal geleiden; ik zal voor goed hier blijven wonen, want de vorst der geesten heeft mij tot zijn schoonzoon gekozen; zegt het den koning, zegt het hem beleefd, opdat gij zijn toorn niet ondervindt, zegt hem dat ik gehuwd ben." Toen antwoordden zijn makkers: "O Azoe Sarah, onze ziel wordt van ons lichaam gescheiden, nu gij hier blijft en wij alleen terugkeeren; wat moeten wij verder berichten?" "Vrienden, antwoordde Azoe Sarah, mijn noodlot heeft mij hierheen gevoerd, ik weet niet of het ten goede of ten kwade zal afloopen, want niemand kan zeggen, wat zijn lot zal wezen. Het liedje toch zegt: (de potscherf is het niet, die gevallen is; de schaar, die in den wand gestoken is, heeft geen handvat); mijn lot is niet nu bepaald, het was reeds van vroeger vastgesteld. (Op reis gaande een badjoe aandoen en een doek over het hoofd slaan); mijn levenslot was reeds van vroeger bepaald, toen ik nog in den schoot mijner moeder was."

Toen wischten zij zich de tranen af, een geest geleidde hen op den goeden weg naar

huis en er was niets, dat hen ophield of in hun reis belemmerde. Nadat zij te huis waren gekomen, verspreidde zich het gerucht, dat Azoe Sarah niet zou terugkeeren. Zij brachten het bericht aan den vorst: „O onze koning (de takken van den maransi worden gesnoeid en men werpt er mee naar de wilde mangga, men neemt de vruchten van de kilangan); als gij ons verkoopt zullen wij ver van hier raken, als gij ons om het leven brengt, zullen wij dood zijn, maar gij zelf zult er schade door lijden. Uw mantri Azoe Sarah is door den koning der geesten tot schoonzoon gekozen; het was Azoe Sarah's eigen wensch, hij laat zich altijd door zijn hartstochten regeeren.” Toen de koning deze woorden hoorde, hield hij zich stil.

Wat nu Azoe Sarah betreft, toen zijn huwelijk plaats had, gaf de koning der geesten een groot feest; Azoe Sarah was verbaasd, toen hij de voorbereidselen van het feest zag, [zoo schitterend] als hij het nooit gezien of gehoord had; het was of de arboomen omvielen en de hooge bergen instortten, het was of de dieren van het woud verdwenen [zoo luidruchtig ging het toe]; zeven dagen duurde het feest, waarop alle aanzienlijke geesten bijeengekomen waren. Wat de regeling van het feest aangaat, niemand kon er een dergelijk geven; de vorst toch bezat goudmijnen en rivieren met goud, hij had al wat hij nodig had, niets ontbrak hem, daar hij schatrijk was. Na verloop van eenigen tijd beviel het Azoe Sarah daar uitstekend, niemand deed hem kwaad, men zorgde goed voor hem, hield veel van hem en gaf hem tot dienstmaagden meisjes zoo schoon als hemelsche maagden. Het was Azoe Sarah, als of hij er niet aan dacht om terug te keeren, als of hij niet meer naar zijn land terug verlangde.

Na eenigen tijd werd hem een buitengewoon schoone dochter geboren, geelachtig blank van tint, waar het rood van het bloed en het blauw der aderen doorheen schemerde; haar gelaat was rond als een bodiblad, haar oogen schitterden als de morgenster, heur neus was rond als een uitje, haar tanden glinsterden als een chineesche spiegel, haar ooren waren als ontloken bloemen, heur haar zwart als de nacht, haar hals als een zilveren waterkruik, haar armen rond, haar vingers fijn als de stekels van een stekelvarken, haar kuiten als padi die vrucht heeft gezet, haar hiel als een vogelei, haar groote toon als een stukje goud van het gewicht van een tahlil; er zijn menschen van allerlei voorkomen, maar in dien tijd was er geen zoo schoon als zij; zij had slechts een klein gebrek, zij had haar aan haar kuiten; men gaf haar den naam van prinses Balkis. Iedereen was er op uit om met haar te spelen, groote menschen deden al wat zij wilde, zij was wellevend en lief, de kleine kinderen verzamelden zich gaarne bij haar, een bewijs, dat zij een lief kind was. (Niets is zoo rood als de sago, niets zoo zwart als de koendi); niets was innemender dan haar manieren en niets overtrof haar verstand. Toen zij nu een huwbare maagd was geworden, stierf haar moeder; de koning der geesten was als krankzinnig van droefheid, zijn ongeluk was niet uit te spreken; het was reeds vroeger door het noodlot bepaald maar nu eerst geschiedde dit. Toen hij zag, dat zijn kleindochter een wees was geworden, weende hij zonder ophouden; eindelijk sprak hij: „O mijn kleindochter, Balkis,

leer borduren en met gouddraad stikken, leer matten vlechten voor zeilen, leer schrijven zooals het behoort, opdat wij geen schrijver behoeven te bekostigen, want gij hebt geen moeder meer." Terwijl haar grootvader zoo sprak, stortte hij tranen.

Na eenigen tijd kreeg Balkis een inval en sprak: "grootvaderlief, zoek mij dienstmaagden, het behoeven er maar zeven te zijn om mijn hart op te vrolijken, om mijn oogen te verlustigen en met mij te lachen; zij moeten even groot zijn en er geheel gelijk uitzien; zij moeten even lang zijn, de een niet grooter of kleiner dan de ander; ook moeten zij gelijke kleeren dragen, opdat ik weer opgeruimd worde." Toen hij deze woorden gehoord had, zocht hij de dienstmaagden en na korten tijd vond hij er zeven, geheel gelijk van uiterlijk, terwijl ook haar kleeding niet verschilde, zoodat men ze niet van elkaar kon onderscheiden.

Na eenigen tijd sprak Azoe Sarah: "o koning der geesten, ik ben reeds lang hier, ik brand van verlangen om terug te keeren, het is mij of het gelaat van mijn vorst mij is verschenen, of ik mijn kampoeng heb gezien, ik houd niet op er aan te denken; wat moet ik er aan doen?" Op deze woorden antwoordde de koning der geesten: "als mijn zoon heengaat, dan zal mijn kleindochter geheel ouderloos zijn; wie zal haar dan liefkozen? Uw woonplaats is zoo ver van hier, als mijn kleindochter naar u verlangt, wie zal u dan roepen?" Terwijl zij zoo spraken, hoorde Balkis hen en begon te weenen: "vader, ik wil niet hier blijven." Zij greep hem bij de punt van zijn kleed en wilde zich geen voet van hem verwijderen. Toen sprak Azoe Sarah: "mijn kind, Balkis, ik moet dadelijk weggaan, ik heb iets te halen." Hij deed, wat hij kon om haar tevreden te stellen, maar Balkis wilde niet blijven, zij wilde met alle geweld mee en zei: "grootvaderlief, als mijn vader heengaat, wil ik niet hier blijven." Daarop hernam Azoe Sarah: "mijn kind, ik neem u niet mee, want de koning doet de jonge maagden geweld aan, daarover zou ik mij ongerust maken." Toen hij Azoe Sarah zoo hoorde spreken, hervatte de koning der geesten: "mijn lieve kleinkind, als die koning zoo'n dwingeland is, ga dan niet mee." Maar Balkis antwoordde: "grootvaderlief, spreek niet zoo, niemand kan zijn lot vooruit weten; wat bestemd is om lang te worden, zal niet breken en wat bestemd is om aanzienlijk te zijn, zal niet gering worden; maak u niet ongerust, grootvader, ik laat mij niet terug houden, ik wil onder de menschen verkeereren, ik wil een menschelijke gedaante aannemen, ik ben beschaamd [dat ik nog een boschgeest ben]." Toen hernam de koning der geesten: "o Balkis, mijn kleinkind, uw moeder is reeds gestorven en nu wil ook haar kind weggaan; wie zal u vervangen?" "O grootvader, antwoordde Balkis, het is van ouds de plicht der vorsten een hart te hebben ruim als de open zee [zich niet over kleinigheden te bekommeren]; als gij naar mij verlangt, dan kunt gij mij iedere maand bezoeken."

Toen hij uit deze woorden van Balkis bemerkte, dat het niet mogelijk was haar terug te houden, vond hij het beter haar maar te laten gaan. Nu sprak zij weer: "grootvader, bouw mij een groot huis buiten de stad Saba op de vlakke van Palimpata; zet er kleine gebouwen voor de onderhoorigen bij, omring het

met een aarden omwalling, beplant die met gele bamboe doeri en omgeef die weer met andjiloeang." De vorst der geesten antwoordde: "als het zoo iets betreft, welnu dan zal ik u helpen; ik zal mijn onderdanen gelasten hout in het bosch te gaan vellen; Azoe Sarah moet maar zeggen, hoe groot het moet zijn." "Wat de grootte van het huis aangaat, zei nu Azoe Sarah, het moet tachtig Arabische hastaas lang zijn, veertig hastaas van Jaman diep en zeven manslengten (nagenoeg dertig Perzische hastaas) hoog.

Nu gaf de koning der geesten aan zijn volk last hout te gaan kappen in het woud en het was of al het hout in het bosch oprakte; zij kozen zeer lange, rechte stammen uit en droegen die bij lichte maan weg, opdat de menschen het niet zouden zien. Het huis werd opgezet bij lichte maan, n. bij volle maan, en na drie nachten was het gereed, zoodat er niets aan ontbrak. Ofschoon Azoe Sarah het met zijn werklieden gebouwd had, beteekende het niet veel, wat hij er aan gedaan had, want het huis was des nachts [door de geesten] afgemaakt. De herders dachten: "ofschoon Azoe Sarah het huis gebouwd heeft, het is van zelf ontstaan; het is alsof onze koning zal vervangen, worden." Nu kwamen er allerlei berichten bij den koning, dat Azoe Sarah een groot huis had gebouwd op de vlakte van Palimpata; maar al kwamen deze geruchten den koning ter oore, hij gaf er niet om: "Azoe Sarah is een eerlijk man, ik heb nog nooit kwaad van hem gezien; praat er maar niet meer over, hij is van jongs af een eerlijk man geweest." Daarop zweeg de koning.

Wat nu Balkis aangaat, toen zij vernam dat het huis gereed was, sprak zij: "grootvaderlief, ik hoor dat het huis al klaar is, breng er mij dus heen, opdat ik de menschen kan zien." "Mijn lieve kleinkind, antwoordde daarop de koning der geesten, waarom spreekt gij zoo, wacht toch op uw vader, het is niet goed zich te overhaasten." Op deze woorden zweeg Balkis. Niet lang daarna kwam Azoe Sarah terug; Balkis ging op zijn schoot zitten en zij speelden met elkaar zooals een kat met haar jong, zij liefkoosde hem en deed of zij nog een klein kind was: "grootvaderlief, nu het huis klaar is, geleid er mij heen met het noodige huisraad, gordijnen, falbalaas, hemels, vloermatten, fijne biezen zitnatten, stoelen met groote kussens, bultzakken en kleine matrassen, opengewerkte zitnatten en voetkleeden." Ontelbaar was het huisraad, dat zij meekreeg; zij kreeg al wat haar wenschelijk dacht, zooals vorsten en vorstinnen het gewoon zijn; haar grootvader zou immers niets vergeten, wat zij 's avonds of 's morgens noodig had. Nu stond de koning der geesten op en sprak: "welaan gij allen mijne onderdanen, geleidt mijn kleindochter, gaat met volle maan op weg, ik zal later komen, laat haar vooruitgaan."

Op deze woorden begaf Azoe Sarah zich op weg, gevolgd door prinses Balkis. Allen weenden, toen zij de prinses zagen vertrekken; het was of haar grootvader krankzinnig werd en niet meer wist, wat hij deed: "o mijn kleindochter, lust mijner oogen, vreugd van mijn hart, gij gaat heen en ik moet hier blijven." De prinses liep voort onder het storten van tranen; zij ging op reis naar het huis op de uitgestrekte vlakte en kwam daar spoedig aan. En toen zij nu aan haar huis kwam, wischte zij haar

tranen weg en was verheugd te zien, dat haar woning geheel gereed was. Balkis trad vlug het huis binnen, evenals met den vloed het zeewater in de riviermonding stroomt: „dit huis zal een erfstuk worden, het zal de lust van mijn oogen zijn.” Kort daarop kwam al het huisraad met al wat er verder noodig was, niets ontbrak er aan, haar dienaren en slaven, haar zeven dienstmaagden, geld voor de huishouding en rijst. Wat nu de gesteldheid van haar huis aangaat, er waren de noodige bijgebouwen bij, het was omringd door een aarden omwalling, beplant met gele bamboe doeri en daaromheen met andjiloeang, omheind met poeding ajar emas, met een breeden weg en een groote poort en om zich te verzekeren, wie er binnenkwamen, werd deze bewaakt door krijgslieden; het erf was zoo schoon en zoo netjes onderhouden, dat als men er stofgoud op strooide, dit niet verloren raakte. Het huis was zeer fraai, de kozijnen waren voorzien van lijstwerk en het had uitspringende kamers; het snijwerk was buitengewoon fraai, men zag er figuren als neerhangende akar tjina en allerlei lofwerk, het paalwerk was gedraaid, het had verdiepingen en een uitkijk, waar men 's avonds een luchtje kon scheppen en van waar men kon uitzien, of er een vijand naderde. Het was een groot huis met een planken omwandling, bestreken met kalk, afgezet met rood en afgewisseld met verguldsel, terwijl de ribben van het dak belegd waren met blik. Overigens was het snijwerk van het huis gemaakt door geesten, figuren als verward aaneengeschakelde akar tjina, afgewisseld met kruidnagelbloemen en dooreengestrengelde takken van varens, beschreven en gegraveerd met spreuken, terwijl overal spiegeltjes flikkerden en edelgesteenten tegen elkaar in schitterden als de zon. Wat het inwendige van het paleis aangaat, het had zeven verdiepingen, de eerste belegd met geel koper, de tweede met rood koper, de derde met tin, de vierde met glas, de vijfde met zilver, de zesde met soeasa, de zevende met goud; hier nu was het vertrek van prinses Balkis. Ook de deuren waren voorzien van snijwerk, versierd met lofwerk en met goud ingelegd; de tweede was versierd met snijwerk als bladeren, franjes en kwasten, met sari-moedjaribloemen, met figuren als talang perindoe; (wie verlangt het te zien moet er maar heen gaan). Op de derde waren allerlei lijnen en strepen, ronde en vierkante figuren gegraveerd, hier en daar waren chincesche spiegeltjes aangebracht, schitterend als sterren en overal heen stralende. Op de vierde waren nog meer verschillende figuren gegraveerd, ronde figuren als manen afgewisseld met snijwerk in den vorm van jonge bamboe-uitspruitsels. De vijfde was versierd met allerlei snijwerk, gekruld lofwerk, figuren als neerhangende slangen, afgewisseld met bajam badja. De zesde was bedekt met arabesken, gebogen en rechte lijnen en beschilderd met allerlei vergulde figuren. De zevende eindelijk was ingelegd met goud, diamanten en brillanten, afgewisseld met saffieren en katoogen. God alleen weet hoe schoon de deuren waren, haar schoonheid was onbeschrijfelijk, alle werklieden van den koning der geesten hadden er aan gewerkt; geen paleis kon er mee vergeleken worden, het was zoo schoon, als men het zich slechts in den droom kan voorstellen, en het had zijn evenbeeld niet; het had ramen in het dak, werden zij over dag geopend, dan schitterden zij als de zon; werden zij des nachts geopend, dan schitterden zij als de maan. Het

huis was van binnen behangen met groote en kleine muurkleeden, stukken doek waren als hemels naast elkaar gespannen, er lagen stapels kleine en groote kussens, kleine bultzakken waren geregeld op elkaar gelegd en eveneens groote bultzakken; er waren een aantal opengewerkte zitmatten, voetkleeden lagen uitgespreid en eveneens vloermatten; ook waren er chineesche waaiers klaar gelegd, opdat wie het te warm had, zich zou kunnen afkoelen; olie en kammen waren eveneens gereed gezet, opdat als men zich wilde kappen, men een kam zou hebben; dat is een bewijs van rijkdom. Wat het eetservies betreft, er waren een aantal presenteerbladen en bakken, stapels fijne schotels, allerlei kopjes, trekpotten en waterkannen in menigte, kortom wat er in huis was, was ontelbaar. Als prinses Balkis at, dan werden er twee maal zeven schaaltes klaar gezet met allerlei spijzen er op; niets ontbrak haar, want zij had den koning der geesten tot grootvader; mocht er iets ontbreken, dan werd het maar gehaald. Wat het eten der prinses aangaat, haar rijst werd netjes op haar bord uitgespreid; ook had zij verschillende soorten van dranken. (Een schaalte met krokodilleneieren: het leven op aarde is niet bestendig); rijk of arm is eigenlijk hetzelfde; zij nu we dood, dan deert het ons niet meer; (veertien schaaltes worden klaar gezet, dan kan men uitkiezen, wat men het liefste heeft); de rijkdom op aarde is niet bestendig en het stervensuur kan men niet bepalen; (de dienstmaagden aten gezamenlijk en dischten zich om beurten nog meer rijst op); vele vorsten wilden met haar huwen, maar alleen Soeleiman was bestemd haar echtgenoot te worden. De prinses had allerlei welriekende oliën, muskusolie en olie van Djoedah; vroeger aanbad zij de zon, maar later den eenigen god. In haar vertrek had zij kleine en vierkante en verder geborduurde bultzakken; geen vorst op aarde was bestemd tot haar echtgenoot dan Soeleiman; groote kussens lagen op elkaar en daarboven driekante kussens; van haar jeugd af, tot zij volwassen was, was zij slechts aan Soeleiman toebedacht. Verder had zij niet dan overschoone kains, zijden kains voor 's morgens en 's avonds; voor niemand was zij bestemd dan voor hem alleen. Zij had kain adjoeng sarat, kain manggala en kains met allerlei figuren er op; lang bleef zij ongehuwd, misschien zou zij spoedig de vrouw worden van Soeleiman; bovenkains, onderkains en verder dikke kains; van haar jeugd af tot zij volwassen was, hielden zij hun woord; bovenbaadjes, onderbaadjes en verder fluweelen baadjes; vele vorsten kwamen haar bezoeken, maar alleen Soeleiman was bestemd tot haar echtgenoot. Zij had holle armbanden en braceletten en boven haar enkels zilveren ringen; ofschoon zij vele slavinnen bezat, was haar vertrouwing een pauw; zij had zilveren ringen en ringen van soeasa en verder ringen, die een geheime tooverkracht bezaten; hei pauw, lieg haar niet voor; maar zeg haar steeds de waarheid. Wanneer de avond gevallen was, dan werden tweemaal zeven lampen aangestoken; er zijn vele vorsten in de wereld, maar Soeleiman was haar het meest genegen. De prinses had het in haar paleis zoo aangenaam, of zij in den hemel was; gedurende een geheele maand verliet zij somtijds geen enkele maal het huis om naar het erf te gaan, zoo ingetogen zedig was zij. En wat haar erf aangaat, daar waren vele bloemperken.

Eens nu midden op den dag, toen de herders reeds naar huis waren gegaan, sprak de prinses: „komaan mijne dienstmaagden, laat ons bloemen gaan plukken, de bloemen van gisteren zijn verwelkt, laat ons met elkaar naar den tuin gaan.” (Prinses Balkis had een ivoren kam, de dienstmaagden een van schildpad); geen vorst was waardig haar echtgenoot te worden behalve Soeleiman, de profeet Gods. Nu gingen zij gezamenlijk naar den tuin, de prinses gevolgd door haar zeven dienstmaagden, evenals de maan omringd is door de sterren. Zij plukten allerlei bloemen in den tuin; vroeger leefde zij inderdaad in het bosch, nu woonde zij werkelijk te Saba. Zij wikkelden de bloemen, zooveel als er noodig waren voor een krans, in een fijnen doek; vroeger had zij het lichaam van een geest, later dat van een mensch. Daarop namen zij de bloemen mee om er kransen van te vlechten, als de avond zou gevallen zijn; kort geleden hield zij nog haar verblijf in het woud en nu verkeerde zij onder de menschen.

Er was een herder, die schulde voor de warmte der zon en niet door de maagden bemerkt was; de herder keek op en zag de prinses, die naar den tuin was gegaan; hij stond verbaasd, toen hij de schoonheid der prinses zag, zoodat hij het touw losliet, waaraan hij zijn kameel vast had; hij wist niet wat hij deed en dacht er niet aan, of zijn heer vertoornd op hem zou zijn. Toen dacht hij bij zich zelf: „dit is de dochter van Azoe Sarah, als de koning van Saba het hoort, dan zal hij de prinses zeker voor zich nemen.” Nadat de prinses de bloemen geplukt had, keerde zij naar huis terug en ook de herder ging weer op weg en toen het avond was geworden, gaf hij den koning bericht: „o heer, mijn meester, ik heb iets gezien en zal geen onwaarheid vertellen; Azoe Sarah heeft een dochter, die buitengewoon schoon is, schoon als de volle maan; nooit heeft zij haar gelijke gehad, haar evenbeeld bestaat niet op aarde. Luister o vorst, ik vertel u de waarheid: (neem een gewicht en een weegschaal, wij willen naar de markt gaan); die maagd is zoo schoon, of zij geschilderd was. Luister o vorst, toen ik haar zag: (er wordt katoen gepland op het dijkje, van de katoen wordt een klos gemaakt en hiervan garen); mijn kameel is losgeraakt, zoo verbaasd was ik over de schoonheid der prinses. (Neem padi, die reeds vrucht draagt, om die in de vasten te eten, de vasten in de boelan hadji); toen de prinses in haar huis teruggekeerd was, dacht ik aan mijn kameel, maar die was er niet meer.” Toen de vorst deze woorden hoorde, sprak hij: „jongeling, hebt gij geen onwaarheid gesproken? hoe groot is die maagd? zeg het mij.” Daarop antwoordde de herder: „o vorst, mijn meester: (de groote klok van den vorst wordt geluid en ook het geluid van de gong weergalmt); indien ik u onwaarheid vertel, dan onderwerp ik mij aan iedere straf, die gij mij oplegt; wat den leeftijd dier maagd betreft, zij ziet er uit, of zij reeds huwbaar is.”

Toen de vorst dit bericht gehoord had, werd hij onrustig en sprak: „volgt mij allen, mijn onderdanen, ik wil Azoe Sarah om de hand zijner dochter vragen.” Nu begaf hij zich op weg, weldra kwam hij aan de woning van Azoe Sarah en sprak: „wie heeft dit buitengewoon fraaie huis gebouwd, mijn mantri Azoe Sarah, wie is de bouwmeester

van dit huis, zeg het mij." De koning van Saba toch was verbaasd, toen hij de schoonheid van het huis zag. „O mijn vorst, antwoordde Azoe Sarah, dit huis is gebouwd door geesten, de koning der geesten heeft mij geholpen; ik heb zijn jeugdige kleindochter meegebracht, dit is het huis van mijn dochter, door geesten gebouwd." „Wel Azoe Sarah, hernam de koning, waarom spreekt gij zoo? zeg mij de waarheid, waarom houdt gij uw dochter verborgen, ik wil met haar huwen." Toen antwoordde Azoe Sarah: „O mijn vorst, het meisje is waarlijk nog jong, zij kent nog geen manieren." „Bedenk, mijn mantri Azoe Sarah, hervatte de koning, dat ik mij niet laat weerstreven; hebt gij nog niet ondervonden, hoe ik ben?" Toen zei Azoe Sarah: „O mijn koning, ofschoon gij zoo vertoornd spreekt, geef mij drie dagen uitstel, dan kan ik mijn dochter polsen."

Toen hij deze woorden gehoord had, keerde de koning van Saba terug, nadat hij een uitstel van drie dagen had toegestaan. Nu ging Azoe Sarah weer in zijn huis ontstemd van gemoed en met een gelaat bleek van onrust; de prinses glimlachte, toen zij haar vaders vrees zag. „Balkis, sprak nu deze, o mijn kind, wat raadt gij mij, de koning van Saba is uw hand komen vragen en zijn aanzoek kan niet worden afgewezen." Op deze woorden antwoordde Balkis: „vaderlief, hoelang hebt gij uitstel gekregen; ik zal wel raad schaffen, maak u niet ongerust, vader." Toen hernam Azoe Sarah: „ik heb maar drie dagen uitstel gekregen, hij wilde mij geen langer toestaan." „Welaan vader, sprak Balkis weer, ik zal hem een brief schrijven, of ik zijn aanzoek wil aannemen of niet." Nu ging Balkis naar de bovenste verdieping van het paleis om te schrijven en terwijl zij daarmee bezig was, kwam er een brief van den koning van den volgenden inhoud: „deze brief komt van den koning van Saba, die met prinses Balkis wil huwen; wijs mijn aanzoek niet af, indien gij mij teleurstelt, zal ik uw huis verwoesten; ik brand van begeerte naar u, al wat gij verlangt, zal ik u geven." Ondertusschen kwam ook de brief der prinses gereed, die aldus luidde: „O mijn vorst, indien gij het werkelijk meent, breng mij dan velerlei schoone dingen, waarmee men kinderen kan vleien, want ik ben nog een klein meisje, dingen geschikt om mij te vermaken en kleeren zooals vorstenzonen en prinsessen ze dragen; zend mij zooveel als zeventig man kunnen dragen, het blijft toch alles het uwe;" zoo stond er in den brief.

Toen de vorst vernam, wat er in den brief geschreven was, werd hij vervuld van hoop, dat hij het groote huis krijgen en nog gelukkiger zou worden. Nadat de brief beantwoord en de bepaalde dag gekomen was, sprak de koning van Saba: „verzamelt u, al mijne onderdanen en volgt mij, ik ga huwen met de dochter van Azoe Sarah; neemt ook uwe wapenen mee en als Azoe Sarah weigert, gebruikt dan geweld tegen dien man." Voor nog de koning was aangekomen, sprak Balkis: „vaderlief, maak u niet ongerust, laat den vorst beloven, dat hij alleen zal binnenkomen; sta niet toe, dat hij met zijn gevolg naar binnen gaat; zeg, dat ik anders bang word, ik zal wel een uitweg vinden."

Nauwelijks had Balkis gesproken, of de vorst kwam; de geheele vlakte raakte bedekt met menschen toegerust met allerlei wapenen, met stokken en pieken, met geweren

en snaphanen, duizenden waren gewapend met bogen, velen droegen ijzeren maliënkolders, velen hadden sabels en zwaarden; er waren een aantal vrouwen met sikkels in de hand, terwijl de kinderen de handen vol zand hadden; het was een menigte talrijk als een zwerm bijen. Azoe Sarah begon te beven, toen hij dit zag en wist niet wat te doen. Toen sprak de koning van Saba; „welnu, mijn mantri Azoe Sarah, de afgesproken dag is daar, laat mij nu huwen.” „O mijn koning, antwoordde Azoe Sarah, luister naar mijn verzoek, indien gij wilt huwen, ga dan niet met uw gevolg naar binnen, anders zal het meisje bang worden.” Op deze woorden hernam de koning van Saba: „hoe is het Azoe Sarah, waarom spreekt gij zoo, ben ik niet een machtig vorst, waarom wilt gij mij de wet stellen?” Terwijl hij dit toornig zeide, kwam er een zendeling van Balkis, die sprak: „O koning, prinses Balkis heeft mij gezonden, als gij met uw gevolg binnenkomt, dan zal de prinses wegvliegen, zij is de kleindochter van den koning der geesten.” Op deze woorden bleef de koning in gepeins verzonken; toen dit een oogenblik geduurd had, bedacht Balkis een list, terwijl de koning nog stond te peinzen en sprak: „mijn zeven dienstmaagden, haalt zeven mandjes, vult ze met stofgoud, neemt welriekende olie en zeven borden met lekkernijen benevens water, om den koning te onthalen; gaat ieder afzonderlijk staan en wanneer de koning binnenkomt, giet dan die olie op hem, strooit het stofgoud uit, waar de koning den voet moet zetten, geeft hem een bord gebak te eten en bewijst hem de eer, die hem verschuldigd is.”

Ondertusschen werd alles in huis gereed gemaakt, niets werd vergeten; de muurkleeden waren alle neergelaten, het verhemelte van doek was versierd met falbalaas, bultzakken waren overal uitgespreid, voetkleeden waren op elkaar gelegd, kleine kussens waren netjes opgestapeld, kleine matrassen lagen naast elkaar en groote in een rij langs den wand; men kan zich geen denkbeeld maken van wat er al in huis was; wat men nooit gezien had, zag men daar. Toen nu alles gereed was, sprak de koning van Saba: „welnu Azoe Sarah, ik zal naar binnen gaan, houd mij niet langer op, want het is reeds middag.” Nu antwoordde Azoe Sarah: „O mijn koning, ga dan alleen naar binnen, maar niet met uw gevolg.” De vorst stond op, outzagwekkend als een olifant; hij was rijk gekleed, overal schitterden diamanten en brillanten en zijn vingers waren bedekt met ringen. Na een oogenblik ging de koning naar binnen; de dienstmaagden zaten ieder voor een deur; toen nu de koning de deuren gesloten vond, sprak hij: „waarom zijn de deuren gesloten, ben ik niet uw vorst?” Nu duwde hij tegen de deur, deze kraakte en vloog open; de koning van Saba trad binnen en terstond hield hem een dienstmaagd staande, die hij voor prinses Balkis hield. De dienstmaagd bleef staan met een bakje in de rechter- en een bordje in de linkerhand; zij nam den koning bij zijn kain en begoot die met wonderwelriekende olie. Toen sprak zij: „ga een oogenblik zitten, o koning, eet eerst wat, het is middag en gij schijnt honger te hebben.” „De koning van Saba zette zich neer en at van het gebak; het was of hij werkelijk honger had. Hij at een bord gebak leeg en nu scheen hij verzadigd te zijn.

De koning bedacht zich een oogenblik en stond op; nu herinnerde de dienst-

maagd zich den last der prinses en strooide haar mandje met stofgoud leeg, waar de koning den voet moest zetten. De vorst ging verder, duwde de tweede deur open en zie daar stond weer een dienstmaagd, in de rechterhand met welriekende olie, in de linker met een klein bord; zij nam de kain van den koning, bestreek die met olie en sprak: „o mijn vorst, ga hier een oogenblik zitten, mijn koning, hier is een weinig gebak om u tot versnapering te dienen.” De koning zette zich neer en at het gebak op; zoo had hij twee borden met gebak op. De vorst was verbaasd en wist niet wat te denken, toen hij zag, dat de beide dienstmaagden even groot waren: „dit lijken wel tweelingen, zij verschillen niets, ook haar kleeren zijn geheel gelijk.” Toen stond de koning op, de dienstmaagd dacht aan den opgedragen last en strooide het stofgoud uit, waar de koning van Saba den voet moest zetten; deze deed een schrede en er bleef veel goud aan zijn voeten kleven, zoodat hij verbaasd bij zich zelf dacht: „die prinses Balkis is toch heel rijk.”

De koning van Saba ging weer verder en duwde de derde deur open en weer stond daar een dienstmaagd, wier beide handen gevuld waren. Zoodra de koning binnen getreden was, nam zij zijn kain, begoot die met olie en sprak: „o mijn vorst, ga een oogenblik zitten, hier is een weinig gebak om u tot spijs te dienen.” Hij ging zitten en at van het gebak; nu had hij reeds drie borden op. De koning was verwonderd en stond versteld, toen hij de dienstmaagden zag, die alle even groot waren: „dit schijnen wel drielingen, er bestaat geen het minste verschil tusschen haar en ook haar kleeren zijn geheel gelijk.” De koning stond nu op, de dienstmaagd dacht aan den opgedragen last en strooide het stofgoud, waar de koning van Saba den voet moest zetten. Deze deed een stap en weer bleef er veel goud aan zijn voeten kleven, zoodat hij bij zich zelf dacht: „prinses Balkis moet toch heel rijk zijn.”

Nu schreed de koning weer voort en duwde de vierde deur open; weer stond een dienstmaagd daar, wier beide handen gevuld waren; toen nu de koning was binnen getreden, nam zij zijn kain, begoot die met olie en sprak: „mijn koning, zet u een oogenblik neder, ik heb hier wat gebak om u tot spijs te dienen.” De koning ging zitten, hij nam een bord met gebak en at het leeg; nu had hij vier borden met gebak en drie poffertjes op. De koning stond verbaasd, toen hij de vier dienstmaagden zag, die geheel gelijk waren, als waren zij vierlingen. Hij stond op, de dienstmaagd dacht aan het bevel, dat haar gegeven was en strooide het stofgoud uit, waar de koning van Saba den voet moest zetten; veel goud bleef aan zijn voeten kleven, zoodat hij verwonderd was, omdat er reeds vier bakjes met goud waren leeg gestrooid en hij dacht bij zich zelf: „wat is prinses Balkis rijk.”

Nu stootte hij de vijfde deur open en trad het vertrek binnen; daar stond op nieuw een dienstmaagd, die den koning tot bij de deur te gemoet kwam en de punt van zijn kain nam, terwijl zij een sehaaltje buitengewoon welriekende olie in de hand hield, waarvan de koning bedwelmd begon te worden. Nu sprak de dienstmaagd: „ga een oogenblik zitten, o koning, hier is een weinig spijs, gij schijnt honger te hebben, het is reeds laat.” De koning van Saba zette zich neer, de dienstmaagd plaatste een bord

voor hem en hij at er van, hij at vijf sneden gebak en twee poffertjes. De vorst bleef een oogenblik in gedachten verzonken, toen keek hij naar achter, daar stonden de vier andere dienstmaagden en alle vijf waren zij geheel gelijk, zonder het minste verschil. Toen dacht hij bij zich zelf: „deze vrouwen zijn geheel gelijk, het schijnen wel vijfingzusters.” Nu stond hij op, de dienstmaagd dacht aan den haar opgedragen last en strooide een mandje met stofgoud neer, waar de koning den voet moest zetten; deze stapte voort en er bleef veel goud aan zijn voetzolen kleven; zijn verbazing nam nog toe, nu er vijf mandjes met goud uitgestrooid waren en hij dacht bij zich zelf: „die prinses Balkis is heel rijk.”

Hij duwde de zesde deur open, daar stond weer een dienstmaagd, die olie in de rechter- en een bord in de linkerhand hield; toen zij den koning zag komen, naderde zij hem, begoot hem met welriekende olie, waardoor de koning nog meer bedwelmd werd, zoodat hij onder het gaan waggelde. Toen sprak de dienstmaagd: „O mijn koning, ga een oogenblik zitten, het schijnt, dat gij honger hebt, hier is een weinig spijs voor u in plaats van de middagrijs.” Op het hooren van deze woorden ging de koning zitten, het eten werd voor hem gereed gezet en hij at een brood en een poffertje. Nadat hij gegeten had, wilde hij opstaan en nu nam zijn verbazing nog meer toe, toen hij zag, dat er zes geheel gelijke dienstmaagden waren, die niets hoegenaamd verschilden: „het lijken wel zeslingzusters; maar hoe is dat mogelijk, tweelingen ja dat kan.” Terwijl nu de koning opstond, dacht de dienstmaagd aan wat haar opgedragen was en strooide haar mandje stofgoud uit, waarvan veel aan 's konings voeten bleef kleven en deze dacht bij zich zelf: „die prinses Balkis is zeker heel rijk, zes mandjes met goud zijn er uitgestrooid, zij is werkelijk rijk.”

De koning van Saba liep nu door en duwde de zevende deur open; zoo kwam hij in het verblijf van Balkis; ook daar zat een dienstmaagd, zedig en ingetogen op een kleedje met paalen bezet, op een zitmatje met goud doorweven; allerlei zijden kleeden lagen op elkander, andere kains hingen boven elkander, zoodat de randen uitstaken, evenals sirihbladeren op elkaar gelegd worden; weer andere waren dooreengestregeld tot guirlandes. Er hingen muurkleeden [goudkleurig] als de avondwolken [bij ondergaande zon] met falbalaas [schitterend] als de sterren in den nacht, waarvan de kwasten heen en weer slingerden, als de wind er mee speelde; er lagen vloermatten van fijne biezen en daarop opengewerkte zitmatjes; (de koning was als een sperwer, die op een pas ontloken bloem neerschiet). De koning zette zich neer op een bultzak, waarop zitmatjes boven elkaar gelegd waren; het was hem, of de dag nacht was geworden, maar hij zag prinses Balkis niet; de zeven dienstmaagden zaten tegenover den vorstelijken bruidegom, terwijl zijn hart dobberde tusschen hoop en vrees, een bewijs dat hij zijn doel niet zou bereiken. Er waren twee stoelen gereed gezet, de eene voor den koning; zijn hart klopte hevig van vrees dat, wat hij zich voorgenomen had, niet zou gelukken. De koning wist niet, wat te denken, want alle zeven waren geheel gelijk; alle zeven zaten zij daar en hielden ieder een mandje in de hand; het was of de dienstmaagden glimlachten, want de koning was gekomen, maar de prinses verdwenen. Er werd gebak voor hem

opgedischt, maar de koning was ongerust; de zeven dienstmaagden deden alle hetzelfde, terwijl de prinses zich boven in het huis verborgen had; de dienstmaagden zaten ver van elkaar ieder op een stoel, terwijl zij ieder een sirihdoos in de hand hadden en de koning raakte geheel verward, als hij haar aanzag. Hij deed niets dan eten en drinken, terwijl Balkis slechts naar hem keek; haar plan was den koning te bedwelmen en zij rekende de onkosten niet. Het hart van den koning was niet gerust, daar de eene stoel onbezet bleef; de prinses hield zich schuil en de koning sprak in zijn verlegenheid geen woord. Hij had allerlei gebak gegeten en allerlei dranken gedronken, maar de prinses liet zich niet zien en de zeven dienstmaagden glimlachten voortdurend. De koning zat op een stoel tegen een groot kussen geleund; hij wist niet meer, wat hij deed, de oogen schemerden hem van het zien naar de dienstmaagden. Lang zat de koning van Saba daar, hij was bedwelmd geraakt door het eten en drinken; wanneer dranken door geesten bereid gedronken worden, dan wordt ieder zonder onderscheid er bedwelmd door.

Na eenigen tijd daalde de prinses neer, zij kwam te voorschijn uit haar schuilplaats, rijk gekleed, onvergelykelyk schoon, haar gelaat was als de zon, het gerammel van haar holle armbanden weerklonk, begeleid door het geluid van haar holle ringen; de paarden kwasten van haar kain sloegen tegen elkaar en de zoom van haar fijn fluweelen kleed ritselde over den grond; over die fluweelen kain had zij een kain adjoeng sarat en de franjes aan haar buikband, een fijne zijden sjerp, sloegen tegen elkaar; kraalsnoeren hingen los neer langs haar hals, kralen als diamanten en brillanten; op haar voorhoofd had zij een gouden sieraad, sariboelan geheeten, in den vorm van de maan, als zij drie dagen oud is; nog had zij een hoofdversiersel, kandai anak dara genaamd; een gouden haarband was om de haarwring gevlochten, zij had gouden soebangs in de ooren, soebangs gemaakt van zuiver goud; (wel had de prinses veel goud, maar het goud heeft geen nut na den dood); zij had diamanten ringen gemaakt door Javaansche werklieden; (haar lichaam was zeer schoon, als zij geen lichaam had, hoe zou zij dan kunnen leven); zij had juweelen ringen van Chineesch maaksel; (op aarde is rijkdom noodig, is men arm, dan heeft het leven geen waarde). De prinses ging naast den koning zitten evenals de maan naast de zon en geen vrouw kon met haar vergeleken worden. De koning van Saba zag op en zijn oogen begonnen te schemeren; toen hij de dienstmaagden zag, was dit reeds het geval, hoeveel te meer nog nu hij Balkis zag; zij had maar een gebrek, zij had haar op haar kuit, maar deze waren omwonden met rood zijden damast. Prinses Balkis zat eerbiedig met de handen gevouwen tegenover den vorst en zei tot de dienstmaagden: „haalt spijzen voor den koning, mijn zeven dienstmaagden, spijzen zooals ze gebruikt worden door vorsten en edelen; er is nog een gerecht klaar gezet om door den koning gegeten te worden.” Op deze woorden stonden de dienstmaagden op en brachten de gerechten; zij plaatsten bladen met zilver en schotels met goud belegd in het midden en over de schotels lagen dekkleedjes bezet met diamanten schitterend als sterren. Toen de dekkleedjes weggenomen waren, zag men er allerlei gebak opgestapeld, waaruit men naar hartelust kon kiezen; gebak in den vorm van bloemen, bloemen van allerlei

kleuren, boenga tjina en tandjoengbloemen, aangenaam van smaak en zoet als honig, gedeeltelijk warm, gedeeltelijk koud en verfrisschend als rozewater, prikkelend en geurig als de koemajabloem; er waren alle soorten, die men bedenken kan; dat gebak was gemaakt door de verstandige dienstmaagden en het had maar één gebrek, het bedwelmd. De koning van Saba at er van en allen verzamelden zich om hem, terwijl hij at en dronk; toen hij nu gegeten en gedronken had, raakte hij geheel bedwelmd, terwijl hij een branderig gevoel kreeg over zijn geheele lichaam; allen aten zij er van, maar alleen de koning was bedwelmd; nu gleed de koning achterover tegen een groot kussen, zoodat zijn kroon afviel; de dienstmaagden begonnen eerst te glimlachen en lachten daarna hardop; ofschoon zij lachten, toch haalden zij Chineesche waaiers, namen er ieder een en waaiden er rechts en links mee, want men moet eerbiedig zijn jegens een vorst, men moet een weinig beleefd zijn en een vorst niet met minachting behandelen.

Na eenige oogenblikken sprak nu prinses Balkis „mijn dienstmaagden, haalt uit de kist den dood aanbrenghenden doek;” die doek werd nooit gebruikt, hij was een erfstuk van den koning der geesten, wie hem omsloeg, moest sterven. Op dit bevel haalden zij den noodlottigen doek en sloegen hem over den vorst; deze verloor zijn bewustzijn en rolde neer. Toen zij dit zag, sprak Balkis; „mijn dienstmaagden, mijn vergiftigd dolkmes ligt tusschen het gebak, wij zullen den koning van Saba dooden, haalt een kom en vangt zijn bloed op; komt bij elkaar staan, houdt gij zijn armen en beenen vast; dit is het hem toebeschikte deel, ieder toch ondergaat het lot, dat voor hem vastgesteld is.” Nu nam zij haar dolkmes en sneed den koning het hoofd af; het bloed werd in een kom opgevangen, toen het hoofd van den romp gescheiden was. Een oogenblik later namen zij een gelen doek, wikkelden het hoofd daarin en nu sprak de prinses; „werpt het lijk van den koning weg, gij mijn dienstmaagden, brengt het ver van hier.” De dienstmaagden maakten zich gereed om dit bevel uit te voeren en wierpen het lijk van den koning weg, zonder dat iemand het zag en nu gaf Balkis last, dat haar vader zou boven komen; die zendeling sprak: „ga naar binnen, Azoe Sarah, de prinses verlangt, u te ontmoeten.”

Toen nu Azoe Sarah het huis was binnengetreten en het afgehouden hoofd zag, begon hij te glimlachen, maar beet zich terstond op den vinger en bleef in gedachten verzonken staan, niet wetende of hij verblijd dan ongerust zou zijn; dat de koning dood was, vond hij goed, maar het was nog niet zeker hoe de menigte er over zou denken, of men er boos over zou zijn of niet. Balkis zag haar vader peinen en begon te glimlachen: „vaderlief, waarom maakt gij u ongerust, wij weten niet of het goed of kwaad zal afloopen, niemand weet, wat hem boven het hoofd hangt; kom vader, geef de menschen te eten, zij hebben honger, zij hebben nog niet gegeten.” Azoe Sarah ging nu weer naar beneden en beval eten op te dragen; een aantal bladen en schalen werden gereed gezet, voorzien van bakjes en betelschaaltjes met sirih en pinang, zoodat er niets aan ontbrak; de menigte was ontelbaar, huis en erf waren vol, de geheele vlakte was overal vol. Zij werden opgeruimd van hart, toen zij den rijkdom

der prinses zagen; niemand was er, die een aanmerking maakte, allen roemden haar: „nog nooit is zulk een feestmaal aangericht, de prinses is schatrijk, haar grootvader is de koning der geesten, wij kunnen ons niet met haar gelijk stellen, Azoe Sarah is een gelukkig man.”

Nadat zij gegeten hadden, ging Balkis naar beneden, zij bleef staan en sprak van achter een doorschijnend gordijn: „gij allen, de acht penghoeloes, de twaalf mantris, gij allen krijgslieden en anderen, onze koning gelast, dat al uw vrouwen en dochters hier zullen komen om dienstmaagden van den koning te worden, wie uwer onwillig is, die zal den toorn van den koning ondervinden.” Toen zij deze woorden hoorden, verdween hun opgeruimdheid en een der oudsten sprak: „mannen bemint gij uw koning meer dan uw leven? Onze koning wordt hoe langer hoe meer een dwingeland, wat hebben wij zoo aan ons leven? (Het gras groeit hooger dan de padi, neem een handvol [korrels], dan zullen wij die poffen, doe ze in een wit kommetje); het is beter te sterven, dan zoo te leven, beter dat ons geheele gebeente verbleekt [in het graf], dan dat alleen onze oogen dof worden [van het weeneu]. Op deze woorden begonnen de krijgslieden luid te schreeuwen, er ontstond een algemeen rumoer, ieder greep naar de wapenen en de oudste sprak: mannen, als de helft van ons gedood is, dan zal het zwaard van den vorst bijna stomp zijn.” Nu hieven zij een geschreeuw aan luid als het gerommel van den donder, zij die konden schermen, zwaaiden met hun zwaarden, zij sprongen met hun schilden heen en weer, zij drilden hun lansen in een kring, dansten met hun klewangs rond en schoten in menigte hun geweren af; de vrouwen hadden haar sikkels in de hand, de kinderen namen steenen; talrijk als een zwerm bijen waren die mannen, die een ouden wrok koesterden.

Nu sprak de oudste: „o prinses Balkis, indien de koning dat werkelijk bevolen heeft, laat hem dan hier komen of laat ons het huis binnengaan.” Mannen, antwoordde daarop Balkis, de koning slaapt, het is mij onmogelijk hem te wekken; wat gij echter verlangt, zegt het mij.” Toen hernam de oudste: „o prinses Balkis, wij willen allen sterven; (padi is beter dan storm; de pandan moet niet omvallen); beter te sterven, dan te leven in ellende. Welaan, prinses, geef ons gelegenheid om naar binnen te gaan.” „Mannen, hervatte Balkis weer, gaat het huis niet binnen; het is niet mijn doen, maar dat van uw koning; indien gij allen naar binnen komt, zal mijn huis vernield worden; en wat uw begeerte aangaat, uw koning te dooden, de koning kan niet [door u] vermoord worden, misschien zoudt gij gods toorn ondervinden; maar wilt gij dat ik uw koning vervange, dan zal ik u een uitstekend rechtvaardig vorst zoeken.” Toen antwoordden allen: „o prinses, wanneer gij wezenlijk meent wat gij zegt, ons is één wensch van u duizendmaal welkom, als gij er een middel op weet; maar wat gij gezegd hebt, dunkt ons onmogelijk, den koning te vervangen, terwijl hij nog leeft.”

Daarop sprak Balkis: „mannen, wat uw koning aangaat, hij is in mijn macht.” „O prinses, was het antwoord der menigte, al werd ook een kind koning, mits hij rechtvaardig regeert, wat zouden wij er tegen hebben; al zou een vrouw over ons

heerschen, dat is ons onverschillig, als zij maar rechtvaardig is in haar bestuur.” „Welnu dan mannen, hervatte Balkis, ik heb een rechtvaardige prinses in mijn huis, die waardig is vorstin te worden; is zij onrechtvaardig, dan worde zij vervangen, aarzelt dus niet. Wat den koning van Saba betreft, die is voor mijn verantwoording, als hij moet sterven, dan zal ik hem doodden; moet hij blijven leven, dan zal ik hem in de gevangenis werpen.” Toen riep de menigte: „o prinses, dan vragen wij, als het mogelijk is, dat hij sterve.” „Als gij werkelijk meent, wat gij zegt, sprak daarop de prinses, komt dan allen bijeen, opdat ik uwe woorden hoore.” Nu riep de menigte: „indien de koning van Saba dood is, dan zal alles, wat gij goed vindt, ook ons goed zijn, wij zullen ons niet verzetten.” Toen sprak prinses Balkis: „ik behoor uw vorstin te worden, wie uwer het niet goedvindt, die zegge het ronduit.” „Indien prinses Balkis onze koningin wordt, hernam weer het volk, dan zal dat ons allen aangenaam zijn, dat zweren wij allen.” Daarop zei Balkis weer: „indien gij het werkelijk goed vindt, zweert dan allen.” Op het hooren van deze woorden zwoeren zij allen bij hun kinderen en nakomelingen en bij hun oogst, zoodat Balkis overtuigd was en sprak: „welaan mannen, wacht een oogenblik, dan zal ik iets halen.” Daarop ging zij naar binnen.

Na een oogenblik kwam de prinses terug met den gelen doek, waarin het hoofd des konings was, en sprak: „komt gij allen bij elkander en opent dezen gelen doek.” Op deze woorden opende men den gelen doek en ontdekte het hoofd des konings; de krijgslieden hieven een vrolijk gejuich aan, wie medelijden hadden weenden, maar de groote hoop lachte luid. Nu sprak de prinses: „wat hebt gij zoo even gezegd? indien gij werkelijk verlangt, dat ik uw koningin word, huldigt mij dan in zooals de gewoonte is.” Toen zij deze woorden gehoord hadden, maakten de krijgslieden zich gereed, het volk juichte luidkeels, de rijkstrom werd geslagen, de groote paal [met de rijksinsignien] werd opgericht, de handtrommen werden geroerd, pauken en bekens weerklonken, kanonnen en geweren werden afgevuurd, de geweren gezamenlijk, de kanonnen stuk voor stuk; (prinses Balkis had gewonnen en de koning van Saba verloren). Nu schreeuwden de krijgslieden en maakten rumoer, of het de dag des oordeels was, zoodat men de ooren met watjes dichtstopte om niet doof te worden. Zeven dagen en zeven nachten bleef het volk feestvieren: „wij hebben nu een koningin, die ons geen boeten zal opleggen, zij heeft het geld voor het scheppen, niets is er, wat haar ontbreekt.” Zoo was dan Balkis koningin geworden en iedereen was tevreden, nergens hadden meer ongeregelheden plaats; wie mager was, werd vet, rustig kon men den kost verdienen; de slimmen onderdrukten de anderen niet, de machtigen deden niemand geweld aan, zoodat men haar om strijd prees.

Weldra verspreidde zich in Jaman het gerucht, dat de koning van Saba om het leven gekomen was, gedood door een vrouw Balkis genaamd, de dochter van een mantri Azoe Sarah geheeten en dat zij nu koningin was geworden, dat zij hoogst rechtvaardig regeerde, zoodat wie mager was vet en wie in moeielijkheden verkeerde welvarend werd; men kon ongehinderd overal heen gaan; wie veroordeeld was onthoofd

te worden, die werd onthoofd, wie ter dood veroordeeld was, werd ter dood gebracht: de straf kon niet veranderd worden; zoo werd men bang om te stelen, de huisdeuren werden niet op slot gedaan, de hekken der veekralen werden niet afgesloten, het landbouwgereedschap bleef op het veld liggen en werd nooit naar huis gebracht; de kameelen, die te huis werden verzorgd, bleven op het erf, die op het veld graasden, bleven buiten en nooit raakten zij weg; gebeurde dit al eens, dan zocht men ze terug; de ongetrouwde vrouwen gingen gerust alleen over den weg en vreemden kwamen van verre handel drijven. Er waren veel koningen in Jaman, maar allen onderwierpen zich aan haar; en de prinses was schrander en voorzichtig en als zij een vonnis velde, weerspraken de verstandigsten haar niet, want zij begreep de zaken dadelijk. Velen kwamen haar bezoeken; de prinses zat dan op haar zitmat, waarvan er zeven op elkaar gestapeld waren; zij had inkt en papier, zijde en gouddraad en chineesche naalden bij de hand, tegenover haar zaten haar dienstmaagden, evenals de maan omringd is door de sterren; dag en nacht hield zij zich zoo bezig, niet met het doel om [haar werk] te verkoopen, maar tot tijdverdrijf en om de jonge meisjes te leeren. Negentien volle jaren regeerde Balkis, zonder dat zij iets deed, dat verkeerd was; haar bestuur was krachtig, zoodat niet alleen het ontzag, maar ook de liefde voor haar bij haar onderdanen toenam; vele vorsten wilden met haar huwen, maar durfden het niet te zeggen. Zij was uiterst zedig en ingetogen, jammer dat zij een ongeloofige was en de zon aanbad.

De prinses had een pauw, waarmee zij zich van 's morgens tot 's avonds bezig hield, beleidvol, buitengewoon schrander, in alles door Balkis volleerd, verstandig, wijs, bekwaam, welgemanierd, een vogel die allerlei [moeielijkheden] kon oplossen en altijd de waarheid sprak; hij was rood als de dadapbloem, hij had een gouden rand boven om zijn snavel en zilveren bandjes om de pooten en was zeer beschaafd. Hij hield zijn verblijf in een hoog opgehangen kooi en verwijderde zich nooit van de prinses; de kooi was zoo fraai, dat zij haars gelijke niet had, zij was gemaakt van zilverdraad, het bakje voor het eten en drinken was van goud en het roeststokje van soeasa; zijn voedsel bestond uit goed witgestampte rijst, geurig als kaneel, geroosterde en gepofte rijstkorrels, die telkens vernieuwd werden, zoodat zij nooit opraakten; rozewater, zuiver, frisch water, dat was de drank van den pauw; (als de prinses beschaamd gemaakt werd, waartoe zou haar dan de pauw nut zijn). Nacht in nacht uit bleven de lampen branden, gingen zij uit, dan werden zij weer aangestoken; zoo was de gewoonte van prinses Balkis.

Wat haar echtgenoot betreft, alleen Soeleiman was waardig dat te worden, Soeleiman de profeet gods, de beheerscher der wereld, die rijk was boven alle beschrijving en aan wien alles onderworpen was; de ruischende wind gehoorzaamde hem, de wilde vogels, de dieren des wouds, de visschen in de zee, de geesten op de eilanden waren hem onderdanig, zoo machtig was die vorst. Soeleiman kon op de wolken wandelen, daartoe werd hij door den wind opgevoerd; wanneer hij wilde opstijgen, dan werd een geelkoperen zitmat voor hem uitgespreid; hij steeg er op met de rijkssieraden en honderden menschen, dan kwam er een gunstige wind, die de zit-

mat hoog in de lucht opvoerde en zoo vermaakte Soeleiman zich. Een weg van een maand legde hij af in een dag met behulp van den wind en een weg van een jaar in een maand, zoo groot was zijn macht. Ook Soeleiman had tot gunsteling een pauw, die buitengewoon schoon was evenals de pauw van Balkis. Eens kwam Soeleiman zoo hoog in het luchtruim en sprak toen tot zijn pauw: „de zon heeft haar hoogste standpunt bereikt, het is middag, zoek dus water, waar gij het maar vinden kunt, het is bijna tijd voor het middaggebed, ik wil hier stil houden om te bidden.” Op deze woorden vloog de vogel de lucht in en was weldra verdwenen; nadat hij eenigen tijd rondgevlogen had, ontmoette hij een anderen pauw, de eene was van prinses Balkis, de andere die van Soeleiman, beide geheel gelijk, beide even verstandig en knap.

Toen de pauw van Balkis dien van Soeleiman, zag, sprak hij: „he, makker, wie zijt gij?” „Ik ben, antwoordde de ander, de pauw van den beheerscher der wereld, van koning Soeleiman, den profeet gods.” Op deze woorden hernam de pauw der prinses: „he, makker, met welk doel zijt gij opgestegen?” „Ik zoek overal water, antwoordde de pauw van Soeleiman, waar de koning met zijn gevolg kan bidden.” Toen vroeg de pauw der prinses weer: „wel, verstandige pauw, waartoe is die vorst naar boven gevlogen?” „Alleen voor zijn vermaak, om de geheele wereld te zien”, was het antwoord van 's konings pauw. Daarop hervatte de pauw der prinses weer: „welnu mijn vriend, waar hebt gij water aangetroffen, ik zou die plaats graag weten.” Op deze woorden vroeg de pauw van Soeleiman: „waartoe hebt gij dat water nodig?” „Ik ben uitgezonden, antwoordde de pauw der prinses weer, door prinses Balkis om water te zoeken, waar de kooplieden een rustplaats kunnen vinden.” Nu vroeg 's konings pauw weer: „wie is die prinses Balkis toch, zeg het mij, als gij wilt.” Daarop sprak de pauw der prinses: „prinses Balkis is koningin van Jaman, het geheele land Jaman erkent haar als koningin, zij is er de oppervorstin van, zij is buitengewoon verstandig, rijk boven alle verbeelding en hoogst rechtvaardig in haar bestuur; reeds negentien jaar lang is zij een machtige koningin.” „Welnu, mijn vriend, hernam de pauw des konings, breng mij daarheen, opdat ik haar zie en overtuigd zij.” „Als gij haar verlangt te zien, was het antwoord van den vogel der prinses, dan zal mij dat zeer aangenaam zijn.”

Nu vlogen beide al pratende weg, zij hadden allerlei te spreken, te vragen en te vertellen, daar beide verstandig waren. „Vriend, sprak nu de pauw der prinses, luister naar mijn woorden, de prinses houdt zich altijd bezig met het een of ander werk, als zij op haar mat gezeten is; en wat haar schoonheid aangaat, zij heeft haar evenbeeld niet in de geheele wereld; haar erf is keurig netjes onderhouden en effen als een gepolijste spiegel. Zij heeft een groot planken huis, door de werklieden van den koning der geesten gebouwd, met fraai snij- en schilderwerk; zij is zoo fijn als een spiegel; wanneer zij zit, is zij omringd door haar zeven dienstmaagden met waaiers in beide handen; wanneer haar mantris voor haar verschijnen, dan komen zij in lange rijen, maar nooit zien zij haar gelaat.” Toen hij deze berichten hoorde

was de pauw van Soeleiman verbaasd: „wat koning Soeleiman betreft, mijn vriend, zoo sprak hij, Soeleiman, de profeet gods, wandelt met al zijn onderdanen op de winden, hij is zoo rijk, dat zijn sleutels alleen honderd kameelvrachten zijn, hij geeft aan de visschen der zee hun voedsel, zonder dat zijn schatten verminderen.” Zoo vertelden zij elkander heel veel onder het vliegen, terwijl zij nu eens hoog en dan weer in de laagte vlogen. Nadat zij eenigen tijd gevlogen hadden, kwamen zij aan het paleis en nu zeide de pauw der prinses: „dit is het paleis van mijn koningin.” Toen de vogel des konings het paleis zag, was hij een beetje verbaasd. Zij troffen de prinses aan met de beide beenen neerhangende op haar matras gezeten, bezig met bloemkransen te maken, terwijl de zeven dienstmaagden tegenover haar zaten; de eene maakte figuren [op kains], een andere werkte met fijne zij, een derde schreef op papier, een vierde maakte sirih gereed, weer een andere had een waaier in de hand; dit was haar dagelijksch werk. De vogel van koning Soeleiman was verbaasd, toen hij zag, hoe de prinses alles geregeld had.

De pauw bedacht zich een oogenblik en begon nu allerlei te doen, hij klepperde met zijn bek, klapwiekte met zijn vlerken, krabde met zijn pooten, het was of men een viool en een luit hoorde. Prinses Balkis keek op en zag de twee pauwen; zij ontstelde en sprak: hei, pauw, wie zijt gij?” Daarop antwoordde de pauw van den koning: „o prinses, ik ben de pauw van Soeleiman, den profeet gods, den beheerscher der wereld.” Nu vroeg de prinses: „wel mijn vriend, hoe groot is de macht van dien vorst, hoeveel landen zijn aan zijn bestuur onderworpen, hoe rijk is hij?” O mijn meesteres, hernam de pauw, ik zal daarvan maar niet veel zeggen, indien gij het wilt weten, vraag het dan maar aan wien ook.” Daarop vroeg Balkis weer: „met welk doel zijt gij hier gekomen?” „O mijn meesteres, was het antwoord van den pauw, ik heb in de lucht uw pauw ontmoet, wij hebben elkaar veel verteld en zoo ben ik hierheen gevlogen. Luister, o prinses: (de vorstin is geleund tegen een kussen, de dienstmaagden staan rechtop en houden een doos in de hand); gij zijt verdrietig, dat gij achterblijft, als ik wegvlieg, maar misschien zal koning Soeleiman boos worden. (De krijgslieden hebben groote stokken in de hand, ook hebben zij een doek om het gelaat af te vegen); als god dit besloten heeft, dan zal ik u eerlang met den koning der wereld samenbrengen. (Er is water klaar gezet in een kommetje, een ander is gevuld met honig, om door de prinses midden op den dag gebruikt te worden); ik zie in mijn geest u met mijn vorst vereenigd evenals de maan met de zon.”

Toen zij deze woorden hoorde, werd prinses Balkis opgeruimd en nu vloog de pauw hoog in de lucht weg. De zon begon reeds schuin te staan, het begin van den tijd voor het middaggebed; nu hield Soeleiman stil midden op een uitgestrekte vlakte, hij keek rechts en links, maar zag den pauw niet; toen sprak hij: „waarheen is de pauw toch verdwenen, hij heeft beloofd spoedig terug te keeren en nu is het reeds tijd voor het middaggebed.” Toen zei hij bij zichzelf: „wat doet die pauw toch, dat hij niet spoedig terugkeert; er is geen water, wat moeten wij beginnen, wij zullen het gebed moeten verzuimen, de zon begint reeds te hellen.” Niet lang daarna kwam

er een kraai aangevlogen, die voor hem bleef stilstaan en nu sprak Soeleiman: „hei, kraai, ik vraag u, hebt gij den pauw ontmoet? het is reeds meer dan tijd voor het middaggebed, zoek den pauw, waar gij hem maar vinden kunt; indien hij terugkomt, dan zal ik hem slachten, of zijn veeren uittrekken, of hem in zijn kooi opsluiten, of met een stok slaan, wat mij maar goed dunkt.” Toen de kraai deze woorden hoorde, vloog zij hoog in de lucht weg; van het oosten naar het westen, van links naar rechts vloog zij, maar zag den pauw niet. Na eenigen tijd ontmoette zij hem en sprak: „mijn vriend, koning Soeleiman is vertoornd, het is reeds meer dan tijd voor het middaggebed, ik heb den koning hooren zeggen, dat gij uw belofte niet zijt nagekomen en dat, terwijl hij het gebed wil verrichten; als de pauw terugkomt, [zoo sprak hij] dan zal ik hem den hals afsnijden, of zijn veeren uittrekken, of hem in een kooi opsluiten.”

Toen hij deze woorden hoorde, werd de pauw ongerust en vloog weg, zoo snel hij kon; hij vond den koning zittende, zette zich voor hem neer, spreidde zijn vlerken uit en stak den snavel vooruit; nu greep de koning den pauw en toen hem dit gelukt was, wilde Soeleiman hem dooden. Maar nu sprak de pauw: „o, mijn gebieder, uw woorden heb ik vernomen; maar ik heb iets gezien, daarom ben ik zoo lang weggebleven.” Op deze woorden liet Soeleiman den pauw los en zei: „zeg mij dan wat gij gedaan hebt, opdat ik het wete.” Daarop hernam de pauw: „o, mijn gebieder, ik heb onder het vliegen den pauw ontmoet der koningin van Jaman; hij zocht op last der vorstin water, waar de kooplieden zouden kunnen uitrusten, als zij terugkeeren; dat was het, wat die pauw te doen had. Toen hebben wij lang en veel met elkaar gesproken; hij vertelde, dat zijn koningin bijzonder schoon, buitengemeen rijk en zeer verstandig is. Ik hoorde die berichten aan, misschien waren zij juist, misschien niet, dus ging ik mee om eens te zien; wat hij mij verteld had, was de waarheid, zoodat ik verbaasd was, toen ik de pracht en den luister der prinses zag. Haar paleis is zoo fraai, dat geen ander in dezen tijd er mee te vergelijken is; ik weet niet, wat voor werklieden het gemaakt hebben; de voorbijgangers blijven er naar staan kijken, want het huis is zichtbaar van den weg, het paleis heeft zeven verdiepingen. Het huis is tachtig hastaas lang, veertig diep en dertig hoog en is geschikt voor een vorstelijke woning. De prinses heeft zeven dienstmaagden, die even groot zijn en in het geheel niet verschillen, dat zijn de hofdames der prinses; zij zijn geheel gelijk van voorkomen en kleeding, zoodat men haar niet van elkaar kan onderscheiden, als men haar aanziet. En wat het aantal harer onderdanen betreft, zij heeft duizend mantris en duizend penghoeloes en het aantal onderhoorigen van iederen mantri is ontelbaar. O, mijn heer, vorst der wereld, zij heeft veel om zich te vermaken, maar bovenal die zeven dienstmaagden. Ik heb bij mij zelf gedacht, dat zij waardig is een machtige vorstin te zijn; als zij een geloovige was, dan zou haar gelijke niet te vinden zijn, [zij zou zijn als] een groote boom, waarvan alle vruchten rijp zijn en niets zou haar ontbreken.” Zoo vertelde de pauw veel aan den koning, die zijn berichten voor waar hield en weer opgeruimd werd. Nu sprak Soeleiman: „mijn lieveling, ik heb midden op deze vlakte

stilgehouden, het is reeds lang tijd voor het middaggebed, hoe zullen wij water krijgen? Op deze woorden antwoordde de pauw: „ik heb geen water gevonden, mijn meester, ik ben overal heen gegaan, maar ik heb geen rivier aangetroffen; maar hier is water, hier onder deze vlakte, ik zal er met mijn bek naar graven.” Terstond sprong de pauw op, begon met zijn pooten te krabben en met zijn bek te graven en dadelijk ontsprong er een bron; de geesten kwamen hem nu helpen en weldra vloeide er een beek; Soeleiman en al zijn volgelingen namen daarop water om zich te reinigen en gingen vervolgens bidden en nu was de koning weer tevreden. Toen nu de profeet het gebed verricht had, kwam er een gunstige wind, zoodat hij weer naar boven steeg en kort daarna kwam hij aan zijn woonplaats terug. Nu herinnerde Soeleiman zich de woorden van den pauw en schreef een brief van den volgenden inhoud: „In naam van den barmhartigen en goedertieren god; daarop volgden vele eerbiedige uitdrukkingen om de prinses aan te sporen het ware geloof te omhelzen; indien gij een geloovige wordt, dan zal uw macht toenemen, maar indien gij weigert, dan zal uw rijk te gronde gaan, zonder dat gij het kunt verhinderen; omhelst gij het ware geloof, dan zult gij tienmaal hooger stijgen.”

Nadat koning Soeleiman dezen brief geschreven had, deed hij dien in een omslag met amber en welriekende olie en sprak tot den pauw: „kom, mijn geliefkoosde pauw, breng dezen brief aan prinses Balkis, luister goed naar wat zij zegt, vergeet niets, schrijf haar woorden in uw hart op.” Toen hij deze woorden gehoord had, vloog de pauw met den brief weg, hij vloog hoog in de lucht weg en verdween in de witte wolken; met één vlucht was hij boven in de lucht en in één slag daalde hij neer in het rijk Jaman; toen hij aan het paleis van Balkis kwam, ging hij op een hoorn van het dak zitten; hij vond de deur open en zag, dat de prinses sliep terwijl de zeven dienstmaagden tegenover haar zaten; hij ging nu naar binnen en liet den brief vallen, die op den schoot van Balkis terecht kwam. De prinses ontstelde, haar hart klopte van schrik, terwijl de dienstmaagden glimlachten; nu werd de prinses geheel wakker, ging zitten en sprak: „o mijn zeven zusters, van waar is deze brief gekomen, wie heeft hem hier gebracht? zegt het mij toch.” Op deze woorden antwoordden de dienstmaagden: „o onze meesteres, deze brief is gebracht door een pauw, misschien is hij de zendeling van een vorst.” Daarop vroeg Balkis weer: „hei, mijn dienstmaagden, waar zit die pauw?” Nu keek Balkis op en zag den pauw op den tak van een dadelpalm zitten en toen zij hem goed bekeek, bemerkte zij dat het de pauw van onlangs was. Zij nam den brief, die zeer welriekend was, gewikkeld in een omslag met muskus doortrokken, en daaromheen een omslag met amber en muskusolie. Balkis bekeek den brief verbaasd en nu namen de zeven dienstmaagden hem om beurten in handen en roken er aan, terwijl zij zeiden: „o, onze meesteres, dit is een brief van een vorst, het omslag is doortrokken met amber; naar onze meening is het niet een gewone brief, maar de brief van een groot vorst.” Daarop sprak haar pauw: „o, mijn meesteres: (inkt, klapperwater, de klapper wordt in tweeën gedeeld); dit is een vorstelijke brief van Soeleiman den profeet gods; de brief is gewikkeld in een omslag bestrooid met geurig rijstpoeder en gedoopt in muskusolie.”

Toen zij deze woorden van haar pauw hoorde, begon de prinses te glimlachen en sprak: „in ieder geval zal ik den brief openen, [om te weten] wat er in staat; ik weet niet, of het iets goeds of iets kwaads zal zijn; maar gij moet niet lachen.” Nu opende zij den brief en zag, dat hij gezegeld was met 's konings zegelring, een ring met geheime tooverkracht, een ring van een groot vorst, van Soeleiman, den profeet gods. (De dajangs gingen naar boven en namen een kist, waarin veel kleeren waren); toen Balkis den brief van den profeet gods zag, brak haar het zweet uit [en zij dacht]: „ik zal dien brief een behoorlijke plaats geven.” (De prinses zat figuren te teekenen en bloemkransen te maken); nu stond zij op om eer te bewijzen aan den brief, die van den koning gekomen was. (Zij maakte langzaam bloemen, bloemen als ingelegde muskaatnoten); nu nam zij den brief en hief hem op boven haar hoofd. Door de wondermacht van den profeet verviel de prinses in gepeins, zoodat zij geheel buiten zich zelve raakte; de dienstmaagden maakten zich ongerust en spraken onder elkander: „wat mag de reden zijn, dat de prinses buiten zich zelve is?”

Een oogenblik bleef zij verbaasd staan, er was iets buitengewoons gebeurd, reeds wilde zij bijna door de beschikking van god van godsdienst veranderen. Kort daarna schreef zij naar al de groote steden, de staatsietrom werd geslagen en allen kwamen op om voor de prinses te verschijnen; de menigte was ontelbaar, de geheele vlakte was vol, de ouden kwamen op krukken, de blinden werden geleid, de mantris kwamen bij duizenden, het volk bij tienduizenden, niemand bleef in huis. De prinses daalde neer uit haar paleis, [schoon] als de volle maan en sprak: „gij allen mantris en gij allen mijn onderdanen, er is een brief gekomen, een vorstelijke brief, aan wiens inhoud wij ons moeten onderwerpen, anders zal ons land verwoest worden; wij kunnen ons niet tegen hem verzetten, laten wij dus gehoorzamen, want die vorst regeert eerlijk en zeer rechtvaardig; hij is een deugdzaam man, wij zullen ons daardoor niet vernederen. Luistert naar mijn woorden: (als men te zamen karbouwen gaat weiden, dan drijft men ze naar beneden); indien wij bevriend zijn met den koning, dan zullen wij nu en hiernamaals verheerlijkt worden. (Gaat men gezamenlijk kameelen hoeden, dan drijft men ze benedenwaarts); indien wij ons tegen den koning verzetten willen, dan zullen wij nu en hiernamaals vernederd worden. Als wij hem weerstaan, zullen wij ongelukkig worden; al waren wij sterk, wij zouden zwak worden, want Soeleiman is niet alleen koning, maar hij is een profeet gods.”

Op deze woorden sprak het volk: o vorstin, laten we hem toch weerstand bieden, wat ontbreekt ons [daartoe]?” Toen hernam Balkis: „mannen, waartoe dienen die woorden, gehoorzaamt mij, hoe verstandig gij ook zijt, ik zie verder dan gij.” Nu raakten de mannen verdeeld, sommigen wilden de vorstin gehoorzamen, anderen waren wel onwillig in hun hart, maar toonden het niet openlijk. Allen waren verbaasd, waarom de prinses zoo deed en reeds vreesde, voor zij nog weerstand had geboden. „Welaan mannen, sprak toen Balkis, luistert naar mijn woorden: (in zee vangt men visschen met het net, de visschen zijn in het nauw geraakt tusschen de steenen); ik ben niet bevreesd om weerstand te bieden, maar naar mijn meening is zijn godsdienst de ware.

(Als gij naar de markt gaat, koop dan tabak, de tabak wordt op de weegschaal gewogen); houdt u voorloopig rustig, ik zal den koning op de proef stellen.”

Eenigen tijd daarna schoot prinses Balkis een list te binnen om den profeet op de proef te stellen; zij zocht honderd mannen en belaadde hen met goud en honderd paarden met hun tuigen, daarenboven een kroon tot geschenk aan den koning; nu sprak zij: „als het geschenk wordt aangenomen, dan is het een bewijs, dat die man [maar] een [gewoon] koning is en het past ons hem te beoorloggen, want dit is de plicht der vorsten; maar als hij de geschenken weigert, dan is het een bewijs, dat die man een profeet is en het zou onbehoorlijk zijn ons tegen hem te verzetten, want dan wordt hij werkelijk door god geholpen; indien ik den wensch van de menigte volgde, dan zou ik in het verderf gestort worden.”

Er was een verstandig hoofd, die hun aanvoerder zou zijn. „Mannen, sprak de vorstin, brengt deze geschenken aan den vorst, ziet hoe hij zich gedraagt, opdat gij overtuigd wordt.” Op deze woorden gingen duizenden mannen in het gevolg van die honderd, met hun fraaiste kleederen, als gezantschap van prinses Balkis op weg. Nu sprak deze weer: „mannen, gedraagt u niet onbeschaafd, wacht de bevelen van uw aanvoerder af, bedenkt wat behoorlijk en wat verkeerd, wat wellevend en wat onwellevend is, en staat niet verbaasd [of gij niet weet, hoe u te gedragen].” Toen zij deze woorden gehoord hadden, begaven zij allen, talrijk als mieren, zich op reis over de vlakte van Palimpata; het was ontzettend warm, hun voeten verschroelden en het was, of hun kruin barstte door de vreeselijke warmte; zij trokken de eene vlakte na de andere over en het eene bosch na het andere door en zoo ging het een, twee tot zeven dagen. Toen zei prinses Balkis: „mijn pauw, ga naar den koning, maak dat gij er voor die mannen zijt, zeg dat ik u gezonden heb, geef den koning dezen brief, laat dien op zijn schoot vallen.” Toen nu de brief in een omslag met kamfer, welriekende olie en amber gewikkeld was, gaf zij hem aan den scherpzinnigen pauw; deze nam den brief in den bek, vloog naar boven en verdween weldra in de witte wolken; in één vlucht was hij boven in de lucht en in één slag streek hij neer voor den koning. De koning stond verbaasd te kijken: „wel pauw, sprak hij, wie zijt gij? zeg het mij toch.” „Ik ben, antwoordde de vogel, de pauw van prinses Balkis, ik kom u bezoeken om u dezen brief te brengen.” De vorst nam den brief, die in een heerlijk riekend verguld omslag was gewikkeld en een antwoord was op den brief van vroeger; de koning opende hem, zag het zegel van Balkis en las nu den brief, die met gouden letters geschreven was. In dien brief waren de geschenken der prinses opgesomd, honderd vrachten stofgoud, honderd dienstmaagden met al wat zij noodig hadden, ten derde honderd paarden met hun tuigen, ten vierde een kroon, een geschenk een vorst waardig. Toen koning Soeleiman den brief gelezen had, glimlachte hij.

Kort daarna kwamen de mannen aan met de geschenken van Balkis en bleven op de vlakte wachten, tot men hen kwam inhalen. Nu sprak Soeleiman: „koning der geesten, haal mij alles wat noodig is voor een feestmaal, er zijn gasten gekomen van verre, een gezantschap van de vorstin prinses Balkis, brengt gouden zitmatten,

kleeden van soeasa en zilver, versierd met edelgesteenten en met kwasten van robijnen, ik wil die mannen eer bewijzen." Ontelbaar was alles wat gereed gemaakt werd voor het gastmaal, dat buitengewoon groot was en nu haalde men de mannen plechtstatig in, die verwonderd waren, toen zij den rijkdom van Soeleiman zagen; zij stonden verbaasd op het gezicht van al die prachtige zaken, tienmaal meer [dan van Balkis]. "Koning Soeleiman overtreft ons in rijkdom", fluisterden zij tot elkander. Ook waren zij verbaasd te zien, dat alle schepselen hem gehoorzaamden. Nu sprak de aanvoerder: "O vorst, mijn meester, wij zijn gezonden door prinses Balkis om u eenige geschenken te brengen, als een gedachtenis, als een teeken dat zij even aanzienlijk is, want die zijn gewoon elkaar geschenken te zenden." De geschenken werden nu voor den vorst gebracht, het goud op hoopen, de paarden in rijen, terwijl de menschen dicht bij elkaar stonden: "dit zijn al de geschenken, al is het maar weinig, gelief het aan te nemen." Toen hij deze woorden gehoord had, antwoordde Soeleiman: "O, afgezant, die van verre komt, wat gij daar gezegd hebt, is zeer juist, het is een teeken, dat wij even aanzienlijk zijn en toch moet ik deze geschenken weigeren. Luister verder naar mij: uw woorden zijn werkelijk goed, een geschenk behoort aangenomen te worden; wanneer hij die geeft, dit gaarne doet, dan moet die ontvangt, dit ook aangenaam vinden; dat behoort zoo in het leven. Luister verder naar wat ik te zeggen heb: neem dat goud weer mee, ik heb zelf een weinig goud; o verstandige afgezant, breng mijne woorden over aan de prinses: indien zij met mij kennis wil maken, dan zal ik wel komen, of laat haar hier komen, of wat haar maar goeddunkt, laat zij den pauw maar zenden."

Nu keerden de mannen terug en namen de geschenken weer mede; de pauw vloog vooruit, zoodat de mannen nog op weg waren, toen de pauw te huis kwam. "Vorstin, mijn meesteres, sprak hij, het gezantschap is weer op den terugweg, zij brengen de geschenken weer mee, de vorst heeft er niet het geringste van aangenomen, hij is zelf schatrijk, hij is vriendelijk en wellevend, niemand is hem gelijk, de geheele wereld erkent hem als koning, de dieren in het woud, de visschen in de zee, de geesten der eilanden erkennen hem als koning, alles is hem onderworpen, ontelbaar is het aantal zijner onderdanen, wij kunnen ons niet met hem vergelijken, zoo machtig is die vorst." Op deze woorden hernam prinses Balkis: "die man is machtiger dan ik." En nu zag zij in haar gedachte, dat dit werkelijk zoo was.

Kort daarna kwam het gezantschap terug en verscheen voor de prinses, waarop de aanvoerder sprak: "Vorstin, de geschenken zijn niet aangenomen, maar wij brengen alles terug; de koning is vriendelijk en wellevend, hij is waardig de koning der wereld te zijn, hij is onmetelijk rijk, hij heeft gouden zitmatten, stapels kleeden van soeasa, gordijnen en falbalaas zijn met diamanten afgezet; wij waren allen verwonderd, zoodat wij de rijst op de schotels onaangeroerd lieten, onze oogen konden zich niet verzaadigen met te zien naar al die kostbare voorwerpen, nooit hadden wij zoo iets gezien; de dieren van het woud verschijnen in vrede voor hem; daarover waren wij verbaasd." Zoo had hij allerlei berichten mee te deelen: "(als er veel vrachten zijn, dan staan de wachters er om heen met de wapenen in de hand); wat scherp is wordt bot, wat

vergiftig is wordt onschadelijk door de rechtvaardigheid en macht van den koning." Nu verviel prinses Balkis in gepeins en borg haar schatten weer weg, terwijl de menigte uiteen ging en ieder naar zijn huis terugkeerde.

Na eenigen tijd maakte Balkis een plan, zij riep haar onderdanen bijeen en sprak: "mannen, geloof gij nu, is die koning niet rechtvaardig? is hij niet een profeet gods? Hij heeft gezegd, dat hij misschien hier heen zal komen; als dat gebeurt, dan zal ons dat misschien zwaar vallen en onze armoe zal aan het licht komen; die vorst is zoo groot, dat wij hem niet als gast kunnen ontvangen; welaan ik zal hem gaan bezoeken, dat zal ons niet vernederen, want hij is een rechtvaardig koning. Welnu mannen, vergezelt mij allen te zamen naar dien koning, opdat hij niet hier kome." (Men zoekt iemand om te gaan jagen en neemt een zwaard en een langen stok mee); de prinses brandt van verlangen om den profeet gods te bezoeken. (Men zoekt iemand om te gaan jagen en neemt een speer en een werpspies mee); de prinses brandt van begeerte, zij zal werkelijk Saba verlaten.

Na verloop van eenigen tijd was alles klaar en nu maakte Balkis zich gereed om te vertrekken en nam allerlei prachtige kleederen mee; nu werd zij [door haar gevolg] omringd op haar draagzetel weggedragen, die voorzien was van een hemel, gordijnen en kussens; tegenover haar waren haar zeven dienstmaagden, die rechts en links met haar waaiers waaiden; ook was er rozewater bij de hand om de prinses mee te besprenkelen; ook de rijksinsignien werden meegenomen, het zonnescerm, de vaandels en wimpels; zij liepen dicht bij elkaar, lieve hemel, wat waren er een menschen en ieder had zijn eigen werk; sommigen hielden een beteldoos in de hand, anderen droegen een pajoeng, de een droeg een zwaard, de ander een klewang en weer een ander een laus. De jonge mannen hadden fraaie kleederen aan en droegen de kris op zij; de vrouwen hadden baadjes aan en droegen sluiers op het hoofd, zij hadden kain tjandai tot salendangs en hielden een zakdoek in de hand. Het was warm, de hemel was onbewolkt en er waaide slechts een flauw windje, terwijl de menigte, talrijk als mieren, de koningin vergezelde.

Nadat zij eenigen tijd op weg geweest waren, bedacht Balkis zich en sprak: "ga gij maar vooruit, mijn pauw, en zeg den koning, dat ik spoedig zal aankomen, opdat hij dit wete." Op deze woorden vloog de pauw weg; in een oogenblik kwam hij bij den koning, ging voor hem zitten en sprak: "ik ben door de prinses gezonden om u kennis te geven, dat zij met vorstelijken luister naar u op weg is, vergezeld van een talrijk gevolg." "Over hoeveel tijd zal zij hier komen?" vroeg daarop de koning. De pauw hernam: "binnen drie dagen zal zij hier zijn." (Als men den berg beklimt, komt men in het woud, men loopt daar hard heen); als de prinses is aangekomen, [dan zal het zijn of] de maan en de zon elkaar ontmoeten. (De rijstkorrels worden stuk gestampt, de zemelen zien er uit als leege korrels, zooveel zijn er); worden zij op den toetssteen beproefd, dan zijn zij beide even rood, worden zij gewogen, dan zijn zij even zwaar.

"Koningen der geesten, sprak nu Soeleiman, verzamelt u allen, ik heb u iets

optedragen." In een oogenblik kwamen de vorsten der geesten, Afrit genaamd, voor hem en hun aanvoerder sprak: "Soeleiman, profeet gods, waartoe hebt gij ons geroepen?" De koning antwoordde: "er zal hier een gast komen, een gast die van Jaman komt, de koningin prinses Balkis geheeten; nu heb ik iets voor u te doen, haalt mij haar paleis, voor zij hier is en zorgt, dat ik geen moeite heb." Toen hij deze woorden gehoord had, sprak een der geesten: "als ik het moet halen, dan kan het in één dag en nacht hier zijn"; daarop hernam een ander: "als ik het moet halen, kan het in een halven dag hier zijn"; weer een ander, Azaf de zoon van Barkaia zei: "als ik het moet halen, dan kan het in tien minuten hier zijn." Toen beval Soeleiman: "welnu haal het dan terstond, voor zij hier is."

Terstond ging nu Azaf op weg; na tien minuten keek Soeleiman naar boven en bemerkte het paleis en toen dit nu een oogenblik later voor den profeet gods aangekomen was, sprak deze: "geesten, haalt mij nu nog een zeer groot glas om dezen vijver te dekken en tot brug te dienen voor prinses Balkis, opdat zij de visschen kan zien. Zeventig geesten gingen nu op weg om een glazen brug te halen en weldra kwamen zij terug met het glas, waarmee zij den vijver overdekten, zoodat men de visschen kon zien heen en weer zwemmen met vinnen schitterend als goud, groote tamme visschen, die tot uitspanning van den koning dienden. De vijver werd overdekt en overal schitterden visschen als het weerlicht; prinses Balkis zou weldra bij Soeleiman komen, die voor altijd haar echtgenoot zou zijn. De vijver was fraai en helder als een bron; 's morgens had het water een blauwen weerglans, des middags geel, des avonds rood, des nachts werd het geheel zwart en rondom den geheelen vijver was een heining. Nu sprak Soeleiman: "geesten, vogels en andere dieren van het woud en menschen, verzamelt u allen, opdat prinses Balkis kan zien, dat ik haar met luister ontvang."

Alle menschen kwamen daarop bijeen, de dieren verlieten het woud, de vogels kwamen uit de boomen, de geesten kwamen van de eilanden, zoodat de uitgestrekte vlakte geheel vol raakte. Daarop beval Soeleiman weer: "mijn onderdanen, haalt wat noodig is voor een feestmaal, prinses Balkis zal weldra komen, spreidt matten uit op de vlakte, nog meer dan vroeger, tot zitplaats voor Balkis gevolg. Nu maakte men een plaats voor het feestmaal gereed, spreidde zitmatten en vloerkleeden uit, spande een hemel en gordijnen [als een tent] en alles werd klaar gezet, wat voor den maaltijd noodig was. Toen nu alles gereed was, sprak Soeleiman: "gaat nu allen geregeld staan, mijn onderdanen, vermengt u niet met elkander, vogels bij vogels, tijgers bij tijgers, slangen bij slangen, kruipend gedierte bij kruipend gedierte, reeën bij reeën, herten bij herten, siamangs bij siamangs, neushoorns bij neushoorns, kippen bij kippen, mieren bij mieren, geesten bij geesten, gaat niet door elkander staan, opdat mijn macht blijke; wanneer gij zoo geregeld zijt, gaat dan prinses Balkis te gemoet, wij willen haar luisterrijk ontvangen, want zij wil onze godsdienst aannemen, de godsdienst die teerkost is in den dood; als zij niet door god vervloekt is, dan heeft de prinses een gelukkig lot, zij zal hier en hiernamaals koningin zijn."

Nauwelijks hadden zij de woorden van den koning gehoord, of het volk ging op weg, de menigte was ontelbaar, de vlakte was overal bezet, de uitgestrekte vlakte werd te klein. Toen zij bij de prinses kwamen, werd Balkis bang op het zien van de tijgers en de voortschuifelende slangen; Balkis was verbaasd, toen zij de macht van Soeleiman zag, [die zoo groot was, dat] tijgers en geiten in vriendschap leefden en eveneens de roofvogels met de kippen. Kort daarna kwam de prinses aan den vijver en nu kwamen al de visschen aanzwemmen om haar dien te zien over trekken. Prinses Balkis kwam aan omringd door haar dienstmaagden, zij zat op haar draagzetel met de zeven dienstmaagden rechts en links; zij was verheugd van hart, omdat zij Soeleiman zou ontmoeten. Toen zij dicht bij den vijver was gekomen, zwommen de visschen haar te gemoet met geopenden bek, want zij waren gewoon gevoerd te worden, zij waren volstrekt niet schuw en kwamen uit de hand eten; de Prinses was verheugd van hart, omdat zij zou huwen met Soeleiman. Balkis werd bang, dat de visschen haar zouden bijten en nu sprak koning Soeleiman: „Prinses Balkis, steek toch den vijver over.” Op deze woorden brak haar het zweet uit; de menigte lachte voortdurend en nu werd Balkis nog meer verlegen, zij was verlegen om te spreken, want misschien spraken zij daar een andere taal. Toen zij eenigen tijd zoo gestaan had, sprak de vorst: „ga toch den vijver over, prinses Balkis, hij is niet diep, beproef het maar met uw voet.” Balkis hoorde deze woorden wel, maar geloofde ze niet; er waren zooveel menschen, die haar zagen, maar niemand zei, dat er een brug was, omdat men haar zoo lang mogelijk wilde zien. Eindelijk sprak Soeleiman: „ga toch het water over, prinses, het is een brug van glas; waarom zegt gij het haar niet, gij drijft maar den spot met haar.”

Balkis bedacht zich een oogenblik en nu begreep zij, dat de koning haar niet zou bedriegen; zij deed een stap met haar rechtervoet en tilde haar kain een weinig op, omdat die anders nat zou worden, als hij in het water kwam; zoo raakten haar kuiten ontbloot en Soeleiman begon te glim'achen, want hij zag dat er wat haar op was. De prinses liep nu naar den overkant [en bemerkte, dat het] wezenlijk een glazen brug was; toen zij aan den overkant gekomen was, klom zij de trap op en ontstelde, want het leek haar eigen huis wel, terwijl zij bij zich zelf sprak: „dit paleis is geheel gelijk aan het mijne.” Zij hield stil en bleef een oogenblik staan in gedachten verzonken. Nu sprak Soeleiman: „Vorstin, prinses Balkis, waarom blijft gij daar staan peinzen, is uw paleis gelijk aan dit?” „Dit paleis is werkelijk het mijne, was het antwoord van Balkis, wie heeft het hierheen gebracht?” Daarop hernam Soeleiman: „Vorstin, het paleis is gehaald door een geest, Azaf den zoon van Barkaia.” Nu ging Balkis naar binnen, als een kris in haar schede; zij raakte in strijd met zich zelf, aan den eenen kant was zij verheugd, aan den anderen kant was zij bedroefd. Toen kwam haar gevolg met haar dienstmaagden binnen; Balkis werd opgeruimd van hart, toen zij het groote huis zou binnentreden; zij verhaastte haar stap met haar dienaren en slaven; prinses Balkis was reeds verhuisd en had Jaman verlaten. Zij zag nu, dat al het huisraad aanwezig was en dat niets was achtergelaten, zoodat iedereen

zijn eigen zaken terugvond. Kort daarna kwam Soeleiman en sprak: „Vorstin, omhels nu het ware geloof, dat op aarde en in de eeuwigheid gelukkig maakt; het is gods beschikking, verzet u niet daartegen, niemand kan het lot ontgaan [dat hem toegeschoren is].” En toen nu prinses Balkis met Soeleiman gehuwd was [en zij vereenigd waren] als de maan en de zon, omhelsde Balkis het ware geloof.

Na eenigen tijd geraakte zij weer in tweestrijd met zich zelf; nu eens wilde zij daar blijven, dan weer wilde zij naar haar land terugkeeren. Zij dacht bij zich zelf: „indien ik hier blijf, dan zal ik geen koningin meer zijn, maar ik zal onwankelbaar zijn in mijn godsdienst; indien ik echter terugkeer, dan zal ik voortdurend koningin zijn, maar mijn geloof zal er onder lijden. Als ik hier blijf, dan zal ik hier en hierna maals verheerlijkt worden; maar als ik naar mijn land terugkeer, zal ik alleen op aarde aanzienlijk zijn, maar in de eeuwigheid zal ik vernederd worden.” Geruimen tijd verkeerde zij zoo in onzekerheid, totdat Soeleiman sprak: „Balkis, mijn liefste, wat overlegt gij toch bij u zelf, verlangt gij naar Saba terug? wat zou het u baten daar te wonen, wat zoudt gij er aan hebben koningin te zijn, als uw geloof daardoor verminderde?” Balkis zweeg, terwijl zij bij zich zelf dacht: „wat mijn heer zegt, is waar.” Eindelijk antwoordde zij: „mijn vorst, ik heb iets op het hart; de inwoners van Jamari namelijk zijn nog ongeloovigen, dat maakt mij bekommerd.” Toen Soeleiman haar zoo hoorde spreken, antwoordde hij: „mijn liefste, als gij u daarover bekommerd maakt, welnu dan zal ik raad schaffen, ik zal hen bekeeren. Mannen, spreidt een zitmat uit op de vlakte, ik wil naar Jaman gaan om de inwoners te bekeeren.” Terstond werd nu een koperen zitmat uitgespreid, Soeleiman nam er plaats op met zijn gevolg, er verhief zich een gunstige wind en nu steeg Soeleiman naar boven volgens zijne gewoonte. Kort daarna kwam hij in Jaman aan. De inwoners van dat land ontstelden en zeiden: „koning Soeleiman, de profeet gods, is gekomen, wat zullen wij nu doen?” Zij kwamen nu bij elkander en Soeleiman sprak daarop: „mannen, omhelst allen het ware geloof en aanbidt de zon niet langer.”

Toen zij deze woorden gehoord hadden, werden de inwoners van Jaman bevreesd, zij beefden voor Soeleiman en zwegen allen, want de koning was deugdzaam en uiterst rechtvaardig; zij bekeerden zich allen zonder uitzondering. Spoedig daarop keerde Soeleiman met zijn gevolg terug en kwam eerlang in zijn land; toen vroeg de prinses: „mijn vorst, nu zijt gij weergekeerd, wat hebben de mannen van Jaman gedaan? vertel het mij toch, opdat mijn hart gerust zij.” „Balkis, zoo antwoordde Soeleiman, de inwoners van Jaman zijn allen bekeerd, ik heb hun tevens rechtvaardige wetten gegeven.” Na verloop van eenigen tijd beviel het Balkis daar uitstekend en allen waren haar genegen. De beide groote huizen stonden naast elkaar, beide gebouwd door geesten, zoodat men niet kon onderscheiden, welk paleis pas gekomen en welk het oude was; beide waren zij omringd door een grooten vijver, beide hadden zij zeven verdiepingen, beide waren gemaakt door geesten en niet door menschen; de voorpleinen waren netjes geplaveid met gewitte steenen en als men er stofgoud strooide, raakte het niet verloren; de vijvers waren bedekt met glas uit vrees, dat de kleine

kinderen er in zouden vallen; in de vijvers kon men allerlei visschen zien, visschen met gouden vinnen, die daar in menigte rondzwommen; zij dienden Balkis tot tijdverdrijf en de kinderen vermaakten er zich mee; zij aten uit de hand en waren de lievelingen van Soeleiman; wel dienen de visschen tot voedsel, maar deze waren alleen tot tijdverdrijf.

Wat overigens de prinses aangaat, zij was altijd tevreden, omdat de inwoners van Jaman bekeerd waren; het eenige wat haar een weinig bekommerd maakte, was dat er geen koning was aangesteld, maar alleen een plaatsvervanger achtergelaten. Ofschoon haar paleis was overgebracht, speet het haar toch, dat haar buurt, haar erf, haar badplaats, haar stad, haar land, haar bloemperken, het versterkte Saba, haar onderdanen talrijk als [de druppels van] de zee en de ontelbare menigte van haar mantris waren achtergebleven; ofschoon zij uit het oog der prinses verdwenen waren, toch kon zij die niet zoo spoedig vergeten. Een ontelbare menigte mantris bestuurde het geheele volk; als Soeleiman zich niet voortdurend met haar had bezig gehouden, dan was de prinses spoedig weggevlogen. Balkis zat altijd naast Soeleiman; (jonken en schepen zeilen naar Java); zij schitterden als de zon en de maan, en hoopten altijd bij elkaar te zullen blijven. Balkis zat op haar langen bultzak en werd zij vakerig, dan ging zij met Soeleiman slapen; ofschoon zij tevreden was, dacht zij toch met verlangen aan haar land terug. Waren er geen gouden zitmatjes, dan waren er toch veel opengewerkte; als het niet door gods beschikking was geweest, dan zou zij graag naar haar land terug gekeerd zijn. Als er geen gouden zitmatjes waren, dan werden er vloermatten klaar gelegd; als het niet door gods beschikking was geweest, dan zou zij nooit Soeleiman ontmoet hebben. De vloermatten raakten stuk door het gewicht der voetkleeden; de prinses had een gelukkig lot, de maan was vereenigd met de zon. De dienstmaagden zaten figuren te teekenen en sommige maakten ruikers van ontloken bloemen; de dienstmaagden zaten in kringen rondom de prinses, evenals de maan omringd is door de sterren. (Als men wandelt, gaat men naar de markt en neemt een zakdoek mee); als de prinses wilde eten, dan waschten de zeven dienstmaagden haar de handen. Als de prinses opstond, dan gingen de dienstmaagden uit elkaar; als de prinses het warm had, dan waaiden de dienstmaagden met haar waaiers om haar te verkoelen. Soeleiman had twaalf honderd vrouwen gehuwd; sommige waren gestorven, die nog in leven waren, werden door hem onderhouden; van andere was hij wettig gescheiden, omdat dit door god zoo beschikt was. Balkis zat altijd te bidden en deed dag en nacht goede werken; de vrouwen beminden haar en hadden haar lief als een schoone ontloken bloem. De twee pauwen leefden als vrienden, de eene was van Balkis; toen zij daar zeven jaar had doorgebracht, naderde haar sterfuur. Nooit verliet de prinses haar paleis, slechts een enkele keer ging zij naar den tuin; de dienstmaagden haalden water voor haar, want zij deed haar gebeden altijd in haar paleis. Zij zat in haar paleis met de voeten op den grond; reeds op aarde had zij allerlei genot, hoeveel te meer nog in de eeuwigheid. De prinses zat tegen een groot kussen geleund met Soeleiman aan haar rechterhand; hoe groot ook de vlakke was, deze was vol van haar

onderdanen. Vele dienstmaagden omringden haar rechts en links, sommige maakten de sirih gereed, andere droegen de gerechten op en wedijverden om het overschot te krijgen. Er waren kaarsen en lampen, die des nachts werden aangestoken; vele van haar onderdanen zagen haar nooit, omdat zij altijd in haar paleis bleef. Muskusolie stond bij de hand in een bakje, limoenen en rijstpoeder op een schaal; ofschoon vele onderdanen haar kwamen bezoeken, nooit zagen zij het gelaat der prinses. Als de prinses ging baden, dan goten eenige dienstmaagden water over haar; indien haar onderdanen haar wilden zien, dan durfden zij haar niet naderen, omdat zij zoo ingetogen zedig was. Als zij wilde schrijven, werd er papier gehaald; ofschoon al haar onderdanen haar kwamen bezoeken, nooit gingen zij het paleis binnen. Men haalde een pen en vermaakte die met een mesje; wanneer haar onderdanen haar des avonds kwamen bezoeken, dan keerden zij niet terug voor het dag was geworden. Wanneer zij bloemruikers en kransen maakte, dan was zij handig om die te schikken; men zette de pan op het vuur om poffertjes te bakken, die de prinses at, als het warm was. Als de prinses wilde bidden, dan sloeg zij haar bidsluier over het hoofd; wanneer zij gestorven is, moet men altijd voor haar bidden. Wanneer zij zich bezighield met stichtelijke overpeinzingen, dan had zij een rozekrans in de hand; wanneer zij begraven is, moet men altijd haar graf bezoeken. Als zij het nachtgebed deed, werden er kaarsen opgestoken; als de prinses gestorven is, moet men toch in haar huis den koran lezen. Wanneer de prinses wilde eten, dan schikten de dienstmaagden de schotels netjes in orde. Zeven jaren en zeven maanden had Balkis daar geleefd, toen god den doodsengel last gaf de geloovige prinses af te halen. Al was de prinses gestorven, toch bleef Soeleiman nog leven, en toen Balkis begraven was, ontving Soeleiman haar nalatenschap.

AANTEEKENINGEN.

- ~~~~~
1. De uitgang *at* verandert in de uitspraak in *è*^s (het teeken op de *e* stelt hier denzelfden klank voor, als door het *accent grave* in het Fransch wordt aangeduid; de *hamza* toont, dat de *è* kort afgebroken wordt, als het ware een *k*, die in de keel terughouden wordt). Gelijk de Heer van der Tuuk in zijn Tobasche spraakkunst, 1ste st, bl. 1 van de inleiding, heeft opgemerkt zijn hiervan de overgenomen woorden uitgezonderd, althans in de Bovenlanden (*darat*), waar men dus zegt: *hikajat*, *raajat*, *sarikat*; hierbij valt dan aan te teekenen, dat die sluitende *t* minder scherp wordt uitgesproken en overhelt naar *d*, zoodat een bovenlandsche Menangkabauer in der tijd voor mij transscribeerde *sarikad*, *raajad* enz. Een enkel woord wordt zoowel met *at* als met *è*^s uitgesproken, zoo *tampat* en *tampè*^s, *bakotat* en *bakotè*^s enz. Te Padang en over het algemeen in de Benedenlanden (*pasisir*) gaat ook in overgenomen woorden *at* in *è*^s over, zoodat men daar zegt *hikajè*^s, *adè*^s, *koè*^s enz.
 2. Gaat de *r* als sluiters in den regel in de uitspraak verloren, ook in woorden op *tra*, *tri* (*tera*, *teri*) verdwijnt zij: *poetra*, *poeto*; *mantra*, *manto*; *tjeritera*, *tjoerito*; *poetri*, *poeti*; *mantri*, *manti*.
 3. Ook de sluitende *l* verdwijnt in de uitspraak: *tinggal*, *tingga*; *bakal*, *baka* evenals *boentar*, *boenta*; *kabar*, *kaba*. Om de *l* en *r* als zij sluiters van een lettergreep zijn te behouden, wordt er soms een klinker achter geplaatst; zoo *Balkis*, *Baloekih*; *serta*, *sato* en *sarato*; *kerdja*, *kadjo* en *karadjo*; *koersi*, *koerisi*. Hetzelfde geschiedt ook met andere sluiters, zoo: *maksoed*, *mā soei*^s of *makasoei*^s; *takdir*, *takadiè*^s; *magrib*, *magari*^s; *masjrik*, *masariè*^s; *miskin*, *mikin* of *misikin* enz. De uitgang *is* wordt *ih*.
 4. De *a* aan het eind van een woord heeft denzelfden klank als de Javaansche *â* en behoudt dien ook in de afleidingen. Arabische woorden op *a* veranderen niet van

klank: *rila*, *karoma* (*koerma*). In woorden op *wa* gaat deze lettergreep over in *o* (*â*): *bawa*, *bao*; *njava*, *njao*; *sewa*, *seo*. De uitgang *ia* wordt in de uitspraak *iè*: *moelia*, *molîè*; *manoesia*, *manoesiè*; *doenia*, *doeniè*, als of zij uitgingen op *ir* of *il*. De *r* en *l* achter *i* en *oe* nl. worden in de uitspraak *è* of *ă* en zoo vindt men dan ook weer in pl. v. *satia*, *benoea* geschreven ساتر بنور, wat de uitspraak *satiè*, *banoeă* teruggeeft.

5. *Lai* is een samentrekking van *lagi*, zooals hier, of het is gelijk *ada*, wordt dan geschreven لي en ook wel uitgesproken en getranscribeerd *lé* (*accent aigu*).
6. *nja* wordt *no* (Benedenlanden *njo*, Tanah Datar *o*); zoo *katono* (*katonjo*, *katoo*).
7. De *l* en *r* achter een *i* geef ik terug door *è*, achter de hardere *oe* door *ă*; zoo ook *ik* door *iè^f*, *oek* door *oeă^f*; *ing* door *iëng*, *oeng* door *oeăng*; *ih* door *ihă*, *oeh* door *oehă*.

De *ĕ* wordt uitgesproken als de gewone Polynesische *g*.

8. *im* en *oem* veranderen in *in* en *oen*: *hakin*, *hoekoen*, *baloen*.
9. *takana* (*terkenal*) = *teringat*, dikwijls ook = *terkenang*.
10. *tanah bata*, *graszode*. (Bat. *tano bato*, opgeworpen aarden wal).
11. *tjerana basah*, een nat gemaakte schaal, dus zonder oneffenheden, vlak, netjes onderhouden.
12. *oerai* = *emas oerai*.
13. *n* wordt als sluiters achter sommige woorden geplaatst: *sinèn* (*sini*), *sanan*, *roemin* (*roemi*) = van Roem en zooals alles, wat uit Arabië of Turkije heet te komen, *fraai*, *fijn*; *ramin* = *rami*, de bekende ramiplant, *dewan*, *baoen*.
14. *basarang* (*bersarang*) = *bertambah*; b. v. *bersarang tinggi bertambah dingin*. Geheel onnoodige en in den samenhang onbeteekenende, door schrijver of afschrijver ingevoegde zinnestjes, treft men dikwijls aan. Het behoeft nauwelijks opgemerkt, dat een Maleische vertelling als deze zeer veel bij een vertaling verliest; vooral komt dit uit niet alleen bij de pantoens, maar ook waar het verhaal den vorm aanneemt van een sjair, waarbij rijm hoofdzaak is. Er ontbreekt een lijn, misschien door een onoplettenden afschrijver vergeten, fluks wordt er een bijgemaakt, die alleen behoeft te voldoen aan de eischen van het rijm en zoo ontstaat er een gedicht onberispelijk in het Maleisch, maar volstrekt niet beantwoordende aan onze opvatting van poezie. Zoo ergere men zich er ook niet aan, dat Jaman een gelukkig land wordt genoemd en onmiddellijk daarna zonder eenigen overgang gezegd, dat het geregeerd wordt door een dwingeland, die zijn onderdanen het leven ondragelijk maakt.
15. De beschrijving van Saba luidt in B. als volgt: (adalah dalam benoea Jaman saboeah negeri^a) amat tegoeh, lagi berkota-kota batoe, lagi berpintoe djo tembaga, lagi bertoerap tanah karang, lagi berparit, lagi berdjorong^b, lagi berpintoe, lagi bertangga, lagi berpapan kasat-kasat^c, hoeloebalang banjak didalam; radjanja bernama Saraki, penghoeloe nan doea kali toedjoeh, mantri nan doea kali delapan, lalim nan boekan oelah-oelah^d, orang menjembah matahari, kaja nan

boek an alang-alang, boedak-boedak bermain rial, orang boedjang bermain oerai, orang nan toea berdiam, bersarang toea bertambah pekak; disananlah orang senang-senang, negeri bernama kota Saba, radjanja bernama Saraki, oelar pon tidak dalam kota, kala pon tidak dalam kota, toema pon tidak poela, boeah-boeahan dalam kota tidak termakan oleh boedak; negeri senang, padi mendjadi, djoel-berdjoel tidak adat, pakaian tinggal ditapian, barang mendapat poelang^e djoea. Radjanja bernama enz. gelijk A.

a. deze zin is door den afschrijver vergeten; b. *berdjorong* of *berdjorok*, van bastions voorzien; c. *kasat*, ruw, ongeschaafd (Pijn. *kasap*); d. *boek an oelah-oelah*, buitengewoon; e. *poelang* in pl. v. *memoelangkan*.

16. Woorden met *l* of *r* beginnende krijgen dikwijls den voorslag *ha*: *lintang*, *halintang*; *loeloeng*, *haloeloeng*; *rinai*, *harinai*; *ringèh*, *haringèh*; daar nu woorden met ^l of ^r beginnende alleen de lettergreep *ma* zonder neusklink voor zich nemen (en zoo ook het substantiveerende voorvoegsel *pa*), b. v. *maambil*, *mahimpoenkan*, *pahela*, zoo krijgen ook de werkwoorden, van deze met *ha* verlengde stammen gevormd, eenvoudig het voorvoegsel *ma* voor zich: *mahalintang* (en zoo ook *dihalintangkan*, *terhalintang*); *mahaloeloeng*, huilen van honden en dergelijke; *maharinai*, neuriën (*rinai* = zacht, fijn; *hoedjan rinai* = *hoedjan rintik-rintik*); *maharingèh*, hinneken. Die voorslag *ha* wordt ondertusschen geheel willekeurig gebruikt of weggelaten; zoo noemt men den heuvel te Padang Pandjang *Goegoek Malintang* (heuvel dwars in den weg); men zegt *maroending*, keuvelen enz.
17. *mandando* (*mendenda*) ook *manando*.
18. *roempoet rantai*, allerlei grassoorten met lange, moeielijk uit te trekken wortels, onder verschillende benamingen: *seligoeri*, *poeloet-poeloet*, *roempoet keras*, *roempoet saroet*; het beste gras voor voer heet *banto*.
19. *bakain doeo*, verbloemde uitdrukking voor *huwbaar zijn*.
20. *roesoeh*, ongerust, bekommerd, treurig. (Bat. *roesak*, zich ongerust maken, niet op zijn gemak zijn; vergl. ᮊᮧᮒ en ᮊᮧᮒᮧᮒ)
21. In plaats van deze uitdrukking, die beteekent *tidak dapat akal lagi*, ontmoet men dikwijls: *angan laloe paham tertoeboek*.
22. *tjandakia* (Riou: *dubbelhartig?*) vindt men altijd in verbinding met *tjerdik*, waarvan het een versterking is. In de reeds genoemde geschiedenis der Padri onlusten komt deze uitdrukking voor o. a. op pag. 19. r. 7: *sa-orang jang tjerdik tjandakia jang lebih* [dari pada] *Tjati Pandai Bilang*; een man nog schranderder en vindingrijker dan Tjati Pandai Bilang. Deze welbekende raadsman van Datoek Katoemengoengan en Datoek Perpatih Sabatang is de patroon der goudsmiden.
23. Hard slingeren met de armen onder het loopen is een bewijs van verwaandheid (*okah*, *gadoeh*, *bondè^s*), bij een deftigen gang mogen de armen slechts een weinig bewogen worden; van daar de hier opgegeven beeldsprakige uitdrukking, wijl voor het afbreken van jonge takjes geen groote inspanning of sterke beweging der armen vereischt wordt.

24. B heeft hier nog: *dèta* (destar) *nan bagai akan djatoeh*, hij droeg zijn hoofddoek op een oor. De Maleiers maken van hun hoofddoek een muts in verschillende vormen, die zij als een pet opzetten en afnemen; de geurmakers onder hen dragen die muts graag wat schuin op het hoofd.
25. *main-main mato* ook in het algemeen: *vriendelijk zijn*.
26. *paménan*, uitspr. van *permainan*.
27. In pl. v. *aib sadikit* heeft B *tjatjat saboeah*, zijn eenige gebrek was; *tjatjat* = *tjela*; *mentjatjat*, aanmerkingen maken. *Boeah* wordt bij het tellen van verschillende dingen gebruikt, waar geen meer karakteristiek woord kan aangewend worden; zoo b. v. *kata*, *pantoen saboeah*; *sambang roko*⁵ *saboeah*, een sigarenkoker.
28. *rang* gewone verkorting van *oerang* (*orang*). Jager zijn wordt voor een minder prijselijk iets gehouden, omdat een jager veel in de bosschen rondzwerft en zoo overeenkomst met een vagebond (*risan*) vertoont.
29. *namoen*, een inleidingswoordje met dezelfde beteekenis als *maka*, *adapon*. Bat. id.
30. *mana*, nag. gelijk *mari*, inleidingswoord bij het aanspreken, *kom*, *welaan*. Bat. id.
31. *boleh* = *beroleh*, dat men zelden ontmoet; daarentegen van *esoek* b. v. nooit de samentrekking *besoek*, altijd *barisoed*⁵.
32. De hier volgende pantoen ontbreekt bij B.
33. *ririt*, rij; *berdjalan beririt*, op een rij naast elkander gaan. Bij de veelvuldige verwisseling van *l* en *r* vindt men *belirit* = *beririt*, zooals *beliring* = *beriring*, achter elkander.
34. *oemboet poetih*, jonge uitspruitsels, het onderste nog witte gedeelte daarvan. (Bat. *ombot*, het jongste van een plant.).
35. *melantan*, sparen, uitsparen.
36. *akan* wordt weer verkort tot zijn oorspronkelijken vorm *ka* (Tanah Datar: *ken*); om de prepositie en het voorvoegsel van dit *ka* te onderscheiden, verbind ik het laatste door middel van een — aan het woord, waarbij het behoort.
37. *adang-adang* (= *kadang-kadang*), somtijds, nu en dan. (v. d. W.).
38. B heeft *petang* inpl. v. *pantai*; *pantai*, zacht hellend, glooiend als het strand; *hari* (= *matahari*) *pantai tengah toeroen*, tusschen 3 en 4 uur 's namiddags.
39. *menoeroet*, ook zich begeven naar; *itoelah negeri jang ditoeroetnja*; *menoeroeti*, naloopen, trachten in te halen.
40. In pl. v. *laloé didjalang ajar itoe* heeft B *dapatlah poelo ajar itoe*. *Mandjalang* (*mendjelang*), bezoeken, een bezoek brengen, zich begeven naar; evenals *mendapatkan*, *menoedjoe* dikwijls overeenkomende met het voorzetsel *naar*. Vooral ook de bezoeken na het eindigen van de poeasa worden door *mandjalang* uitgedrukt.
41. Niet alleen blijft in Agam de *nj* voor *i* behouden, maar ook de *n* verandert voor *i* in *nj*; zoo *boenji*, *njioer*; *manis*, *manjih*; *koening*, *koenjiëng*; *nenek* wordt met wegwerping der eerste letter *injië*⁵.
42. *djoedjoeng berdjoeeljoeng*, op elkaar gestapeld, niet geregeld zooals *soesoen bersoesoen*;

dit laatste gebruikt men b. v. van kisten, kussens, die trapsgewijze op elkaar gestapeld worden, van schotels, borden enz.

43. B *kilat berkilat*.
44. Bij B volgt hier nog: *kersik loemat bagai dilinting; kersik boelan*, het fijne, witte zand; *kersik loemat*, het gewone donkere zand; *meninting*, zeven; *ditinting* hier *zonder steentjes*. (vdW *tintingan*, zeef).
45. In pl. v. de hier volgende pantoen heeft B: doedoek bermenoeng Azoe Sarah, hati bertjampoer karoesoehan, tambah peroet lagi lapar, dimoeka tidak kalihatan. Lama sadikit antaranja laloe berkata Azoe Sarah: //mana enz. gelijk A.
46. *rangoeng*, dat ik door *vischtwig* vertaald heb, is een werktuigje van hoorn, dat aan het hengelsnoer wordt gebonden; het bestaat uit een spilletje en een armpje, dat door de beweging van het water om het spilletje kan ronddraaien; onder aan het spilletje hangt het zinklood, terwijl aan het armpje de vischhaken verbonden worden.
47. *bilang-bilang*, een plant waarvan twee soorten: *bilang-bilang darat*, dat overal als onkruid groeit en *bilang-bilang laoet*, een boompje of struik van hoogstens een manslengte.
48. *na^s* (ook *ma^s*, maar dit meer in Tanah Datar) = *hendak*; *na^s njo* = *hendaknja*.
49. B heeft hier nog: *disabarkan djo nan patoetnja*, wij behooren in ons lot te berusten. *Djo* is niet alleen gelijk *dengan*, maar ook zooals hier de gewone uitspraak voor *djoea*.
50. *ko^s* de gewone verkorting voor *djoko^s*, als, misschien.
51. *pantoen*, gelijk; *sapantoen* = *saperti* (Pijn. *pantan*, *sapantan*).
B heeft *sakira-kira* in pl. v. *sapantoen*.
52. B heeft *mehentikan* in pl. v. *diam siko* en daarna: *sambil tergelak dikajaikan*, terwijl hij zich inspande, zijn best deed om te lachen. (Pijn. Men. Mal. samenspr. *kajai*, door wilskracht beproeven). De volgende pantoens tot aan: *namoen bakato-malah* enz. ontbreken in B.
53. *perian*, bamboe om water of olie in te dragen.
54. Dit spreekwoord, waarvan ik in de vertaling alleen den zin heb teruggegeven, luidt in de Hik. Abd. Moensji: *oentoeng saboet timboel*, *oentoeng batoe tinggelam*, de vezelige bast van de kokosnoot drijft, de steen zinkt; ieder ondervindt, wat zijn lot meebrengt of met zijn aard overeenkomt.
55. *malah* = *lah*, op sommige plaatsen nog uitgebreid tot *malaha*, wordt vooral in den imperatief gebruikt, maar als aanvulling ook in den indicatief.
56. B *inikah*.
57. B *kita*.
58. *mentjampoeng*, onder water gaan, zich indompelen; *tertjampoeng* (= *terbenam*), ondergaan van de zon. (verg. (ᨗᨑᨕᨗᨑᨕ)); *mentjampoengkan*, (iets) indompelen.
59. Die roode avondwolkjes heeten ook *bidadari*.
60. *poesoe*, hoop, verzameling; *berpoesoe*, dicht bij elkaar.
61. In pl. v. *anjolai* heeft B *nan dewasa*.
62. *lelap*, geheel gelijk *tidoer*, slapen.

63. *sia-sia*, onverschillig, zorgeloos, roekeloos.
64. *laroet*, ver heen zijn; laat, van den tijd. (Pijn. Men. Mal. samenspr.)
65. *ngéang-ngéang* of *ngéa-ngéa*^s; welk dier hieronder te verstaan is, laat zich moeielijk bepalen; een Padanger vertelde mij, dat het een *setan* is, waarmee kinderen worden bang gemaakt; in de Bovenlanden zei men een soort van krekel. Ook spreekt men van een *kangkoeng ngéa*^s; onecht geboren kinderen, wier vader onbekend was, werden gedood en in het bosch geworpen en dan werden zij *kangkoeng ngéa*^s; het komt, naar mij dunkt, overeen met ons *weerwolf*. *Anak ngéang-ngéang rimbo* is een scheldwoord en beteekent nagenoeg hetzelfde als *anak gampang*, hoerekind.
66. *berkotat*, kakelen van een hen.
67. *tedoeng*; het gaat hiermee als met de *ngéang-ngéang*; sommigen verklaren, dat het een vliegende, zeer vergiftige slang (zie v.d.W.), anderen meenen, dat het een eveneens vergiftige hagedis is. Op de vraag of men het dier wel eens gezien had, kreeg ik altijd een ontkennend antwoord, evenals dit met de *ngéang-ngéang* het geval was. De *tedoeng* wordt gezegd een geluid voort te brengen overeenkomende met het gekakel van een kip. — *Ajam tedoeng* is de benaming van een soort van kippen.
68. *mengokok* (*mangoko*^s), schreeuwen, krassen van een *elang*, klokken van een hen.
69. B heeft hier nog: *mengaoeng* poela harimau, *mendangkang* ^a sirangkak ^b dalam batoe, *mentjerètjèh* ^c poelamelah simpai, *mengotjèh-ngotjèhmelah* ^d toepai, *mendaring* ^e salindit djantan, *bagai tersoea balang* ^f tjatjing.
- a. mendangkang*, klanknabootsend om het geluid weer te geven van de krab; *b. sirangkak* (*merangkak*, kruipen), *de kruiper*, naam van een soort van landkrab; *c. mentjerètjèh* of *mentjeratjah*, eveneens klanknabootsend voor het geschreeuw (*tjè, tjè, tjè*) van den simpai-aap; *d. mengotjèh*, het geluid van den eekhoorn; *e. mendaring* (*dering*), wordt behalve zooals hier voor het gekras van den parkiet of voor het geschreeuw van den krekel (*sidjantoe, pindaring*), gebruikt om een rammelend geluid uit te drukken, b. v. van geldstukken, die men laat vallen; borden, die opgestapeld worden: *mangapo dipadiringkan pinggan toe, ko*^s *patjah-patjah baiko*; zoo ook van een bel, *genta berdaring, giring-giring berdaring*; *f. balang*, hetzij voor *bilalang*, hetzij voor *balang-balang*.
70. B heeft hier nog: *orang nan banjak lelap djoea*.
71. In pl. v. *poelo damikian* heeft B: *helang beboenji*.
72. *momongan* (= *mongmong*), een kleine goeng.
73. *hadap tawang-tawang*, een groote rebana, trom, tamboerijn. *hadap* = *edap*; *tawang-tawang* = *tawa-tawa*.
74. *saloeng*, een soort van fluit.
75. *tjètjè*^s, bekkens die tegen elkaar geslagen worden.
76. *lampari* of *lapari*, een koperen bekken, waarop met een *penggoear* geslagen wordt. B heeft na *saroenai*: *bagai nan bangsi dan negara, gagai nan loedangan dan serdam*. *Negara* misschien voor *nobat* of *saroenai negara* (zie Pijn. s. v.); *loe-*

dangan moet, naar men mij heeft opgegeven, een soort van tamboerijn zijn; het instrument schijnt echter weinig bekend.

77. B heeft hier nog: *patoetlah poela dihibakan*.

hiba (zie v.d.W. *iba*) = *belas*, in plaats waarvan het meestal met *kasihan* wordt verbonden: *dikalau toean ada hiba kasihan*. Meursinghe en de Hollander hebben ten onrechte dit woord veranderd in *heibat*; de plaats, waar het voorkomt (geschieder Padri onlusten, pag. 22, r. 95), beteekent: maak u niet bekommerd, wees niet bedroefd over de moskeeën, die verwoest zijn.

78. B *laloe kapada lima kali*.

79. B *baik* in pl. v. *elok*.

80. B *moeka nan boelan pernama*.

81. B *terperikan* in pl. v. *terhargai*.

82. In pl. v. *moeda*, *bagai* heeft B *patoet*, *patoet*. De volgende pantoens tot *baik nan boekan alang-alang* ontbreken in B.

83. *marapalam* = *mampelam*, zoo ook *marapoelai* = *mampelai*.

84. *moh*, interjectie, verwondering uitdrukken: *wel*, *wel*.

85. Aangezien de *tanggiling* (schubdier, miereneter) schuw is, hebben wij hier te doen met een ironische uitdrukking (*dipakoek djo poenggoeng lading*, zooals de Maleiers dit noemen).

86. *pajoeh*, buigzaam, tenger; hetzelfde als *pinggang lemah* of zooals elders: *pinggang saring* (dun, fijn) *satjakap tangan*; *pajoeh* ook *dajoek* (Bat. id.).

87. Men zegt beide *bilja* en *bidji mata*; voor *bidji*, korrel, *bidja*. Vooral in de Benedenlanden vermijdt men het woord *bidji*, dat aldaar voor *clitoris* gebruikt wordt; de pit van een vrucht heet *intjè*^s (*intjat*); *intjè*^s *limau*, *manggis* en zoo ook *intjè*^s *mato*.

88. *bakèh* = *pada*, *kapada*; (andere voorzetsels met dezelfde beteekenis zijn: *andji*^s, *oentoek*); *ko lapang toean*, *baiko patang hambo na*^s *batandang bakèh toean*, als het u gelegen komt, zal ik u in den vooravond een bezoek brengen.

89. In pl. v. *tegak* heeft B altijd *tago*^s (*tegap*) of *tako*^s (تاكو^s); beide is foutief; het moet zijn *tegak*, overeind, rechtop; *tegak berdiri*, rechtop staan. (Pijn. geeft *tega*; een drukfout?)

90. B *genap* in pl. v. *tjoekoep*.

91. *lepas*. Lees in den tekst *poelas*; B heeft *lepas*.

92. *di* wordt dikwijls gebruikt in de beteekenis van *akan*, *pada* (*tahoe di adat*, *soekar di hambu*), ook van *dari* (*toean tibo dima* = *dari mana*); verder is het de Agamsche uitspraak van *dè*^s = *oleh*.

93. B heeft hier nog: *kami nan sesat orang perboeroe*.

94. *sokah*, flink, dapper, heldhaftig, ook mild, royaal. (= *sekah*, سكاك^s?)

95. *rambaian*, met haar begroeid (in het gezicht) i. e. met een bakkebaard (*gerambèh*, *djambè*^s). (Pijn. *roembaian*; Bat. *rombejan* of *rombajan*).

96. *radja koetoeb* = *radja semporna*. B heeft hier nog: *itoelah roepa radja itoe*.

97. *kandoeng* wordt bij alle namen van bloedverwantschap geplaatst: *injiè*^s, *iboe*,

- bapa*^s of *bapa* (*bapo*), *soedara kandoeng* en komt dan meestal overeen met ons *echt*, *eigen*, *vol* of zooals ik het af en toe vertaal, *lief*.
98. B heeft hier nog: *hati nan tidak tertahani*, hij kon zijn verlangen niet bedwingen.
99. B *djikalau toean lai santoen*, *dagang bertanja beritai* (*santoen* niet alleen *beleefd* maar ook *nag*. = *kasihan*).
100. De volgende pantoens tot aan: *manalah toean radja djihin*, ontbreken in B.— In pl. v. *bermenoeng* heeft B *berkata*.
101. *hampai* (*ampai*); *mengampai* te droogen hangen of leggen; *lah pangapan hari?*— *tarampai djamoë* (*djemoer*); hoe laat is het? — (de geschikte tijd om het goed te droogen te hangen) 8 à 9 uur.
102. *menarik*, nemen, gebruiken (Pijn. Men. Mal. samenspr.)
103. *pengali* (*kali*) = *penggali*; veranderingen van *g* in *k* en omgekeerd komen dikwijls voor: *galewang*, *tjampaga*.
104. nl. *kahendak* of *maksoed hamba*.
105. *tampam*, vorm, voorkomen; *tampannya* = *roepanja*; ook heeft *tampantlah* dikwijls, zooals hier, de beteekenis van *sasoenggoehnja*.
106. *haram*, zeer dikwijls gelijk *tidak*; *lai batambakau ang aga^s sabatang?* — *haram*; hebt gij tabak voor een sigaartje voor mij? — neen.— *Haram lillah*, zeer sterke ontkenning: ik mag verdoemd zijn, zoo ik van hier ga, voor mijn wensch vervuld is.
107. *mehoenji* (*mehoeni*), bewonen; *koersi nan tidak berhoenji*, een onbezette stoel; *pehoenji*, bewoner; *tampat beperhoenji*, een plaats waar zich geesten of spoken ophouden.
108. B heeft hier nog: *djihin pon arif bidjaksana*, *ditangkapnja poela hoedjoeng kata*, *soedah bitjara kapintasan*; hij viel hem in de rede, daar hij vooruit begreep, wat Azoe Sarah zeggen wilde.
109. *Djanlah* = *djanganlah*.
110. In pl. *diri nan* heeft B *toean lai*.
111. In pl. v. *ditegoehi* heeft B *berteagoeh* en verder *mana ka-boleh dilepasi*.
112. In pl. v. *djalan* heeft B. *kata*; de eerste twee regels van dezen pantoen ontbreken daar.
113. *djihin* = *djin*; die inschuiving van *h* heeft ook in eenige andere woorden plaats: *Roehoem* = *Roem*; *mahanoesia*.— B heeft hier nog: *mentjoba hati Azoe Sarah*.
114. *djandjang*, trap.
115. *akar mati*, luchtwortel; wortel, *oerat*.
116. *sangkak*, kegelvormige mand of korf in het kippenhok om eieren in te leggen; (Bat. id.); *sangkak rimpang*, de hoek gevormd door stam en tak. B heeft *sakah* of *sakat* (سكك) in pl. *sangkak*; *sakah*, gebroken, losgescheurd (b. v. een tak van den stam); *sakat*, een parasiet (*boenga loemoet*), die voor een verblijfplaats van geesten gehouden wordt.
117. Het volgende tot aan: *bao hambo karoemah toean*, ontbreekt in B.
118. Deze lijn ontbreekt in B; *langgam*, gewoonten, inrichting.
119. *madoe peroet*, een behoefte moeten doen, ook ziek, pijn in den buik; *sianoe soe-*

- dah doa hari madoe peroet*; bij wijze van verwensching (*persoempahan*): *ditoemboek madoe*.
120. *tjatoes* (Bengk. *tjetoes*); *mentjatoes*, een slag geven, slaan; *batoe api ditjatoes besi*; *tjatoes api*, vuurslag.
121. *penghisab*, strootje; een gewone sigaar, *tjoeroet*, ook *tjoeroet Manila*, ook wel *seroetoe*.
122. B. heeft *saboeah* in pl. v. *sabatang*.
123. In pl. v. *kadalam kota* heeft B: *kapintoe kota*.
124. In pl. v. *boekan oelah* heeft B *raja*.
125. *tjako* of *tako*, straks (*tadi*).
126. In pl. v. dit zinnetje heeft B: *boleh garangan pinta hamba*.
127. In pl. v. *hamba na^sboleh* heeft *berilah hamba*.
128. *djanjo* (= *oedjarnja* v.d.W.) = *katanya*.
129. Naam van een kleine bloem.
130. In pl. v. *rambahi rimba* heeft B: *ramilah bandar*.
merambak, hout kappen.
131. *marimbang* (*barimbang*), *rimbang* halen, plukken; *rimbang*, een kleine boom met bittere vruchten. Er kan ook gelezen worden *meramboeng* Pijn. *meroemboeng*).
132. B *sitarak*, meer *sijèrèk*, evenals *sitaka* een kleine plant.
133. B heeft *tangkapkan* in pl. v. *tjakaukan*; *mentjakau*, grijpen.
134. *koembang padang*, een groene tor.
135. *boemi poeto* (*poetra*), inboorling.
136. B heeft hier: *dengarkan djoea sembah hamba, berganti hamba akan membalas: poelau Pandan dilaoet besar, laboehan bidoek ka-Batawi*.
137. *goesar-goesar*, wispelturig, veranderlijk.
138. Bij B volgen hier weer twee pantoen regels: *sikadoedoek^a dahannja rampak, masak boeahnja garan^b kini^c*.
- a. *sikadoedoek* (= *sendoedoek*), een plant waarvan de bladeren gebruikt worden in de *goelai* (alle natte toespijken bij de rijst) b. *garan* (*garangan*) = *agaknja*; c. *kini*, nu.
139. *sitaka batang sitaka*, er zijn veel sitakastruiken.
140. *kajoe petanak*, brandhout.
141. De twee volgende pantoen regels ontbreken in B.
142. *gilingan*, het uit een schijf bestaande rad van een vrachtkar; zoo'n schijfrad is *boelat, tilak bertjabang*; zoo ook het hart van Azoe Sarah, die zijn liefde niet zal verdeelen.
143. *ba^s* = *bagai*; *ba^fmanca* (gewoonlijk *ba^fa*) = *bagaimana* (*bagai apa*).
144. *kaloerago* = *koelawarga*.
145. B heeft hier: „djikalau ada toean lai benar, soeroehlah poela mehantarkan, tidak bitjara pada hamba.” Djika berkata radja djihin: „baiklah poela mehantar itoe, nantilah hari sampai siang, biarlah hamba poenja akal.” Laloe koembali radja djihin; berdjalanlah poela Azoe Sarah mendjagakan kawan lagi tidoer, laloe berkata enz. gelijk A.
146. *sulesai* wordt gewoonlijk met *dari pada* gebruikt = *kamoedian dari pada*.

147. *boengkas*, gebarsten (= *rekah*, *rengkah*); zoo later *boengkas oeboen-oeboen*, het hoofd barst (van de warmte); *boengkas timoer*, zoo wat 5 uur s'morgens.
148. In pl. v. deze vier woorden heeft B: *bolellah poela mehantarkan*.
149. *binantoe* = *menantoe*; B heeft hier nog: *tidaklah daja pada hamba*.
150. *berang* = *amarah*, ook *opvliegend*, (minder dan *bengis*).
151. De volgende pantoens tot aan *mendengar* ontbreken in B.
152. *tingkarang* (= *tambikar*, *tambingkar*), potscherf.
153. Wat zoo'n *goenting tersisip* eigenlijk beteekenen moet, heb ik niet te weten kunnen komen; ik heb gedacht aan een toovermiddel, misschien tot afwering van booze geesten (Bat. *manisipi*, iemand heimelijk betooveren), maar dit werd ten stelligste ontkend.
154. *oendoeng-oendoeng*, doek dien de vrouwen zich over het hoofd slaan, om zich tegen de zon te beschermen; *padoesi* (vrouw) *ko^sbadjalan ba-oendoeng-oendoeng*. De *tikoeloek* is een doek, een soort *salendang*, dien de vrouwen sierlijk om het hoofd slaan, zoodat een slip in den nek hangt; mooie *tikoeloeks* zijn met helderrood afgezet en met gouddraad doorweven.
155. Bij B volgt hier nog: *lalo menangis bertimbal balik* (van weerskanten), *laloelah tjeraï toelak belakang* (namen zij afscheid van elkander).
156. B heeft: *tidak dihambat sasoeatoe*.
mehambat (*mengambat*), ophouden, tegenhouden, aanhouden b. v. een voorbijganger.
157. *tjanda* = *roepa*; een woordje, dat evenals *poela*, *garan*, dikwijls tot aanvulling van een regel gebruikt wordt. — B heeft: *tiba diroemah orang itoe*.
158. *kilangan*, een doornstruik. — B heeft: *diambil bao kakilangan* (naar de suikerrietpers.)
159. Een dergelijke inleiding van een *sembah* neemt in het Men. dikwijls de plaats in van het gewone *ampoen* enz.; de bedoeling is: doe ons geen leed, al brengen we u een onaangenaam bericht, want de schade zal op u zelf neer komen. B heeft *karoegian* in pl. v. *kahilangan* en verder: *adapon djaroem lah patah, betapa mendjahit kain; adapon manti Azoë Sarah soedah diambil radja djihin; betapa mendjahit kain, dikili-kili tepinja; soedah diambil radja djihin, diambilnja akan menantoenja; dikili-kili tepinja, lah tjabik poela ditengah; sebabnja djadi menantoenja, karana kahendak Azoë Sarah; tidaklah* enz. gelijk A.
kili (= *kilim*), zoom.
160. Zeer gebruikelijke uitdrukking voor iets buitengewoons.
161. *taban* (= *terban*), instorten (vdW). (Bat. *torban*).
162. *langang*, ook verdwijnen, zich niet vertoonen. (Bat. *langa*).
163. *katoedjoe*, bevallen; *saja soedah katoedjoe tinggal disini; pilihlah permainan nan katoedjoe olehmoe; lai katoedjoe parampoean nantoen di ang?* bevalt u die vrouw?—
kain saroeng itoe tidak dikatoedjoeinja.
164. *hati tangan*, de muis van de hand; uit de hand te eten krijgen fig. voor goed verzorgd worden.

165. De volgende drie woorden ontbreken in B, dat daarentegen de volgende pantoen heeft: pai ka-Tikoe ka-Piaman, ilir poela ka-Indragiri; sabab katoedjoe basa sanan, tidak tertjinta poelang lai; ilir poela ka-Iudagiri, ka-poelang laloe ka-Padang; sabab loepa dikampoeng diri, sabab sanang dikampoeng orang; moedikkan djoea di-Bandar Padang, na^r singgah ka-Indagiri; baiklah djoea hamba poelang, si-Hamizah hampirlah mati," katanja (djoea Azoe Sarah. Lamalah poela antaranja) toemboehlah enz. gelijk A. Het tusschen haakjes geplaatste is door mij bijgevoegd.

bandar, zeer zelden zooals in deze pantoen *stad*; de gewone beteekenis is *waterleiding*; *memandarkan ajar ka-sawah*.

166. *sela*, tusschenruimte; *menjela*, tusschen twee in; *sela menjela*, afgewisseld, om den ander; *dipasalokan* (gesch. Padri Onl. pag. 2 reg. 10), afgewisseld.

167. B: *matanja intan dalam karang*.

168. *dasoen toenggol*, St. Jansuitje; bij B volgt nu: *moeloet nan bagai boengkas timoer*, haar mond was als de dageraad.

169. Eenige woorden, die in 't gewone Maleisch op *i* uitgaan, worden in het Men. uitgesproken met *h* en met een sluitende *s* geschreven, b. v.:

gigi — گيس، uitspraak *gigih*

lidi — ليدس، " *lidih*

peneli — فنيتس، " *panitih*

titi — تيتس، " *titih*,

zoo ook *bangi (wangi)* — اير باغس in باغس, uitspr. *aië Bangih*, zooals de Europeanen het noemen *Ajar Bangis*; zoo vindt men gewoonlijk *Atjeh* geschreven اچس, *tjingkeh* — چفكس. Ik schrijf het gebruik van die sluitende *s* daaraan toe, dat na *a* en *i* de *s* wordt uitgesproken als *h* (*èh*, *ih*, *panèh*, *toelih*); schreef men اير باغه, *gigihè*, dan zou dit aanleiding geven tot een uitspraak *gigihè*, *Aië Bangihè*. (vergl. het in 4 aangeteekende omtrent *satia*, *benoea*).

170. In pl. v. *hitam bagai* heeft B *bagai amboen*, zacht als de nachtdauw.

171. B heeft hier nog: *bahoe nan bagai toelang lajar*.

172. In pl. v. *hantaran hanjoet* heeft B *tiang* (liever *tonggak*) *kintjir*; de beteekenis van beide is *rond als een cilinder*; de *hantaran* is een rolrond stuk hout, ter lengte van nagenoeg een arm, dat bij het weven gebruikt wordt. — *tiang*, alleen voor *mast*.

173. *soegi landak*, stekel van een stekelvarken; *sasoegi timbakau*, een pruimpje tabak.

174. B heeft hier nog: *toeboek nan bagai handjelai*. (= *djelai*, *kedelai*).

175. Bij B volgt hier nog: *tapak nan bagai kipas tjina*; een *kipas tjina* wordt dikwijls als beeld gebruikt om *fijn*, *mooi* uit te drukken.

176. In pl. hiervan heeft B: *habis poela elok orang*.

177. B *kini* in pl. v. *itoe*; een opmerking dus van schrijver of afschrijver, dat er tegenwoordig geen zoo schoone vrouw meer gevonden wordt.

178. B heeft hier nog: *djawat berdjawat dalam tangan*.
179. Deze en de volgende regel ontbreken in B.
menggoejoe, lastig vallen, plagen, ook zich bezig houden met, spelen; *ajo baboe*,
goejoe-goejoe anak itoe, soepaja ia ti loer lagi. *Djangan digoejoe* (hinderen) *orang*
jang bekerdja itoe.
180. B heeft hier nog: *kakasihan orang moeda-moeda*.
181. B nog: *tandanja anak tjoetjoe radja*. De hier volgende pantoen ontbrekt in B.
182. *koendi*, een klein vruchtje, half rood, half zwart, gebruikt als goudgewicht, een derde van een *saga*.
183. B: *lah piatoe*.
184. B heeft hier nog: *bagai manik poetoës talinja*, *bagai intan poetoës pengarangan*,
djatoeh nan doea, *djatoeh tiga*, *djatoehnja berderai-derai*.
185. *maajam* (*mengajam*) = *menganjam*.
186. *bagio* of *bago* = *maski*, zooals B heeft. (Bat. *agija*).
187. Deze en de volgende regel ontbreken in B.
188. B heeft *orang melihat* in pl. v. *pemandangan*.
189. B: *poetoës*.
190. B: *namoen berkata Azoe Sarah* in pl. v. *mendengar kata demikian*.
191. *teragak*, verlangend denken aan, verlangen naar; *padoesi dalam tian* (zwangere vrouwen) *manaragaki makanan nan asam*; *ana^s nantoen lah lamo badagang* (is reeds lang weg), *ditaragaki di iboe bapa^sno*.
192. *amoeh*, willen; *maoe*, vechtlustig zijn, vooral van vogels gebruikt. (Bat. id.) *pamoeh* (*paamoeh*), gehoorzaam, volgzaam; *anak itoe pamoeh banai* (*benar*); *sipamoeh*, echo.
193. *mematjit*, vasthouden.
194. *mendjapoet*, halen, nemen (vergl. *djempoet*).
195. *mendjinaki*, vriendelijk toespreken, met vleierende woorden tevreden stellen, bedaren, temmen; *mendjinaki binatang*.
196. *pergi* wordt zoowel *pi* als *pai*; in den imperatief altijd *pai*.
197. Hier heeft B het volgende: "dengarkan ibarat hamba sapatah: baik hari boelan ka-terang, lah tampak bintang Kadjoran; baik hati toean ka-poelang, anak betapa ditinggalkan," katanja djoea poeti Baloekih; als het goed weer is, zal de maan schijnen, reeds is de avondster zichtbaar; gij zijt opgeruimd, omdat gij naar uw land terug keert, maar hoe kunt gij uw kind achterlaten. *Bintang kadjoran* (= *Zoehara*), de avondster.
198. B heeft hier nog: *mendengar kata demikian*, berkata poeti Balkis: "batang paoeh, batang tjoebadak, dibalik batang kasoemba; ajah djaoeh, hamba teragak, hari dimana ka-bersoea; dibalik batang kasoemba, meramboeng dikampoeng dalam; tidak lagi boleh bersoea, djaoeh kampoeng berlain diam; meramboeng dikampoeng dalam, sitarak dipendakian^a; djaoeh kampoeng berlain diam, soekar hamba beroelang kian^b," katanja garan poeti Balkis.
a. pendakian, helling; *b. kian*, daarheen.

199. *oesah* = *djangan* (nooit in de beteekenis van *noodig*, *nuttig*).
200. B: *hati* impl. v. *hamba*.
201. *toeboek kasar*, een stoffelijk, menschelijk lichaam, staat tegenover *toeboek haloes*, het onstoffelijk lichaam van een geest.
202. B: *tanamkan* en *lampiskan*.
203. *andjiloeang*, een boompje met dunnen stam en een kruin van lange, smalle, bruine bladeren. B heeft hier nog: *pagarkan poeding ajar emas*, *beri berlaboeh berpintoe gerbang*, na^s bertentoe orang nan masoek, *djangan sembarangan laloe sadja*, soepaja soeka hati tamba.
204. *angkoeh*, alsof, gelijk.
205. *berpeloek*, op den schoot zitten; *memeloek*, op den schoot nemen; (omhelzen, *memagoet*).
206. *mandja*, niet enkel *gehecht*, maar ook *speelsch*, *vlelend*, ook *bedorven*, *verwend*; *koeda mandja*, een dartel paard.
207. *tirai*, de van franjes voorziene randen b. v. van den hemel van een bed, *falbala*.
208. *langit-langit*, gekleurde stukken goed, die in de *soerambi* en de *andjoeng* als een gehemelte uitgespannen worden; vooral gebeurt dit bij feesten.
209. *poerin*, een fijne biessoort (Pijn. *poeroen*).
210. nl. *tikar terawang*.
211. B heeft hier nog: *langkap djo pahar dan karikal*.
212. B heeft: *tjoetjoe toenggal*, *tjoetjoe perménan*, *tjoetjoe nan main-main mata*, *kami tinggal engkau berdjalan*. *Senang berdjalan dipadang rata*, *melangkalah* enz. gelijk A.
213. In pl. v. *badjalan poeti lakéh sampai* heeft B: *berdjalan djaoeh lai kan sampai*, ofschoon zij ver moest loopen, kwam zij toch aan.
214. B *patoetlah sini memboeang mara*.
215. *gading-gading*, lijstwerk van kozijnen (*bandoel*), enz.
216. *mendjorok*, uitsteken; *tandjoeng mendjorok kalaoet*.
217. *koelai*; *berkoelaian*, neerhangend; *telinga gadjah terkoelai* (zie Pijn. s. v.).
218. *boetoen*, een vrucht; *boeah boetoen*, naam van een versiersel (hier een snijwerk) in den vorm van die vrucht. (v. d. W.).
219. *berkatak bergelang poejoeh*; de palen van het huis (*tonggak*) en die tusschen de planken van den wand waren gedraaid; *katak* is het dunne, inspringende, *gelang poejoeh* (de krans van veeren om den nek van den kwartel), het uitspringende van het gedraaide.
B heeft hier nog: *berdjandjang berandjoeng-andjoeng*.
220. *tindjau karang*, een uitkijk,
221. B heeft *senang* impl. v. *petang*.
222. Ik heb geschreven سد لائم; de Menangkabauer spelt سدة لائم, zooals zoowel A als B heeft, en stelt deze uitdrukking samen uit *linggam*, rood en *sadah*, de kalk, die bij de sirih gebruikt wordt. (Bat. *soda*; verg. سدر).
223. B heeft hier nog: *tempat bermain parapati*

224. *kaloek* (*keloek*, *loek*, *eloek*), of zooals B heeft *kèlok*, bocht, gekromd, schroefvormig; *toengkat berkaloek*, *djalan berkèlok*, *keris tiga kèlok*.
225. *Tjina karam*, verward, zonder vast patroon; *marika itwe hiroek sadja ba^s Tjina karam*, zij maken een verward lawaai.
226. *saloek* (*seloek*); *bersaloek*, dooreengestrengeld, zooals b. v. de schakels van een ketting.
227. *rakam*, zegel, schrift; *merakam*, drukken, insnijden.
228. *gèndèng*, meestal verbonden met *èrèng*, scheef, schuin; edelgesteenten flikkeren, wanneer zij schuin gehouden worden, van daar *bergèndèngan*, fonkelen, schitteren van edelgesteenten; *djikalau karbau hendak berlaga bergèndèngan letaknja*, dan staan zij met den kop schuin tegenover elkaar; het frequentative *menggerèndèng*, een vechtende, dreigende houding aannemen van dieren, schuin naderen b. v. van een haan, die het hof maakt aan een hen, *indoek hajam digerèndèngi hajam djalak*.
229. *tampa*; *menampa*, beleggen (smeden, *menapa*); *saroeng keris bertampa emas* = *berpaloet emas*.
230. *kansa* (*gangs*), blik.
231. *asa-asa* = *soeasa*.
232. *damar tiris*, figuren van bladgoud of verguld snijwerk.
B heeft hier nog: *berdinding berama-rama* (geschulpt), *oekir bernama akir salam* (?); de laatste twee woorden zijn onduidelijk geschreven en laten zich moeielijk bepalen, daar het een fantasienaam is aan een snijwerk gegeven, waarschijnlijk een bijvoegsel van den afschrijver.
233. *sari-moedjari*, een kleine struik met geurige bladeren, die bij de sirih gebruikt worden.
234. *talang perindoe*; een volgens het volksgeloof op den top der bergen groeiende kleine bamboe, die niet hooger wordt dan een span en herkenbaar is aan de doode vogels, die er onder liggen; alleen *orang bertoeah* vinden hem; wie zulk een *talang perindoe* bezit, kan alles krijgen, wat hij verlangt.
235. B heeft hier nog: *oekir bernama pintoe* (?) *iman*.
236. *kapoek*, een ronde rijtschuur van gevlochten bamboe, gewoonlijk in een vierkant raam van houten of bamboezen stijlen; het is hier de naam van een snijwerk.
237. B nog: *ditoeliskan poela boenga emas*, *oekir bernama toeloes napsoe* (?); even als *pintoe* (?) *iman* een fantasienaam, niet de naam van een zeker patroon of figuur van snijwerk en daarom voor ieder ander dan schrijver (of afschrijver) ten gevolge van het onduidelijke schrift moeielijk te bepalen.
238. B: *pihak kapada nan kaempat*, beroekir bereka-reka intan, berboelan bagai dipagar bintang, bertoelis berkalamkari, disamboet poela poetjoek reboeng, reboeng bernama haer léman, ditoeliskan poela boenga raja, oekir bernama bodi bajan.
léman, verkorting van *Soeleiman*; zoo ook *tapak léman* = *tapak Soeleiman*, naam van een plant (v. d. W.).

239. *berpoetjoek beterdjoen belat; belat*, een soort van zeil van rotan of dun gesneden reepen bamboe gemaakt, algemeen bekend onder den naam van *keré*; ook een vensterluik, vulluik; het met deze uitdrukking bedoelde figuur bestaat uit twee geschulpte in een punt samenkomende lijnen (als een neervallend luik); *membelat*, spalken; *membelat kaki nan patah*. B heeft hier nog: *bersilang bersorong dajoeng*, *beroeikir salipoet dalil* (geheel beschreven met koranspreuken), *bergandaganda toelis tjandai*, *lebih poela boeroeng merak*, *mengiring poela bajam badja*, *oeikir bernama toekang raija*.
240. *bajam badja*, een plant waarvan de stengel wordt gebrand om er zwartsel voor de tanden van te maken.
241. *kalimantang*, een lange witte wimpel; *mengalimantang*, een lange, gekronkelde, witte of lichtgele streep vertoonen; *milit destarnja mengalimantang tjahajanja*, de met goud geborduurde rand van zijn hoofddoek schittert; *tjahajanja kalimair*, *kalau diboenoh*, *mengalimantang didinding*; zoo ook *oelar mangindo*, *oelar mangiang* (beide namen van den regenboog) *mengalimantang*; *kilat mengalimantang*. (Bat. *halimottang*. phosphorische glans van paddestoelen). Het schitteren als een zwarte streep, *mengalimbadjo*.
B heeft hier nog: *bersiap bertoelang ajar^a*, *berloekis lagi bersoerat*, *soerat nan tidak terpahamkan^b*, *orang berdawat ajar emas*, *ragoelah orang memandang*, *sampai kadiri tjahajanja^c*, *boekan boeatan toekang Saba*, *entahkah toekang dari mana*; *oeikir bernama djatoeh kaatas*.
- a. toelang ajar* = *tali ajar* strepen, lijnen, die tot versiering dienen, zooals b. v. op boekbanden (v.d.W.); *bersiap bertali ajar*, hier en daar met zulke strepen en lijnen versierd; *b. tooverspreuken*, die een ander niet kon ontcijferen; hiertoe worden b. v. de lettergrepen der verschillende woorden door elkander geschreven of de zin wordt doorspekt met woorden, die hem geheel onbegrijpelijk maken; *c. de glans straalde terug naar den toeschouwer*.
242. In pl. v. *disènanlah* enz. heeft B *ditjamperkan intan dengan podi*, *manikam sela menjela*, *moetiara betoerang-toerang*, *dihiasi poela dengan djohor* (uitspr. v. *djauhar*).
243. B *oeikir* in pl. v. *roepa*.
244. B heeft hier nog: *itoelah poela sipat roemah*.
245. B *berpakaian saisi roemah gedang* (de meubelen waren compleet, zooals in een groot huis past), *kedjar berkedjar tabir pandjang*, *hoeboeng* enz.
246. In pl. v. *bantal ketjil* heeft B *lapik poerin*, *permadani poela diatas*.
247. *padani* = *permadani*.
248. B heeft hier nog: *minjak haroem terletak djoea*, *barang na^s haroem berminjaklah*, *tidak siapa menegahkan*, *itoe poesaka orang kaja*, *itoelah adat orang moelia*.
249. *tjèrè^s*, trekpot (met een tuit, *tjeratan*, en een oor, *tangkai*).
250. Als een maaltijd geheel in orde is, moeten er 14 schaaltes met toespizzen zijn.
251. B heeft nog: *orang kaja bertimba emas*, *orang menaroech tambang oerai*, *orang menaroech soengai emas*.

252. *kakar*; *mengakar*, dun uitspreiden.
253. In pl. v. deze lijn heeft B: *barang jang boleh banjak dipoedji*.
254. B *bermaksoed* in pl. v. *samando*.
255. *Djoedah* beteekent in het algemeen *Arabisch*, *wittheemsch*, *fijn*, *geurig*.
256. *kasoer menggala*, dikke vierkante bultzak.
257. In pl. v. *tidaklah* heeft B *laranglah*; *larang* is niet enkel gelijk *djarang* zeldzaam, moeielijk te krijgen, maar ook *volstrekt niet*.
258. *bantal pereboeng*; boven op een stapel kussens ligt er een, dat den vorm heeft van een driehoekig prisma; dit kussen heet *bantal pereboeng* (puntig als *reboeng*).
259. *kain menggala*, een met gouddraad gewerkte kain van 9 hastaas lengte; *maboek*, zonder vast patroon.
260. *randa*, niet alleen weduw, maar ook een vrouw, die van haar man gescheiden is; een bruid, wier bruigom sterft, voor het huwelijk voltrokken is; Balkis heet hier *randa*, omdat, gelijk uit het vervolg blijkt, zij met den koning van Saba zou huwen, welk huwelijk evenwel geen doorgang had.
261. *gelang bergenta*, holle armbanden, waarin een stukje ijzer of iets dergelijks, dat bij iedere beweging van den arm een gerammel veroorzaakt, welk geluid met dat van een bel vergeleken wordt.
262. Het voorvoegsel *pe*, *per*, wordt somtijds *pi* in pl. v. *pa*: *piseroeh*, *pitaroeh*, *pisarut*; zoo ook *pitjajo*, alsof hier *per* het Maleische voorvoegsel *was*.
263. *tjintjin tjinta-tjinta*, een ring met tooverkracht, zoodat de bezitter alles kan bekomen, wat hij verlangt.
264. *djoedjoeh*, genegen.
265. B heeft hier: boenga karangan poeti Balkis, tentang anak dajang-dajang menoe-lis lagi meuekat, menjoerat-njoeratkan kata. Dalam hari arba' tengah hari se-dang lai langang enz. gelijk A.
266. *kapetang*, gisteren; *kalamari*, eergisteren.
267. Het volgende tot aan *ada saorang goebala* ontbreekt in B.
268. In pl. v. *kira-kira* heeft B *akal boedi*.
269. B: *soedallah poeti mengambil boenga*.
270. *pitanah* (فتنة), ook *onwaarheid*, *leugen*.
271. De volgende pantoens tot aan *mendengar kata demikian*, ontbreken in B.
272. *loeli*, klos ongesponnen katoen. (Bat. id.).
273. *Djoe'lkaidah*.
274. In pl. v. *kamoe* heeft B *bapa*^s, gewoon aanspraakwoord, vooral jegens kleine kinderen. (v. d. W.)
275. *bertaloen*, doorklinken, weergalmen.
276. B: *jakinlah poela radja Saba*.
277. Hier heeft B nog: *langkap djo alat dan sendjata, akoe menderoet Azda Sarah*.

278. *menoenai*, polsen, in het geheim vragen of onderzoeken; *saksi ditoenai kalau benar atau tidak*; *hei mandui, tjobalah mandui toenai perampoean itoe, maoekak ia kawin dengan saja atau tidak*.
279. B: *boetan* in pl. v. *endahnja*.
280. B. *diboeat*.
281. B: *karana*.
282. B heeft hier nog: *adapon anak kandoeng diri namoen melihat bapa^s takoet*.
283. B: *katakoetan* in pl. v. *soedah takoet*.
284. *mantara* = *samantara*; dikwijls ook verkort tot *taro*.
285. B heeft hier nog: *angkoehnja* (waarschijnlijk) *engkau djadi rajja*.
286. In pl. v. *anjalai* heeft B *sama-sama*, *tidak terbilang mahanoesia*.
287. B spelt *djenapang*; bij wijze van aardigheid zegt men ook wel *tjinapang (tjina pa ang)*.
288. B: *rantai*.
289. B heeft: *berapa gelewang pedang tjotai*; dit laatste woord, dat weinig bekend schijnt en misschien verouderd is, moet *ontbloot (tersintak)* beteekenen.
290. Hier heeft B de volgende pantoen: „*koemboek ajar*“ main-main, *simboerkan menaki^s getah*; *djikalau radja hendak kawin, djangan berkawan naik roemah*; *simboerkan menaki^sb (menakang) getah*, *getah diambil ka-pemoeloet*; *oesah berkawan naik roemah, karana boedak habis takoet*; *getah diambil ka-pemoeloet, pemoeloet oenggas limboekan^c*; *karana boedak habis takoet, baik djoega dipeliharakan*,” katanja djoea Azoe Sarah. Een aarden pot voor water om er mee te spelen, het water wordt (tegen den boom) gegoten, als men de gom wil aftappen; als gij, o koning, wilt huwen, ga dan niet met uw gevolg naar binnen; het water wordt (tegen den boom) gegoten, als men de gom wil aftappen, de gom wordt gebruikt als vogellijm; ga niet met uw gevolg naar binnen, anders zal mijn dochter bang worden; de gom wordt gebruikt als vogellijm om limboekans te vangen; anders zal mijn dochter bang worden, het is beter haar te ontzien.
- a. koemboek ajar*, een aarden potje voor water, met een tuit; *b. wanneer men getah gaat inzamelen*, wordt de boom schoon gemaakt, waar men de inkepingen wil maken (*menaki^s*). Wanneer de gom uit zoo'n inkeping vloeit, draait men er een stokje in rond (*memoeloet getah*) en zoo'n stokje wordt dan gebruikt om vogels te vangen (*pemoeloet oenggas*). *Menakang*, dat ik tusschen haakjes geplaatst heb, daar het met het oog op het aantal lettergrepen te veel en blijkbaar uit onoplettendheid door den afschrijver bijgevoegd is, wordt niet op zich zelf staand gebruikt, maar altijd in verbinding met *menaki^s*, waarvan het een versterking is; *c. limboekan*, misschien dezelfde vogel, die bij Pijn. *limboek* heet.
291. *mengherik*, hard, 'ruw, schreeuwend spreken (zie Pijn. *erik*).
292. *kambal*, mandje, doosje.
293. *djoeadah*, gebak, lekkernij, snoeperij.

294. *serta ajar minoemnja* heeft B niet; daarentegen na *radja Saba*: *tjarilah poela toedjoeh moendum, isikan poela ajar mawar*.
295. *agih*; *mengagih*, geven; *mengagih-agih* verdeelen; *agillah diri saorang-saorang*, verdeelt u, zoo dat ieder afzonderlijk staat; *kadoea bala tantera itoe beragillah*, gingen uiteen.
296. *gantoeng*; *menggantoeng*, ook ophouden; *kalau adu bitjaramoe apa-apa hal, katanlah dengan sigera, djangan digantoeng lama-lama; kalau orang ka-berdjalan djaoeh, djangan digantoeng-gantoeng*.
297. In pl. v. het volgende heeft B: boekan lai oelah pakaiannja, entah berentah^a banjak emas, perak soeasa tidak bergoena^b, melainkan emas intan podi; langkap mangkoeta beroembai-roembai, berapa poela kain badjoe, berapa poela ikat pinggang, berapa poela tjintjin didjari, berapa poela kambal emas.
a. entah berentak, ontelbaar; *b. bergoena* = *dipakainja*.
298. *berdaroen* of *berdarik* zou beter zijn om het geluid der opengaande deur uit te drukken dan *berdering* (zie 69), tenzij er aan de deur een bel is.
299. B: *gedang*.
300. *meloemar*, bestrijken; *berloemar darah*; *pintoe diloemari tjat* (Pijn. *loemoer*).
301. *litak*, vermoeid, krachteloos, hongerig; *lah litak peroet saja*.
302. *tergoenggoeng* hier in pl. v. *terlekat*; *menggoenggoeng*, ook overdrachtelijk *meenemen, wegnemen*; *barang saja digoenggoeng orang itoe dibawanja lari*. In pl. v. *tergoenggoeng pada kaki* heeft B telkens *tergoenggoeng emas oerai*.
303. B: habis djoendah tiga didis, habislah apam tiga boeah, laloe tertjengang radja itoe melihat orang tiga saroepa, tidak berlain katiganja, bagai nan kambar katiganja. Laloe berdiri enz. gelijk A.
didis, snede; *boeah dididis*; *didis*, van wat met een zachten druk wordt gesneden; *sait* b. v. van vleesch.
304. In pl. v. het volgende heeft B: *laloe heran radja Saba, tiga kambal emas oerai, tiga gantang nan banjaknja*.
305. *menjonsong*, te gemoet gaan om af te halen; ook zich verzetten, tegenspreken, brutaal zijn, (in rechten) appelleeren; *tidak takoet ang doerhaka, lai bapa^s ang kadisonsonsong-sousong djoea; anak itoe koeat sakali menjonsong goeroe*.
sonsong = *songsong*; voor *s* gaat *ng* over in *n*: *bansat, lansat, kansa*.
306. B: *tepi*.
307. B: *angkoehkan*.
308. In pl. v. *dihantarkan poelamalah tjipir* heeft B: *diangkat hedangan hampir radja: santaplak toeanloe radja kami, djoedah diniatkan ka-santapan*.
309. *goejah*, wankelend, b. v. de gang van een oud mensch (*goejah loetoetnja*); een tafel met ongelijke pooten; een oud, vervallen huis.
310. In pl. v. *bagaikan goejah peritjatanan* heeft B: *bagaikan hilang pemandangan*.
311. In pl. v. *saboeah* heeft B *sabelah*, boekan lai oelah kenjang peroet, tidak dimakun maloe poela, bagai nan takoet pada orang.

312. B *melihat*.
313. *lapih*; *melapih*, plat vlechten b. v. het haar, touw; *tali itoe lapih tiga*; *kain berlapih rama-rama*, draperiën als bogen en groote strikken.
314. In pl. v. *harap* heeft B *réwan* = *ragoe*.
315. B *bergerak* in pl. v. *berdatak*; *berdatak (detak)*, kloppen; *bergerak*, een voorgevoel hebben.
316. Hier zijn door den afschrijver twee regels vergeten, die bij B luiden: *poetri berkoe-roeng didalam péti, maloe bertanja sipat baiknja*. (*peti*, Men. ثيتي *péti*.)
317. *palentak* = *parentak*.
318. *lantjang*, sirihdoos.
319. *tunisab*, uitspr. van *terhisab*.
320. *kambal katja*; *kambal*, een kistje van rotan ca. een halve meter lang en een kwart hoog; zulk een *kambal katja*, ook *keranda katja* (no. 316 *péti*), komt meer in verhalen voor in de beteekenis van *schuilplaats*, *plaats van afzondering*. Anderen lezen *gambal katja*, hetgeen *doorschijnend gordijn* zou beteekenen.
321. In pl. v. dezen regel heeft B: *simbai menjimbai genta gelang, berdering poela gelang kaki*. — *Simbai menjimhai*, van geluiden *onafgebroken*; het eene volgt onmiddellijk op het andere.
322. *meningkah*, accompagneeren (v. d. W.).
323. *melotar*, slaan.
324. In pl. v. *tepi* heeft B *toerap*, geborduurde rand.
325. *kain biloedoe dimakan koekoe*, fluweel waarop de indruk van den nagel achterblijft, zwaar en fijn.
326. *kain adjoeng sarat* is een zwaar met goud doorwerkte kain (als een volgeladen jouk). B heeft hier nog: *sarat bertenoen ajar emas*.
327. *mentjemoek*, slaan; *bertjemoek*, vechten.
328. In pl. v. den volgenden regel heeft B: *banjak permata allahoe rabi*, groote god, lieve hemel, wat had zij veel edelgesteenten.
329. *kening*, voorhoofd; *alis* wenkbrauw.
330. *sariboelan (sahari boelan)*, een gouden hoofdversiersel in den vorm van de maan, als zij drie dagen oud en dus pas zichtbaar is.
331. *tatah kandai*, haarnaald met bloemen van goud of zilverdraad; *kandai*, versiersel; *mengandai*, versieren; *ramboet dikandai djo amèh*; *djari dikandai djo tjintjin, djo tjanggai*.
332. *soebang*, oorknop; *soebang-soebang*, franjes voor gordijnen gemaakt van bolletjes mergpit (*basoeng*).
333. *santir*, weerga, gelijke.
334. *ko^s koenoen*, des te meer (Bat. *hoenoeng*).
335. *doedoek bersoesoen*, de handen gevouwen en het hoofd gebogen, onderdanig, eerbiedig.
336. *menghasingkan (asing)*, gereed zetten.

337. *delamak*, dekkleedje over de *toedoeng sadji*.
338. *boenga rampai*, bladeren van verschillende bloemen doorceengemengd; het uittrekken, losplukken van die bladeren, *meroentih*.
339. *lemak*, niet enkel *vet*, maar in het algemeen *smakelijk*, *lekker toebereid* van spijzen, hetzelfde als $\text{m}^{\text{h}}\text{a}^{\text{h}}\text{a}$.
340. *manisan lebah*, honig. B heeft *ajar madoe*.
341. De *koemajan*, een geurige, kleine, witte bloem.
342. *hoeroeng*; *berhoeroeng*, zich verzamelen, bijeenkomen; *mehoeroengi*, omgeven, omringen; *bangkai koeda dihoeroengi langau*.
343. *sakin pengidam*, een mes, dat in sommige streken de Maleische vrouwen altijd bij zich dragen, als zij op weg zijn (om er mee te snijden, waarop zij belust zijn, *mengidam*).
344. *kalian*, *gij*, van een meerdere tot zijn minderen, ouders tot hun kinderen, een onderwijzer tot zijn leerlingen.
345. *toengkoes* = *boengkoes*; *menoengkoes*, inwikkelen.
346. B: *hoedjoeng toendjoek*.
347. B: *nasi*.
348. *tating*; *menating*, opnemen, dragen, opdragen; *tolong menating melja ini kasanan*; *tatinglah makanan itoe kamedja* [*tètèng*; *menètèng*, voorzichtig opnemen en wegdragen; b. v. *nambè^f ditètèng ditètèng*, *nambè^f ditètèng toean dèn*, draagt (het lijkt van) mijn man niet weg; *nambè^f = djangan*].
349. *djambar* (= *hédangan*), gerecht; *sadjambar*, wie te samen eten. Als het geheel in orde is, moeten er zes personen te samen aanzitten, nooit meer, wel minder, zoo er toevallig geen zes bij elkander te brengen zijn; bij feesten (*perdjamoean*, *perhalè^f an*) moet de ceremoniemeester (*djoeara*) er nauwkeurig op letten, dat bij elkaar zitten, wie bij elkaar hooren (*sama tegaknja*). De Menangkabauer ziet zeer streng toe, dat hem de plaats gegeven wordt, die hem toekomt; de hoogste plaatsen zijn voor de *penghoeloe adat*, den *toankoe* en den *katib* of *labai*. Heeft er een vergissing te dezen plaats gehad, dan verwijderen zich de gasten eerst, om den *djoeara* gelegenheid te geven de begane fout te herstellen, waarna zij terugkeeren.
350. B heeft hier nog: *langkaplah minjak setangginja*.
351. *mengoempat* (= *mengoepat*), niet alleen *kwaadspreken*, ook *aanmerkingen maken*, op iemand wat te zeggen hebben.
352. *moedjoer*, gelukkig.
353. B: *samahanja* in pl. v. *saperdoea*.
354. *légar* = *koeliling*; *moesoek melégari negeri*; *berdjalan berlégar-légar*.
355. *taloet*, in menigte, gezamenlijk; *bertaloet datang orang kapakan*. B heeft: *berbelah melepás panah*.
356. *atjik*, *moeder*; gewoon aanspraakwoord aan vrouwen in de Benedenlanden; in de Bovenlanden zegt men: *biai*, *andai*, *mandai*, *ma^s*, *ati^s*, moedertje, vrouwtje.

357. B: *soeroehlah radja pada kami soepaja didengar katu radja.*
358. De volgende pantoen ontbreekt bij B.
359. *oelah*, werk, daad; *mengoelah*, doen. Dit woord schijnt alleen in minder gunstigen zin gebruikt te worden, met het bijbegrip van slecht, onbeduidend; *apa oelah toean sahari-hari?* wat voert gij toch iederen dag uit? (*zeker niet veel bijzonders*). (Bat. *oela*, *mangoela*, zich met iets bezig houden; *قامت على*).
360. *lorong*, wat betreft.
361. B: *djika mehoekoem hoekoem adil.*
362. *djika sentana*, wat aangaat.
363. *koeroeng*; *mengoeroeng*, opsluiten, in de gevangenis zetten; *pendjara*, alleen in de beteekenis van val om wilde dieren te vangen.
364. In pl. v. het volgende heeft B: *itoelah djadi radja kami.*
365. *toepang*, stut met vorksgewijze inkeping (ook *arang babi*, varkenssnoet), gaffel (ook *kajoe bertoe pang*, *kajoe bersangkak*); *beri bertoe pang anak djawi itoe*, zet het kalf een knip op den neus; *menoepang*, stutten, maar ook zich verzetten, tegenwerken, niet eensgezind zijn.
366. B *beragih*, zij verdeelden zich (nl. om de voorbereidselen voor het huldigingfeest gereed te maken).
367. *menggoegoeh*, slaan op een trom of een dergelijk instrument (Bat. *goegoe* id.)
368. *taboeh larangan*, de *taboeh*, waarop slechts bij enkele gelegenheden geslagen wordt.
369. *toeal*, paal, staak, waaraan de vlag geheschen wordt. B heeft *toenggoel*, vlag, wimpel.
370. *menggoear* (of *goeal*) = *menggoegoeh*. (Bat. *goewal*, stok waarmee op de *edap* wordt geslagen). Daar de *l* en *r* als sluitletters in de uitspraak beide verdwijnen, is het dikwijls moeielijk te bepalen, op welke van die twee letters een woord uitgaat; zoo kan de uitspraak *goea* evenzeer door *goeal* als door *goear* teruggegeven worden. Ook in het schrift worden die twee letters veelvuldig met elkaar verwisseld; zoo heeft B b. v. voortdurend *kambar*, *sangkal*, *bedir* in pl. v. *kambal*, *sangkar*, *bedil*.
371. *bedil besar*, kanon.
372. Men zegt ook: *hiroek pakoek bagai kiamat.*
373. B: *ramilah orang boekan oelah, bakatu orang samahanja: "kita enz. gelijk A.*
374. *melanda* (= *melanggar*), (tegen iemand) aanloopen, tegen het lijf loopen, duwen, (de wetten) overtreden, anderen geweld aandoen. B. *koeat nan tidak dilandakan*, de menschen maakten geen gebruik van hun kracht om anderen kwaad te doen.
375. *banjak memoedji orang miskin.*
376. B: *siksa* in pl. v. *soekar*.
377. *menimbangi*, (van een straf) verminderen, veranderen; appelleeren. B heeft: *djika dihoekoem soedah berpantjoeng, nan tidak djadi ditawari, hoekoem bergantoeng bergantoeng djoea, djika berboenoeh berboenoeh djoea, tidak boleh ditimbangi.*
378. *sawar*, takken, bamboe, bladeren, *sarap*, tot afsluiting (van een kraal b. v.); *me-*

- njawar*, op die wijze afsluiten; *penjawar*, een tak of iets dergelijks, dienende tot waarschuwing o. den weg. Bij B volgt hier nog: *pekakas ladang diladang djoea*.
379. *djinak* beteekent hier: die op het erf gestald worden, in tegenoverstelling van *liar*, die op het veld blijven rondloopen.
380. In pl. v. de volgende twee regels heeft B: *boelak bermain berpakaian, orang boeta berdjalan djoeah, anak randa berdjalan saorang, tidak bersanda goerau lai*. — *Berpakaian* nl. met hun mooie kleeren.
381. *menggalas*, rondventen, handeldrijven; *orang penggalas*, marskramer.
382. B heeft hier nog: *tidak terbilang banjak kota, dalam doesoen berbagai-bagai, dalambagai berbagai poela, samahanja itoe hoekoem poeti*. De kotaas waren ontelbaar en er behoorden allerlei verschillende doesoens toe, die alle weer verschillend ingericht waren; dat alles stond onder het bestuur der prinses.
383. Hier heeft B nog: *tidak terdoega oleh arif*.
384. B heeft hier nog: *oepama semoet beriring, laki-laki berbadjoe gedang, perampoean berkain sèrong^a; banjaklah dara mehantar boenga, beladjar poela mengarang soenting. Soenggoehlah poeti pandai patoet, patoet nan tidak boleh banding; banjaklah orang pai bertanja, dihoekoem poela barang silang^b; dari ketjil lai adanja, ko^c koenoen toeboeh gedang.*
a. berkain sèrong, bijzondere manier van de kain om te slaan, zoodat de eene slip wat lager hangt dan de andere; *b. silang*, twist (gesch. der Padri onlusten, bl. 8 reg. 16: *er ontstonden veel twisten enz.*).
385. In pl. v. *poela* heeft B *tipoe*, een schrijffout misschien voor *tjoepoe*, doosje; *tjoepoe-tjoepoe*, doosjes in den vorm van verschillende vruchten, zooals die te Palimbang gemaakt worden. (ᮊᮧᮒᮧᮒ).
386. *tahoen moesim*, een jaar van 12 maanden.
387. B: *katjelaan* in pl. v. *bertjela*.
388. B: *berkabar* (= *berkata*) in pl. v. *bodi basa*.
389. B: *anak paroeh*.
390. B heeft hier nog: *bersamboeng bertali ajar*.
391. B heeft hier nog: *itoelah adat radja-radja, maski tidakkan dipakai*.
392. B nog: *merak nan tahoe akan pangkat*.
393. *lawa^s-lawa^s*, eet- en drinkbakje (in een kooi), ruif.
394. *ba^s oemboet*, wit en glimmend als *oemboet* (zie 34).
395. *ajar Stamboel*, zuiver, frisch water. *Stamboel* dient alleen om het buitengewoon zuivere enz. uit te drukken.
396. *salai; menjalai*, niet alleen roosteren, maar het gewone woord voor *aansteken van licht*; *salailih palita, lilin*. B heet *dinjalai*, wat evenwel meer voor *vuur aanmaken* gebruikt wordt.
397. Hier heeft B. nog: *inilah hikajat poeti Baloekeh*.
398. *samat samasta*, alles.
399. B heeft *boekit* in pl. v. *poelau*; zoowel eilanden als bergen, bosschen, grenssteen

- (*batoe sipadan*) enz. zijn de verblijfplaatsen van geesten, *tampat sati (sakti)* of *beperhoenji*.
400. *angin selasari*, gunstige wind.
401. B: *diboeboengnja* (in pl. v. *diboerboengkaunja*); *boeboeng*, hoog; *memboeboeng*, opstijgen; *lah boeboeng matahari*.
402. *loeboek* ook gelijk *loehak*, gebied, landschap; *loeboek Agam* = *loehak Agam*.
403. B: *hoekoem nan betoel siang malam*.
404. B: *sapoeloek* in pl. v. *lebih*.
405. *papar*; *memapar*, vertellen, uitleggen; *paparan* = *tjeritera*; *sapapar*, eenstemmig. B heeft: *banjaklah kata terkatakan, banjaklah roending teroendingkan; meroending (= mengèljè²)*, praten, babbelen. Het volgende tot aan *laloelah sampai kamalegai* ontbreekt in B.
406. *oesak* = *koerung*; *mengoesaki*, verminderen, van iets afnemen; *tebat ini beloem dikeringi, balaroo sahasta oesak ajaruja; siapa poela mengoesaki goela itoe*.
407. *mendakoes*, klepperen, de tanden tegen elkaar slaan.
408. B: *mehampar-hamparkan*.
409. B: *siapa tolan kadoea ini*.
410. B: *manalah*.
411. De volgende pantoens tot aan *laloelah terbang boeroeng merak* ontbreken in B, dat in pl. daarvan heeft: *soedah berkata dengan poetri, luloe berkata nan sapatah: mana poetri toean saja, saja na² terbang anjalai*.
412. *padoman* fig. voor *pikiran*.
413. *gèlèk*, schuin; *hari* (= *matahari*) *tergèlèk*, de zon staat schuin, het is al over twaalven.
414. In pl. v. den volgenden regel heeft B: *sakarang hari lah loehoer, karana djanlji lah terlampau, hari lah laroet loehoer pandjang*.
415. B heeft hier: *boeroeng merak beloem koembali, ada bertemoe dengan dikau*.
416. De *ě* verandert in het algemeen in *a*; uitgezonderd is b. v. *benas, bernas*, vol, bevrucht, dat ook in Agam *bondèk* wordt uitgesproken volgens het dialect van Tanah Datar; de *ě* van de eerste lettergreep in drielettergrepige woorden wordt meestal *oe*: *koelamboe, koelaboe, tjoerito* en zoo ook *soebarang, (sabarang)*; eveneens wordt *merak*: *marak*, maar ook *moerak*; daarentegen verandert de *a* van sommige woorden in *i*: *simbar, pintjoeran*. Opmerkelijk is de uitspraak *Minangkabau*, daar men voor *menang* altijd *manang* zegt en de uitspraak dus niet overeenkomt met de legende omtrent den oorsprong van dien naam.
417. *moengkir*, liegen, draaien, niet rechtuit de waarheid spreken.
418. In pl. v. het volgende heeft B: *bagai ka-mati djoea engkau, atau diadjab salah satoe, atau dikoeroeng dalam sangkar. عذاب*, straf.
419. *meharam* = *mengeram*.
420. B: *dihantarkan* in pl. v. *didjoeloerkan*.
421. Hier volgt bij B: *menengar Soeleiman soedah marah; datanglah hati nabi Allah*

hendak menangkap boeroeng itoe, ditangkoopkan tangan kadoeanja, laloe dapat merak itoe, maksoed poela hendak mendabih.

In pl. v. *ditangkoopkan* zou *dirahapkan*, *hij lei zijn beide handen op den paauw*, beter zijn; *merahap* = *meniarap*.

422. *pitoea* hier gelijk *sabda*, zooals B. heeft.

422* *tersirap darah didada*, *het bloed hield stil in haar borst*, of zooals men even dikwijls ontmoet, *tersimboer darah didada*, *het bloed stijgt naar de borst*, is een zeer gewone uitdrukking voor *ontstellen*, *schrikken*.

423. In pl. v. de volgende twee regels heeft B: *djika berboeat sasoeatoe henduklah njata dalam alam*.

424. Bij B volgt hier nog: *laloe meharam poela merak*.

425. In pl. v. den volgenden regel heeft B: *soepaja senang hatikoe*.

426. In pl. v. *pihak gedangnja* heeft B: *pihak kapada anak dajang, dajang ka-pisoeroeh kerì kanan, toedjoeh orang banjaknja, dajang nan sama-sama gedang*.

427. *oeloea* Men. uitspraak voor *وضو*, reinigingswater voor het gebed; zoo ook *oelajat* voor *لاية*, enz.

428. In pl. v. *serta orang* heeft B: *laloe menoeroet*.

429. *hilang* inpl. v. *laloe*.

430. *toekik*, schuin, van boven naar beneden; *menoekik*, mikken op iets dat lager is, naar beneden vliegen; *ditoekikkannya tombaknja kababi itoe*; *boeroeng helang menoekik menjimbar anak ajam*.

431. *gondjong*, de horens van een Maleisch dak. B heeft *poentjak*.

432. *hariban* = *riba* (no. 16); *a* met het achtervoegsel *an* wordt dikwijls, zooals in *hariban*, samengetrokken tot één lettergreep: *pakadjan* (pekerdjaan), *paliman*.

433. *dik* verkorting van *adik*, zoo *joeng* van *boejoeng*, *knaap*, *pi* van *oepi*, meisje.

434. *mentjelik*, zien; *pentjelian*, gezicht, uitzicht.

435. *saesoeak*, vroeger.

436. B: *berbeloet* of *berbelit*.

437. *mehawai* (= *mendjawat*, *mendjabat*), aannemen, in de hand nemen, behandelen, uitoefenen (een bedrijf); *a nan dihawai kini?* — *kamba mahawai sawak*; *hambo mahawai karadjo goeroe samiëngno*; *samiëng* (= *sahadja*), slechts, alleen.

438. Het volgende tot: *laloe berkata toean poetri* ontbreekt in B.

439. *kerambil*, klapper (Jav. id.; Bat. *harambir*); *kalapa* alleen in *kalapa njioer gading*, een fabelachtige klapperboom.

440. *boenga boeah pala*; hiermee wordt bedoeld de gekonfijte muskaatnoot, die keurig netjes gesneden wordt als een bloem.

441. *mendjoedjoeng*, boven het hoofd houden, enz. (zie Pijn. *djoendjoeng*); *mendjoendjoeng*, steunen, stutten; *djoendjoengan katjang*, boonestaak.

442. *tepakoer* = *tepoekoer*, Pijn.

443. *mengirit* (= *menoentoet*), bij de hand leiden; *koeda diirit-iritkan (dipadjalankan)*, afleiden.

444. B: *mantri sariboe lah berkampoeng, raajat berlaksa lah berkimpoen.*
445. B: *nistjaja hantjoermalah kita.*
446. In pl. v. *hoekoem nan benar* heeft B *agama nan.*
447. B: *pernah* in pl. v. *ala.*
448. B: *memakai.*
449. De volgende pantoens ontbreken in B.
450. *santo*, tabak. (2, 457.)
451. In pl. v. *diberinja berbaban emas* heeft B: *samahanja berat dengan harta akan persembah pada nabi, dibawanja poela koeda saratoes* enz. gelijk A.
452. B: *akan mangkoeta*; de volgende woorden van *Baloekih* tot *ada saorang* ontbreken in B.
453. *pangkatoea* = *pentoea*, *pengetoea.*
454. *biaperi*, wijze, geleerde.
455. *boeboen-boeboen* = *oeboen-oeboen.*
456. B: *katengah* in pl. v. *pada.*
457. *bersitoengging*, met den kop naar beneden; *men'oegging-noengging dalam ajar*, duiken.
458. B heeft hier nog: *didapati radja lagi doedoek dihadap oleh orang banjak; soedjoedlah merak pada radja, didjatoehkan poelamalah soerat, djatoeh kariban radja itoe.*
459. B: *ajar emas* in pl. v. *dengan emas.*
460. Bij B volgt hier nog: *disoeroek raajat radja djihin, laloe berkimpoen samahanja.*
461. Bij B nog: *barang nan ada bawa djoega.*
462. B: *soedah hasil alat djamoe.*
463. B: *dipanggil.*
464. B nog: *dimasoeakkan poela masoek djamoe, djamoe nan tidak terkirai.*
465. *katindihan*, overtroffen worden. (Bat. *masitindijan*, elkaar zoeken te overtreffen; *toemindi*, voortreffelijker zijn).
466. *orong*, mislukken, afspringen; *dioroungkan*, hier *afgewezen, niet aangenomen worden*; (2, 47).
467. In pl. v. *oleh kita* heeft B *tepengakan (terpengapakan).*
468. De hier volgende pantoen ontbreekt in B.
469. *poenpoen* of *poempoen*, bot, stomp.
470. De volgende pantoens ontbreken in B.
471. *berkokoh*, zich gereed maken; *pekokohilah barang itoe* = *perkemasi barang itoe.* B heeft *berangkat.*
472. *melingkoeng*, omringen. B heeft *dikandoeng*, gedragen worden.
473. In pl. v. het volgende heeft B: *berdjalan berpoesoe-poesoe, beratlah pedati barang, kaledai mehela poela, banjak orang dibelakang megang pajoeng, megang kaimah, megang tetampan^a kain koening, megang lantjang, megang tjerana, megang kain lapik-lapik^b, itoelah kerdja anak dajang. Pihak kapada sakai poetri megang bedil, megang djenapang, megang galewang pedang tjotai; djaoeh dan hampir*

biar didjalang, maksoed hatikoe ko⁵lai sampai^e; megang tombak, megang pandahan, megang sikoedjoer^d dan parisai; orang banjak lambat didjalan, djika lai moedjoer lekas sampai. Pihak kapada orang moeda tambat keris, tambat terapang, diganggam poela sapoe tangan; berdjalan djaoeh menampoeh padang mendjalang nabi Socleiman. Pihak kapada perampoean berbadjoe beroendoeng-oendoeng, salendang toeboeh kain tjandai, berdjalan berkèndang-kèndang^e, lekat dikening tatah kandai. Pisang kelat^f ditebing ngarai^g, poetjoeknja kambar mengambari; lekat dikening tatah kandai, bertapoek lontar dipipi^h; poetjoeknja kambar mengambari, mari ditoerihⁱ djo radawan^k; betapoek lontar dipipi, hari panas boekan berawan. Soekar bersidang ditengah padang, hari panas langit kemarau, angin nan sapai-sapai^l basa; banjak raajat bagai dihalau berdjalan ditengah padang; orang nan banjak bagai semoet, allahoe alam banjak orang, dikeri kanan padang pon lioek^m, poetri ditengah dikandoeng orang; bagai lebah banjaknja orang meiringkan poetri Balkis; inilah lawas lebar padang, penoeh di raajat poetri Balkis.

a. tetampan, schouderdoek (zie Pijn.), schijnt in de Bovenlanden niet bekend; *b. kain lapik-lapik*, met randen van goud en kasoemba; *c. of het ver is of dicht bij, ik wil er heen, als ik maar mijn doel bereik* (woorden Balkis in den mond gelegd); *d. sikoedjoer* = *koedjoer*, lans (zie Pijn.); *e. kèndang* = *salendang*; *f. pisang kelat*, een soort van pisang (*kelat* = *sepat*, wrang); *g. ngarai*, diepte, afgrond, (een zeer diepe, nauwe afgrond, *koerintjing*); het zoogenaamde Karbouwengat bij Fort de Kock wordt door de inlanders nooit anders dan *ngarai* genoemd; *h. lontar*, een gouden sieraad aan de *tatah kandai* hangende en dat dus bij de minste beweging van het hoofd tegen de wangen slaat (*tepoek*); *i. toerih* = *toeris*, insnijding (Pijn); *k. radawan* of *ladawan*, een mes; *l. sapai-sapai*, zacht van den wind, een zuchtje; *m. lioek*, platgetrapt, nl. de planten op de vlakte.

474. In pl. v. dezen regel heeft B: *laloe sakali kaoestana, didapati radja lai doedoek*.
475. B heeft in pl. v. het volgende: *alalah poeti kian hari, toean serta dengan kalangkapan. Mendengar* enz. gelijk A. *De prinses zal binnen kort met haar gevolg hier zijn.*
476. B: *dapatlah tiba poeti Baloekih*. De volgende pantoens ontbreken in B.
477. *hampa berat; hampa padi*, padikorrels, die niet *bouèh*, gevuld, zijn; *hampa berat*, padikorrels, waarin slechts een klein korreltje, dus toch onbruikbaar; bij het wannen (*tumpi, tinting*) valt de *sekam* (de zemelen) neer in zoo'n groote hoeveelheid, dat men zou denken heele doppen (*hampa berat*) te zien; *hampa berat* zijn ook de zemelen, waaraan bij het stampen nog stukjes rijst blijven; *sekam mendjadi hampa berat* kan dus ook vertaald worden: er is zooveel rijst, dat ze niet eens zorgvuldig behoeft gestampt te worden en het er niet op aan komt, of er met de zemelen ook wat rijst verloren gaat.
478. B: *ka-kami boeat*. — *Melimbau* (geheel gelijk *memanggil*), roepen, noemen. (v. d. W. (امبو)).
479. B: radja segira memakan sirih, masalah sirih nan sakapoer, memandanglah

- poela kaatas langit, dilihat poelamelah malegai, laloe memandangmelah socioet (*naar beneden*), maka terdiri dihadapan.
480. B nog: *tago*⁶ (*tegap*) *ditampoeh orang banjak*, sterk genoeg dat de menigte er op loopen kan. *Menampoeh*, loopen, gaan, naderen, bereiken; *orang itoe berani menampoehi lawan*; *djalan itoe dapat ditampoehi koeda*; *djalan itoe tiada ditampoeh-tampoeh orang lagi*; *kampoeng itoe dapat ditampoeh dengan tiga djam perdjalan.*
481. In pl. v. den volgenden regel heeft B: *didinding poela kerri kanan, titihan poela papan katja, dingdingnja poela papan katja. Dinding*, hier *leuning*.
482. *berlenggangan*, zich heen en weer bewegen, ronddartelen.
483. B: *paménan orang patang pagi*. Ook in de Bovenlanden treft men hier en daar huizen aan omringd door zulk een vijver, waarin visschen gekweekt worden, die tevens tot uitspanning en vermaak van den eigenaar dienen. In andere vijvers is het verboden de visschen te vangen, b. v. te Baso; de visschen in dien vijver zijn volgens de legende van menschelijke afkomst; vandaar dat zij bij duizenden sterven, wanneer de menschen door een epidemie bezocht worden, zooals voor eenige jaren door de pokken. Het vangen en eten van zulk een visch brengt stellig ongeluk, zoo niet den dood aan den vermetelete, die zich daaraan vergrijpt.
484. B: *berpagar* in pl. v. *berlingkar*, omheind.
485. B: *dioedara*.
486. *bersap* (سب), in rijen, geregeld.
487. In pl. v. *oesahlah*—*tjampoer* heeft B: *baael berbaoel sama diri*, allen van dezelfde soort bij elkaar. *Baoel* (= *baer* in *tjampoer baer*); *memperbaoelkan*, verzamelen; *pebaoelan*, verzameling.
488. In pl. v. *djoko*⁵ *bada*⁵—*semoet* heeft B: *djoko*⁵ *beroek na*⁵ *sama beroek*⁵, *djoko*⁵ *kera na*⁵ *sama kera*, *djoko*⁵ *tenoek na*⁵ *sama tenoek*, *djoko*⁵ *simpai na*⁵ *sama simpai. Tenoek*, tapir (v. d. W.).
489. In pl. van wat bij A volgt heeft B hier: lama sadikit antaranja laloe bertemoe doea pihak, bagaikan penoeh boemi Allah, djadilah lajoer^a roempoet rantai oleh banjaknja hamba Allah. Namoen melihat raajat itoe, djadi gementar poetri Balkis melihat harimau berangka^a ^b, melihat oelar beloentjoeran^c, melihat kidjang berlompatan, melihat roesa pandjang tandoek; gagai menggagai^d siamang, lompat melompatmelah kera, dorong mendorongmelah^e gadjah, hamboer mehamboermelah beroek, hoeboeng mehoeboengmelah^f tenoek, hamboer mehamboermelah simpai, kedjar mengedjarmelah toepai, simbar menjimbarmelah helang, tampar menamparmelah^g siko^h, sakalian bersap sama diri, sadikit pon tidak bertoeakaran. Pihak kapada roepa djihin tidak terkira banjak roepa, satengahnja tidak berkapala, satengahnja tidak nan berkaki, satengahnja kaki nan sabelah, satengahnja tidak nan berhidoeng, satengahnja hidoeng nan sabelah, satengahnja poela pandjang lidah, satengahnja poela patah pinggang, satengahnja poela gedang gigi, satengahnja poela gedang mata, satengahnja mata nan sabelah. Laloe takoet poeti Balkis, laloelah pikir dalam hati: "harimau dan kambing berdjina^a ⁱ, helang dan hajam

berdjina⁵an, oelar dan lata berdjina⁵an masa menghadap radja itoe; tidaklah djadi anjaja oleh karena adil radja." Toemboeh bitjara poeti Balkis: "mengapalah akoe akan takoet, harimau dan kambing berdjina⁵an, helang dan hajam berdjina⁵an, helang dan hajam berdjina⁵an, koetjing dan tikoes berdjina⁵an, oelar dan lata berdjina⁵an, ko⁵ koenoenlah orang jang moelia." Laloe berdjalan poeti Balkis diosong orang diosongan; datang harimau na⁵ melihat boesoeknja moeloet boekan oelah, datanglah oelar na⁵ mendjengoe hangitnja toeboeh boekan oelah, datauglah kambing melihat hamisnja toeboeh boekan oelah, tidak lai takoet poeti Balkis. Hampirlah masoek pintoe gerbang, toeroenlah poeti di osongan, laloe bersiap orang banjak, laloe berlimpoen tengah padang. Pihak kapada poeti Balkis jakinlah poela dalam hati: "soenggoeh ini radja besar, soenggoeh ini radja alam, patoet ditoeroet agamanja." Memandang Soeleiman dimalegai, melihat poeti sangat sopan serta berkain dalam-dalam, lebarlah poela oendoeng-oendoeng, lekatlah poela badjoe dalam, tidak soeatoe aibnja, poeti nan arif bidjaksana. Hampirlah poela pada kolam, laloe berkata biaperi: "laloelah tocan poeti Balkis, tidaklah orang nan dahoele, hanja tocan poeti nan dahoele." Mendengar kata demikian, laloe berdiri poeti Balkis, ragoe sadikit dalam hati, melihat kolam lagi lawas, titian tidak terentang; maloe sadikit poeti Balkis, mengapalah diri na⁵ dahoele, loepa diadat radja-radja, oentoengkan^k datang kamaloean; orang berseroe disaberang: "manalah radja poeti Balkis, laloe kasini menjaberang, djanganlah poeti maloe-maloean." Mendengar kata demikian, dihampirlah kolam itoe, dirindjing^l poelamelah kain, kain ka-basah kena ajar, dihoeloer^m poelamelah kaki, laloe terboekamelah betis, laloe tersenjoem Soeleiman, njata sadikit boeloe betis. Datanglah ikan samahanja melihat poeti menjaberang, disonsong poela oleh ikan, diboekakannja poela moeloetnja, ikan biasa diberi makan; djadilah takoet poeti Balkis, takoet ada menggigit. Laloe berkata toean Soeleiman: "manalah poeti Balkis, laloelah poeti menjaberang enz. gelijk A. a. *lajoe* (= *lajoe*), *verwelkt*, hier *vertrapt*; b. *berangka⁵an*, langzaam, poot voor poot verzetten; c. *beloentjoeran*, voortschuifelen; d. *gagai*; *menggagai* (ook *gabai*, *gajai*), zich optrekken zooals apen bij het klimmen van den eenen tak naar den anderen of zooals bij het klimmen tegen een ladder in de gymnastiek; hier dus het zwaaiend slaan met de armen, zooals de siamang onder het loopen doet; e. *mendorong*, vooruitloopen; *dorong mendorong*, elkaar verdringen, de een voor den ander; *terdorong* = *terlaloeh*, altijd in ongunstigen zin; f. *hoehoeng mehoehoeng*, vlak achter elkaar; g. *tampar menampar*, klapwieken; h. *siko⁵* (*sikap*), een roofvogel, soort van *helang*; i. *berdjina⁵an*, met elkaar in vrede, vriendschappelijk; k. *oentoengkan*, er was niets aan te doen, zij moest wel verlegen worden; l. *merindjing*, opstroopen; m. *dihoeloer* in pl. v. *dihoeloerkan*.

490. *palak*, warm. (deze noot had tusschen 247 en 248 moeten staan).

491. In pl. v. het volgende heeft B: diletakkan poelamelah sarap, saelah-oelah memberi makan ikan, terserampang poelamelah sarap; terkenal poela dalam hati, tidak

radja ka-doerhaka; soedah didengar kata nabi, moestahillah nabi ka-doerhaka. Om te beproeven of het werkelijk een glazen brug was, nam zij *sarap* (bladeren enz.) en legde die er op, als om de visschen te voeren, maar de *sarap* bleef op het glas liggen. — *Serampang*; *menjerampang*, tegenhouden, verhinderen; *doeri-doeri itoe menjerampang djalan*; *halang-halang* (vlieger) *terserampang dibatang kajoe*; *terserampang*, blijven hangen, liggen.

492. B: *baiklah akoe djadi imam, imam didoenia akirat*.
493. *gerak Allah*, goddelijke beschikking, ingeving.
494. *toekar*, ook: niet eensgezind; *perkataan orang itoe bertoeakaran* (in strijd) *dengan kawan-kawannya*; *menoekari*, tegenspreken, zich verzetten.
495. *sedang toe koenoen p. B.*, wat prinses Balkis betreft,
496. B: *belintang*.
497. In pl. v. de voorgaande twee regels heeft B: *sadikit hanja diri djaoeh, tidak lai djadi akan mekoekoem*.
498. In pl. v. *dibao—hibo* heeft B: *berpindah, rindoe sadikit tolan djaoeh*.
499. B heeft nu de volgende pantoen: telampoeng^a tengah halaman, diambil kakikiran tadjji; tinggal kampoeng, tinggal halaman, tinggal tapiau tempat mandi. Orang Kwantan pai ka-Bansal, singgah ka-Loeboek Rama-rama; kota Saba soedahlah tinggal, tinggallah poela kebon boenga. Singgah ka-Loeboek Rama-rama, ka-poelang mendapat ka-Kwantan^b; tinggallah poela kebon boenga, tinggallah tempat permainan. Malah dibandar-bandarkan djoea^c, elok mendaki pintjoeran; malah dikenal-kenal djoea, malam hari djadi rasian^d.
- a. telampoeng* of *kelampoeng*, de kiem van een klapper; (hetzelfde, wat bij Pijn. *toemboeng* en bij v. d. W. *tombong* heet, welk woord alleen gebruikt wordt in de eveneens bij v. d. W. opgegeven beteekenis van *uitzakking van den uterus en zwelling van de clitoris*); *b. om terug te keeren doet men Kwantan aan*; *c. als de waterleiding gemaakt is, dan moet hij verder gemaakt worden, graaf hem dan door*; *malah* = *mari, ajo*; *d. zij dacht er voortdurend aan, zoodat zij er 's nachts van droomde*; *rasian*, omineuse droom (v. d. Tuuk, Bat. woordenb. *ras*).
500. *koendjoeng* (= *koenjoeng*), snel, spoedig, eensklaps.
501. *merintang*, zich bezig houden met; *merintang berdjalan*; *karadjo hambo sahari-hari marintangi anak samiëng*.
502. *kantoeck* (= *antoeck*); *mengantoeck*, knikkebollen; *lah takantoeck mato ang, tandono malam tjako ang batanggung*, uw oogen zijn vakcrig, omdat gij van nacht niet geslapen hebt.
503. In pl. v. dezen regel heeft B: *mata terkantoeck hendak beradoe* en daarop rijmende: *soesah sadikit di banjak madoe* (*medevrouwen*; alleen in de Benedenlanden in die beteekenis gebruikt; in de Bovenlanden *sambajan*; *po oerang sambajan kau?* — *baampè^e sambajan dèn*; *dèn* = ik; aan een man zou men vragen: *po oerang sambajan bini ang*).
504. *peradah*, Men. in pl. v. *perada*.

505. Bij B volgt nu: poeti Baloekih beroemah toenggal (*afzonderlijk*), madoe jang lain beroemah sarikat (*met elkaar, te samen*); kota Saba soedahlah tinggal, mengikoet Soeleiman tolan akirat.
506. *berlawas-lawas*, uit elkaar gaan.
507. B: *berkoeroeng*.
508. *menjilau* zien, kijken.
509. *memantjoeng*, eig. in eens schuin afhakken; *merantjoeng* (ook *memapat*) *kalam*, een pen vermaken; *meroentjingkan*, aanpunten; *roentjingkanlah pensil itoe*, maak een punt aan dat potlood.
510. *tampat* wordt vooral gebruikt in de beteekenis van *graf, heilig graf; tempat orang itoe kiramat*.
511. *tahadjoed*, verdienstelijk gebed na middernacht.
512. *bersoedji* inpl. v. *bersoedjikan*.
-

OPGEMERKTE DRUKFOUTEN.

Pag.	I	reg.	18.	Maloekih	<i>lees</i>	Baloekih.
"	II	"	1 v. o.	<i>Strooptcht</i>	"	<i>Strooptocht.</i>
"	1	"	3	حدیث ۲	"	حدیث
"	1	"	5	akan	"	ka-
"	۲	"	2 v. o.	مفوكه	"	مفوكن
"	2	"	12 " "	bakatamalah	"	bakatomalah
"	"	"	2 " "	mangokoh	"	mangoko ^s
"	۳	"	3	چچق	"	چچقن
"	"	"	3	بوغا	"	بوغ
"	"	"	7 " "	برتاي	"	برتاي

(ook bij eenige andere woorden z. a. میمای enz. is de ^s weggelaten.)

Pag.	"	reg	10	ka-kandoeri	<i>lees</i>	kakandoeri
"	۵	"	6	يا	"	اي
"	"	"	16	لغغ	"	لاغغ
"	5	"	1	pjagolah	"	djagolah
"	۶	"	6	باگایو	"	باگیو
"	8	"	13	basaoeá	"	basaloeá
"	۹	"	3	فغكن	"	فغكن
"	"	"	5 v. o.	سایغ	"	سئغ
"	12	"	18	ditoela ^s -kan	"	ditoela ^s -kan
"	۱۳	"	9 v. o.	برتایو	"	ترتایو
"	13	"	8	ka-ampè ^s	"	kaampè ^s
"	"	"	11 v. o.	ka-anam	"	kaanam
"	۱۴	"	1 v. o.	هات	"	هرت
"	۱۵	"	5	لي	"	لائی
"	"	"	3 v. o.	برگولت	"	ترگولت
"	15	"	18	pèti	"	pèti
"	۱۶	"	8	مکن	"	ماکن
"	"	"	14 v. o.	سذجت	"	سذجات
"	16	"	16 " "	balèga	"	baléga
"	۱۹	"	2	سلیمن	"	سلیمان

Pag.	r	reg.			lees	
			11	هاي		هاري
"	"	"	13	كچائي	"	كچاوي
"	۱۱	"	12	قاره	"	قاره
"	۲۲	"	10	السلام	"	اسلام
"	۲۳	"	1	ساعتله	"	ساعتله
"	"	"	15	برنقس	"	برنقس
"	"	"	10 v. o.	هیلر	"	هیلر
"	۲۴	"	1	نا ايکن	"	چک
"	۲۵	"	1	داتغله	"	داتغله
"	"	"	3	ماجورنه	"	جامورنه
"	۲۶	"	10	دجاري	"	دجاري
"	۲۷	"	11 v. o.	ترهمنانه	"	برهمنانه
"	"	"	10 " "	رهي	"	رمب
"	"	"	9 " "	مملیاکن	"	ملیاکن
"	۲۸	"	4	متي	"	هاتي
"	"	"	11 v. o.	درنجغ	"	درنجغ
"	۲۹	"	1	تيدق جو	"	تيدق
"	19	"	13	na sambil	"	berpikir
"	۳۰	"	7	تنگله	"	قول
"	۳۱	"	1	جول	"	قول
"	"	"	7	فگن	"	فگن
"	31	"	9	pinggang	"	pinggan
"	35	"	18 v. o.	(en elders) als of	"	alsof
"	52	"	9	en de	"	de
"	58	"	1 v. o.	brengt	"	brenng
"	68	"	9 " "	sa-orang	"	saorang
"	71	"	13 " "	dipadiringkan	"	dipadaringkan

Erratum.

- Bi. 73, reg. 9. *Staat*: (de geschikte tijd om het goed te droogen te hangen).
Lees: (de geschikte tijd om de padi te droogen te leggen).
 8 a 9 uur. — djemoer, padi die in de zon gedroogd wordt.
 (Bat. djomoer id.).